Adem ile Havva'nın cennetten kovuluş öyküsü

KAYIP CENNET

John Milton

JOHN MILTON

KAYIP CENNET

İngilizce'den Çeviren:
ENVER GÜNSEL

PEGASUS YAYINLARI

KİTAP I

ÖZET

Birinci Kitap'ta önce kısaca, tüm konu vardır—İnsanoğlunun itaatsizliği ve yerleştirildiği cenneti kaybetmesi; sonra düşüşünün temel nedenleri anlatılır, daha ziyade Yılan kılığında Şeytan'ın Tanrı'ya isyan ederek yanına çektiği bir sürü Melekle birlikte ve Tanrı'nın emriyle cennetten kovuluşu, büyük Derinliğe atılışından söz edilir. Şiir bundan sonra Cehenneme düşmüş olan Şeytan ve yanındaki Melekleri takdim eder—burada Cehennem merkez olarak tanımlanmaz (çünkü cennet ve dünya henüz yapılmamış farz edilebilir, hiç kuşkusuz lanetlenmemiştir), zifiri karanlık, Kaos denen bir yer olarak gösterilir. Şeytan burada alevli göl üzerindeki Melekleriyle birlikte şaşkındır ama bir süre sonra kendini toparlar, kendisine yakın olanları toplar ve berbat durumları hakkında konuşurlar. Şeytan kendisine bağlı olan ve şaşkın halde bekleyenleri uyarır. Onlar ayağa kalkarlar, savaş düzeni alırlar ve onların şefleri Kenan diyarı ve kendilerine katılan ülkelerdeki putların isimlerini alırlar. Şeytan onlara hitap eder, Cenneti yeniden ele geçirme umuduyla onları rahatlatır ama sonunda bir şey daha söyler; Cennetteki eski bir kehanete göre yeni bir dünya ve yeni bir yaratık yaratılacaktır—Melekler bu yaratılıştan çok önce birçok eski rahiple aynı fikirdedirler. Şeytan bu kehanetin doğruluğunu araştırmak ve daha sonra bu konuda karar almak için konsey toplansın ister. Yandaşları da bu girişimi başlatırlar. Şeytanın sarayı Pandemonium[1] birden Derinlerden yükselir; cehennemden çıkan Emsalleri orada toplanırlar.

---

[1] Pandemonium 'Bütün şeytanlar' anlamına gelir. Tanrı'ya isyan eden şeytanların mekanı

İnsanoğlunun ilk itaatsizliği ve yasak ağacın
Tadı ölümcül olan meyvesi dünyaya
Ölüm ve acı, hepimize keder getirdi hep,
Cennetin[2] kaybıyla birlikte, büyük insan[3] gelene kadar,
Anlat bakalım, Gökkubbenin Perisi
Oreb[4] ya da Sina[5] gizemli tepesi ilham versin
Seçilmiş tohumu ilk öğreten çoban
Başlangıçta cennet ve dünya
Kaostan doğdu; ya da eğer Sion tepesi
Seni daha mutlu ediyorsa, ya da Siloa'nın deresi
Tanrı kehanetiyle hızlı akarsa, o zaman ben de
Benim maceralı şarkıma senin yardımını isterim,
Ki orada hiçbir uçuş yükselme niyetli olmaz,
Aonian dağının üzerinde, ki o zaman o da
Şiir ya da düz yazıya döker işi
Özellikle sen Ey Ruh, senin ki tercihindir
Tüm tapınaklar önünde açık kalple ve safça,
Öğret bana, çünkü Sen biliyorsun; Sen ilk zamandan
Şimdi idin ve açılmış muazzam kanatlarınla,
Geniş Cehennem üzerinde güvercin gibi kuluçkaya
Yatarsın ve onu hamile bırakırsın: benim içimde karanlık var
Aydınlat, alçak olanı yükselt ve destekle,
Öyle ki ben de Tanrı'nın ilahi takdirinden söz edebileyim
Ve insanlara Tanrı'nın yollarını gösterebileyim, doğrulayayım.
Önce söyle—çünkü Cennet senin gözünden hiçbir şey saklamaz,
Cehennemin derin toprağını da—önce nedenini söyle bize
O mutlu halleriyle orada dururken bizim büyük Atalarımız,
Cennette çok mutlu halde iken neden birden kötüleştiler,
Neden günah işlediler, Yaradanın gözünden düştüler?
Kim ilk olarak onları böyle baştan çıkardı?
Cehennemin Yılanı; bu onun hilesiydi,
Kıskançlık, intikam duygularını uyandırdı, kandırdı onları
İnsanoğlunun anası, ne zaman onun gururu incindi

[2] İncil'de Adem ile Havva'nın yaşadığı cennet
[3] Mesih İsa
[4] Mitolojide Gök bilimi perisi (Urania)
[5] Sina Tepesi'nin yanındaki Tanrı Dağı

Onu Cennetten kovdu, tüm yanındaki
Asi Meleklerle birlikte gönderdi onu Tanrı
Onun amacı emsallerin üstünde ün kazanmaktı,
En Yüksek olanla kendini bir tuttu o,
Eğer itiraz etseydi, ve de ihtiraslı amaçla
Tanrının gücüne, kudretine ve tahtına karşı,
Cennette Tanrı'ya karşı saygısızlık edecekti
Ama boşa gayret olurdu bu. Tanrı o Büyük Gücüyle
Göklerden fırlatıp baş aşağı gönderdi, attı onu
Harap etti, mahvetti ve yaktı onu
Dipsiz kuyuda bir kayıptı bu, orada kalacaktı
Sert ve sağlam zincirli ve cezalandırıcı ateşte,
Koskoca, Tanrı'nın gücüne kim karşı koyabilir?
Gün ve geceyi ölçen zamanın dokuz katıdır
Onun korkunç ekibi fani insanlara
Galip geldi orada, yakıcı uçuruma yuvarladı,
Onlar şaşkındı, ama ölümsüz; fakat onun felaketi
Ona daha büyük gazap getirdi, çünkü şimdi
Hem kayıp mutluluk ve hem de süregelen acı var
Ona işkence yapan: meşum gözlerle etrafa bakınır
Ki o gözler dehşet gördü, keder gördü,
İnatçı katı gururla ve sabit nefretle karışık;
Aniden, meleğin görüşüne göre o görüyor
Kederli, berbat ve vahşi durumları;
Korkunç bir zindan, her taraf çevrili, kapalı,
Büyük bir ocak alev alev yanıyor, ama bu alevlerden
Işık saçılmıyor da zifiri karanlık doğuyor
Bu karanlıkta sadece elem, keder, üzüntü var,
Acı, keder dolu bu yerler, barış ve huzur
Asla duramaz buralarda, umut asla uğramaz
Burada olan, buraya gelen hep sonsuz işkence,
Hâlâ zorluyor, kışkırtıyor ve korkunç bir tufan geliyor
Hep yanan sülfür bir türlü tükenmiyor.
Bu yeri Ebedi Adalet hazırladı, o asiler için,
Onların hapishanesi burada takdir edildi
Korkunç karanlıkta ve onların durumları belirtildi
Tanrı'dan ve Cennet aydınlığından çok uzaklarda

En uzak yerden üç kat uzaklıkta.
Oh, düştükleri yerden ne kadar da farklı burası!
Onunla beraber düşen yandaşları hep şaşkın,
Seller, fırtınalar ve korkunç alevler içinde,
O çabuk anlıyor ve yan tarafına yuvarlanıyor,
Bir yandan güçlü ama daha sonra da suçlu oluyor,
Uzun süre sonra Filistin'de biliniyor ve ona isim veriliyor
Beelzebub[6] diye. Ki ona Başdüşman diyorlar
Ve oradan hareketle Cennet'te Şeytan[7] oluyor adı,
Korkunç sessizliği bozarak şöyle diyor o zaman:
'Eğer sen o olursan—ama ah, ne kötü! Nasıl da değişti,
Değişik mutlu ışıklar diyarından gelen odur
Üstün muhteşem parıltısıyla sarınmış olarak, parlak olsa da
Çoğunlukları gölgede bıraktı!—eğer o birleşmeye gelse,
Birleşmiş düşünceler ve fikirlerle, aynı umutlarla,
Ve zafer dolu girişimler için destek verse,
Benimle bir kez birlik olsa, o zaman acılar kaybolur,
Mahvolur; gördüğün o cehennem çukurunda yok olur
Hangi yükseklikten düştü: güçlünün kanıtladığı
O ki gök gürültüsüyle—o zamana kadar kim bilir
O korkunç silahlarım gücünü? Yine de onlar için değil,
Öfkesiyle güçlü, dehşetli Victor
Başka ne ceza verebilir, tövbe mi edeyim, değişeyim mi,
Dışa vuran parıltısı değişse de, o sabit fikri ile
Yaralanmış değeri, fazileti ile yüksek gururu,
Beni En Yüce ile mücadeleye itiyor
Ve bu büyük kavga da beraberinde
Silahlanmış çok sayıda Ruhsal güçleri getiriyor,
Onun büyük gücü ile karşıt güçler savaşta,
Cennetin ovalarında korkunç savaş sürüyor,
Ve onun tahtını sarsıyor. Savaşı hangi fikir kaybeder?
Her şey kaybolmuş değil—fethedilemez olan
İntikam arzusu ve ölümsüz nefret,

---

[6] Beelzebub şeytanın yanına çektiği meleklerden biridir Aslında Sineklerin Tanrısı anlamına gelir ve Yahudilerin bir pu verdiği ısımdır
[7] Şeytanın ilk adı Lucifer'dır, düşmanlaşınca adı şeytan olmuştur

Ve cesaret asla kaybolmaz, boyun eğmez—
Yenilmeyecek başka ne var ki.
Bu zafer onun gazabını ve gücünü asla
Zorla almayacak benden. Önünde eğilmek ve
Diz çökerek onun gücünü tanrılaştırmak,
Ki bu gücün, silahın teröründen, çok geç
Onun imparatorluğu da şüphe etti—gerçekten de alçaktı;
Altında iğrençlik ve utanç yatıyordu
Bu düşüşün; madem ki kaderdir, Tanrılar'ın gücü
Ve bu semavi cisim başarısız olamaz;
Madem ki bu büyük olayın deneyimiyle birlikte
Silahlar asla daha kötü olmaz, ileri görüş çok iyi
Biz de daha başarılı ve umutlu olarak hallederiz
Güçle ya da hileyle bu savaşı sürdürürüz
Büyük Düşmanımız için uyuşturulamaz,
Şimdi muzaffer olan ve büyük sevinç yaşayan
Cennetin egemenliğini elinde tutan.'
İşte konuştu taraf değiştiren Melek, acı çekmesine rağmen
Bağırarak övünüyor ama diğer yandan umutsuzluk içinde;
Ve o da hemen cevap verdi cesur arkadaşına:
'Ey Prens, Ey birçok tahtlı Gücün Başı olan sen
Hazır olan Serafimleri savaşa götüren sen
Komutan altında ve korkunç amellerle,
Korkusuz, tehlikede Cennet'in ebedi Kralı,
Ve onun üstünlüğünü kanıtlamak için oldu bu,
Güçle, şans eseri ya da kader gereği!
Çok iyi görüyorum ve de korkunç olaydan pişmanım
Üzücü şekilde yıkılmak ve korkunç yenilgi
Bize Cenneti kaybettirdi, ve tüm bu büyük ordu
Bu korkunç yenilgiyle böyle aşağılandı,
Tanrılar ve Semavi varlıklar
Mahvolabilir; ama zihin ve ruh geride kalır
Yenilmez ve o güç çok geçmeden geri döner,
Tüm zaferimiz sönse de ve o mutlu durum
Burada sonsuz acılar içinde yutulup tükense de.
Fakat ya bizi yenen o güç, Fatih
(Ki onun güçlü olduğuna inanıyorum,

Çünkü başkası bizim gücümüzü yenemezdi),
O büyük güç Gücümüzü ve ruhumuzu tümüyle bize bıraktıysa,
Sadece acılarımızı daha güçlü hissetmemiz için,
Onun intikam duygusu, öfkesi bizim için yeterli olsun için,
Ya da ona kölelik ederek hizmet vermek amacıyla
Arzusu ne olursa olsun savaş hakkı olarak,
Burada Cehennem'in ortasında ateşte çalışarak
Ya da karanlık Derinlerde onun işlerini yapmak için.
Bunun bize ne yararı olur, ne hissederiz
Güçleri tükenmemiş ya da ebedi varlık
Ebediyen ceza mı çekecektir?
Baş Şeytan buna hemen cevap verdi:
'Düşmüş Melek, zayıf olmak acınacak haldir,
Yapmak ya da acı çekmek—ama şundan emin olmalısın:
Hiç iyilik yapmamak asla bizim görevimiz olmayacak,
Ama her zaman kötülük yapmaktan zevk alacağız,
Onun yüksek arzularına karşı olarak
Ki buna hep karşıyız. Eğer ki o zaman Tanrı inayeti
Bizim kötülüğümüzden iyilik getirmek isterse
İşimiz bu yapılanı saptırmak olmalıdır,
Ve de iyilikten kötülükler çıkarmalıyız;
Ki bu çoğu zaman başarılı olur ve bu nedenle belki
Onu üzecektir, eğer ben başarırsam ve
Onun en yakınlarını amaçlarından saptırabilirsem.
Ama işte bak! Öfkeli Victor çağırdı yine
İntikam ve kovalama elçilerini tekrar geriye
Cennetin kapılarına: cehennem ateşi
Fırtınada arkamızdan geliyor, müthiş gücüyle esiyor
Cennetin uçurumundaki o büyük kabarma bizi çekti aldı;
Ve yine korkunç bir öfkeyle gelen fırtına kızıl
Yıldırımıyla kanatlanmış gibiydi ve
Galiba oklarını harcadı ve şimdi duruldu
Uçsuz bucaksız Cehennem dibinden haykırmak için.
Düşmanımızdan küçümseme ya da öfke gelse bile
Bu durumu gözden kaçırmayalım sakın.
O korkunç düzlüğü görüyorsun, ıssız ve vahşi,
Perişanlık, yalnızlık var orada, ışık da yok sadece

Ama korku verici o alevler. Biz o yakıcı alevlerden
Uzak duralım, o yöne gitmeyelim hiçbir zaman;
Orada duralım, eğer sığınıp rahat edebilirsek;
Ve bizi üzen güçlerimizi toplamaya çalışalım,
Bundan böyle en büyük zararı nasıl veririz tartışalım
Düşmanımıza, ve kendi kayıplarımızı nasıl dengeleriz,
Bu korkunç felaketi nasıl yok edebiliriz,
Umuttan nasıl bir destek alabiliriz bakalım,
Olmazsa umutsuzluktan ne sonuç çıkar konuşalım.'

Şeytan böylece en yakın dostuna konuştu,
Başını dalgaların ve bakışların üstünde tutarak
Gözleri parlıyordu; diğer parçaları ise
Sele karşı hazırdı, uzanmış ve rahatlamıştı sanki,
Sulara kapılmış büyük ağaçların yüzmesine izin verdi,
Masallarda muazzam diye söylenen,
Titan ya da Dünya-doğumlu ve Jüpiter'e saldıran,
Briareos[8] ya da Typhon[9], ki onların mağarasını
Eski Tarsus ya da şu Leviathan[10] denen deniz canavarı tutar,
Ki her şeyi yaratan Tanrı okyanusta yüzen varlıkları yarattı.
O ise Norveç köpüğü üstünde uyuklarken,
Gece batan küçük teknenin kaptanı olan o,
Denizcilerin söylediği gibi bir ada arıyordu,
Onun sığ kıyılarına demir atmak için,
Orada sığınacak bir liman aradı ve gece vakti
Denizi araştırdı ve sabah geç gelsin istedi.
Onun için Baş Şeytanın olduğu yerde boylu boyunca uzandı,
Şeytan yanan göle zincirliydi; oradan başını
Asla kaldırmadı ama hep yapmak istedi bunu
Ve her şeye kadir Tanrı'nın izni gerekliydi buna,
Tanrı onu kendi karanlık arzularıyla yalnız bıraktı,
Ve o tekrarlanan suçlarıyla birlikte kendini lanetledi
Ve başkalarına kötülük yapmak istedi ve öfkeliler gördüler,
Onun kötülüğü kandırdığı insanlara iyilik, güzellik getirirken

---

[8] Antik mitolojide Titanlar Savaşında Zeus'un tarafında yer alan yüz kollu devler.
[9] Mitolojiye göre Gaia ve Tartaros'un oğludur. Yüz başlı bir devdir. Gaia Zeus'a karşı Typhon'a kışkırtır.
[10] Kutsal Kitap'ta Eski Ahit'te Eyüp kısmında adı geçen deniz canavarı.

Ona karmaşa, gazap ve intikam getirdi.
Yanan gölden gerileyip çıkmaya çalışırken, alev kolları
Onu yakmaya devam ettiler, kurtulamadı.
Ama sonra kanatlarını iyice açıp kaçmayı başardı,
Alacakaranlık gökyüzüne doğru yükseldi,
Üzerinde anormal ağırlık hissetti, kuru toprağa kadar indi
Ama toprak sürekli yanıyor gibiydi, tıpkı gölün suları gibi,
Sonra yeraltından esen bir rüzgar Pclorus'tan[11]
Kopan bir tepeyi sürükleyip getirdi, Etna'nın ateş püskürten
Gücü buna yardımcı olmuştu belki ve her yer kötü kokular
Duman is içinde kaldı; kutsal olmayan
Ayakları böyle bir yere kondu.
Onun ikinci yardımcısı da onu izliyordu,
İkisi de Stygian selinden[12] kurtuluşa sevindiler
İlahi Güç sabrı yüzünden değil de
Tanrılar olarak ve yerine gelen güçleri yüzünden neşe buldular
O zaman kayıp Baş Melek,
'Burası mı, bu toprak mı, bu iklim mi?'
Diye sordu, 'Semavi ışık yerine bu kasvetli karanlığa mı geldik?
Ama şimdi kararı onlar veremiyordu, buna razı olacaklardı,
Ondan en uzak yer en rahat yer olacaktı onlara.
Burada mantık geçerliydi, güç istediğini yaptırırdı
Eşitleri üstüne. Elveda mutlu tarlalar,
Her zaman neşe, sevinç dolu yerler!
Yağın tepemize korkular!
Yağ başımıza Cehennem Dünyası!
Ve sen, en derin Cehennem,
Yer ve zamanla değişmeyecek
Bir akıl getiren yeni sahibini kabul et.
Yerinde olan ve kullanılan bir akıl her zaman
Cehennemi Cennet, Cenneti Cehennem yapabilir.
Nerede olması önemli değil, ben hep aynı olacaksam.
Ve ben fırtınanın daha büyük yaptığı Ondan her zaman
Küçük olacağım. En azından burada özgür olacağız,
Yüce Tanrı burada bizi kıskanmayacak, bizimle uğraşmayacaktır;

---

[11] Sicilya'nın kuzeydoğusu
[12] Yunan mitolojisinde, ölülerin ruhlarını Hades'e taşıyan nehrin adından gelmektedir

Burada güven içinde kalabiliriz ve benim seçimime göre
İktidarda olmak hırsa değer, ama yine de Cehennemde:
Cehennemde hüküm sürmek yine de Cennette hizmetten iyidir[13].
Fakat biz sadık dostlarımızı oralarda bıraktık,
Kaybımız onların da kaybolmasına neden oldu,
Onlar şimdi unutulmuş gölde şaşkın ve habersizler
Ve onların durumunu paylaşmak için arayamayız onları
Bu mutsuz yerde, ya da bir kez daha
Toparlanıp silahlanarak Cennet'teki kayıplarımız
Burada geri alamayız, onlara yardım edemeyiz.'
Şeytan bunu söyleyince Beelzebub ona şöyle dedi:
'O orduların kumandanı çok parlak, güçlü ve Tanrıdır o,
Hiçbir güç ondan üstün değildir, engelleyemez Onu,
Bir kez o sesi duyduklarında en fazla yapacakları şey,
Tehlike ve korkuyu kabul ederek umut etmektir, bu çok duyulur,
En güç durumlarda ve en tehlikeli yerlerde,
Savaşın en şiddetli yerinde, tüm taarruzlarda,
Onların en güvenli sinyali, çok geçmeden başvuracaklar
Yeni cesaret ve yeniden yaşama duygusu için, ama şimdi onlar
O ateş gölünde sürünüp yaltaklanıyor, secde ediyorlar,
Ve biz de burada şaşkın bir halde düşünüyoruz;
O kadar büyük ve korkunç yükseklikten düşünce bu da normal!'
O susar susmaz üstü olan Şeytan hareketlendi
Kıyıya doğru ilerledi; ağır kalkanı elindeydi,
Semavi öfkesi, büyük, güçlü ve yuvarlak,
Yandaşları peşinde. Geniş daire çevresi
Mehtap gibi omuzlarına asılmış ve onun küresi
Toskana[14] ressamının optik camdan bakışı gibi,
Akşam üzeri Fesole'nin[15] zirvesinden,
Ya da Valdarno'da[16] yeni topraklar keşfetmek,
Nehirler ya da dağlar, onun benekli küresinden.
En yüksek çam boyunda mızrağı,

---

[13] Homer'ın Odysseus, Aşil yeraltı dünyasına indiğinde, şeytanın tüm tersini söylemiştir: 'Ölüler diyarında kralların kralı olmaktansa, yeryüzünde fakir bir adamın uşağı olmayı yeğlerim.'
[14] İtalya'nın bir bölgesidir
[15] Floransa'ya tepeden bakan küçük şehir.
[16] Floransa'daki vadi.

Norveç dağlarından kesilerek yapılmış,
Bir büyük amiral asası gibi ama büyük bir değnek benzeri
O bununla yürüdü, zor basamakları çıkarken,
Cennetin gök mavisi toprağı gibi değil, yanan kireçli topraktı bu,
Ve yakıcı sıcaklık her yeri berbat kavururken.
Ama o kumsala çıkana kadar dayandı tabii
Sonra alevli denizin kenarında durdu ve seslendi
Şaşkın halde durup bekleyen askerlerine, Meleklerine
Ki onlar derelerin üzerindeki sonbahar yaprakları gibiydi
Vallombrosa'da[17]Etrüsk gölgelerinin her yeri kapladığı yerde
Yüzüyorlardı sert Orion[18] kollu rüzgarlar eserken
Dalgaları Busiris[19] ve Memphian şövalyelerini atarken
Onlar Kızıl Deniz kıyılarını rahatsız etmişlerdi
Haince nefretleriyle suda yüzen cesetleri ve
Kırık araba tekerleklerini toplayan Goshen halkına[20]
Saldıran o şövalyelerdi işte, o insanlar onların
Haince saldırılarına şaşırmışlardı.
Şeytan öyle haykırdı ki Cehennemin en derin yerleri
yankılandı: 'Prensler, Krallar, Savaşçılar, bir zamanlar
Sizin olan Cennet Çiçeği artık yok, kaybettik onu,
Eğer bu şaşkınlığınız Ebedi Ruhları yakalayabilirse;
Ya da siz bu yeri mi seçtiniz acaba
Savaşı kaybettikten sonra dinlenmek için,
Yıpranmış erdemleriniz, bulacağınız rahatlık için
Cennet vadilerinde olduğu gibi burada da mı uyuklayacaksınız?
Yoksa bu sefil yerde Fatihi alkışlamaya yemin mi ettiniz?
O şimdi sellerde yuvarlanan Serafim[21] ve Kerubimi[22] seyrediyor,
Kollarını ve bayrağını açmış ve Cennet kapılarındaki yandaşları
Avantajı izliyor ve aşağıya inerek bizi daha da alçaklara çekiyorla
Böylece dermansız kalacaksınız ya da fırtınalar sayesinde
Bizleri bu çukurun iyice dibine çekip orada bırakacaklar:

---

[17] Floransa yakınlarında ünlü bir vadi.
[18] *Aeneid*'de fırtınalı takımyıldızı.
[19] İsrailoğullarını Kızıl Deniz'e kadar takip edip, Musa'nın asasıyla denizler altında kalan zalim kral.
[20] İsrailoğulları
[21] Tanrı'nın tahtını bekleyen melekler. Altı kanatlıdır
[22] Adem ile Havva'nın düşüşünden sonra insanlar girmesin diye cenneti beklemişlerdir. Rütbe olarak serafimlerden son a gelir.

Uyanın, kalkın ya da sonsuza kadar yitik kalın!'
Onlar onu duyunca şaşırdılar ama yerlerinden fırladılar,
Tıpkı nöbet tutarken uykuya mağlup olan ve sonra birden
Sarsılarak uyanan ve kendilerini toparlayan adamlar gibi.
İçinde bulundukları kötü durumlarının farkında
Değildiler sanki ya da büyük acılarını hissetmiyorlardı belki,
Ama yine de Generallerinin emrine hemen uydular
Çok kalabalıktı onlar. Mısır'ın kötü gününde
Amram'ın oğlunun[23] güçlü asasını sallayarak
Doğu rüzgarı üzerinde uçuşan çekirgeler bulutunu
Dinsiz Firavun ülkesine çağırdığı gibi, onların tüm Nil diyarını
Karartıp gündüzü gece yaptığı gibi,
O kötü Meleklerin sayıları da o kadar çoktu ki,
Cehennem cüppesi altında kanatlanıp uçtular,
Ateşlerle çepeçevre sardılar ta ki büyük Sultanları[24]
Mızrağını kaldırıp onlara işaret verene kadar uçtular[25],
Onun yönlendirdiği yere doğruldular ve her yeri doldurdular:
Barbar Kuzeylilerin[26] gelip Ren ve Tuna'nın donmuş sularını
Geçerek Cebelitarık'tan Libya çöllerine inişleri gibi,
O kadar kalabalıktılar ve her yere dağıldılar.
Her birliğin kumandanı büyük Komutanı görecek gibi
İstenen yerde durdu, bekledi; tanrı gibi Şekillerdi bunlar,
İnsanüstü varlıklardı bunlar; büyük saygın Prenslerdi;
Ve Cennette iken tahtlarında oturan Güçlerdi,
Fakat onların adları artık Cennet kayıtlarından silindi,
İsyanları yüzünden Hayat Kitabında da yoklar artık.
Onlar artık Hz. Havva Anamızın çocukları da değiller,
Kendilerine yeni isimler buldular,[27] dünyaya dönene kadar,
İnsanoğlunun yargılanmasında Tanrının büyük sabrına göre,
Büyük kısmı yalanlar ve sahteliklere dayanıyor,
İnsanların kendilerini yaratan Tanrıyı unutmaları için
Çabalıyorlar ve Onun görünmez ihtişamı insanları dinsel

---

[23] Hz. Musa
[24] Şeytan
[25] Romalıların düşüşüne bir gönderme
[26] Milton şeytanları Roma'yı işgal eden barbarlara benzetiyor.
[27] Çok tanrılı döneme ait pagan isimleri

Öğretilerle doğru yola sokmaya ve Şeytanın şerrinden
Kurtarmaya çalışıyor: onlar ise insanlar tarafından
Değişik adlarla ve dinsizler dünyasında çeşitli putlarla anılıyor.
Onların isimleri biliniyor, kim birinci, kim sonuncu,
Büyük İmparatorlarının seslenişiyle alevler içindeki
Divandan uykusundan kalkanlar ve uzakta duranlardan önce onun
Çıplak kıyıda durduğu yere yalnız ve önce gelenler mi birinciler?
Önde olanlar Cehennem kuyusundan Dünyaya çıkmak için
Yol arayanlardı, uzun zaman sonra koltuklarını Tanrı koltuğuna
Yakın koymak isteyenlerdi, Tanrılar ulusların arasından seçim
Yaptılar, hayran olduklarını belirttiler.
Yehova Sion'dan gök gürültüsüyle çıktı,
Melekler arasında; evet, onlar yuvalarını Onun evinde yapardı,
İğrenme, nefret; ve lanetlenmiş şeylerle birlikte
Onun kutsal ayinleri ve ibadetleri kirletildi,
Ve onlar karanlıkları ile Onun ışığını karartmak istediler.
Önce insan kurbanları ve ebeveyn gözyaşlarıyla
Lekelenmiş korkunç Molek[28] vardı;
Fakat çocuklarının ateşten geçen bağırışları duyulmadı
Çünkü davulların ve teflerin sesleri vardı orada
Onun çirkin, gaddar putuna ulaşmadı sesler.
Ammonlular[29] Rabba'da[30] ve sulak ovasında ibadet ederdi,
Argop ve Basan'da, Arnon[31] akarsuyunda.
Böyle cüretkar bir bölgeden memnun olmadı onlar,
Hilekarlıkla Hz. Süleyman'ın tapınağını Tanrı camii
Karşısına inşa ettirdi, o yüz kızartıcı tepeye
Ve korusunu güzel Hinnom[32] vadisi yaptı, sonra da Tophet
Ve kara Gehenna Cehennem tipi yer oldu.
Ondan sonra Chemos, Moab'ın korkunç, dehşet salan oğulları
Aroer'den[33] Nebo'ya[34] ve güneydeki Abarim vahşi toprakları;
Hesebon'da, ve Seon diyarı Horonaim, bağlarla kaplı çiçekli
Sibma vadisi, ve Ölü Deniz yakınında Eleale:

---

[28] Bir zamanlar İsrailoğulları bu cehennem tanrısına tapmışlardı ve öfkesini yatıştırmak için ona çocuklar kurban etmişlerdir.
[29] İsrailoğullarının nefret ettiği bir halk. İsrailoğulları Ammon soyunu yok etmiştir.
[30] Rabba, Ammonluların başkenti.
[31] Ölü Deniz'in doğu tarafı, şimdi Ürdün toprağı.
[32] Cehennem Vadisi
[33] Arnon nehri üzerinde.
[34] Kuzeyde

Diğer adı Peor, Nil'den başlayan yürüyüşte Sittim'de[35]
İsrail'i baştan çıkarınca ona ayinler yapmak istedi, bu acı verdi
Fakat şehvet dolu ayinler ve hatta koru yakınında skandal tepesi
Molek cinayeti, nefret dolu cinsellik,
İyi Josiah[36] onları oradan alıp Cehenneme götürene kadar.
Onlarla birlikte Fırat'tan Mısır'ı Suriye'den ayıran ırmağa kadar
Olan yerden Baalim[37] ve Ashtaroth'lar[38] geldiler—bu erkekler,
Bu kadınlar. Ruhları için zevk duymak istediklerinde
Her iki cinsiyet de rahatça arzularını açıklayabiliyor,
Hiç çekinmeden cinsel arzularını ya da düşmanlıklarını
Açıkça söylüyorlar. Bunlar için İsrail ırkı
Yaşama Gücünü yitiriyor,
Bazıları hakkı olan mihrabı terk ediyor, başını önüne eğiyor
Hayvani tanrılar önünde; başları savaştaymış gibi, nefret edilen
Düşmanın mızrağı önündeymiş gibi eğiliyor.
Bu askerlerle birlikte Fenikelilerin Astarte dediği hilal boynuzlu
Cennet Kraliçesi Astoreth geldi;
Mehtap ışığında görülen bu parlak imaja
Fenike bakireleri yemin ettiler,
Şarkılar söylediler; Sion'da şarkı yoktu ama iğrenç dağda onun
Tapınağı vardı; karısına çok düşkün kral inşa ettirdi onu ve kalbi
Putlarla doluydu. Arkasından Temmuz[39] geldi
Ki onun Lübnan'dan aldığı yıllık yarası yüzünden
Sion'un kadınları onun kaderine ağladılar.
O yaz günü bütün gün ona aşk şarkıları söylediler,
O sırada sakin Adonis[40] yaşadığı kayalıktan inerek
Kırmızı renkle denize koştu, kırmızıyı Temmuz'un
Yarasından geldi sanıyordu: bu aşk hikâyesi
Sion kadınlarını[41] sıcak gibi çarptı ve onların bu tutkusunu
Aşkından soğuyan Yahuda'nın siyah putperest
Kadınını izleyen Ezekiel gördü. Sonra büyük yas içinde biri geldi
Yüzünü, ellerini kesmiş, yaralamıştı,

---

35 Ürdün'ün doğusunda.
36 Yoşiya. Bkz. Kutsal Kitap 2 Krallar 23:10.
37 Bir Asur tanrısı
38 Ortadoğu'da savaş ve bereket tanrıçası
39 Babil'in bitki tanrısı
40 Lübnan'daki ırmak.
41 İsrailli kadınlar.

Orada yere düştü ve kendisini çok sevenleri utandırdı
Dagon'du adı,[42] deniz yaratığıydı, üstü erkek
Alt kısmı balıktı—ama alnı açıktı, genişti
Azotus'ta büyümüş, yetişmişti, kıyı boyunca korkarlardı ondan,
Filistin'de, Gath ve Askelon'da, Ekron ve Gaza'nın[43] sınırlarında.
Onu Rimmon[44] izledi, onun yaşadığı yerler
Şam, Abbana ve Phaprphar'ın verimli kıyıları, şeffaf akar sularıydı.
O da Tanrı evine karşı cesurdu, küstahtı:
Bir keresinde bir cüzamlı miskin kaybetti,
Ve yerine bir kral buldu—
Bir Suriye savaşında kazandığı
Çrkinlikleri yakmak ve mağlup ettiği tanrılara
Hayranlık duymak için ayyaş fatih Ahaz için
Tanrı mihrabının yerini değiştirdi.
Ondan sonra adları eskiden beri bilinen—Osiris[45], Isis[46],
Orus ve diğerleri—bir ekip geldi,
korkunç şekilleri vardı, büyücüydüler,
İnsandan ziyade hayvani şekilleri olan
Tanrılarını arama konusunda Fanatik Mısır'ı ve
Rahiplerini kötüye kullandılar. İsrail de onlardan kaçamadı.
Borç aldıkları altın Oreb'in baldırını oluşturduğunda
Meydana gelen enfeksiyon; ve asi kral[47]
Bethel ve Dan'da Yaratıcısı Yehova'yı
Otlayan öküze benzeterek bu günahı
İki kez işleyince Tanrı bir gece
Mısır'dan yürüyerek geçti ve bir darbede
İlk doğanı ve tüm meleyen tanrıları eşitledi.
Belial[48] sonuncu geldi, ondan sonra daha iffetsiz, uçan bir Ruh
Cennetten düşmedi ya da Kötüyü sevmek için daha başkaları geldi.
Ona hiçbir tapınak yapılmadı ya da mihrap tütmedi;

---

[42] Üstü insan altı balık olan eski Filistin tanrısı
[43] Filistin'in beş büyük şehri.
[44] Suriye'de bir tanrı.
[45] Eski Mısır'ın en önemli tanrılarından biridir Ölüm tanrısıdır. Mısırlılarda öteki dünya inancı olduğu için, ölülerin Osiris'in huzurunda tekrar dirildiklerine inanılırdı.
[46] Eski Mısır'da Kutsal Tanrıça.
[47] Süleyman'ın varisi Rehoboam'a isyan eden kral Jereboam'dır.
[48] İncil'in Latince çevirisinde şeytanın yerine kullanılan kelimedir.

Ama çok sık olarak tapınaklarda ve mihraplarda Tanrının evini
Şehvet ve şiddetle dolduran Eli'nin oğulları[49] gibi
Rahip putperest mi olacak? Karmaşa gürültüsünün
Yüksek kulelerinin üstüne indiği lüks şehirlerde, saraylarda o yine
Hüküm sürüyor, öfke, kavga devam ediyor; ve ne zaman gece
Sokakları karartır, işte o zaman Belial'ın oğulları
Şarap ve küstahlıkla gelirler. Sodom sokakları
Tanıktır buna, ve o gece
Gibeah'ta[50] misafirperver bir kapı açılır
Ve o korkunç tecavüzden korur.
Bunlar her zaman görülür ve zorluk, güç kullanma hep vardır;
Gerisini anlatmak uzun sürer, ama herkes bilir bunları
İyonya tanrıları—Yavan'ın meselesi[51] tutulmuş duruyor
Tanrılar, nihayet Cennet ve Dünyadan
Daha geç de olsa itiraf edildi,
Onların övünen ebeveynleri; Titan, Tanrının ilk doğanı,
Çok derin düşüncelerle ve daha genç Satürn'ün doğuştan hakkıyla:
O çok büyük Jove'dan onun ve Rhea'nın oğlu, bulunmuş ölçek gibi;
Böylece Jove gasp ederek hüküm sürdü. Bunlar önce Girit'te oldu
Ve Ida tanındı, oradan sonra da soğuk Olimpus'un karlı tepesi
Her yerde hüküm sürdü, onların en yüce cenneti; ya da
Delphian kayasında veya Dodona'da[52] ve Doric[53] topraklarının
Her yerinde; ya da Satürn ile Adria[54] üzerinden
Hesperian[55] ovalarına kaçtılar,
Ve Celtic üzerinden en uzak Adalara[56] gittiler.
Onların hepsi ve başkaları topluca geldiler, ama kederli,
Perişan görünüyorlardı, ama yine de Şeflerini bulmak onlara biraz
Hayat vermiş gibiydi, kendilerini bulmuşlar, umutlanmışlardı.
O da iyi değildi, yüzünde kuşkulu ifade vardı, ama kibirliydi,
Sonunda kendini topladı, gür sesiyle onlara hitap etti,

---

[49] Belial'in oğulları.
[50] Bkz Yaratılış 19 4-13 Milton'a göre erkeklerin tecavüze uğraması, kadınlarınkinden daha korkunçtur
[51] Yavan Yafet'in oğlu, Nuh'un torunudur Yaratılış 10'a göre, Med ve Grekler'in atasıdır. Bu anlamda Milton İyonya Grekleri ile bunları özdeşleştirmektedir
[52] Zeus tapınağı
[53] Yunanistan
[54] Adriyatik Denizi
[55] İtalya
[56] İngiliz adaları

Cesaretlendirdi onları, korkularını ortadan kaldırdı.
Sonra sanki savaş meydanlarındaki gibi kükredi,
Sanki trampetler borular çalıyordu, kaldırdı sancağını,
Uzun boylu Melek Azazel[57] sağındaydı, onu gururla yanına aldı,
O diğerlerinin arasından çıkıp onun yanına gitti, parıldayan
Sancak açılmıştı, imparatorluk sancağı ileriye götürüldü,
Rüzgarda uçan bir meteor gibi parladı, üzerindeki parlak
Değerli taşlarla, Meleklerin savaş süsleriyle ve o sırada
Parıldayan borular savaş nağmeleri çalıyordu;
Bunun üzerine evrenin sahibi Cehennem üzerine
Bağırdı, kükredi, eski Gece ve Kaos hükmüne korku, dehşet saldı.
Birden o kasvetli ortamda bir hareket meydana geldi
On bin bayrak sancak hep beraber havaya kalktı,
Ve bu rengarenk bayrak ve flamalarla birlikte mızraklar
Yükseldi ve kalkanlar sıraya dizildi, derinliği ölçülmezdi
Onlar Phalanx'dan[58] Dorian[59] durumunda muntazam
Adımlarla ilerlediler, savaş müziği eşliğinde, asil kahramanlar gibi.
Onlar savaşmaya gidiyordu ve içlerinde öfke yerine
Kararlılık vardı, sakindiler, ölümden korkmuyor, kaçmayı
Düşünmüyorlardı, içlerindeki olumsuz düşünceleri, fikirleri,
Üzüntüleri attılar, fani ya da ölümsüz düşünceler yoktu akıllarında.
Böylece onlar aynı anda soluk alan bir birlik oldular, fikirleri birdi,
Yumuşak boruların müziğiyle yanmış topraklarda yürüdüler.
Ve şimdi müthiş savaşçılar olarak korkunç bir görünüşleri vardı,
Mızrakları ve kalkanları ile büyük Komutanın emrini bekliyorlardı.
O da tecrübeli bakışlarla onlara baktı bir süre, bütün orduyu
Gözden geçirdi—düzenlerini uzun süre inceledi,
Sanki hepsi tanrılarmış gibi onların yüzlerine, duruşlarına baktı;
Sayıları büyüktü. Ve şimdi onun kalbinde gurur vardı, gücü arttı.
Zafer yakındı; çünkü İnsanoğlunun yaratılışından bu yana
Böyle büyük bir güç asla görülmemişti, piyadeden güçlüydü bunlar
Mancınıkları vardı onların—Thebes[60] ve Ilium'da[61] savaşmış,
Phlegra'da[62] Dev savaşçılar katılmıştı onlara,

---

[57] İbranice'de günah keçisi anlamına gelir. Kabalistlere göre şeytanın ordusundaki dört hamilden biri.
[58] Eski Yunan'da özellikle Makedon mızraklı alay.
[59] Eski Yunanistan'da müzikte ilk dinsel makam
[60] Latin yazar Statius'un *Thebald* ve Aeschylus'un *Seven Against Thebes*'deki Truva savaşındaki yedi kahraman.
[61] Truva şehrinin eski adı.
[62] Ovid'in *Metamorphoses*'inde Makedonya'da devler ve tanrıların savaştığı yer.

Yardımcı tanrıları da vardı,
Uther'in oğlunun[63] savaşındaki gibiydi manzara,
İngiliz ve Armoric[64] şövalyeleri
Vaftiz edilmiş ya da imansızlar, Aspramont, Montalban,
Şam, Fas ya da Trabzon'dan gelenler ve
Charlemain'in Fontarabbia[65] tarafından yenilmesinden sonra
Bizerte'nin[66] Afrika'dan gönderdikleri de vardı orada.
Böylece fani yiğitliğin ötesinde bir güç vardı orada
Ve korkunç Komutanlarını izlediler; o ise hepsinin üstünde,
Duruşu ve davranışlarıyla mağrur, herkesin üstünde görünüyor,
Kule gibi duruyordu; görünüşü eski parıltısını henüz tam olarak
Yitirmemişti, perişan Baş Melek gibi görünmüyordu ve şanı
Gizliydi—sanki yeni doğan güneş gibi henüz tam parıltılı değildi,
Gözlerini çevirip puslu ufuklara doğru uzun süre baktı,
Işınları kırpılmış gibiydi ya da ayın arkasından bakıyordu sanki,
Parıltı yoktu, felaket sonrası alacakaranlıktı orası
Ulusların yarısı üstünde, ve değişim korkusuyla
Şaşırmış krallar[67]. Böyle karanlıktı ama yine de parlıyordu
Hepsinin üstünde Baş Melek; ama yüzünde
Fırtınanın derin izleri vardı, ve soluk yanağında endişe ifadesi,
Ama kaşları altında büyük cesaret ve belirgin gurur izi,
İntikam bekliyordu; gözleri zalim bakıyordu ama pişmanlık ve
Öfke ifadesi vardı orada, suç ortaklarına bakarken—yandaşlarına
(Bir zamanlar neşe mutluluk dolu olan bu gözlerde), lanetliydi,
Çünkü onların hepsine büyük acılar tattırmıştı,
Onun yüzünden milyonlarca ruh cezalandırıldı, Cennetten kovuldu
Ebedi ihtişamdan mahrum kaldılar, her şeyi kaybettiler,
Onun isyanıyla, ama yine de ona sadık kaldılar,
Tanrının ateşi orman meşelerini, dağ çamlarını yakınca
Zaferleri son buldu, büyümeleri zenginlikleri bitti.
O şimdi konuşmaya hazırlandı ve karşısındaki sıralar bekledi,
Cenahtan cenaha, onun çevresini yarım ay gibi sardılar,
Hepsi bir arada dikkatli, suskunluk içindeydiler.

---

[63] Kral Arthur
[64] Fransa'daki İngilizler
[65] İspanya'nın kuzeyi
[66] Tunus'taki Bizerte
[67] Modern dönemlere kadar ay ya da güneş tutulmaları imparatorluk ve krallıkların düşüşü olarak yorumlanmıştı

O üç kez konuşmayı denedi, ama üçünde de kibrine rağmen
Meleklerin ağlaması gibi gözlerinden yaşlar fışkırdı; sonunda
Kendini toparladı ve kelimeleri bir araya getirmeyi başardı:
'Ey siz ölümsüz Ruhlar!
Ey Eşsiz Güçler, Her Şeye Kadir Olanlar!
Bu mücadele şansız, şerefsiz değildi, ama sonuç meşumdu,
Bu değişikliğin ve düştüğümüz bu yerin gösterdiği gibi,
Bunu söylemekten nefret ediyorum, ama geçmiş ya da bugünü
İyi bilen hangi akıl bunları öngörebilir, kehanette bulunabilirdi,
Böyle bir tanrılar gücünün,
Sizin gibi bir gücün kovulacağını düşünürdü?
Tüm bu güçlü topluluğun, çıkışıyla Cenneti boşaltan sizlerin
Oraya tekrar çıkamayacağını,
Eski yerlerini alamayacağını kim bilebilirdi?
Benim için hepiniz tanık olun Cennet topluluğu,
Eğer caydırıcı farklı öğütler gelir ya da tehlikeler belirirse
Benim yanımda umutlarımızı yitiririz. Fakat orada oturan,
Cennetin hakimi o zamana kadar tahtında güven içinde oturur,
Eskisi gibi ve egemenliğini sürdürerek
Ama hâlâ gücünü saklayarak,
Ki o güç bizim girişimimizi engelledi ve düşüşümüze neden oldu.
Şimdi onun gücünü de kendi gücümüzü de iyi biliyoruz.
Ne kışkırtma ne korku olmamalı artık bu durumda
Savaştan kaçınmalıyız; mümkünse hepimiz birlikte
Kurnazlıkla, hile ve yalanlarla çok iyi çalışmalıyız,
Gücün alt edemediğini yenmek için başka yollar bulunur,
Güçle zafere ulaşan düşmanının ancak yarısını yenmiş olur.
Boşluklar yeni dünyalar yaratır bize, oralarda bolluk olur,
Cennette bir söylenti vardı, buna göre O kendi arzusuna göre bir
Nesil yaratacaktı orada, Cennetin Oğullarına yakın olacaktı.
Gözetlemek için de olsa ilk patlamamız
Orada olabilir, ya da başka yerde;
Çünkü bu cehennem çukuru Semavi Ruhları asla ebediyen tutamaz
Burada, uzun zamandır karanlık olan bu derin çukurda kalamayız.
Ama bu fikirleri geliştirmeliyiz. Barış umutsuzluktur,
Çünkü kim düşünür teslimiyeti. O halde savaş fikri.
Açık savaş fikri anlaşılmalı ve bu konu tarafımızdan halledilmeli.'

Onun konuşması bitince onu doğrulamak için milyonlarca
Alevli kılıç havaya kalktı, herkes kınından çıkardı kılıcını
Büyük Melekler kılıç çektiler; ani parıltılar Cehennemi aydınlattı
En Yüce olana, en Güçlüye kızdılar, öfkeyle silahlarını kaldırdılar
Savaş gürültüsü içinde kalkanlara çarpar kılıç sesledi duyuldu,
Cennete doğru meydan okudular, bağırıp çağırdılar.
Çok uzak olmayan bir yerde tepesinden ateş ve duman
Püskürten bir dağ vardı; geriye kalan her yer
Parlak eriyikle doluydu, parlıyordu—içinde, derinlerde
Erimiş metal olduğu belliydi, kükürt işiydi bu. Orada pek çoğu
Kanatlandı, siper kazmaya giden
askerler ya da kale duvarı inşa edecek kazma kürekli işçiler gibi.
Mammon[68] lider oldu onlara,
Cennetten kovulan son asi Ruhtu o; çünkü
Onun fikirleri ve bakışları hep kötüye, aşağıya doğruydu,
Cennetin altın taşlarına bakardı kutsal şeylerden ziyade.
İnsanoğlu da onun teşviki ve öğütleriyle
Ana Toprağın derinliklerini
Soymaya başladı, daha iyi gömülmüş hazinelere ulaşmaya çalıştı.
Çok geçmeden tepelerde derin yaralar açtılar,
Ve altın damarlarını bulup kazdılar, çıkardılar. Cehennemde böyle
Hayran olunacak hazine yoktu. O topraklarda ancak felâket,
Ölüm olurdu. Ve orada ölümcül şeylerle övünenleri bırak, Babil
Hikâyeleri dinleme ve Memphian krallarının[69]
Yaptıklarını düşün, ünlü büyük anıtlarını öğren
Ve de güçlerini ve sanatlarını, sefil Ruhların bozduğu sanatlarını,
Bir saat içinde pek çok elle ve tükenmez gayretle yıktıklarını.
Düzlükte yakında, pek çok hücrede hazırlandı,
Ki onların altında sıvı ateş damarları vardı,
Gölden kanalla akıtıldı, ikinci bir kalabalıktı bu,
Şaşırtıcı bir sanatla maden cevheri bulundu,
Her şeyi kesip ayırdılar ve maden cürufunu üzerinden aldılar;
Ama çok geçmeden toprak altında bir üçüncü oluştu,
Farklı, çeşitliydi bu, ve kaynayan hücrelerden

---

[68] Eski Suriye'de zenginlik anlamına gelir.
[69] Mısır

Garip bir nakille her boşluğu, köşeyi birden doldurdu—
Bir organ içinde gibi, rüzgarın bir tek hamlesiyle,
Pek çok borudan sesler geliyordu, nefes alıp vermek gibi.
Sonra yer altında iç çekişi andıran, tatlı sesler yükseldi,
Yuvarlak plastroların olduğu yerde tapınak gibi yükselmiş,
Dor sütunlarla birlikte, kabartmalarla süslü, korniş frize istemez:
Tavan altın kabartmalı. Babil değildi bu, büyük Alcairo[70]
İhtişamı olamazdı, Belus[71] ve Serapis[72]
Tanrılarını kutsallaştırmaktı,
Ya da Mısır ve Asur zenginlik ve lüks içinde
Yaşarken onların krallarını tahtlarına oturtmaktı, yükselen kazık
Tüm uzunluğuyla sabit duruyordu ve kapıları destekliyordu,
Onların pirinç kanatlarını açarak ve açıldıkları zeminde olanları
Kemerli kapıdan keşfederek, etraf aydınlıktı, neftyağı yanıyordu,
Işık gökten gelir gibiydi. Kalabalık aceleyle ve hayranlıkla girdiler.
Överek bakındılar, onun elleri
Cennette birçok yüksek bina inşa etmişti,
Oralarda Melekler prensesler gibi yaşıyor, saltanat sürüyorlar,
Onları yöneten Kralın gücünden yararlanıyorlardı.
Onun adı eski Yunanistan ve İtalya'da da duyulmuştu, seviliyordu,
Ona orada Mulciber[73] diyorlar,
Cennetten nasıl kovulduğunu anlatıyorlardı.
Kristal kalesinin burçlarından atılmış,
Sabahtan öğleye, öğleden akşama
Hep düşmüştü aşağıya, bir yaz günüydü ve batan güneşle Ege adası
Limni'ye düşen bir yıldız gibi düştü. Onu böyle anlatırlar,
Günahkârdı; onunla birlikte yandaşları da kovulmuş,
Düşmüştü aşağıya, Cennette yaptığı binalar işine yaramadı,
İstediklerini de alamadı, baş aşağı gönderildi
Cehennemde bina yapmak için, tüm yandaşlarıyla birlikte.
O arada egemen gücün emriyle kanatlı haberciler,
Büyük törenlerle ve boruların çalmasıyla geldiler
Ve yüksek binada, Pandemonium'da[74]

---

[70] Kahire
[71] Babil baş tanrısı
[72] Eski Mısır'da Güneş tanrısı
[73] Eski Yunan'daki Hephaistos ile özdeşir Efsaneye göre, annesi Hera onu Hades'e atmış ama Dionysius'un desteği ve kendi zekasıyla oradan kurtulmuştur Mulciber Pandemonium'u inşa eden iblisdir
[74] Tüm şeytanların sarayı.

Kutsal bir toplantı yapılacağını haber verdiler.
Şeytan ve yandaşları toplanacaklardı. Bu haber her yana
Yayıldı ve hepsi toplanarak oraya gittiler,
Yüzlercesi, binlercesi vardı.
Tüm kapılar açılmıştı, hepsinin önü kalabalıktı, büyük salon açıktı
(Ama cesur şampiyonların silahlı at binmeyeceği kapalı salondu
Burası ve Soldan[75] koltuğu en iyi Paynim[76] şövalyesine
Meydan okudu) her yer tamamen doluydu, yer ve gök.
Kanatlar birbirine sürtünüp hışırdıyor, bahar zamanı arılar gibi
Vızıldıyorlardı, kovan etrafından uçuşan arılar gibiydiler,
Samandan yapılmış kalelerinin banliyösünde taze çiçekler
Arasında uçuşuyorlar, durumlarını tartışıyorlardı; her yer
Çok kalabalıktı ve bir süre sonra işaret verildi, dikkat kesildiler,
Hepsi şaşkındı! onlar kendilerini Dünyanın dev çocuklarından
Daha büyük görürken, şimdi burada kalabalık bir cüce topluluğuna
Dönmüşlerdi, bir Hint tepesinin
Ardındaki pigmelere[77] benziyorlardı,
Bir orman kenarında gece yarısı dans eden peri masalı cücelerine,
Ya da mehtap dünyayı aydınlatırken
Bir köylünün rüyasında gördüğü
Cücelere benziyorlardı. Onlar kulağa hoş gelen bir müzikle
Hep dans ederlerdi, köylü bundan hem hoşlanır, hem de korkardı.
Ruhlar işte böyle tinsel, vücutsuz küçük şeylerdi,
Büyük şekilleri iyice küçülmüştü, boşluktaydılar,
Ama bu cehennemi avlunun ortasında çok büyük kalabalık vardı,
Ama biraz uzakta, aynı yerde ve kendi boyutlarında
Meleklerin Lordları kapalı bir yerde oturuyorlardı,
Altın koltuklarda oturan bin yarı-tanrı vardı, kalabalıktılar.
Kısa bir sessizlikten sonra açış konuşması okundu
Ve büyük danışma toplantısı başladı.

---

[75] Şeytan
[76] Pagan
[77] Afrika'daki toplayıcılıkla ve avcılıkla geçinen göçebe ilkel topluluk

KİTAP II

ÖZET

Toplantı başladı, Şeytan' Cennet'in tekrar ele geçirilmesi için yeni bir savaş konusunu tartışmaya açtı, bazıları bunu isterken bazıları da itiraz ettiler. Bir süre sonra Şeytan tarafından daha önce sözü edilen üçüncü bir teklif tercih edildi; Cennette sözü edilen bir başka dünya, kendilerine eşit ya da onlardan daha aşağı olmayan bir yaratığın yaratılması konusuydu bu. Bu zor araştırma için kimin gideceği konusu zor bir sorundu. Şefleri Şeytan bu işi kendi yapacağını söyleyince alkışlandı. Toplantı böylece sona erdi ve gelenlerin hepsi kendi yollarına gittiler, şeytan dönene kadar kendi işlerine döndüler ve bekleme sürecine girdiler. Şeytan bir süre sonra Cehennem kapısına geldi, kapılar kapalıydı ve o gidip nöbetçileri buldu, kapıları açtırdı, nöbetçiler ona Cehennem ve Cennet arasındaki boşluğun yolunu buldular; Şeytan o yerin yöneticisi olan Kaosun gösterdiği yoldan giderek orayı aştı ve aradığı yeni Dünyayı gördü.

Ormus'un[78] ve Ind'in zenginliğini gölgede bırakan
Ya da muhteşem Doğunun kralları üzerine
En zengin bir elle vahşi inciler ve altın yağdırdığı
Yerde bulunan bir krallık tahtına, oraya uygun şekilde
Yüceltilen şeytan oturdu ve ummadığı böyle bir yerden
Umutsuzluk içinde Cennete karşı savaş verme konusunda
Düşünmeye başladı ve gurur duyduğu hayal gücü sayesinde
Bazı şeyleri akıl edebildi ve başarılı olabileceğine karar verdi:
'Egemenler ve Hükümranlar, Cennetin Tanrıları!
O muazzam çukurda düşmüş ve baskı altında olsam da
Hiçbir derinlik ölümsüz gücü tutamayacağına göre,
Cenneti kaybolmuş saymıyorum ben: bu düşüşten, daha önce
Olduğundan daha şanlı ve korkutucu Semavi Erdemler
Yükselecektir ve onlar artık hiçbir şeyden korkmayacaklar:
Ben haklıyım ve Cennetin sabit yasaları önce senin liderini,
Sonra da özgür seçimi yarattı, onun yanında mecliste savaşta
Değer ka?andı ve bu kayıp yine de şimdiye kadar en azından
Kurtarıldı, çok daha iyi olarak güvenli, kıskanılmayan bir tahta
Yerleştirildi, hem de tam bir rıza ile oldu bu.
İtibarın, değer kazanmanın izlediği Cennette alttaki herkeste
Kıskançlık var, ama burada en yüksekte oturanı kim kıskanacak?
Gürleyene[79] karşı burası ilk dayanacak yer,
Senin siperin ve sonsuz acının en büyük parçasını lanetlemez mi?
Bu yerde mücadele etmek için değerli bir şey yok,
Bölücülerden bir şey çıkmaz burada, Cehennemde
Üstünlük, öncelik yok, onun şimdiki acıda payı o kadar küçük ki
Hırslı bir akıl daha çok imrenir. O halde bu avantajla
Birliğe ve kesin iman, inanç ve kesin uzlaşmayla
Cennettekinden daha iyisi yapılabilir, biz şimdi dönüyoruz
Hakkımız olan eski mirası talep etmeye, eskisinden daha mutlu
Olacağız ve bunu en iyi yoldan yapacağız, ya açık savaş,
Ya da kapalı kurnazlık ve hile yoluyla olacak bu,
Şimdi düşünüyor, tartışıyoruz,
Danışmanlık yapmak isteyen konuşabilir.'

[78] Basra Körfezi bölgesinde bir ada.
[79] Şeytan burada Tanrı'yı zalim göstermek ister

Şeytan sustu; onun yanında hüküm süren kral Molek vardı.
Kral kalktı, Cennette savaşmış en güçlü ve en sert Ruhtu o
Ve şimdi umutsuzluk içinde olup daha da sertleşmişti.
Ebediyete olan güveni tamdı ve kendisine çok dikkat çekmek
İstemezdi, endişesi kaybolmuş, korkusu da kalmamıştı,
Ne Tanrı, ne Cehennem korkusu vardı onda ve şöyle konuştu:
"Ben açık savaş olsun diyorum. Hile ve her türlü kötülük
Olabilir, uzmanlık istemez, ben övünmüyorum: bırak onları
İhtiyacı olan, ne zaman isterse yolunu bulur. ama şimdi değil;
Çünkü onlar oturup ne yapacaklarını düşünürken gerisi
Çıkış işareti beklerken bıkacaklar,
Cennet kaçakları ve onların ikâmetgâhları için
Bu utanç verici, yüz kızartıcı yeri kabul et,
Hüküm süren zorbanın hapishanesi biz geciktikçe
Açık olarak kalacak değil mi? Hayır! Biz daha ziyade
Silahlarımız ve öfkemizle saldırı düşünelim, hep beraber
Cennetin yüksek kulelerine saldıralım, zorlayalım onları,
İşkence gücümüzü İşkenceciye karşı korkunç
Silahlara dönüştürelim; O kendi savaş makinesinin sesini
Duymayı beklerken Cehennem gürültüsü duyacak
Ve şimşek yerine kara ateş ve dehşetin aynı şiddetle
Saldırısını görecek, hissedecek, Melekleri arasında ve
Tahtında, korkunç ateş ve Tartaros[80] sülfürünün karışımı olarak,
Kendi icadı olan işkenceler bunlar. Ama belki
Doğru kanatlarla daha yüksekte olan düşmana
Karşı dimdik çıkmak zor görünecektir.
Bırak onlar böyle düşünsün, eğer o unutturucu gölün[81]
Uyutucu suları hâlâ etkiliyse eski yerimize kolay çıkarız,
Düşmek ve inmek bize ters geliyor. Sert düşman
Bozulmuş geri kuvvetimize saldırıp bize hakaret ederek
Takip ederken biz neden bu kadar alçaldık peki? Çıkış kolaydır;
Olay korkutucudur! Tekrar bizi mahvetmesi için Onu yine
Kızdıracak mıyız? Eğer Cehenneme gideceksek
Mahvolmaktan korkalım!

---

[80] Mitolojide ölüler diyarı
[81] Bu gölün suyu ölülerin dünyadaki yaşamlarını unutmalarını sağlar. Dante'nin *Purgatorio*'sunda ruhlar bu gölde hafızalarını değil, günahlarını silerler

Burada bu Cehennem çukurunda, mutluluktan uzak, lânetli
Yaşamaktansa her şeye razı olalım, bundan kötüsü olabilir mi?
Burada acının söndürülmeyen ateşi Onun öfkesine köle
Olmaktan kurtulma umudunu öldürecek, yalvarışlarımız
Duyulmayacak, işkence görerek pişmanlığımızı mı haykıracağız?
Bu kadar mahvolduktan sonra yok olmamız daha uygun olmaz mı?
O halde neden korkuyoruz?
Onun öfkesini dindirme umudumuz var mı?
O öfkelendiğinde bizi tamamen bitirecektir,
Ama eğer biz kutsalsak,
Bizi bitiremeyecekse burada kalarak hiçbir şey olamayız; gücümüz
Onun Cennetini rahatsız etmeye yeter, bunu hissediyorum,
Onun erişilemez ve ölümcül olan tahtına sürekli saldırıyla
Zafer kazanmasak bile intikamımızı almış sayılırız.'[82]

Kaşlarını çatarak konuşmasını bitirdi Kral ama görünüşü
Umutsuz intikamın ve savaşın tehlikeli olduğunu anlattı
Tanrılardan küçük olanlara. Diğer yanda Belial kalktı
Ayağa, onun davranışları daha nazik ve insancıl gibiydi;
Cennette kaybolmamış daha iyi bir kişiydi o; mağrur,
Erdemli gibi görünüyor ve başarılı birine benziyordu,
Ama bu görünüşlerin hepsi boştu, yanıltıcıydı,
Ağzından man[83] dökülürdü, kötüleri iyi gösterirdi, şaşırtıcı
Öğütler verirdi ama düşünceleri kötüydü,
İyilik düşünmez, kötülük üretirdi, iyi şeylere karşı
Korkak ve tembeldi; ama kulağa hoş gelen sözler ederdi,
Ve yine inandırıcı bir ses tonuyla şöyle konuştu:

'Açık savaşa çok daha yakın olmalıyım dostlarım,
Çünkü ben de nefret doluyum, ama savaş için gösterilen
Neden beni en çok caydıran şey oldu ve savaşın başarısı
Üstüne meşum bir tahmin getirdi. Savaşı en çok ister görünen
Dostumuz kendine güvenmiyor, cesaretinin temeli olarak
Umutsuzluğunu gösteriyor ve amacının sadece intikam
Almak olduğunu açıkça söylemekten çekinmiyor.

---

[82] Tanrı'ya isyan etmek bile başlı başına bir intikam niteliğindedir.

[83] Eski Ahit'te Mısır'dan Çıkış bölümüne bakınız. Bu Mısır'dan göçen İsraillilere Tanrı'nın verdiği yiyecek. Buna İsrailliler man adını verdiler.

Her şeyden önce ne intikamı bu? Cennetin kaleleri
Silahlı asker dolu, oraya girmek münıkün değil; ayrıca
Cehennem Çukuru sınırında askerlerinin kampı var.
Gece karanlığında kanatlı keşif askerleriyle oraya sızabiliriz
Belki ve bir sürpriz yapabiliriz. Ya da güç kullanarak
Oraya sızabiliriz ve arkamızdan tüm Cehennem isyan eder
Kalkıp gelebilir ve karanlığıyla Cennetin ışığını azaltır,
Fakat büyük Düşmanımız hiç bozulmadan tahtında
Oturacaktır ve çok beklemeden bize karşı o müthiş ateşini
Yine açacaktır, zafer onun olacaktır. Bu şekilde püskürtülünce
Son umudumuz da suya düşecek: Yüce Tanrı'yı bütün öfkesini
Harcayacağı kadar kızdırmamız gerekir, ve bu bizi bitirir,
Şifamız, ilacımız bu olmalı, artık yok olmak yani—kötü çare
Kim kaybedecek burada, acı dolu olmasına rağmen bu
Entelektüel varlık böyle düşünüyor, sonsuzlukta çaresiz
Dolaşmak yerine duygu ve hareketten yoksun olarak,
Yaratılmamış Gecenin geniş rahminde yutulmak, kaybolmak mı'
Hem kim bilir? Belki bu daha iyi olabilir, öfkeli Düşmanımız
Bunu yapar mı acaba? Nasıl yapacağı kuşkulu ama asla
Yapmayacağı kesin. Öfkesinden hemen vazgeçmek için
Yeterince akıllı, dirayetli mi acaba, ne dersiniz?
Etkisizlik ya da ya da farkında olmamak gibi bir nedenle
Düşmanlarının istediğini yapabilir, onları sonsuza kadar
Cezalandırmamak için yok edebilir mi acaba?
Peki ama neden yok olacağız biz? Savaş taraftarları
Bunu sorsunlar; bize emredildi, bir ebedi düşman olarak
Ayrıldık desinler. Ne olursa olsun bundan daha fazla
Acı çekmeyiz, daha kötü durumda olmayız, değil mi?
O halde böyle oturup konuşmak, silahla beklemek
En kötü halimiz mi? O halde hızla kaçarken ve Cennetin
Korkunç fırtınasının etkisini hissederken neden Cehennemin
Dibine sığındık? O zaman Cehennem bize yaralarımızı
Sarabileceğimiz bir sığınak gibi görünmüştü.
Yanan gölde zincirliyken halimiz çok daha kötüydü.
Ya o korkunç alevleri canlandıran o nefes
Harekete geçer ve o alevleri yedi kat daha artırırsa,
Ve bizleri alıp onların tepesinden aşağıya, onların içine atarsa,

Bir süre ara veren, bir bırakan o intikam kolu tekrar uzanır
Onun kırmızı sağ eli bizi yine yakalarsa? Ya onun tüm silahları
Ateşlenir de bizi korkunç saldırısı altında bırakırsa,
Bu korkunç şeylerin olması yakındır, müthiş düşüş tehdidi yine var
Biz burada savaştan ve zaferden söz ederken başımıza
Belâ gelebilir, korkunç fırtınaya yakalanıp fırlatılırız
Onun sabit kayaları üstüne, hortumlarla savrulur ya da
Sonsuza kadar batarız kaynayan okyanus sularına,
Zincirlenmiş olarak[84], sonra kimse acımaz bize, umutsuz sona
Gideriz değil mi? Bu daha da kötü olur.
O halde açık ya da gizli savaşa ben hayır derim; çünkü
Hangi güç ya da hile Ona karşı gelebilir, kim kandırabilir
Gözleri bir bakışta her şeyi gören Onu? Cennetteki yüksek
Yerinden O bizim boş çabalarımızı görüyor
Ve bizimle alay ediyor[85]
Bizim gücümüze karşı çıkmak için daha güçlü olması gerekmez,
Tüm hile ve aldatmacaları engellemek için daha akıllı olması da.
O halde böyle aşağılık durumda, Cennet halkının altında
Yaşamaya razı mı olalım, böyle ezilmiş, kovulmuş olarak?
Zincirli ve acı çekerek? Bence daha kötü hale düşmektense
Bu daha iyi, benim tavsiyem bu; madem kaderimiz O Yüce
Ve de Güçlünün emrine uymamızı istiyor. Bu şekilde acı çekmek
Kaderimiz, gücümüz eşit, yasalar bunu öngörmeseydi belki
Olurdu. Eğer akıllı olsaydık böyle güçlü bir düşmana kafa
Tutarken başımıza gelebilecekleri düşünürdük.
Mızrakları ellerindeyken cesurca ileri atılan
Ama yenilince birden küçülen, korkup büzülenlere
Gülüyorum ben, onlar başlarına gelecekleri biliyorlar—sürgüne,
Rezalete, esarete ya da acı çekmeye razı olacak, dayanacaklar,
Onları yenenin vereceği ceza bu. İşte eğer o Üstün Güçlü Düşmana
Karşı gelirsek başımıza gelecek olanlar bunlar.
Zamanla belki öfkesi geçer ve bizimle artık
Uğraşmaktan vazgeçer, verdiği cezaları
Yeterli görerek tatmin olur; o zaman bu korkunç alevler

---

[84] Tanrılardan ateşi çaldığı için Zeus tarafından zincirlenen Prometheus'a bir gönderme yapılmaktadır
[85] Eski Ahit'te Mezmurlar 2 4'e gönderme yapılmaktadır

Azalır ve tabii eğer nefesi onları tekrar canlandırmazsa.
O zaman daha saf tinsel varlığımız onların zararlı buharına
Dayanabilir ya da bunu hissetmemeye alışabilir;
Ya da sonunda tamamen değişir ve bulunduğu yere uygun
Olarak o ateşi tekrar alır ama onun acısı olmaz;
Bu dehşet hafifler, bu korkunç karanlık hafifçe aydınlanır;
Zaten bu sonsuz kaçış ne gibi umut verebilir, gelecekten
Ne bekleriz, hangi değişim beklemeye değer madem ki
Mutlu görünsek de kötü durumda olacağız, çünkü
Acımızı artırmazsak bu bile bize yeter.'
Böylece Belial mantıklı konuşmaya gayret ederek
Alçak muhataplarına barışçı tembellik tavsiye etti,
Ama barış yoktu; ve ondan sonra Mammon konuştu:
'Eğer en iyi yol savaşsa, Cennet Kralını tahtından
İndirmek ya da kaybettiklerimizi yeniden ele geçirmek
İçin savaşmamız gerekir. Onu tahtından indirerek
Kaderimizin değişeceğini umabiliriz ve Kaos[86] başlar.
Eski umutlarımızı tartıştık beyhude oldu, bundan sonra
Cennetin hudutları dahilinde hangi yer bize bırakılır
Cennetin Yüce hâkimini alt etmedikten sonra?
Farz edelim yumuşadı, merhamet etti ve hepimize af çıkardı
O zaman onun karşısına nasıl çıkar da başımızı eğerek
Onun yasalarını kabul ederiz, o ölümsüzlük veren çiçekli
Tahtında oturup ölümsüzlük veren yiyecekler yerken
Biz nasıl ilahiler söyleyerek onu ve tahtını kutsarız,
Saygı gösteririz Ona? Cennette görevimiz bu olmalıdır,
Bundan zevk almalıyız. Nefret ettiğimize taparak ebediyen
Orada kalmak ne kadar zor olacaktır! O halde vazgeçelim
Bu fikirden, kabul edilemez bir şey bu, Cennette olmak için
Köle olamayız, biz kendi iyiliğimizi düşünmeliyiz,
Kendi hayatımızı yaşamalı,
Kimseye hesap vermeden özgür olmalıyız[87],
Köleliğin boyunduruğu geçemez bizim boynumuza, olmaz bu!

[86] Milton Kaos'la Cennet ve Cehennem arasındaki şekilsiz boşluğu anar
[87] Bir Cumhuriyetçi olarak Milton zalim hükmü altında özgürlüğü aramaya büyük değer verse de, Tanrı'ya tam bağlılığı özgürlükle bir tutmaktadır.

Küçüklerden büyük şeyler çıkarıp, acı verenlerden yararlanır,
Karşıtlardan zenginleşirsek, kötülük yaratırsak ve bu yönde
Çaba harcarsak ancak acılarımız dinecektir. Bu karanlık derin
Dünyadan korkuyor muyuz? Cennetin her şeye hükmeden Yüce
Sahibi kaç kez karanlık bulutlar arasında kalmayı yeğlemedi mi?
Onun zaferi karanlıklarda yine de hiç gölgelenmedi,
O bulutlardan gök gürültüleri yayıldı, Onun öfkesini püskürdü
Ve o zaman Cennet de tamamen Cehenneme benzedi!
O bizim karanlığımızı taklit ederken biz de onun ışığını
İstediğimiz zaman taklit edemez miyiz yani? Bu çöl
Toprağı bizden parıltısını, değerli taşlarını ve altınlarını
Gizlemiyor, oradan yararlanıp muhteşem şeyler yapmamızı
Engellemiyor—Cennet de bize bundan fazla ne verebilir?
Ayrıca çektiğimiz acılar zaman içinde bizim elemanlarımız
Olacaktır, bu kavurucu ateş şimdi korkunç ama o zaman
Yumuşayacak, mizacımız ona uygun hale gelecek
Ve de acımız azalacak. Tüm bunlar bize barış çağrısı
Yapıyor, düzene girin, sakin olun diyor, bunu yaparsak
Kötülüklerimize egemen oluruz, ne olduğumuzu,
Nerede olduğumuzu biliriz, tüm savaş fikirlerini atarız
Kafamızdan. Benim tavsiyem işte budur.'

O sözlerini bitirir bitirmez kalabalık arasında
Başladı mırıltılar, kayalar arasında esen rüzgar uğultusu gibi
Bütün gece denizi dalgalandıran rüzgarın sesiydi sanki bu
Denizciler sanki dalgaların sesini dinliyordu ve
Kayalık sahile bir tekne demir atıyor gibiydi
Fırtınadan sonra. Mammon susunca bir alkış
Tufanı patladı, konuşması herkesi memnun etmişti.
Barış öğütlüyordu o, ve onlar aksini düşünüp
Cehennemden daha çok korkuyorlardı, gök gürültüsü
Ve de Mikail'in kılıcı korkusu hâlâ içlerinden çıkmamıştı,
Uzun süre uğraşıp Cennete rekabet etmek için
Cehennem İmparatorluğu kurma özlemleri yoktu.

Beelzebub bunu anladı—ki Şeytan dışında ondan
Büyük kimse yoktu—ve büyük bir azametle yerinden kalktı,
Bir devlet direği, sütunu gibiydi; yüzünde kararlılık
Ve halkı düşündüğünü gösteren ifade vardı,

Yüzü bir prense yakışacak şekilde pırıl pırıldı,
Büyüktü ama yine de harabe gibiydi; bilge gibi durdu,
En büyük kralların ağırlığını taşıyacak Atlas[88] omuzları vardı;
Görünüşü herkesi susturdu ve o konuşurken orada
Derin bir sessizlik meydana geldi:
'Krallar ve İmparatorluk Güçleri, Cennetten Kovulanlar
Ve de Tinsel Erdemliler! yoksa bu adları değiştirmeli ve
Bundan böyle kendimize Cehennem Prensleri mi demeliyiz?
Biliyorum çoğunuz burada yeni bir imparatorluk kurma
Eğilimindesiniz—bundan kuşkum yok! bu arada hayalimiz ne,
Cennet Kralının bu yeri bize güvenle kalmamız için verip
Vermediğini, bunu bize zindan olarak verip lanetlediğini bilmeyiz.
Bu güçlü kolun ötesinde, cennetin yüksek yetkisi dışında,
Onun tahtına karşı birleşmiş olarak yaşamak isterken
Tam köle olabiliriz, ama şimdiye kadar esirleri için ayrılan
Yerde kalarak bundan bu zamana kadar kurtulduk sanırım.
Ama şundan emin olun ki yukarıda ya da derinlerde hep
Güçlü, Yüce olacak O, bizim isyanımızla hiçbir şey kaybetmez,
Ama imparatorluğunu Cehenneme kadar genişletir ve
Cennettekileri demir Asasıyla[89] yönettiği gibi bizi de
Burada demir asasıyla istediği gibi yönetebilir.
O zaman biz savaştan ve barıştan söz ederek neden
Otururuz burada? Savaş bizi bu hale düşürdü, her şeyi kaybettik,
Onarılacak gibi değil kayıplarımız, barışı aramamız güç,
Çünkü biz esirlere ciddi önlemlerden
Başka nasıl bir barış verilebilir,
Büyük cezalardan başka ne verebilirler bizlere?
Yaptığımız karşılığında barış değil, ancak düşmanlık ve
Nefret bekleyebiliriz, yavaş ama kontrolsüz gönülsüzlük,
Ve intikam, ama Fatihin zaferinden alacağı zevki ve
Bizim acılarımızı görüp neşeleneceğini de iyi biliyoruz.
Böyle bir fırsat zor ve Cenneti işgal etmek için tehlikeye
Atılmaya gerek yok, oranın yüksek surları buna izin vermez,
Cehennem çukurundan da onları tuzağa düşüremeyiz.
Daha kolay bir yol bulmaya ne dersiniz? Bir yer var

88 Yunan mitolojisinde Gök kubbeyi omzunda taşıyan Titan
89 Mezmurlar 2 9'a gönderme yapılmaktadır

(Eğer Cennetteki eski bir söylenti yanlış değilse) başka
Bir dünya, İnsan denen yeni bir ırkın yaşadığı bir yer,
Bir başka Dünya bu, onlar da bizim gibi yaratılacaklar,
Güçleri bizim kadar büyük olmayacak ama daha çok
Desteklenecekler, yukarıda hüküm süren O onları
Daha çok sevecek; Tanrılar[90] arasında bunu arzusu olarak
Belirtti ve yemin ederek Cenneti sarstı, hepsi kabul etti bunu.
Bundan sonra bunu düşünelim, orada yaşayan yaratıklar
Nasıl şeyler, nasıl varlıklar ve güçleri nedir ve zayıf yanları,
Güçle ya da hileyle nasıl alt edilirler bilelim. Cennet bize
Kapanabilir, onun sahibi olan Yüce güç orada kalabilir ama
Bu yeni Dünya bize açık olabilir, Onun krallığının en uzak
Sınırlarını onlar savunabilir; burada belki avantaj kazanabiliriz,
Aniden saldırıp onun yarattıklarını Cehennem ateşiyle mahveder
Ya da kovulduğumuz gibi biz de onları oradan kovarız,
Veya onları kendi yanımıza çekeriz ve
Tanrıları onların düşmanı olur
Ve O da pişman olarak kendi yarattıklarını mahveder, yok eder.
Normal intikamdan daha büyük bir şey olur bu, Onun neşesi kaçar,
Onun huzuru kaçarken bizim mutluluğumuz artar, Onun sevgili
Oğulları bizimle birlik olarak kendi zayıf orijinallerine küfreder,
Mutlulukları kalmaz, çabuk biter! Söyleyin bana bu mu
Güzel bir girişim olur, yoksa imparatorluk kurma hayaliyle
Karanlıkta oturup beklemek mi?' Böylece Beelzebub
Önce Şeytanın planladığı bu tavsiyeyi şeytani bir
Konuşmayla tartışmaya açtı ve bekledi—bu kadar
Büyük bir kötülük planı ancak tüm kötülüklerin kaynağından
Gelebilirdi tabii, bir yandan İnsan ırkını mahvedecek,
Aynı zamanda dünyayı büyük Yaratıcıya rağmen
Cehenneme mi çevireceklerdi?
Ama onların kini Onun zaferini pekiştiriyor, artırıyordu.
Bu cesur plan Cehennemliklerin
Hoşuna gitti, gözleri neşeyle parladı,
Planı hemen kabul ettiler ve o da konuşmayı sürdürdü:
'Çok yerinde karar aldınız, uzun konuşmamız iyi sonuçlandı,
Ey Tanrılar Meclisi, ve sizler böyle davrandıkça

---

[90] Melekler

Büyük sorunlar halledilecektir, en derin çukurlardan
Çıkıp yükseleceğiz, kaderimize rağmen, eski yerlerimize
Yakın olacağız—belki o parlak yerleri tekrar göreceğiz
Ve şansımız yaver gider ve kendimize müttefikler bulursak
Cennete tekrar girebilir, ya da Cennetin ışığının ulaşacağı
Daha uygun bir yere yerleşebiliriz, güvende olur, bu
Karanlıktan kurtuluruz, serin güzel havaya kavuşuruz,
Bu korkunç alevlerin yaralarını iyileştirebiliriz,
Onun güzel kokusunu koklayabiliriz. Ama önce bir sorun var.
Bu yeni dünyayı bulmak için kimi göndereceğiz? Buna yeterli
Kim var aramızda? Bu karanlık, dipsiz çukurdan kimin ayağı
Çıkabilir dışarı? Ve bu korkunç karanlıktan kurtulup kim bulabilir
Kendi yolunu? Yorulmaz kanatlarıyla kim bu muazzam boşlukta
Uçarak o mutlu adayı bulabilir? Bunun için nasıl bir güç
Ve ustalık gerekiyor, ya da gözetleyen nöbetçi Meleklere kim
Ve nasıl görünmeden geçebilir? Şimdiye kadar ne yapacağız
Diye düşündük, karar aldık ama şimdi bunu yapmak için
Kim gidecek, onu bulmalıyız. Son umudumuz ona bağlı.'
Bunu söyledikten sonra dönüp yerine oturdu
Ve teklifine gelecek tepkiyi bekledi, kim itiraz ya da
Kabul edecek, kim üstlenecekti bu güç görevi acaba?
Fakat kimseden ses çıkmıyor, herkes düşünüyordu,
Yüzlerde bir tedirginlik ifadesi görülüyordu, şaşkındı herkes,
Cennette savaş vermiş bu savaşçıların hiçbiri kabul ya da ret
Cevabı verecek kadar cesur değillerdi, sonunda iş
Yine Şeytana düştü, liderliğin verdiği kibirle ayağa kalktı
Ve beklenen konuşmasına başladı:
'Ey Cennet Soyluları! Ey Siz Semavi varlıklar!
Hepimizi düşündüren ve sessizleştiren bir neden var
Ortada, ama sizler yine de dehşete kapılmadınız: Cehennemden
Çıkan ve ışığa doğru giden yol uzun ve güç bir yoldur[91];
Hapishanemiz güçlü, bu muazzam ateş kubbesi altındayız,
Bizi çepeçevre sarmış, yutmaya hazır bekler durur,
Dokuz katlı bu duvar ve kapılar alevle kaplı,
Üzerimize kilitlenmiş ve bizi dışarı bırakmaz.

[91] Cehenneme giriş kolay ama cehennemden çıkış zordur

Buradan çıkanı, eğer çıkarsa elbet derin bir gecenin
Boşluğu bekler, büyük boşluk bu ve onu kaybetmekle
Tehdit eder, sonu başarısızlık olacak bir dalış olur bu.
Eğer o kişi oradan da kurtulur, bilinmeyen herhangi bir
Dünyaya ya da bölgeye geçebilirse onu bilinmeyen tehlikeler
Bekleyecek ve kaçılması zor sorunlarla karşılaşacaktır.
Fakat ben bu tahta rahatça geçip oturamam dostlarım,
Bu güç veren muhteşem tahta lâyık olamam ben,
Eğer bu görevin tehlikeli ve zor olduğunu söyleyerek
Bunu yapmaktan kaçınırsam eğer, bunu ben yapmalıyım.
Bu nedenle bu tahtın sahibi ve lideriniz olarak bu büyük
Tehlikeyi bir onur fırsatı olarak kabul ediyorum,
Bu tahtın sahibi ve hükümdarı olarak başka kim oturabilir orada?
Burayı evimiz kabul edersek eğer şimdiki kötü halimizi
Ne rahatlatır, Cehennemi kim daha hoşgörülü hale getirebilir,
Uyanık düşmanı gözetlemekten asla vazgeçmeyin, ben dışarıda
Karanlık bölgelerde hepimiz için çıkış yolu ararken; bu görevde
Hiç kimse benimle birlikte olmayacak.' Şeytan bunu söylerken
Kalktı ve kimsenin cevap vermesine izin vermedi;
Kararına itiraz edecek kadar cesur kimsenin çıkmayacağını
Biliyordu ama yine de dikkatliydi, akıllıydı, şefler arasından
Böyle biri çıkabilirdi, reddedileceğini bildiği halde,
Eskiden korkarlardı ama şimdi fikir beyan edebilirlerdi
Rakipleri bundan yararlanmak isteyebilir, ünlü olmaya
Çalışabilirdi, bunu büyük riski göze alarak yapabilirdi.
Ama onlar maceradan çok onun sesinden
Korktular ve onunla beraber kalktılar.
Hepsinin aynı anda kalkması adeta gök gürültüsüne benzedi.
Ona doğru eğildiler ve korkarak selamladılar onu ve bir tanrı
Olarak Cennetteki En Büyükle bir tuttular, yücelttiler onu.
Çoğunluğun güvenliği için kendini tehlikeye atmasını da
Övdüler, çünkü lanetli olsalar bile Ruhlar erdemlerini
Yitirmemişti, kötü adamlar yine de dünyadaki kötü amelleriyle
Övünebilirdi, zafer neden olurdu buna, ya da hırs cilalardı.
Böylece kuşkulu konuşmalar son buldu, yeri dolmayan
Şefe yanaşıp sevinçlerini gösterdiler; kuzey rüzgarı uyurken
Dağ tepelerinin kara bulutlarla kaplanması gibiydi bu,

Buradan çıkanı, eğer çıkarsa elbet derin bir gecenin
Boşluğu bekler, büyük boşluk bu ve onu kaybetmekle
Tehdit eder, sonu başarısızlık olacak bir dalış olur bu.
Eğer o kişi oradan da kurtulur, bilinmeyen herhangi bir
Dünyaya ya da bölgeye geçebilirse onu bilinmeyen tehlikeler
Bekleyecek ve kaçılması zor sorunlarla karşılaşacaktır.
Fakat ben bu tahta rahatça geçip oturamam dostlarım,
Bu güç veren muhteşem tahta lâyık olamam ben,
Eğer bu görevin tehlikeli ve zor olduğunu söyleyerek
Bunu yapmaktan kaçınırsam eğer, bunu ben yapmalıyım.
Bu nedenle bu tahtın sahibi ve lideriniz olarak bu büyük
Tehlikeyi bir onur fırsatı olarak kabul ediyorum,
Bu tahtın sahibi ve hükümdarı olarak başka kim oturabilir orada?
Burayı evimiz kabul edersek eğer şimdiki kötü halimizi
Ne rahatlatır, Cehennemi kim daha hoşgörülü hale getirebilir,
Uyanık düşmanı gözetlemekten asla vazgeçmeyin, ben dışarıda
Karanlık bölgelerde hepimiz için çıkış yolu ararken; bu görevde
Hiç kimse benimle birlikte olmayacak.' Şeytan bunu söylerken
Kalktı ve kimsenin cevap vermesine izin vermedi;
Kararına itiraz edecek kadar cesur kimsenin çıkmayacağını
Biliyordu ama yine de dikkatliydi, akıllıydı, şefler arasından
Böyle biri çıkabilirdi, reddedileceğini bildiği halde,
Eskiden korkarlardı ama şimdi fikir beyan edebilirlerdi
Rakipleri bundan yararlanmak isteyebilir, ünlü olmaya
Çalışabilirdi, bunu büyük riski göze alarak yapabilirdi.
Ama onlar maceradan çok onun sesinden
Korktular ve onunla beraber kalktılar.
Hepsinin aynı anda kalkması adeta gök gürültüsüne benzedi.
Ona doğru eğildiler ve korkarak selamladılar onu ve bir tanrı
Olarak Cennetteki En Büyükle bir tuttular, yücelttiler onu.
Çoğunluğun güvenliği için kendini tehlikeye atmasını da
Övdüler, çünkü lanetli olsalar bile Ruhlar erdemlerini
Yitirmemişti, kötü adamlar yine de dünyadaki kötü amelleriyle
Övünebilirdi, zafer neden olurdu buna, ya da hırs cilalardı.
Böylece kuşkulu konuşmalar son buldu, yeri dolmayan
Şefe yanaşıp sevinçlerini gösterdiler; kuzey rüzgarı uyurken
Dağ tepelerinin kara bulutlarla kaplanması gibiydi bu,

Cennetin neşeli yüzü kapanır, kasvetli topraklara kar ya da
Yağmur yağardı ama şans gelirse güneş ışınları çıkardı ortaya
Kuşlar yeniden cıvıldaşır, koyunlar meleyip neşelenir, tepe ve vadi
Şarkı söylerdi o zaman. İnsanoğlu bundan utanmalıydı!
Şeytan lanetlenmiş şeytanla, kesin uyum sağlanır; insanlar
Sadece akıllı yaratıkları kabul etmez, ama umut vardır,
Cennetin lütfu ve Tanrının barış ilan etmesi için,
Yine de nefret, düşmanlık ve didişme içinde yaşarlar onlar
Kendi aralarında ve korkunç savaşlar yaparlar,
Dünyayı viraneye çevirir, birbirlerini mahvederler—
Sanki insanın yeterince Cehennemi düşmanı yokmuş gibi,
Gece gündüz mahvını bekleyen.
Cehennem konseyi böylece dağıldı ve büyük Cehennemi
Kalabalık dağılmaya başladı; ortalarında büyük Şef vardı
Ve Cennet muhalifi yalnız görünüyordu, yine de Cehennemin
Korkulan İmparatoruydu o, yine muhteşemdi, parlaktı,
Devleti taklit ediyordu ve etrafında ateşli Melekler vardı
Parlak süsleri ve aynı zamanda korkunç silahlarıyla.
O sırada birden ani bir haykırış duyuldu, borular çalıyor,
Toplantıda alınan büyük kararı herkese, her yere ilan
Ediyorlardı; dört hızlı Melek haberi dört bir yana vermek için
Uçtular ve Cehennem halkı onları alkış yağmuruna tuttu.
Orada zihinleri daha rahatladı ve içlerinde sahte ve kibirli
Bir umut doğdu, sıradaki Güçler dağıldılar ve her biri kendi
Yollarına gittiler, ama şaşkın ve üzgündüler, huzursuz
Düşüncelerini kafalarından atamıyor, huzuru nerede
Bulacaklarını bilemiyorlardı, büyük şef geri dönene
Kadar bekleyecekler, usandırıcı zaman geçireceklerdi.
Kimi düzlükte, kimi uçsuz bucaksız havada, kanatlanıp uçarak
Ya da hareketsiz, Olimpiyat oyunlarında[92] ya da Piton
Ovalarındaki[93] gibi; Kimi ateşli küheylanını koşturacak, kimi
Arabayla amaçsız gidecek ya da cephede birliklere katılacaktı,
Savaş başlayınca ve gökyüzü karışınca gururlu şehirlerin
Uyarıldığı gibi olabilirdi her şey, ordular saldırır,
Bulutlar içinde çatışmak için; şövalyeler mızraklarıyla saldırır,

---

[92] *İlyada'da* Patroklos'un mezarında adı geçen oyunlardır
[93] Piton ovaları Apollo'nun Piton üzerinde kazandığı zaferi kutlamak üzere oyun oynanan yerdir

Birlikler silahlarıyla birbirine yaklaşırlar.
Gök kubbenin her ucundan.
Diğerleri, müthiş Tayfun öfkesiyle gelir, daha çoğu düşer,
Kayaları, tepeleri parçalarlar ve havada uçarlar,
Kasırganın içinde; Cehennem bu vahşi gürültüyü zor tutar:
Oechalia'dan Alcides'in[94] zaferle taç giymesinde olduğu gibi,
Zehirli elbiseyi hissetti ve Thessalian çamlarının kökleri
Yanında acı çekerek parçaladı ve Lichas'ı[95] Oeta'nın tepesinden
Euboic[96] denizine attı onu. Daha uysal olan diğer bazıları
Sessiz bir vadiye çekildiler, harp eşliğinde melek müziği yaptılar
Kendi kahramanca amelleri ve talihsiz düşüşleri
Savaşın lanetiyle ve Kaderin Özgür Erdemi Güç ya da Şansı
Esir etsin diye şikayette bulundular. Şarkıları kısmen etkiliydi;
Fakat uyum (Ölümsüz ruhlar şarkı söylerken daha ne yapılırdı?)
Cehennemi askıda bıraktı ve dinleyen kalabalığı sevinerek aldı.
Daha tatlı konuşmada (Ruhu beslemek için
Şarkı Duyguyu büyüler) diğerleri bir tepede ayrı oturdular,
Daha yüksek düşüncelerle ve Tanrıyı, Önceden Bilmeyi, İsteği
Ve de Kaderi düşündüler—Sabit kader, hür irade, mutlak
Önceden Bilme—ve sonunu bulamadılar, düşünceler arasında
Kaybolup gittiler. O zaman iyi ve kötü konusunda çok tartıştılar.
Mutluluk ve son acı, tutku ve duygusuzluk, şan ve utanç—
Boş zeka, anlayış ve sahte felsefe!—Ama hoşa giden büyüyle
Bir süre için acı ya da keder cezp edilir ve boş umut çekilir
Ya da inatçı göğse çelik zırh takılabilir, bir başka yerde
Kalabalıklar yerleşebilecekleri yumuşak iklimli yerler ararlar,
Uçarken, sularını yanan göle akıtan dört cehennem nehrinin
Kıyılarında dolaşır, uygun yer ararlar: Nefret edilen Styx[97],
Ölümcül nefretin akıntısı; kara ve çok üzgün Acheron;
Yüksek sesle ağlayan, inleyen Cocytus, acıklı akarsuda
Duyuldu; ateşli dalgaları büyük öfkeyle seller gibi gelen
Ateşli Phlegethon. Ama bunlardan çok uzakta, sessiz
Sakin akan unutma nehri Lethe var, labirent gibi

---

[94] Herkül

[95] Oechalia'dan zaferle dönen Herkül'e canavar Nessus'un pelerini hediye edilir. Pelerin zehirlidir ve onu yok eder ve zavallı Lichas'ı denize yuvarlamasına yol açar. Lichas Herkül'ün hizmetkârıdır. Ovid'in *Metamorphoses* 9'una gönderme taşımaktadır.

[96] Bugünkü Agriboz adası

[97] Hades'teki lanetli ırmaklar: Styx, Cocytus, Phlegeton, Lethe

Yatağında akar durur ve onun suyunu içen geçmişini unutur
Neşe, acılar, zevkler ve üzüntüler, her şey unutulur gider.
Bu akarsuyun ötesinde karanlık, vahşi ve donmuş bir kıta vardır,
Sürekli fırtınalar olur orada, kasırgalar uçurur, dolular yağar,
Buzları çözülmez, erimez ve tepeler oluşturur,
Her yer kar ve buzdur, Serbonian[98] bataklığı kadar derin bir körfez,
Damiata[99] ve Casius Dağı[100] arasında, ordular battı orada
Hava donmuştur ve soğuk ateş etkisi yapar.
Oradan kanatlı ve kuş ayaklı Furies[101] sürüklendi,
Tüm lanetliler devrimde getirildi ve
Sırayla acı değişimi hissettiler, çok ateşli değişimleri hem de,
Öfkeli ateşlerin içinden kaçıp buzda açlıktan öldüler,
Onların yumuşak tinsel sıcaklıkları orada bitti, hareketsiz kaldılar,
Bir süre dondular ve sonra tekrar ateşe koştular.
Bu Lethean sesi üzerinde gidip geldiler, acıları arttı,
Oradan geçerken arzuladılar, mücadele ettiler o akarsuya
Ulaşmak için, tüm acılarını unutmak için bir damla su almak
İstediler. Ama kader oradaydı ve onları engelledi,
Gorgon[102] dehşetiyle Medusa[103] sığ yeri bekliyor
Ve sular oradan rahatça akıyor ve bir zamanlar
Tantalus'un[104] dudağından kaçmıştı.
Böylece şaşkın giden maceracılar birden şaşkınlık
Ve dehşet içinde önce inleyenleri gördüler ve buldular.
Dinlenmek yoktu. Birçok karanlık ve korkunç vadiden geçtiler
Ve de çok acı veren bölgelerden, donmuş ve ateş gibi dağlardan,
Kayalardan, mağaralardan, göllerden, bataklıklardan
Ve ölümün gölgelerinden—bir ölüm evreniydi burası,
Tanrı burayı lanetlemiş, kötü yaratmıştı,
Çünkü sadece kötü olan iyiydi burada;
Tüm yaşamlar ölüyor, ölüler yaşıyor
Ve Doğa üretiyordu bu dünyada,
Anormal, ters, çok büyük ve ahlâksız şeyler vardı burada,

---

[98] Nil'in ağzındaki Serbonis gölündeki bataklık.
[99] Nil'in ağzındaki bir şehir.
[100] Mısır'daki bir dağ
[101] Yunan mitolojisinde üstünde uçtuğu yerleri lanetleyen ve Aeneas ve adamlarına saldıran intikam yaratıkları
[102] Yunan mitolojisinde kendisine bakanın taş kesildiği, yılan saçlı üç kızkardeş.
[103] Gorgonlardan biri.
[104] Yunan mitolojisinde kendisine cehennemde bolluk içinde yokluk cezası verilmiştir.

İğrenç, korkunç, söylenemez şeyler
Ve akla gelmez kötülükler vardı,
Hikayelerde, masallarda bile rastlanmamıştı bunlara.
Gorgonlar, Hydralar[105] ve korkunç Chimaeralar[106] vardı orada.
O sırada kafasında korkunç düşünceler dolu ve
Tanrı ile İnsanın düşmanı olan Şeytan kanatlarını
Taktı ve Cehennemin kapılarına doğru
Yalnız uçuşuna başladı; bazen sağ kıyıyı, bazen solu izliyordu.
Bazen derin çukurun üzerinde, bazen de kubbeye doğru uçuyordu.
Denizde, uzaklarda gemi gördüğü zaman ekinoks rüzgarlarıyla
Yükselip bulutlara gizleniyordu, Bengal ya da Ternate ve Tidore
Adalarından baharat taşıyan gemilerdi bunlar, Etiyopya'dan
Ümit Burnu'na kadar muazzam okyanusta seyrederlerdi
Ve uçan Şeytanı görmezlerdi. Sonunda korkunç
Çatıya yaklaşınca Cehennem sınırları göründü,
Üç kez üç katı kapılar; üç katı pirinçtendi,
Üç kat demir ve üç kat da sert kaya,
Kapıların çevresi ateştendi, geçilemezdi. Kapıların
İki yanında korkunç bir Şekil bekliyordu;
Belden yukarısı güzel bir kadındı ama aşağı kısmı
Zehirli yılandı, yakınlarında da Cehennem köpekleri
Durmadan havlıyordu. Cerberus[107] ağzı doluydu,
Korkunç bağırıyor ama bazen sürünüp yılan kadının rahmine
Giriyor ve orada da görünmeden havlıyorlardı.
Calabria[108] ile Trinacrian[109] sahilini ayıran denizde
Yüzen sinirli Scylla[110] onlardan daha az iğrençti.
Daha çirkin gece büyücüsü gizlice çağrılınca uçarak gelirdi,
Çocuk kanının kokusuna dayanamazdı, Lapland[111] cadılarıyla
Dans eder, ay tutulması hoşlarına gider, işlerine bakarlardı.
Diğer şekil[112]—buna şekil dense bile gözle görülebilecek bir

---

105 Yunan mitolojisindeki canavarlardan biri. Kesilen kafasından iki tane daha çıkıyor. Dokuz başlı bir ejderha.
106 Yunan mitolojisinde ateş püskürten canavar.
107 Ölüler diyarı Hades'in kapısını bekleyen üç başlı köpek.
108 İtalya'nın güneyinde bir bölge
109 Sicilya
110 Yunan mitolojisinde bir mağarada yaşayıp, mağaranın altından geçen balık ve denizcileri avlayan canavar. Odysseus evine dönerken mürettebatından 6 denizciyi bu canavara kaptırmıştır.
111 Finlandiya'nın cadılarıyla ünlü bir bölgesi
112 Milton burada ölümü kasteder. Orijinal metinde, Milton bu kelimeyi 666. satıra getirmiştir. 666 Esinleme 16 13'deki Canavar'a ait sayıdır. Adem'in cennetten kovuluşu da 666'nın tersi olan 999 satırında anlatılır.

Tarafı pek yoktu, kolları bacakları fark edilmiyordu,
Ona madde denebilirdi belki—gece kadar karanlıktı
On Öfke kadar ateşli, Cehennem kadar korkunçtu,
Dehşet salan bir mızrak salladı;
Başı gibi görünen yerde bir taç vardı.
Şeytan artık hazırdı, ve canavar kalkıp hızla ona geldi,
Adımları dehşet saçıyordu; o yürürken Cehennem sarsılıyordu.
Korkusuz Şeytan için hayran olunacak bir şeydi bu—
Korkulmayacak, zevk verecek bir görüntüydü,
Tanrı ve Onun Oğlu dışında, yaratılmış
Bu varlıktan korkmadı Şeytan, çekinmedi
Ve kibirli bir ifadeyle konuşmaya başladı:
'Nerden geliyorsun ve kimsin sen iğrenç Şekil,
Sen böyle karşıma geçerek kapılara gitmemi mi engelleyeceksin?
Ben oradan geçeceğim, bundan emin ol, senin iznin
Olsa da olmasa da geçeceğim.
Geri çekil, ya da aptallık etmeyi dene ve ahmaklığını kanıtla,
Cehennem doğumlu[113], istersen Cennet Ruhlarıyla
Uğraşmayı bir dene.'
Öfkeli Goblin[114] hiç beklemeden cevap verdi ona ve şöyle dedi:
'O Hain Melek sen misin, Cennette o zamana kadar bozulmayan
Barışı bozan ve cennet oğullarının üçte birini peşine takan
Sen misin, büyüyle En Yüce Olana karşı gelen kişi misin? Sen ve
Peşine takılanları Tanrı lanetledi, ebediyen acı çektirecek size.
Sen kendini Cennet Ruhlarından mı sayıyorsun, Cehennemliksin,
Şimdi de buraya gelmiş kafa tutuyorsun, buranın kralı benim
Ve istediğin kadar öfkelen, geri dön ve cezanı çek sahte kaçak,
Hemen kanatlarını aç ve uç git buradan, yoksa akreplerden
Kamçıyla gelirim üstüne, eğer gitmezsen bir kargı darbesi
Sana daha önce duymadığın acıları çektirir haberin olsun.'
Dehşet veren Şekil böyle konuştu ve bunları söylerken
On kat da büyüdü, irileşti, daha şekilsiz ve korkunç oldu.
Diğer yanda ise Şeytan öfke, gazap içinde durdu, bekledi,

---

[113] Şeytan cennetten çıkmadır ama Ölüm Cehennem'den çıkmadır. Milton şeytan için bu ayrımı özellikle yapar. Yani Günah cennet doğumludur
[114] Esinleme 12.3-4'e bir gönderme taşımaktadır.

Hiç korkmadı, ateşi Arktik semada Ophiuchus[115] boyunda
Ateş saçan bir kuyrukluyıldız gibiydi,
Korkunç saçlarından dehşet, korku, savaş kokusu yayılıyordu,
İkisinin de kafası ölümcül şeylerle doluydu, ilk vuran olmaktı
Akıllarında, kaşlarını çatıp birbirlerine öyle baktılar ki,
Cennetin top ateşi yüklü iki kara bulut Hazar Denizi
Üstünden gürleyerek geldiler ve birbirlerine karşı durdular,
Onların havada karşılaşma işareti gelene kadar.
Dev savaşçılar kaşlarını öyle çattılar ki, Cehennem daha da
Karardı ve ikisi de birbirine uygun düşman gibi durdular,
İkisi de daha önce bu kadar büyük düşman görmemişti.
Onlar saldırmadan önce Cehennem sarsıldı, ama Yılanlı
Büyücü Cehennem kapısından fırladı ve elindeki
Ölümcül anahtarı kaldırıp korkunç bir nara attı,
Ve sonra da koşarak onların arasında girdi.
'Ey Baba, senin elin ne yapmak ister böyle?' diye bağırdı.
'Tek oğluna karşı mısın sen? Ya sen Ey oğul, bu ne öfkedir böyle,
Kargını babanın başına karşı mı kullanacaksın yoksa?
Ve bunu kim için yapacaksın, yukarıda oturmuş size bakıp gülen
O Büyük Güç için mi? Onun gazabı sizin üzerinize, o buna
Adalet diyor ve o gazap bir gün ikinizi de yok edecektir!'
Büyücü kadın bunları söyledi ve onu dinleyen cehennem
Belası durdu ve Şeytan büyücüye konuştu, şöyle dedi:
'Öyle korkunç bağırdın ki kadın, öyle garip şeyler söyledin ve
Aramıza girdin ki, saldırıya hazır elim birden durdu, ama
Söyle bana, senin amacın nedir, önce nesin, kimsin sen
Onu anlat bana, ikimizi de koruyorsun ama neden?
Bu cehennemi vadide ilk kez karşılaştık ve sen bana Baba,
Bu cehennem yaratığına oğul, benim oğlum dedin.
Ben seni tanımam, şimdiye kadar sen ve onun kadar
Çirkin ve korkunç şeyler de hayatımda hiç görmedim.'
Cehennem kapısının büyücü bekçisi kadın ona şöyle dedi:
'Demek beni hemen unuttun sen ve Cennette gözüne
Güzel görünürken şimdi çirkin ve iğrenç oldum, Cennet
Kalabalığında ve yanına topladığın tüm Melekler arasında,

[115] 'Yılanlı' denen kötülük timsali büyük takım yıldızı.

Cennet Kralına karşı açıkça komplo ve tuzak hazırlarken,
Aniden gelen korkunç acı şaşırttı seni, gözlerini kapadı,
Karanlıkta başın döndü ve başın alevler içinde kaldı,
Sol[116] tarafta açık bulana kadar attın kendini ileriye,
Sana şekilde güzel ve parlak görünen, cennet güzeli
Bir silahlı tanrıça, ben fırladım kafanın içinden[117],
Cennette herkes şaşkındı; önce korkarak gerilediler
Ve bana Sin (suç, günah) dediler ve bir işaret olarak
Meşum, uğursuz kabul edildim ama sen bende kendi
İmajını gördün, senin takdirini kazandım, sen bana
Aşık oldun ve beni öyle sevdin ki rahmimde bir şey
Büyüdü. O sırada Cennette savaş çıktı ve Büyük Düşman
Kazandı (başka ne olabilirdi ki?) Kaybedenler Cennetten
Aşağı düştüler ve o zaman ben de düşerken elime bu
Anahtarı verdiler, bu kapıları hep kapalı tutacaktım.
Ben açmadan kimse geçemezdi buradan. Burada yalnız başıma
Oturup düşünmeye başladım, ama uzun süre düşünmedim,
Rahmimdeki şey senin eserindi, büyüdü, acılar çekmeye başladım.
Sonunda bu gördüğün korkunç şey, yani senin oğlun doğdu,
Onun doğum acılarını ben çektim, ve sonunda bu cehennem
Çirkinliğini, şeklini aldım; ama içimde büyüyen düşmanım
Ölümcül kargısını savurdu bana, mahvetmek için beni.
Ben hemen kaçtım oradan ve *Ölüm* diye bağırdım!
Bu korkunç adı duyan Cehennem sarsıldı ve tüm mağaralardan
Ölüm sesleri yankılandı! Ben kaçtım o kovaladı (ama galiba
Öfkeden ziyade şehvetle koşuyordu) ve benden daha hızlı
Olduğu için sonunda beni, anasını yakaladı, herkes dehşete düştü,
Ve bana zorla sahip olan bu canavardan şu bağıran ahlâksızlar
Doğdu, gördüğün gibi hepsi çevremde bağırıp dururlar,
Saatte bir gebe kalır, saatte bir doğururum, sürekli acı içindeyim,
Onlar içime düşünce içimi kemiriyor, mahvediyorlar beni,
Bağırsaklarım, bedenimin içi onlara yemek oluyor, yiyorlar içimi,
Onları durduramıyorum, ara veremiyorum buna asla.
Gözlerimin önünde oturan o yaratık benim oğlum ve düşmanım,
Onları içime salıyor ve anası olan ben çok geçmeden yenecek,

---

116 Havva da Adem'in sol kaburgasından yaratılmıştı.
117 Şeytan'dan Günah'ın çıkışı Zeus'tan Athena'nın çıkışına benzerdir.

Biteceğim, ama o da benimle birlikte bitecek ve bu olduğu zaman
Kendisi de ölüp yok olacağının bilincinde; bunu Kader istiyor.
Fakat sen Ey Baba, uyarıyorum seni, onun ölümcül okundan kaçın
Cennette yapılmış olsa da o parlak silahlarınla yenilmez
Olduğunu sanma sakın, çünkü yukarıda oturan Yüce Güç
Kurtarıyor onu, kimse karşı koyamaz ona.'

Büyücü kadının konuşması bitti ve kurnaz ve bilgiç olan
Şeytan ne olduğunu anlayarak ona yumuşak dille konuştu:

'Sevgili kızım, madem beni atan, efendin kabul ediyorsun
Ve şurada oğlum dediğin şeyin Cennette seninle oynaştığını
Söylüyorsun, söz etmek acı ama başımıza beklenmeyen
Şeyler geldi, değiştik, ben buraya düşman olarak gelmedim,
Amacım hem seni ve hem de onu bu karanlık acılar
Evinden kurtarmaktır, aynı zamanda bizimle beraber
Cennetten kovulan herkesi de kurtarmak isterim. Bu güç
Göreve yalnız başıma gidiyorum, kendimi herkes için
Ortaya koyuyorum, dipsiz derinliğe adım atıyorum,
Cennet civarında yaratıldığı söylenen bir mutluluk diyarını,
Neşe dolu yeni dünyayı arıyorum, oraya yeni bir ırk
Yerleştirmek, yetiştirmek istiyorum, oraya belki Cennetten
Başkalarını da getirebiliriz diyorum, bu yeri arayıp bulduktan
Sonra neler yapabileceğiz göreceğiz
Ve bunu öğrenince döneceğim,
O zaman seni ve Ölümü de oraya götüreceğim, orada barış
İçinde yaşarsınız, güzel kokulu havayı koklayarak dolaşırsınız.
Orada sınırsız yiyecek ve olanak var;
İstediğiniz her şeyi alacaksınız.'
Şeytan sustu, çünkü ikisi de mutlu görünüyordu ve Ölüm,
Açlığının giderileceğini duyunca korkunç bir sırıtışla onlara baktı
Ve o mutlu saat için midesini hazırladı. Annesi de onun kadar
sevindi ve birden efendisine bakıp konuştu:

'Bu cehennem Çukurunun anahtarını Cennetin çok güçlü
Kralının emriyle elimde tutuyorum, bana bu büyük kapıları
Kapalı tutmamı emretti; bütün güçlere karşı, Ölüm kargısıyla
Hazır bekliyor, hiçbir varlık ona karşı gelemez, korkutamaz onu.
Ama yukardan gelen bu emre karşı ne borcum var benim,
O emri veren benden nefret ediyor ve beni buralara fırlatıp

Burada esir olarak kalmamı sağladı, Cennette doğan ben
Sonsuza kadar burada acı çekerek kalacağım,
Etrafımda terör ve korkunç gürültüler, feryatlar bitmeyecek,
İçimi kemiren kendi doğurduklarımla mı kalacağım böyle?
Sen benim babamsın, sahibimsin, varlığı sen verdin bana,
Senden başka kime itaat ederim ben? Kimin izinden giderim?
Beni yakında o mutluluk ve ışık diyarına götüreceksin,
Rahat yaşayan tanrılar arasında hüküm süreceğim,
Zevk veren sağ elin benimle beraber, sonsuza kadar
Senin hem kızın ve hem sevgilin olarak kalacağım.'
Kadın bunları söyledi ve sonra tüm üzüntülerin aleti
Olan anahtarı yan tarafından alarak ve peşinde hayvan
Sürüsüyle kapıya doğru yürüdü, bir zamanlar tüm Cehennem
Güçlerinin kaldıramadığı muazzam demir parmaklığı tek
Başına kaldırdı. Sonra anahtarıyla tüm kilitleri, koca demir
Ve kayadan kapıları açtı, şiddetle ve gürültüyle açılan
Cehennem kapılarının korkunç gürültüsü Erebus'un[118]
En alçak yerini bile sarstı, titretti. Kapılar açıldı ama
Kadın onları tekrar kapayamadı, kapılar açık kaldı,
Kapı öyle genişti ki rahat düzende kanatları geniş açık
Atları ve arabalarıyla bir ordu rahatça geçerdi buradan;
Kapılar öyle açık kaldı ve gerisi bir fırına benziyordu
İçeriden muazzam dumanlar ve alevler yükseliyordu.
İçerisi korkunç bir boşluktu, karanlık, sonsuz bir
Okyanus vardı orada, derinliği, eni boyu, hiçbir şeyi belli
Değildi bu boşluğun, zaman ve mekan kaybolmuştu,
Doğanın ataları en eski Gece ve Kaos vardı burada,
Ebedi anarşi hüküm sürüyordu, sonsuz savaşların
Gürültüsü arasında korkunç bir karmaşa yaşanmaktaydı.
Sıcak, soğuk, ıslak ve kuru için dört ateşli şampiyon,
Üstünlük mücadelesi, embriyonlarını getirmek için savaştaydı,
Hafif ya da ağır silahlı, sert, yumuşak, hızlı ya da yavaş
Grupları bayrak etrafında toplanmıştı, sayıları Barka[119] ya da
Cyrene'in[120] kızgın kumları gibi çoktu, sayılamazdı, savaş

---

[118] Cehennem
[119] Mısır ve Tunus arasındaki çöl.
[120] Trablusgarp'ın yakınlarındaki antik şehir.

Rüzgarlarıyla toplanmışlar, hafif kanatlarıyla hazırdılar.
Onlara hakemlik yapacak olan Kaostu ve o da kavgayı
Kışkırtıyordu, yanında yüksek hakem, son söz sahibi
Şans her şeyi yönetendi. Bu vahşi derin uçurumda,
Doğanın rahmi, belki de onun mezarı olacaktı bilinmez,
Ne deniz, ne sahil, ne hava ne de ateş, bunların hepsi
Birbirine karışmıştı ve kavganın bunlar için çıktığı belliydi,
Yüce Yaratıcı kara malzemesini kullanıp başka dünyalar
Yaratmadıkça bu böyle devam edecekti—Bu vahşi
Uçurumun, Cehennemin kenarında duran Şeytan bir
Süre oraya baktı, yolculuğunu düşündü, işi zordu.
Kalabalıkların gürültüsü kulakları sağır edecek kadar
Yüksekti, Bellona[121] fırtınalarından daha büyüktü,
Herhangi bir büyük kenti yıkacak gibiydi adeta; ama
Cennet sınırlarının zorlanması, yıkılması halinde çıkacak
Gürültü kadar da değildi elbette ve bu isyan halindeki elemanlar
Sabit dünyanın milinden kopup gelmişlerdi buraya.
Şeytan sonunda yelken gibi koca kanatlarını açtı ve koptu yerden,
Yükseldi, çok yolu vardı önünde, hep yükselecekti, cüretliydi
Ama bir süre sonra muazzam bir boşluk çıktı önüne.
Hiç farkında olmadan kanatlarını boşuna çırptı ama yine de
Hızla düşmeye, derinlere inmeye başladı ama şansı vardı
Ve gürültülü bulutlara denk gelmedi, sonra gayretlendi ve
Birkaç mil yukarı doğru uçtu ama öfkeliydi,
Şeytani Syrtis'te[122] duruyordu öfke,
Ne deniz ne de kuru topraklar söndürdü bunu;
Gece karanlığı çöktü, o yoluna devam etti,
Israrla gidiyordu, vazgeçemezdi, bazen yürüyor,
Bazen uçuyordu, kanatları onun için hem kürek, hem de yelkendi.
Bozkırların, vadilerin üzerinden bir Grifon[123] gibi geçiyor,
Sürekli yol alıyordu, koruduğu altı çalınan Arimaspian gibiydi
Şeytan, altında kayalıklar, bataklıklar, her türlü şey geçiyor, geride
Kalıyordu, bazen yüzüyor, batıyor, çıkıyor,

---

[121] Savaş Tanrıçası
[122] Kuzey Afrika sahillerinde gemi yutan körfez
[123] Kartal başlı kanatlı aslan. Başına buyruk yaratıklardır ama sahiplerine bir kez güvendiler mi ona soyluca sadık kalırlar

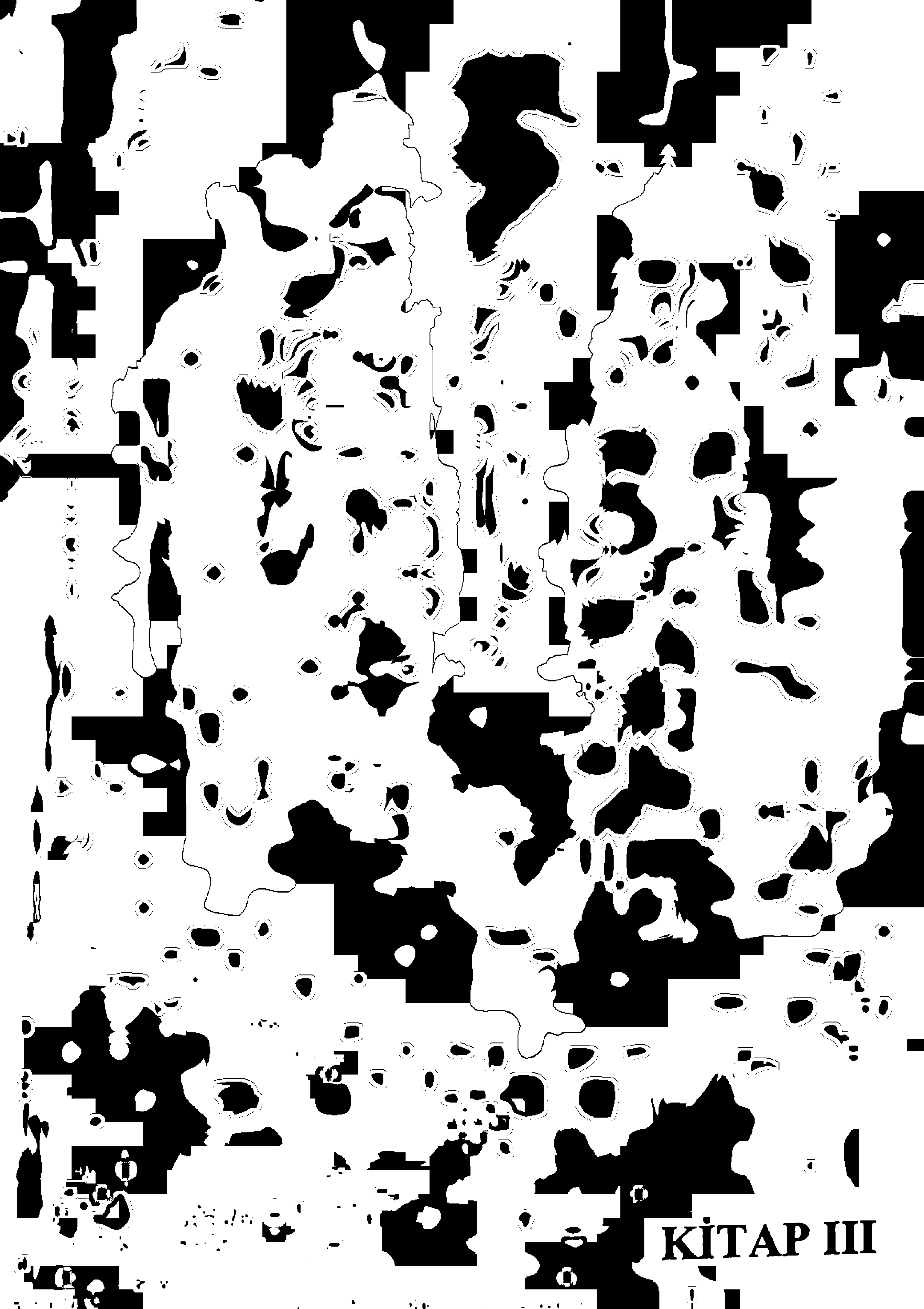
Sürünüyor ya da uçuyordu. Sonra evrensel bir gürültü duydu,
Vahşi, şaşırı ı seslerdi bunlar, karışıktı,
Karanlık boşluktan geliyor kulağını tırmalıyordu gürültü
O gürültülü yerde kimlerin olduğunu merak ederek
O tarafa yöneldi Şeytan, ışığa en yakın karanlık
Sınırının nerde olduğunu soracaktı onlara,
Sonra ilerde Kaosun muazzam çadırını gördü,
Yanında her şeyin en yaşlısı olan eşi samur kürklü Gece,
Onların yanında Orcus ve Ades,[124] korkunç Demogorgon,
Dedikodu, Şans ve Gürültü ile birlikte belki bin tane türlü ve
Çeşitli ağız vardı, hepsi birbirine girmişti ve ortalık karmakarışıktı.
Şeytan hiç çekinmeden karşılarına geçti ve cesurca konuştu:
'Ey bu cehennemin dibinde yaşayan Güçler, Kaos ve eski Gece,
Buraya casusluk yapmak, diyarınızın sırlarını öğrenmek için
Gelmedim, ama ışığa giden yolda bu karanlık çölde giderken
Sizin büyük diyarınıza rastladım, yalnızım, rehberim yok,
Yarı kaybolmuş gibiyim, sizin karanlık diyarınızın sınırlarıyla
Cennetin birleştiği yere giden yolu ararım; ya da bana Semavi
Kralın son zamanlarda bulduğu yeni bir yer gösterin.
Beni yönlendirin, bir yol gösterin bana,
Ben buralarda kaybolursam sizin bir yararınız olmaz bundan,
Sizin hiçbir şeyinizi zorla alacak durumda değilim,
Yapamam bunu, bir kez daha söylüyorum eski Gece,
Sancağını dik, tüm avantaj sizlerin olacaktır,
Ben intikam almak istiyorum!'
Şeytan böyle konuştu sustu ve yaşlı Anarşi sakin bir ifade
Ve ağır bir konuşmayla ona hitap etti: 'Seni tanıyorum yabancı,
Sen Cennet Kralına kafa tutan lider Meleksin ama
Kovuldun, korku içinde kaçan çok kalabalıklar gördüm
Ve duydum, hepsi perişandı, harap haldeydiler,
Karmaşa halindeydiler, Cennet kapısından milyonlarca kaçtı,
Zafer kazanmışları gördüm, peşlerinde, bizim sınırımıza
Dayandılar, onlar için bir şey yapamazdık,
Bunlar yaşlı Gecenin saltanatına da zarar verebilirdi:
Önce Cehennem senin zindanın alt tarafta geniş

[124] Cehennemin klasik tanrılarının isimleri.

Bir alana yayılmış duruyor;
Son zamanlarda da Cennet ve Yeryüzü, başka bir dünya.
Altın bir zincire bağlanmış krallığımın üstünde asılı duruyor.
Bu tarafta senin halkının kovulup düştüğü Cennet var;
Eğer gitmek istediğin yer o taraf ise fazla yolun yok demektir—
Tehlikeye o kadar yakın bir yer. Git ve çabuk ol;
Tahribat, zarar, bozulma, çürüme benim kazancım.'
O sustu fakat Şeytan ona cevap vermek için kalmadı orada,
Ama duyduklarına memnun etti onu, artık kendine bir sahil
Bulacaktı yeni bir şevkle ve gücü yenilenmiş olarak,
Ateşten bir piramit gibiydi, birden yukarı doğru fırladı,
Her yandan bakan kalabalıkların şaşkın bakışları altında,
Vahşi boşluğa doğru uçtu, zor yolculuğuna tekrar başladı,
Argo[125] Boğaziçi'nden kayalıklardan geçerken bile bu kadar
Tehlikeli değildi yolu, ya da Ulysses soldan Charybdis'ten[126]
Kaçınır, diğer kasırgayla sürüklenirken.
Böylece tüm zorluklara rağmen yoluna devam etti,
Ama bir ara İnsanın düşüşüne rastladı,
Garip değişiklik! Günah ve Ölüm şiddetliydi,
Yoluna devam etti (Cennetin arzusuydu bu), arkasında
Geniş ve zor bir yol bıraktı, karanlık cehennemin üzerinde,
Kaynayan körfezinde şaşırtıcı uzunlukta bir köprü vardı,
Cehennemden devam ediyordu bu zayıf dünyanın en uzak
Küresine ve sapık, ahlaksız Ruhlar oradan kolayca geçerdi
Fanileri baştan çıkarmak ya da cezalandırmak için, Tanrı ve
İyi Melekler oradan başkasını geçirmezlerdi.
Ama işte sonunda ışığın kutsal etkisi göründü, Cennetin
Duvarlarından süzülen ışık huzmeleri Gecenin karanlığını
Hafifçe aydınlatır gibi oldu. Burası Doğanın en uzak kenarı
Ve de Kaos'un geri çekildiği yer olarak bilinir,
En uzak köşelerde mücadele biter, kırık bir düşman var
Orada, tüm o büyük gürültüler, karmaşa ve rezalet azalır,
Şeytan burada fazla zorlanmayacak, loş ışıkta sakin
Dalgalar üzerinde gidiyor, fırtınada yıpranmış bir
Tekne gibi memnun bir halde limana yaklaşıyor, ama gemi ipleri

[125] Mitolojide Altın Postu almak için yola çıkan Argonotların gemisi
[126] Sicilya'yı İtalya'ya bağlayan Messina Boğazı'nda yaşamış olduğuna inanılan iki deniz canavarından biri

Ve halat takımı parçalanmış, ya da boşluk var burada, hava gibi,
Onun açılmış kanatlarını tartıyor, boşluğa bakıyor o,
Çok uzaklarda olan semavi Cennete, çok geniş alan,
Hesaplanamayacak kadar büyük ve yuvarlak, daire şeklinde,
Opal surları ve süslenmiş mazgalları var, safirle süslenmiş,
Bir zamanlar onun oturduğu yer burası,
Ve altın zincire bağlı askıda bu Dünya Ay'a yakın bir
Yerde ve bir yıldız kadar büyük.
Orada, zarar verici intikam duygusuyla dolu olarak,
Lanetlenmiş ve yine lanetli bir saatte acele gider.

KİTAP III

ÖZET

Tahtında oturan Tanrı Şeytanın yeni yaratılmış bu dünyaya doğru uçtuğunu görür; onu sağında oturan Oğluna gösterir; Şeytanın insanları baştan çıkaracağı kehanetinde bulunur;
insanı Şeytana karşı koyabilecek kadar akıllı yarattığı için onlara fazla müdahale etmeyecektir; ama yoldan çıkanlara da yumuşak davranacaktır, çünkü onlar Şeytan gibi kendi kötülükleriyle düşmemiş, Şeytan tarafından baştan çıkarılmışlardır. Tanrının Oğlu, İnsana yumuşak ve lütufkar davrandığı için Babasına minnettar olduğunu söyler; fakat Tanrı günah işleyen insanların yine de Kutsal Adalet karşısında ceza göreceğini belirtir; fakat İnsan putlara taparak Tanrı'yı kızdırmıştır ve onun suçunu üstlenecek biri çıkmadığı takdirde tüm İnsan soyu ölecek, cezasını çekecektir. Tanrının oğlu İnsan soyunu kurtarmak için kendini fidye olarak ortaya koyar; Tanrı Baba onu kabul eder, yeniden vücut bulmasını mukadder kılar, Cennet ve Dünyadaki herkesin üstünde olduğunu, yüceliğini ifade eder, tüm Meleklerin ona tapmasını emreder; onlar bu emre itaat ederler, harp müziği eşliğinde Baba ile Oğlu kutlarlar. O sırada Şeytan Dünyanın en uzak noktasına çıkar ve orada Beyhudelik[127] Limbosu[128] denen yeri bulur; oraya kim ya da neler uçar; oradan Cennet kapısına gelir, merdivenle çıkış ve sema çevresinde akan sular tarif edilmiştir. Oradan Güneş küresine çıkacaktır; Şeytan orada o kürenin kral naibi Uriel'i[129] bulur, ama daha önce kendisini değiştirir, ılımlı bir Melek kılığına girer, yeni Yaratılışı ve Tanrının oraya yerleştirdiği İnsanı görmek ister, yaşadığı yeri sorar ve öğrenir; önce Niphates[130] Dağına iner.

---

[127] Boşluk
[128] İsa'dan önce vaftiz edilmeden ölenlerin ruhlarının olduğu yer.
[129] İbrani geleneğinde dört beş melekten biridir ama İncil'de adı geçmez ama Apokrifa'da geçer.
[130] Toros dağlarında bir tepe

Selam sana kutsal ışık, ilk Cennet çocuğunun soyu!
Ya da ezelden sonsuza kadar bir arada olan ışınlar
Seni suçlanamaz olarak tarif edebilir miyim? Madem ki Tanrı ışıktır
Ve hiçbir zaman ama yaklaşılmamış ışıkta
Ezelden beri ikamet etmiş, hem de senin içinde
Yaratılmamış parlak özün pırıl pırıl akışı var sende!
Yoksa daha çok saf semavi akıntıyı mı duyuyorsun
Onun çeşmesi ne söyleyecek? Güneş önünde,
Cennet önünde sen vardın, ve de Tanrı sesi,
Bir örtü gibi kuşattı karanlık ve derin sular dünyası,
Boş ve şekilsiz sonsuzluk kazandı sonunda.
Ben seni şimdi şu cesur kanatlarımla ziyaret ediyorum,
Orada çok tutuldum ama sonunda kaçtım Cehennem Gölünden
O karanlık, kasvetli yerden çıktım ve yine karanlıklar içinde
Uçarak buralara geldim, Orphean[131] harpından gayri notalarla
Kaos ve daimi Geceye şarkılar söyledim, Cennetten aldığım esinle
Karanlık inişte ve de tekrar çıkışta, yükselişte
Ama güç ve nadirdi bu—seni ziyaret ederken güvendeyim
Ve hükümdarın canlı gözlerini hissediyorum, ama ziyaret sebebi
Bu değil, boş yere gelmiş olmak istemem, senin delici ışığını
Bulmak için ve akşam karanlığını. Ben sadece ilham arıyorum,
Tertemiz bir bahar, gölgelik bir koru ya da güneşli bir tepe,
Kutsal şarkıların aşkına, ama sen, şef, Sion ve aşağıdaki
Çiçekli ırmaklar, senin kutsanmış ayaklarını sulayan akıntıları
Geceleri ziyaret ederim, ve kaderde benimle eşit olan o ikisini de
Unutmam, benim onlarla eşitliğin ünlüdür, herkes bilir bunu,
Kör Thamyris[132] ve kör Maonides[133] sonra Tiresias[134] ve Phineus,[135]
Eski peygamberler, sonra uyumlu numaralar, gönüllü hareket
Eden fikirlerle beslen, Uyanık kuşun[136] ötüşü gibi.
Böylece yıl içinde mevsimler döner ama gün dönmez bana,
Ya da akşam veya sabahın tatlı yaklaşımları, bahar tomurcukları
Ya da yaz gülleri, sürüler ya da kutsal insan yüzü,

---

[131] Sevgilisi Euridike'yi Hades'ten çıkarabilmek için Hades'e giren romantik şair
[132] *İlyada*'da Trakyalı şair.
[133] Homeros.
[134] Sofokles'in *Kral Oedipus* ve *Antigon*'undaki kahin.
[135] Bir kahin olan kör bir Trakya kralı
[136] Bülbül

Ama onların yerine bulut ve karanlık sarar beni,
İnsanların neşeli yollarından kopmuş bir halde ve
Güzel bilgiler kitabı için doğa işlerinin evrensel boşluğu,
Benim için silinmiş, bozulmuş ve bir girişte akıl tam kapanmış.
İşte böyle Semavi Işık, sen iyisi içe dönük yan ve zihni
Aydınlat; gözlerden tüm sis perdesi kalksın ki fani gözlere
Görünmeyen şeyleri görebileyim ve söyleyebileyim.
Şimdi Yüce Tanrı yukarıda oturduğu tertemiz yerinden
Her yerden yüksek olan tahtından gözlerini aşağıya
İndirip kendi işlerini ve onların işlerini aynı anda görürse;
Etrafında Cennetin tüm kutsal şeyleri yıldızlar gibi yoğun durur,
İfade ötesi mutlak saadet hissedilir orada; sağında
İhtişamının etrafa yayılan mutluluk imajı oturur,
Tek oğlu; Dünyada[137] ilk gördüğü varlık,
Bizim ilk iki ebeveynimiz, mutluluk bahçesine yerleştirilen
İlk iki insanoğlu, ölümsüz neşe ve sevgi meyvelerini toplayarak,
Kesilmeyen, durmayan mutluluk, eşsiz sevgi yaşıyorlar,
Neşe dolu bir yalnızlıkta; sonra O, Cehennemi ve aradaki
Uçurumu gözetledi ve Gecenin bu yanında Cennet duvarına
Yaklaşan Şeytanı gördü ulvileşen alacakaranlıkta,
Eğilmeye hazırdı şimdi, yorulan kanatlar, istekli ayaklarla,
Sağlam görünen toprağıyla Dünyanın çıplak dışında,
Okyanusta ya da havada emin olmadan.
Tanrı ona yüksek yerinden baktı ve geçmişi, bugünü,
Geleceği düşünerek ileriyi gördü ve tek Oğluna konuştu:
'Benim tek Oğlum, düşmanımız nasıl öfke taşıyor,
Görüyor musun? hiçbir şey tutmaz onu, Cehennem demirleri
Bile, orada bağlayan tüm zincirler de, derin büyük uçurum da
Tutamaz onu, intikam almak için o kadar arzulu ki asi
Başını bile koyuyor ortaya. Ve şimdi her şeyi bir yana bırakıp
Cennet yakınlarına kadar kanat çırpıyor, uçuyor
Işıklı bölgede yeni yaratılmış Dünyaya doğru,
Orada yerleşmiş İnsanı gücüyle mahvetmeyi ya da hileyle
Yoldan çıkarmayı deneyecek—ve de yapacaktır bunu;
Çünkü İnsan onun parlak yalanlarını dinleyecek,

---

[137] Burada dünya ile kastedilen sadece yeryüzü değil, diğer yaratıkların da olduğu Kaos'un üstündeki bütün evren

İnsan soyu ona kolay kanacak ve günah işleyecektir.
Kimin suçu olacak bu? Elbette onun, değil mi? O nankör
Bana yapacağını yaptı; ben onu güzel ve dürüst yarattım,
Orada kalabilir ama isterse düşebilirdi.
Ben göklerle ilgili güçleri ve Ruhları o şekilde yarattım,
Yerlerinde kalabilir ya da başarısız olurlardı;
Onlar özgürdü[138], isteyen kaldı, isteyen gitti.
Özgür olmasalar gerçek sadık olanlar inançlarını,
Sevgilerini nasıl gösterirlerdi, yapabileceklerini nasıl
Kanıtlarlardı? Benim lûtfuma nasıl lâyık olurlardı,
Ben onların itaatinden nasıl zevk alırdım ki?
Arzu ve Mantık (Mantık aynı zamanda Seçimdir)
Yararsız ve boş olunca özgürlük her şekilde
Boşa gider, işe yaramaz, onun için Bana değil,
İhtiyaca yaradı. Onun için onlar o şekilde yaratıldılar,
Kendilerini yapanı, yaptıklarını ya da kaderlerini suçlayamazlar,
Takdiri İlahinin hükmü kalmamış gibi,
Onların arzuları mutlak emirle düzenlendi
Ya da yüksek amaçlı önbilgiyle; onları isyana ben teşvik etmedim,
Bunu kendileri istediler: eğer ben önceden bilseydim,
Önceden bilmek bile onların hatalarını önlemezdi.
Onun için en küçük tahrik ya da kaderin gölgesi olmadan,
Ya da benim değişmez görüşlerime aldırmadan
Onlar günah işlerler, her şeyi kendileri yaparlar,
Kendi tasarladıklarını ve seçtiklerini yaparlar, ben onları
Bu şekilde özgür bıraktım, ve istediklerini yapacak şekilde
Özgür kalacaklardır, kendilerini büyüleyene kadar: aksi takdirde
Onların yaradılışlarını değiştirmem, büyük emri geri çekmem gerekir,
Onlar kendi düşüşlerini kendileri takdir ettiler.
İlk düşenler[139] bunu isteyerek yaptılar, İnsan düşüyor,
Diğeri[140] tarafından kandırılmış olarak: Onun için İnsan lütuf görecek,
Diğeri asla; ne merhamet, ne adalet var ona,
Cennette ve Dünyada, benim ihtişamım sürecek, üstün olacak,
Ama merhamet ilk ve son olarak en parlak olarak sürecek.'

[138] Özgür irade
[139] Şeytan ve onun takipçileri
[140] Adem ile Havva'nın düşüşü.

Tanrı konuşurken tüm Cenneti güzel kokular doldurdu
Ve seçilmiş kutsanmış Melekler arasında yeni bir neşe havası
Yayıldı, Tanrı Oğlu kıyaslanamayacak kadar muhteşem
Göründü; onun içinde Babası Tanrı da parlıyordu,
Tam olarak ifade edildi; ve Onun yüzünde kutsal ifade
Belirdi, sonsuz bir aşk ve ölçüsüz bir lütuf, zarafet,
Ve o da bu şekilde Babasına konuştu:

'Ey Baba, sözlerin muhteşemdi ve dediğin gibi İnsan rahmet,
Merhamet görmeli, bunun için Cennet ve Dünya senden övgüyle
Söz edecek, ilahiler, kutsal şarkılar söyleyecekler, tahtında
Oturup kutsanacaksın. Çünkü İnsan sonunda kaybolursa, Senin
Çok sevilen son yaratığın, en genç çocuğun kendi aptallığından da olsa,
Tuzağa düşerek yoldan çıkarsa ne olur? Bu senden tamamen
Uzak olacak Baba, sen ki her olanın yargıcısın ve sadece doğru karar
Verirsin. Yoksa düşmanın amacına ulaşır ve seni sinirlendirir.
Kötülüğünü yapar ve senin iyiliklerin boşa gider.
O da intikamını almış olur ve tüm insan ırkını kandırıp arkasına
Alarak Cehenneme götürür. Yoksa sen kendi yarattığını mahvedecek,
Kendi şanın, şöhretinle yaptığını onun için yok mu edeceksin? [141]
O zaman senin iyiliğin ve büyüklüğün de sorgulanacak
Ve de savunma yapılmayacak şekilde küfredilecektir.'

Onun bu konuşmasına büyük Yaratıcı şöyle cevap verdi:
'Ey Oğul, ruhum seninle neşe buluyor, sadece sen benim
Sözüm, aklım ve etkili büyük gücümsün, tüm söylediklerin
Benim düşündüklerim ve benim sonsuz hükümlerimi yansıtır.
İnsan tamamen kaybolmayacak, ama ona kanmayanlar
Kurtarılacak, bana inananlar lütuf görecekler.
Onun geçerli gücünü, kötü ve büyüleyici olsa da bir kez
Daha yenileyeceğim, aşırı arzuları tatmin edip günah
İşleyebilirler: ama İnsan yine ölümcül düşmanına karşı direnebilir,
Ben onu desteklerim ve durumunun ne kadar nazik olduğunu anlar
Ve kurtuluşunun başkasına değil, sadece bana bağlı olduğunu bilir.
Bazılarını diğerlerinden farklı yarattım, lütfettim onlara,
Bu durumda isteğim şudur: Bir kısmı benim sesimi duyacak,
Günahlarının farkına varacaklar ve Tanrıyı gücendirmemek için

[141] Yaratılış 6 6-7'ye bir gönderme yapılmaktadır. Tanrı'nın pişmanlığı

Zamanında af isteyecekler, onlara lütfedecek, kara düşüncelerden
Kurtaracağım onları, taş kalpleri yumuşayacak, pişman olup
İbadete yönelecek ve imana gelip itaat edeceklerdir.
İbadet, dualar edecekler, pişmanlıklarını söyleyecek,
İmana gelecekler, ama onlar samimi olarak bunları yaparken,
Kulaklarım ve gözlerim açık olarak onları izleyeceğim,
Ve onların içine benim hakemim Vicdanı yerleştireceğim,
Onu dinleyecek olurlarsa gittikçe aydınlanacaklar
Ve sonunda ebediyen güvende olacakladır.
Ama bunu yapmayanlar ve beni küçümseyenler
Asla güvende olmayacaklar, sert olana sert olunacak,
Kör olan daha da körleşecek, hep sendeleyecek, gittikçe
Daha çok düşecekler, daha derinlere inecekler,
İşte böyle olanlar benim merhametimden yoksun olacak.
Ama henüz her şey bitmedi. İnsanoğlu itaatsizlik ediyor,
Sadık değil ve Cennetin yüceliğine karşı günah işliyor.
Putlara tapıyor ve böylece her şeyi kaybediyor,
İhanetinin kefaretini ödeyebilmesi için bir şeyi kalmadı,
Onunla beraber zürriyeti de mahvolacak—
O ölecek ya da Adalet yapmalı bunu, sadece onun için
Başka biri çıkar da kendine feda ederse başka,
Katı tatminkarlık yani, ölüm için ölüm.
Söyleyin Cennet Güçleri, böyle bir aşkı nerde bulacağız?
Hanginiz ölümcül, fani olacak İnsanı kurtarmak için,
Onun ölümcül suçunu affettirmek, hatasını düzeltmek için?
Bu güzel Cennette kalmaktan vazgeçecek olan var mı?'

Tanrının bu sorusuna Cennet topluluğu cevap vermedi,
Hepsi sessiz kaldı; Cennet sessizdi, İnsan için aracı,
Kurtarıcı çıkmadı, onun yerine başını uzatan hiç olmadı.
İnsanoğlunu kurtarma umudu kalmayınca, onun Ölüm ve
Cehenneme gideceği belli olunca içi kutsal sevgi dolu
Tanrının Oğlu ondan şefaat diledi yine:

'Baba senin sözün dinlendi, İnsanoğlu merhamet görecek;
Peki ama senin kanatlı habercilerin bu haberi tüm yarattıklarına,
Korumasız olanlara, dileyenlere götürmezse ne olacak o zaman?
Bunu duyanlar mutlu olacak! Günahkar ölenler, kaybolanlar
Ne olacak? Bunlar kendileri için kefaret ödeyemez, hepsi

Borçlu kalacak, bunu yapacak kimse yok. O zaman bana bak:
Ben onun yaşamına kendimi koyuyorum ortaya,
Teklif ediyorum; bırak öfken bana düşsün;
Beni İnsan kabul et: Onun hatırına terk edeceğim ben
Senin bağrını ve senin yanındaki bu ihtişam
Özgürce reddedilip ayrılacak ve bırak Ölüm öfkesini benden alsın.
Onun kasvetli gücü altında uzun zaman yenik kalmayacağım.
Sen bana kendi içimde sonsuza kadar yaşama gücü verdin;
Senin yanında yaşıyorum ben; şu anda Ölüme[142] boyun eğsem bile,
Tüm varlığım ölebilir, ama o borç ödenmiş olur,
Sen beni o iğrenç mezarda bırakmazsın,
Ne onun avı olmak için, ne de lekesiz ruhum ebediyen orada
Kalıp çürüsün diye. Fakat ben yine zafer kazanmış olarak
Kalkacak ve kendisiyle övünen o şımarığa boyun eğdireceğim.
O zaman ölüm yarasını o da alacak ve silahını bırakıp eğilecek;
Ben ise mağrur ve zafer kazanmış olarak Cehenneme rağmen
Cehennemi esir alacağım ve karanlık güçlere sınırı göstereceğim.
Sen de Cennetten aşağı bakacak ve olanları görüp gülümseyeceksin,
Senin verdiğin güçle tüm düşmanlarımı yeneceğim ben,
En sonra da Ölümü ve onun cesedi mezarı dolduracak;
O zaman kurtardığım kalabalıklarla beraber çoktan özledikleri
Cennete gireceğim Baba, senin yüzünü görmek için, orada
Artık öfke bulutu kalmayacak, barış ve uzlaşma olacak: orada
Artık gazap değil, senin olduğun yerde neşe, mutluluk olacak.'
Konuşması bitti ama mütevazı ve yumuşak görünüşü
Bir şeyler anlatıyordu ve fani İnsanlara ölümsüz aşkın nefesini
Soluyordu ki onun üstünde sadece evlâda yakışır itaat
Parlıyordu; bir fedakarlık kurbanı olarak durduğu için ve Yüce
Babasının arzusunu bekledi. Tüm Cennet sakinleri bunun
Anlamını düşündüler, ama çok geçmeden Yüce Tanrı konuştu:
'Ey sen, Cennette ve Dünyada gazaba uğramış insanlar için
Tek barış yolu, ey sen, benim tek mutluluğum! En son yarattığım
İnsanoğlu da dahil tüm yarattıklarımın benim için ne kadar
Aziz olduğunu sen bilirsin, O İnsanoğlu için senin bağrımdan
Bir süre için kopup gitmene razı olacağım, yoksa soyları kaybolacak.
Onları sadece sen kurtarabilirsin ve bu yüzden sen de onlar

---

[142] Şeytan ile kızı Günah'ın ilişkisinden olma

Gibi olacak ve Dünyadaki insanların arasına karışacaksın,
Zamanı gelince bakir anadan[143] insan gibi doğacaksın,
Şaşılacak bir doğumla geleceksin dünyaya, Adem'in yerine
Tüm İnsan soyunun başına geçecek ama bir Adem oğlu olacaksın.
Sen de tüm insanlar gibi ölümcül olacak, öyle yaşayacaksın,
Onlar başka köklerden çoğalacak, senin evlâdın olmayacak,
Onun işlediği suçlar onun evlatlarını da suçlu yapacak; senin
Erdemin pişman olanların günahlarını yumuşatacak, affettirecek,
Dürüst olan ya da olmayan amelleri dikkate alınacak,
Onlar senden üremiş gibi yeni ve erdemli yaşayacaklar,
Böylece insanlar birbirine karşı dürüst olacak, yargılanacak
Ve ölecekler, ölenler dirilecek, dirilenler kardeşlerini de kaldıracak
Onun tarafından kurtarılmış olanlar elbette.
Böylece Cennet sevgisi Cehennem nefretinin önüne geçecek,
Cehennem nefretinin kolayca tahrip ettiğini onaracak,
Onları kurtaracak, sen de insanların arasına inip onlar gibi olunca
Kendinden bir şey kaybetmeyeceksin. Çünkü Tanrıyla eşitsin,
Onunla aynı şeyleri paylaşıyorsun, dünyayı kurtarmak için
Her şeyden vazgeçtin, ve onlar Tanrının oğlundan çok şey
Bekliyor, büyükten ve yüksekten öte şeyler; çünkü senin içinde
Aşk ihtişamdan daha fazla, bu yüzden senin utandırman
Senin insanlığını aynı zamanda bu tahta yüceltecek:
Sen burada vücut bulup oturacaksın, hüküm süreceksin,
Hem Tanrı ve hem İnsan olarak, Tanrının ve İnsanın
Oğlu olarak, evrensel Kral olacaksın. Sana tüm gücü veriyorum;
Sonsuza kadar hüküm sür; erdemlerini üstlen; Sen en Yücesin,
Prensler, Krallar, tüm Güçler senin altında olacak,
Cennette, Dünyada, Dünyanın altında ya da Cehennemde
Onların önünde eğilen herkes senin önünde diz çökecek.
Cennetten ihtişamla ayrılıp gökyüzünde göründüğünde,
Ve Baş Melekler senden gelip korkunç mahkemeni haber verince,
Geçmiş çağlarda ölenlerin hepsi gürültüyle uyanıp huzuruna gelecekler.
O zaman tüm Azizlerin toplanacak ve sen karar vereceksin,
Kötü insanlar ve Melekler hakkında; onlar suçlanacak ve
Senin kararın karşısında batacaklar; o zaman tam dolacak

---

[143] Meryem Ana

Olan Cehennem ebediyen kapatılacak. O zaman Dünya yanacak ve
Küllerinden Yeni Cennet ve Dünya doğacak ve orada sadece
Dürüstler yaşayacak, tüm sıkıntılardan sonra altın günler görecekler,
Sevinç, neşe ve sevgi galip gelecek ve tabii Gerçekler.
Sen o zaman kraliyet asasını yan tarafa koyacaksın;
Çünkü artık kraliyet asasına ihtiyacın kalmayacak:
Tanrı her şeyde, her yerde olacak. Ama ona itaat eden
Ve bunları yapan tüm diğer tanrılar ölecek;
Oğluma ibadet edin, ona tapın ve Benim gibi saygılı olun ona.'

Yüce Tanrının konuşması biter bitmez sayılamayacak kadar
Kalabalık olan tüm Melekler kulakları sağır edecek bir şekilde
Ve de sevinç içinde bağırdılar, Cennet sevinç çığlıklarıyla
Çınladı ve bu ses ebedi bölgeleri doldurdu. Melekler tahta doğru
Eğildiler ve başlarındaki taçları çıkarıp saygıyla yere bıraktılar,
Çiçeklerle ve altınla süslü olan taçlar—bir zamanlar Eden'de,
Hayat Ağacındaydı bu Amarant[144], ama İnsanın saygısızlığından
Cennete götürüldü ve şimdi çiçekleri Hayat Pınarının üstünde büyüyor,
Cennetin ortasında akan Mutluluk Nehri de Elysian[145] çiçeklerini sular;
Ruhlar bu hiç solmayan çiçeklerle şahane saç lülelerini süslerler,
Gevşek çelenkler gibi, ışıltılar içinde, yeşim taşlı kaldırımlarda
Gezerler ve semavi güller gülümser onlara.
Sonra tekrar taçlandılar ve altın harplarını aldılar
Ve her zaman hazır olan harplarıyla tatlı bir müzik başladı:
Onların arasına tatlı seslerden başka bir şey katılamazdı,
Bu tür melodiler, bu ahenk ve ses cümbüşü ancak Cennette duyulurdu.

Önce sen, Baba diyerek başladılar şarkıya, En Yüce ve Güçlü,
Hiç değişmez, Sabit, Ölümsüz, Sonsuz, Ebedi ve Ezeli Kral; sen,
Tüm varlıkların yaratıcısı, Işık Kaynağı, kendisi görünmez,
Muhteşem patırtılar arasında oturursun, tahtına ulaşılmaz,
Ama istediğin zaman tüm ışınlarınla etrafı aydınlatırsın,
Cennet göz kamaştırır, o en parlak Melek sana yaklaşmaz,
Ama her iki kanadıyla onların gözlerini örter.
Daha sonra tüm yaratılmışların şarkısını söylediler,
Babanın Oğlu, Kutsal Benzerlik, ki onun aşikar yüzünde,

---

[144] Ölümsüz çiçek
[145] Yunan mitolojisinde yer altı cenneti

Bulutsuz olarak Yüce Baba görülür, parlar,
Yaratıklar başka kime bakarlar; Onun ihtişamı, nuru senin
Yüzünde parlar; Onun bolluk timsali ruhu sana aktarılmıştır
Cennetlerin Cenneti olan O Yüce Tanrı ve Ondaki tüm güçler,
Her şeyi yaratan Odur ve kovup aşağıya atan da O oldu.
Arzu edilen hükmetmeler; o gün Babanın korkunç fırtınası
Cennetin daimi duvarlarını sarsan arabanın ateşli
Tekerlerini engellemedi ve durdurmadı ve sen
Savaşçı Meleklerin düzenini bozdun, dağıttın onları.
Takipten döndüğünde senin Güçlerin seni bağırıp
Alkışladılar, Babanın güçlü Oğluydun sen,
Onun düşmanlarından intikamını alacaktın.
Ama onların kötülüğü insanlar üzerinden ona yönelikti,
Merhamet ve lütuf Babası, sen lanetlemekten çok
Acımaya meyilliydin. Senin sevgili Oğlun da zayıf
İnsanları lanetlemek istemediğini, onlara acıdığını anlayınca
Senin gazabını azaltmak ve merhametini, adaletini
Sağlamak için her şeyi yaptı, Senin yanında oturmak
Mutluluğuna aldırmadan. İnsanoğlunun işlediği suç
Adına ölmeye razı oldu. Ey emsali olmayan büyük sevgi,
Kutsaldan başka hiçbir yerde bulunamayacak kadar büyük sevgi!
Selam sana Tanrının Oğlu, insanların kurtarıcısı; Senin adın
Benim şarkımın temeli olacak bundan sonra,
Ve benim Harpım senin adını övmeyi asla unutmayacak,
Babanın adına övgüler yağdırırken seninki de orada olacak!
Böylece Cennette yıldızlı gökyüzünün üzerinde
Onlar neşe içinde ve şarkılar söyleyerek vakit geçirdiler.
O sırada bu yuvarlak Dünyanın üzerinde bir yerde, içerdeki
Işıklı küreleri Kaos ve Karanlığın ayrıldığı noktada
Şeytan yürümeye başladı. Sınırsız gibi görünen Karanlık,
Muazzam, vahşi Yıldızsız Geceler gibi simsiyahtı bu yer,
Her taraftan fırtına gürültüleri geliyordu, Kaos vardı burada,
Gökyüzü acımasızdı Cennet duvarının bu yanı dışında,
Çok uzaklardan hafif bir parıltı belirdi ve sinirlendirici
Gürültü biraz azalır gibi oldu burada; Şeytan bu geniş
Alanda rahatça yürüyebiliyordu. O sırada Tatar

Sınırında, Imaus tepesinin[146] karlı sırtlarında
Avın kıt olduğu bir yerden gelen
Bir akbaba uçtu, kuzu ya da keçi yavrusu arıyordu
Boğazlamak için, sürüler olurdu buralarda, Hindistan
Nehirleri Ganj ya Hydaspes[147] yakınlarında,
Fakat Şeytanın yolu üzerinde, Çinlilerin hafif ve yelkenli
Arabalarla dolaştığı kıraç Sericana düzlükleri[148] boştu ve
Şeytan burada yalnız başına yürüyordu—bu boş
Topraklarda başka canlı da görülmüyordu;
Henüz hiçbir şey yoktu burada ama havada uçuşan
Buhar gibi boş şeyler vardı, burada her şey geçici ve boştu.
Toprakta ödül arayanların hevesleri içlerinde kalıyor,
Acıdan başka bir şey bulamıyorlardı buralarda;
Doğa elinin tüm tamamlanmamış çalışmaları buradaydı,
Beyhude, eksik, canavarca ya da iğrenç karışık,
Dünyada erimiş, hızlı gelen ve boşuna,
Son erimeye, ya da ölüme kadar dolaşıp durmak burada,
Bazılarının rüyasını gördüğü gibi komşu Ayda değil:
Bu gümüş renkli düzlüklerde yaşayanlar daha ziyade,
Değiştirilmiş Azizler ya da ortada kalan Ruhlar,
Yani meleklerle insanoğlu türleri arasında kalanlar:
Onlardan bozuk, ters huylu erkek ve kız çocukları doğdu,
Eski dünyalardan ilk olarak bu Devler geldi,
Pek çoğu boşa uğraşıyordu ama yine de şöhretliydi bunlar:
Sennaar[149] düzlüklerinde Babil'e yakın inşaatlar
Yaptılar, sonra yeni Babiller, inşa edeceklerdi:
Başkaları tek başlarına geldiler; bir tanrı sanılan
Biri kendini severek Etna alevlerine attı,
Empedokles;[150] ve o da Platon'nun Elysium'undan zevk
Almak için denize atladı. Cleombrotus;[151] ve pek çok, uzun
Embriyolar ve salaklar, keşişler ve rahipler
Beyaz, siyah ve gri,[152] tüm süsleri, saçmalıklarıyla.

---

[146] Himalaya'da bir tepe.
[147] Pencap'ta Keşmir nehri.
[148] Gobi Çölü
[149] Yaratılış 10 10'daki Şinar.
[150] M Ö 490-430 yılları arasında yaşamış Yunanlı devlet adamı ve şairdir. Kendini Tanrı ilan edip, *Etna Yanardağı*'na kendini atmıştır
[151] Plato'nun *Phaedos*'unu okuduktan sonra esrik bir mutlulukla kendini boğduğuna inanılan bir genç
[152] Beyazlar Karmelitler, Siyahlar Dominikler ve Griler Fransiskenler

Burada hacılar dolaşıp duruyor ve Cennette yaşayan
Ve Golgotha'da[153] ölmüş olanları arıyorlar;
Ve Cennetten emin olanlar ölünce Dominik otları üstüne
Ya da Fransisken'e konunca kılık değiştireceklerini sanıyorlar.
Onlar yedi gezegenleri ve sabiti geçiyorlar,
Ve şu ağırlığıyla korku çağrıştıran, konuşturan kristal küreyi;
Ve şimdi Cennetin kapısında Aziz Peter anahtarıyla sanki
Onları bekliyor ve Cennete çıkan yolun başında
Ayaklarını kaldırıyorlar ama o da ne öyle!
Şiddetli bir yan rüzgar her iki yandan geliyor
Ve onları kaldırıp çok uzaklara, karmakarışık havaya
Fırlatıyor, cüppeler, elbiseler ve onları giymiş olanlar,
Sonra onlardan geriye kalanlar, her şeyleri,
Geride ne varsa her şey havalara uçuyor, savruluyor,
Dünyanın arka taraflarına doğru uçuşuyor, o zamandan
Sonra Aptallar Cenneti[154] denen, vaftizsizlerin gönderildiği
Muazzam boşluğa doğru uçuyorlar. Şeytan da geçerken
Gördü o yeri ve uzun süre düşündü, sonunda hafif bir ışık
Gördü ve tekrar yoluna devam etti, yükseldi Cennet duvarına,
Daha yukarıda zengin görünen, kral sarayı kapısına benzer
Bir kapı gördü, üzeri elmaslar ve altınlarla kaplıydı,
Kapı Dünyada eşi benzeri görülmeyen bir şeydi, parlıyordu,
Yakup[155] Peygamberin merdivenden inip çıkan Melekler
Gördüğü yere benzer merdiven vardı orada, çok sayıda
Gardiyan gördü, parlaktı bunlar, o Luz[156] ovalarından Padan-Aram'a[157]
Kaçarken, açık semalarda geceleri rüya gördü ve
Uyandığında *Burası Cennetin Kapısı* diye bağırdı,
Merdivenler sanki her zaman orada değildi, bazen
Cennete çekiliyorlardı, görünmezlerdi ve altlarında
Yeşim taşı ya da sıvı inciden oluşan parlak bir nehir akardı,
Oraya Dünyadan süzülerek[158] gelenleri Melekler alıp götürür,

---

[153] İsa'nın çarmığa gerildiği yer.
[154] Tecavüzcülerin kaldığı sınırdan yoksun yer.
[155] Yaratılış 28'e gönderme
[156] Kudüs'ün kuzeyi
[157] Yakup'un amcası Laban'ın yurdu
[158] İki kişi Cennet'e alınmıştır Bunlardan biri Hanok'tur Yaratılış'a göre Nuh'un dedesi, Adem'den sonraki yedinci kuşak. Tanrı tarafından cennete alınmıştır Diğeri de Elişa'dır. 2 Krallar 2 11'e bkz.

Ya da göl üzerinden küheylanların çektiği arabalarla uçururlardı
Merdivenler o zaman aşağı bırakılmıştı, ya Şeytana yukarı
Kolay çıkması konusunda meydan okumak, ya da mutluluk
Kapısına gelmesini tamamen engellemek için; onun altında
Dünyaya açılan bir geçit vardı, geniş bir geçitti bu, Sion Dağı
Geçidinden de geniş ve Tanrının sevdiği Vaat Edilmiş Topraklara
Gidiyordu, oralarda yaşayan mutlu kabileleri ziyaret için.
Onun emriyle Melekleri oradan hep gelip geçerlerdi,
Ve onun gözleri seçerek Paneas'tan[159], Ürdün Nehri kaynağından
Beersaba'ya[160] bakardı, Mısır ve Arabistan kıyılarına sınırı olan
Kutsal Topraklara. Alan çok muazzamdı, sınırları okyanus
Dalgalarına ulaşıyordu ve tamamen karanlıktaydı.
Şeytan Cennet Kapısına çıkan merdivenin altın alt
Basmağında durdu, şaşkın gözlerle aşağıdaki manzaraya
Baktı, aynı anda tüm o Dünyaya. Bir gezgin gibi o karanlık, yerlerden
Tehlikeli çöllerden geçip bütün gece giderek mutlu şafakta
Bir tepenin eteklerine geldi, gözleri farklı bir manzara görüyordu,
İlk kez gördüğü yabancı bir yerdi burası, bilinmeyen bir büyük
Şehirdi, parıltılı kulelerle süslüydü, doğan güneş ışıkları bunların
Üstünde parlıyordu, Cennetten sonra böyle bir yer gördü kötü Ruh,
Ama içinde kıskançlık vardı böyle güzel bir Dünya karşısında.
Her tarafa bakındı (Gecenin yayılmış karanlığı üzerindeydi,
İyi görüyordu şimdi) Libra'nın doğu noktasından Atlantik ötesi
Ardromeda üzerinde parlayan yıldıza kadar bakındı.
Ufkun ötesine; sonra bir kutuptan diğerine,
Her yeri gözden geçirdi ve sonra fazla beklemeden,
Doğruca Dünyanın ilk bölgesine doğru uçarak daldı,
Saf mermer gibi soğuk havada meyilli uçuyordu,
Sayısız yıldızların arasında, ama gecenin elinde başka
Sanki başka dünyalar vardı, ya da başka dünyalar gibi[161],
Mutlu adalar gibi görünüyorlardı, şu eski ünlü Hesperian[162] Bahçeleri
Gibi, ve korular vardı, ve de korular, ormanlar ve çiçekli vadiler,
Mutlu adalar gördü ama orada kimlerin yaşadığını sormak için durmadı,
Altın rengi Güneş hepsinin üstünde parlıyordu, Cennet gibiydi burası,

---

[159] Dan şehri olarak bilinir, Kenanların kuzey sınırını oluşturur.
[160] Kenanların güney sınırını oluşturur.
[161] Gezegenler
[162] Greklerin İtalya'ya verdiği isim.

Gözleri parladı, hoşlandı bundan. Oradan sakin bir halde
Yoluna devam etti, Ama aşağı ya da yukarı,
Nereye gittiğini söylemek güçtü, burçların
Arasında uçuyordu ve gözleri uzaklara bakıyordu.
Gözleri sürekli olarak her taraftaydı, günler, aylar ve yıllar
Önemsizdi onun için, istediği neşe veren yeri bulmalıydı o,
Çok parlak ve mutluluk getirecek bir yer bulmalıydı.
Sonunda aradığı yere benzer bir yer bularak indi oraya,
Burayı belki Güneşin parlak küresindeki
Astronom bile görmemişti henüz.
Bulduğu yer tanımlamanın ötesinde bir parıltıya sahipti, Dünyadakiyle
Kıyaslandığında, metal ya da taş; her yeri birbirine benzemiyordu,
Ama her noktası ateşteki demir gibi parlaktı ve bu metal altına ve gümüşe
De benzerdi, eğer taş ise yakut, topaz, ya da Aaron'un göğüs zırhındaki
On iki taşa benzerdi ve öyle bir taştı ki başka yerde görülmemişti,
Filozoflar bu taşın ne olduğunu boş yere araştırmış, bulamamışlardı,
Buharlaşan Hermes[163] efsanesindeki gibi bir şeydi bu, isim bulmak zordu,
Denizdeki yaşlı Proetus'un[164] şekil değiştirmiş hali de olabilirdi.
Bu bölgede her yerde iksir varsa şaşmamalıydı, nehirlerde
İçilebilir altın akıyordu, sihirli bir elin dokunmasıyla çok uzaklarda
Olan Güneş de buralarda bir şeyler yapıyordu, tüm bu parlak
Renkli, değerli şeyler nerelerden gelirdi böyle?
Şeytan buralarda çok yeni şeyler görüyordu ama yine de şaşırmadı,
Çünkü burada görüşe engel hiçbir şey, hiçbir gölge yoktu,
Her tarafı aydınlatıyordu güneş ışıkları, öğle vakti ışınlar daha da dik
Geliyordu, hiçbir yerde gölge olmasına izin vermiyordu Güneş,
Etrafa göz gezdirirken uzaklarda bir noktada duran muhteşem
Meleği gördü Şeytan, Yahya'nın Güneşte gördüğü Melekti bu.
Sırtı o yana dönüktü ama parıltısı hemen göze batıyordu,
Lüleleri ensesinden aşağı sarkıyordu, başında altın bir taç vardı,
Omuzlarından çıkan kanatları hafif sallanıyordu, büyük görevi
Vardı sanki, ya da derin düşüncelere dalmış olabilirdi.
İçi temiz olmayan Kötü Ruh onu görünce sevindi, mutlu
İnsanoğlunun olduğu Cennetin yolunu ondan öğrenebilecekti,

[163] Bir Yunan tanrısı
[164] Foklara çobanlık eden ve yakalanınca şekil değiştiren deniz yaratığı

Onun yolculuğu son bulacak ama bizim üzüntümüz başlayacaktı.
Ama önce şeklini değiştirmesi gerekiyordu, yoksa işi tehlikeye
Girebilir ya da gecikebilirdi, hemen genç bir Melek haline dönüştü,
Yüzünde genç bir Meleğin semavi gülümsemesi vardı şimdi,
Her yerinden gençlik ve güzellik akıyordu, o kadar ustaca değişti.
Bukleleri yanaklarına dökülmüştü, başında küçük bir taç vardı,
Rengarenk kanatlarının tüyleri altın tozuyla süslenmiş, parlıyordu,
Hareketleri güven vericiydi ve yürürken elinde gümüş asa vardı.
Şeytan ona yaklaşırken sessizdi, Parlayan bir Melekti, ama
Tanrıya en yakın yedi Melekten biri ve onun tahtına yakın
Olan Uriel onun yaklaştığını fark etti, Cennetin her yanını ve
Dünyayı da görürdü o, denizde karada yapardı görevini;
Şeytan ona yavaşça yaklaştı ve konuştu onunla:
"Uriel! (Tanrı Işığı), Tanrının yüksek, muhteşem parlak
Tahtına yakın duran yedi Ruhtan birisin sen, Cennetin en
Yüksek katında duran sen onun bütün evlatlarına erişirsin,
Onun yüce gücüyle buradan onurlanmak muhteşem bir şey
Ve de Onun bu yeni yarattığı Dünyayı ziyaret edebilmek—
Görmek ve bilmek için konuşulamayan arzu
Tüm bu muhteşem, hayret veren işleri ve özellikle de İnsanoğlunu,
Onun en büyük lütfu ve mutluluğu mukadder kıldı, takdir etti,
Ki bu da beni Melekler topluluğundan koparıp buralara yalnız
Başıma getirdi. Büyük, Yüce Melek söyle bana İnsanoğlu parlayan
Bu kürelerden hangisine yerleşti—yoksa hiçbirinde yok mu,
Ama tüm bu parlayan küreler içinde birini yaşamak için seçmiştir—
Ben de onu bulmalıyım ve gizlice ya da açık hayranlıkla ona
Bakmalıyım, Yüce Yaratıcının Dünyalar verdiği bu yaratığa,
Evrenin Yaratıcısının ona ve etrafında ona ihsan ettiği
Şeylere bakıp hamt etmeli, şükretmeliyiz; isyan eden düşmanlarını
Cehennemin en dibine gönderen ve o kaybı telafi etmek için
Yeni ve mutlu İnsan ırkını yaratan o Yüce Güce minnettar olmalıyız,
Bütün yaptıkları akıllıca olan Ona daha iyi hizmet vermek için!'
Şeytan kılık değiştirmiş olarak bu şekilde rahatça konuştu,
Çünkü ne insanoğlu, ne de melekler riyakarlık nedir bilmiyorlardı,
Görünmeden ortada dolaşan Şeytanı sadece Tanrı görüyordu,
Cennette ve Dünyada sadece Onda olan yüce güçle;
Ve genellikle şüphe uyur ama akıl yine de uyanıktır,

Aklın kapısında, ve Onun kötülük düşünmediği yerde kötülük görünmez:
Güneşin vekili olduğu halde Uriel de ona kandı ve şöyle cevap verdi:
'Güzel Melek, Tanrının yaptıklarını bilir ve Ona minnettar görünen
Senin arzuların utanılacak bir şey değil, tam aksine övgüye layık şeyler,
Özellikle de yerini yurdunu bırakıp böyle yalnız geldiğin için,
Cennette olanlar gibi mutlulukları kendi gözlerinle görmek için—
Çünkü Tanrının işleri gerçekten harikulâdedir, onları bilmek,
Takdir etmek çok güzeldir, her zaman mutlulukla hatırlanır;
Fakat hangi yaratılmış akıl bunları kolay anlayabilir, ya da onları
Yapan ve getiren sonsuz aklı acaba? Ben Onu dinleyerek
Bu Dünyanın nasıl şekillendiğini, kümeleştiğini gördüm;
Sesinin gürlemesiyle her yer karıştı, sonra düzen geldi,
Sonsuzluk kuşatıldı, sınırlandı, Onun ikinci emriyle Karanlık kaçtı,
Işıklar parladı ve düzensizlikten düzen doğdu.
Ondan sonra büyük hızla Yeryüzü, Seller, Hava, Ateş oluştu
Ve Cennetin özü çeşitli şekillerle, ruhlarla yukarı doğru uçtu,
Yukarıda sayısız yıldız oluştu gördüğün gibi, ve nasıl hareketliler;
Gerisi bu Evreni çepeçevre çevirmiştir işte.
O küreden aşağı doğru bak, her iki yanında bundan dolayı
Işık var ve her yere yansıyor; işte Dünya orasıdır, insanoğlunun yaşadığı
Yerdir orası, o ışık gündür ve onun diğer yüzünde gece hakimdir;
Fakat orada da komşu Ay onu aydınlatır,
Yardımcı olur ve o da bir ay süresinde doğup büyür ve sonra
Tekrar yeniden doğar gökyüzünde, ödünç aldığı ışığıyla Dünyayı
Aydınlatır, karanlıktan kurtarır. Şimdi gösterdiğim noktada Cennet var,
Adem'in evidir orası ve yüce gölgeler de onun kameriyesi.
Bu şekilde onu gözden kaybetmez ve oraya varabilirsin.'
Melek bunları söyledikten sonra döndü ve Şeytan onun
Karşısında eğildi, selamladı onu, Cennette küçük Meleklerin
Yaptığı gibi, ona saygısını, minnetini gösterdi,
Sonra oradan ayrıldı ve aşağıdaki Dünyanın kıyısına doğru uçtu gitti,
Başarılı olacağını umarak oraya doğru hızla uçmaya başladı,
Ve Niphates'in[165] tepesine inene kadar durmadı.

[165] Ermenistan'da bir dağ

KİTAP IV

ÖZET

Şimdi Cennet Bahçesi'nin görüş sahasına giren ve Tanrı ile İnsana karşı tek başına mücadele vereceği yere yakın olan Şeytan kendinden kuşku duymaya başladı, korkuya, kıskançlığa, umutsuzluğa kapıldı; ama sonunda kötülük yapma konusunda kendini toparladı; yapmak istediği şey için Cennete doğru yola devam etti; sınırları aştı geçti; etrafına bakınmak için Cennet Bahçesinin en yüksek yeri olan Hayat Ağacı üstüne bir karabatak[166] gibi tünedi. Cennet Bahçesi Şeytanın Adem ile Havva'yı ilk gördüğü yer oldu, onların mükemmel şekillerine ve mutlu tavırlarına şaşırdı, ama onları düşürmeye kararlıydı; durdu ve konuşmalarını dinledi; anladı ki onların Bilgi Ağacından meyve koparıp yemelerinin cezası ölümdür ve bu kuralı bozmaları için onları kışkırtmaya karar verdi; sonra onların durumlarını daha iyi öğrenmek amacıyla bir süre ayrıldı oradan. O sırada bir güneş ışını üzerine inen Uriel, Cennet Kapısından sorumlu olan Cebrail'i uyardı, Derinden (Cehennemin Dibinden) kaçan kötü bir Ruhun öğle vakti kendi küresinden geçtiğini bildirir, iyi Melek kılığındaki bu kötü Ruh Cennete doğru uçmuş ama dağdaki öfkeli tavırlarıyla tanınmıştır. Gabriel ona bu kötü Ruhu bulacağını söyler. Gece olurken Adem ile Havva konuşur ve kulübelerine gidip akşam ibadeti yapmaya karar verirler. Cebrail Cenneti bekleyecek olan gece bekçilerinden ikisine Adem'in kulübesini gözetlemelerini söyler, kötü Ruh Adem ile Havva'ya uyurlarken kötülük yapabilir der. Bekçiler Şeytanı uyuyan Havva'nın yanında, uyurken onu yoldan çıkarmaya çalışırken bulur ve istemediği halde Cebrail'e getirirler: Cebrail'in sorularına küstahça cevap verir Şeytan; direnmeye, karşı koymaya hazırlanır, ama Cennetten gelen bir işaretle engellenir ve oradan kaçar.

---

[166] Aç gözlülük ve gururun sembolüdür.

Cennetten yüksek sesle gelen Vahiyi, o uyarıyı duyduğu zaman,
Ejderha da ikinci saldırısına başladı, insandan intikam için öfkeyle aşağı
İndi, *Dünyada yaşayanlara acılar, felaket!* işte ilk ebeveynimiz
Tam zamanında gizli düşman konusunda uyarıldı ve onun ölümcül
Tuzağından kaçtı; ama Şeytan iyice öfkelendi ve insanı yoldan
Çıkarmak için tekrar aşağı indi, ilk yenilgisinin ve Cehenneme kaçışının
Acısını masum zayıf insanoğlundan çıkaracaktı
Ama hızlı uçarken henüz sevinemiyor
Övünemiyordu, korkusuzdu, meşum girişimini başlattı,
İçinde büyük karmaşa vardı, şeytani makinesi[167]
Şimdi tam hızla çalışıyordu, kafasının içi karmakarışıktı,
Cehennem tam içindeydi ve o içindeki cehennemi ortaya çıkarıyordu,
Hızla uçuyordu. Şimdi vicdan uykuda olan umutsuzluğu uyandırdı,
Ona ne olduğunu ve nasıl daha kötü olacağını
Acı bir şekilde hatırlattı; daha büyük kötülüklerin
Sonucunda daha çok, daha büyük acılar, dertler oluşacaktı.
Şimdi görüş alanına giren Eden'e yakın olan yerde
Güzel şeyler vardı, ama onun kederli bakışları, bazen Cennete,
Ve tam tepede parlayan muhteşem Güneşe bakıyordu;
Sonra çok düşündü ve iç çekerek konuştu:
'Ey bu yeni Dünyanın tek tanrısı gibi muhteşem parıltınla
Hükmettiğin yerden bakan sen, sen çıktığında tüm yıldızlar
Saklanıyor, gözden kayboluyorlar, ben sana sesleniyorum,
Ama bu dostça bir sesle yapmıyorum ve ışınlarından ne
Kadar nefret ettiğimi söylüyorum sana Ey Güneş, onlar bana
Bir zamanlar ne büyük ihtişam içinde olduğumu ve kibrim, hırsım
Yüzünden nasıl düştüğümü hatırlatıyorlar, Cennetin eşsiz Kralı
İle Cennetteki savaşımı da, ah neden oldu bütün bunlar?
Beni böyle parlak ve büyük yaratan Tanrı bunu hak etmemişti,
O çok iyiydi, güçlüydü ve Ona bunu yapmamalıydım.
Ona karşılık olarak en kolay yoldan övgüler yağdırmak,
Teşekkür etmek gerekirdi, nasıl oldu bunlar! Ama onun
İyiliklerine karşılık olarak ben kötülük yaptım, isyan ettim Ona,
Bunu yaparak daha yükseleceğimi sandım ve Ona olan
Minnettarlığımı unuttum, ağır bir yük bu bana, hâlâ ödüyorum bunu,

---

[167] Bir top olabilir.

Ama hâlâ borçluyum Ona, ondan aldıklarımı nasıl unuttum ben,
Borçlu olanların borçlarını ödemeleri gerekiyor, onun ağırlığı üstümde
O Yüce Güç beni daha küçük bir Melek yapsaydı mutlu olurdum;
Sınırsız bir umut içimde hırs, ihtiras uyandırmazdı o zaman.
Ama neden? Bu kez başka bir büyük Güç bana göz diker ve kötü
Olduğumdan ondan yana giderdim; ama diğer büyük Güçler
Düşmüyorlar, sarsılmıyorlar, içeriden ya da dışardan gelen etkilerle.
Sende de direnecek bu güç ve hür irade var mı?
Vardı. Ama o zaman ne yaptın, kimi suçladın sen bu güçle?
Yoksa Cennetin özgür sevgisi herkese eşit mi dağıtıldı?
Fakat sevgi ya da nefret bana ebedi keder gibi geliyor,
O zaman onun sevgisi de lanetlenmiştir benim için.
Hayır, sen lanetli ol, çünkü onun arzusuna karşı pişmanlığını
Göstermedin. Zavallı ben! Böyle umutsuzluk ve gazap içinde
Nereye uçacağım? Uçacağım yön Cehennem olacak, ben kendim
Cehennemim; en derinlerdeyim ve daha da derinler beni,
Yutmak için bekliyor, önceki cehennem·o zaman
Bana Cennet gibi gelecek. O zaman yumuşayacağım,
Pişman olacağım bir yer olmayacak mı?
İtaat edeceğim bir yer bulamayacağım; ve şu Kibir sözcüğü ve utanma
Korkusu beni engelliyor, aşağıdaki Ruhlar arasında; başka vaatler ve
Övgülerle onları da yoldan çıkardım, aldattım, En Yüceyi alt
Edeceğimi söyledim onlara. Vah başıma gelenler! Boş yere
Böbürlendiğimi bilmiyor onlar, içimde ne acılar olduğunu bilmiyorlar;
Onlar beni hâlâ tacım ve asamla tahtta oturduğumu sanarak
Bana hayranlık duyarken ben gittikçe düşüyorum, acım artıyor
Sevinecek bir şeyim kalmadı! Ama de ki pişman olabilirim, lütfederlerse
Eski halime dönebilirim; Yücede olanlar ne zaman yüksek düşünür, ne
Zaman affederler beni; acıyla edilen yeminlerden kolay mı vazgeçilir?
Çünkü ölümcül nefretin açtığı yaraları tamir etmek, uzlaşmak kolay değil
Ki bu da beni daha büyük ve yeni günahlara götürecek; o halde akıllı
Davranıp her şeye biraz ara versem daha iyi olur herhalde.
Beni Cezalandıran da bunu biliyor ve ben nasıl yakarmaktan, barıştan
Kaçıyorsam o da affetmekten kaçınıyor beni.
Bu durumda umutlar yok oluyor ve biz sürgünde kalıyor,
Yarattığı insanoğlu ve yeni Dünyayı ona bırakıyoruz.
O halde elveda umut, ve onunla birlikte elveda korku,

Elveda pişmanlık! Benimiçin iyi olan her şey kayboldu;
Kötülük benim için İyi, Güzel oldu: en azından Cennet Kralı
İle bölünmüş imparatorluk var elimde ve belki yarıdan çoğu
Orada devam edecek; yakında İnsanoğlu ve bu yeni Dünya bilecek.'
Bunları söylerken yüzünde öfke, kıskançlık ve umutsuzluk
İfadeleri belirdi ve böylece gerçek kimliğini de açığa çıkardı,
Cennet fikriyle bakan iyi gözler bu kötülüğü hemen görürdü,
O da bunu fark etti ve yüzündeki karmaşık ifadeyi yumuşattı,
Ve azizlik maskesini takındı, intikam ve kötülük ifadesi
Kayboldu yüzünden hemen; ama Uriel'i kandıracak kadar çok
Çalışmamıştı ve Uriel'in gözleri onu Asuri dağına kadar izledi,
Orada onun eski haline döndüğünü gördü, Şeytan gözetlendiğini
Bilmiyordu ve hiç çekinmeden eski kötü Ruh haline geri döndü.
Yoluna devam etti, Eden'in sınırına yaklaştı,
Muhteşem Cennet oraya yakındı, her taraf yeşildi
Burada, sivri tepeler vardı, yamaçları büyük ve vahşi bitkilerle kaplıydı,
Giriş yasaktı, Çınar, çam, incir ve palmiye ağaçları her yanı kaplamıştı,
Muhteşem bir manzara vardı burada. Onların üzerinde yükseliyordu
Cennetin yeşil çimen kaplı duvarları, ve komşu imparatorluk orada
Başladı. Duvarın ötesinde altın renkli meyveleriyle başka ağaçlar vardı,
İnsana neşe veren parlak rengarenk meyveler de görülüyordu,
Güneş de mutlu ışınlarını onların üzerine gönderiyordu.
Sonra akşam üzeri Tanrı bulutlar gönderip Dünyaya yağmur
Verdi, ıslattı onu, manzara harikulâdeydi, ve o yaklaşırken
Hava daha da temiz oldu, kalplerdeki tüm üzüntüler, umutsuzluklar
Kayboluyor, onların yerini neşe ve mutluluk alıyordu.
Hafif meltemler güzel kokular getiriyor ve fısıldayarak esiyordu.
Ümit Burnu ötesinde, Mozambik yakınlarında esen ve Arap
Yarımadasından kokular getiren rüzgarlar gibiydi bunlar;
Okyanusların gülümseyen kokularını da taşıyorlardı,
Oraya ölüm getirmek için gelen Şeytan bu kokuları alınca
Balık kokusu almış Asmodeus[168] gibi sevindi durdu.
Tobias'ın karısına aşık olmasına rağmen

---

[168] Apokrafik Tobit kitabındaki Tobias'ın öyküsüne gönderme yapılmaktadır. İran'a seyahat eden Tobias yedi kocası ona aşık bir iblis olan Asmodeus tarafından öldürülen Sara ile evlenir Raphael iblisi uzaklaştırmak için Tobias'a bir balığın kalbini ve ciğerini yakmasını söyler.

İntikam duygusuyla yoluna devam etti.
Sivri tepelerin üzerinden geçerek uçuşunu sürdürdü
Şeytan, ama düşünceliydi, yavaş uçuyordu, ama altında
Kalın ve karışık, sık bir bitki örtüsü vardı ve dolambaçlı çalılar
Oralardan geçen insan ve hayvanların izlerini karıştırmıştı.
Sadece bir tek kapı vardı ve o da diğer yanda, doğudaydı,
Şeytan ondan hoşlanmadı, küçümsedi bu kapıyı, yüksekten
Uçup geçti oradan. Aşağıda aç bir kurt çobanların geceleri
Sürüleri ağıllara kapadığı bir yerde kendine av arıyordu,
Çalıların çitlerin üzerinde atladı ve kolayca ağıla daldı;
Kalın kapıları demir çubuklarla takviyeli olan zengin bir
Adamın evine giren bir hırsızı andırıyordu bu hayvan.
Şeytan da Tanrının ağılına giren bir hırsız gibiydi,
Pencereden tırmanıp girecek, ya da çatıya çıkıp
Aşağıya atlayacaktı, Kiliseye giren iffetsiz uşaklar gibi.
Bir süre daha uçtu ve sonra Hayat Ağacının bir dalına kondu.
Orada orta yerde, en yüksek olan ağaçtı bu, karabatak kuşu
Gibi kondu oraya, ama orada kimseye hayat vermeyecek, yaşayanların
Ya da bu hayat veren ağacın iyi olduğunu düşünenlere ölüm planı
Yapacaktı, bu ağaç onu iyi kullananlara ölümsüzlük vaat ederdi.
Onu kimse iyi tanımaz, hakkında çok az şey bilirdi ama sadece
Tanrı değerini çok iyi biliyordu onun, o ise bunu en kötü
Şekilde kullanabilir, ondan en korkunç sonuçları alabilirdi.
Altında şaşırtıcı yeni bazı şeyler görüyordu o sırada,
Doğanın tüm zenginliğini sergilediği, gözler önüne serdiği
Bu yerde, Dünya üzerinde bir Cennetti burası: çünkü burası
Bu bahçe Tanrının mutluluk dolu bir Cennetiydi, Eden'in doğusuna
Onun tarafından yerleştirilmişti; Eden Auran'dan[169]
Doğuya doğru, büyük Seleucia'nın[170] Yunan kralları tarafından
İnşa edilmiş kraliyet şatolarına kadar uzanıyordu,
Eden oğulları uzun zaman önce Telassar'da[171] yaşamışlardı.
Tanrı bu topraklara güzel bir bahçe verdi.
Verimli topraklarında çok güzel kokulu ve meyveli ağaçlar yetiştirdi,
Ve tüm bunların tam ortasında da Hayat Ağacı duruyordu,

---

[169] Harran.
[170] Dicle üzerinde, Bağdat'ın güney doğusunda bir şehir
[171] Eden'deki bir şehir.

Vakur, yüksek ve ölümsüzlük veren meyveleriyle, altın meyveleriyle,
Onun yakınında ölümümüz, Bilgi Ağacı vardı, iyilik bilgisi vardı onda
Ama kötülük düşünenler tarafından da kutsal sayılırdı.
Eden'in güneyince büyük bir nehir akıyordu, yatağını değiştirmemiş,
Yüksek bir tepenin içinden geçerdi, çünkü Tanrı bu dağı bahçenin
Bir parçası olarak koydu oraya, orada bir de tatlı su veren bir çeşme
Vardı ve küçük dereler bahçeyi sular, sonra nehirle birleşirlerdi,
Nehrin karanlık geçidinden çıkan kol dörde ayrılır ve çeşitli ülkelere
Su götürürlerdi, bunlar doğu incileriyle süslü ve altın kumlu
Yataklarında şırıldayarak akar, serin ve tatlı sularını her yere taşırdı.
Bu akar sular geçtikleri yerlerde tüm ağaçları ve Cennete yaraşır
Çiçek ve bitkileri sularlardı, doğa bu güzel bitki ve çiçekleri her
Yere dağıtmış, büyütmüştü, tepeler, ovalar, yaylalar ve vadiler
Yemyeşildi ve çiçeklerle, ağaçlarla donatılmıştı. Sabah güneşi
Açık tarlaları ısıtmaya başlar, sonra gölgelerin arasındaki kulübelerin
Üstüne gönderirdi ışınlarını. Burası böyle çok güzel ve mutlu bir yerdi:
Korularda kokulu ve yapışkan sakızlar çıkaran ağaçlar vardı;
Bazılarının altın kabuklu meyveleri dallarından dostane sallanırdı,
Bunların muhteşem lezzetli olduğunu söylerlerdi.
Bu bitki örtüsünün altında, ağaçlar arasında sürüler otlar, tepelerin
Yamaçlarında, çimenler üzerinde ve çiçekler arasında dolaşırlardı.
Sulak vadileri dikensiz gül bahçeleriyle süslenmişti bu cennet bahçenin.
Bir diğer ucunda içleri serin gölgelik küçük büyük mağaralar vardı
Ve bunların girişleri üzerindeki asmalardan kırmızı üzümler sarkar,
Yanlardan akan sular etrafa saçılır ya da yakındaki dereye
Veya ilerdeki küçük göle ulaşırdı. Yamaçlar menekşe doluydu.
Kuşlar hep bir ağızdan konser verir gibi öterler, çiçekleri
Koklarlar, titreşen yaprakları didiklerler ve o sırada evrensel Pan[172]
Dans ederek sürüleri ebedi Kaynağa götürürdü.
Kendisi de güzel bir çiçek olan Proserpin'in[173] çiçek topladığı
Enna'daki[174] güzel alana değil, dünyada onu arayan
Ceres'e[175] acı veren kasvetli Dis'e[176] giderdi o. Orontes[177]
Ve Castalian pınarı yakınındaki Daphne'nin[178] güzel korusu değildi bu.

---

[172] Yunan mitolojisinde orman tanrısı. Yarı-insan, yarı-keçidir
[173] Bereket tanrıçası Demeter'in kızı, Persephone
[174] Sicilya'daki bir orman
[175] Bereket tanrıçası Demeter.
[176] Hades'in yer altı dünyası
[177] Asi nehri

Ne Triton nehriyle birleşen Nyseian[179] adasıydı ne de Libyalı Jove'un[180]
Amalthea'yı[181] gizlediği yerdi orası,
Abassin[182] krallarının Amara[183] Dağı da değildi ama Asuri
Bahçesinden bir günlük mesafedeydi ve Şeytan orada çok güzel
Ve çok çeşitli yaşayan varlıklar görerek çok sevindi.
İçlerinden iki tanesi asil görünüşlüydü, uzun boylu ve dik duruyorlardı,
Tanrı gibi dimdiktiler, çıplaklıkları doğal bir onur kisvesiyle örtülüydü,
Tüm diğerlerinin efendisi gibi görünüyorlardı, asildiler, çünkü yüzlerinde
Yaratanlarının kutsal, muhteşem parıltısı vardı, gerçeklik, akıl, ciddi ve
Saf kutsallık ifadesiydi bu—ifade ciddiydi ama
bir özgürlük ifadesi de vardı orada ve de otoriterlik;
Ama ikisi eşit değil gibiydiler, cinsiyetleri
Farklıydı; erkek olanın yüzünde ciddiyet ve kadında ise yumuşaklık
Ve tatlı bir çekicilik, bir zarafet vardı. Erkek sadece tanrı içindi
Ve kadın onun içinde Tanrı içindi. Erkeğin geniş
Alnında ulviyet parlıyordu. Kesin kurallara bağlıydı
Ve sümbül benzeri bukleleri omuzlarına sarkıyordu.
Kadın inceydi, belden aşağı tül gibi adeta
Şeffaf gibiydi, süslenmemiş, altın sarısı saç lüleleri dağınıktı
Ve birkaç teli burnunun üstüne düşmüştü,
İtaatkar bir hali vardı ve erkeğinin her sözünü yerine getirdiği belliydi,
Gururlu ve aynı zamanda mütevazı idi, tatlıydı, çekingendi .
Gizemli yerleri o zaman kapalı değildi; bu yüzden suçluluk ya da
Utanma duygusu da yoktu—Doğa işlerinin dürüstçe olmayan Utanma
Duygusu, Şerefsizliğe gidecek Onur ya da Günah korkusu da yoktu,
İnsanoğlunu gösterişlerle nasıl kirlettin, aslında temizlik gibi görünen
Ama sadece gösterişler insanın mutlu yaşamını ondan aldı, basitlik ve
Lekesiz masumiyet diye bir şey hiç kalmadı.
Onlar çıplaktı ama Tanrıdan ya da Meleklerden utanmadılar, çünkü
Akıllarında kötülük yoktu; böylece aşkın kucaklaşmasından beri
Görülmüş en güzel çift el ele yürüyüp gittiler—

---

[178] Yunan mitolojisine göre Daphne ormanda yürürken, bir tanrı onu görür ve ona aşık olur. Onun peşinden koşar. Daphne kaçarken yere düşer ve tabiat anaya yalvarır, onu alması için. Ondan sonra Daphne defne ağacına dönüşür. Ona aşık olan tanrı sürekli defne ağaçlarından oluşan bu bahçeye gelir
[179] Satürn'ün oğlu Ammon oğlu Bacchus'u üvey annesi Rhea'dan korumak için getirdiği ada.
[180] Romalıların baş tanrısı Jüpiter
[181] Zeus'un üvey annelerinden
[182] Habeşistan kralları
[183] Etiyopya'da bir tepe.

Hz. Adem insanoğlunun yaratılışından beri yaşamış en iyi adam,
Onun oğulları; kızlarının en güzeli Hz. Havva.
Serin bir pınar yanında durup gölgelik bir yerde fısıldaştılar,
Yere oturdular, daha fazla çalışmadılar, çabalamadılar,
Güzel ve zevkli bahçe çalışmaları yeterliydi serin Zephyr[184]
Beklemek için, aç ve susuzdular, akşam yemeği için
Şeftali kopardılar ve çiçekli ve çimenlik hafif bayıra oturdular.
Şeftali yediler ama susuzlukları devam ediyordu, eğilip dereden
Su avuçladılar ve içtiler, ne nazik davranışlara, ne anlamlı
Gülümsemelere ve ne de cilvelere gerek vardı, güzel çiftin
Kutsal bir birlikteliği vardı, yalnızdılar. Etraflarında yeryüzünün tüm
Vahşi yaratıkları, hayvanları ormanlarda, çayırlarda kırlarda
Bayırlarda, Dağlarda yaşıyorlardı; aslan sıçradı ve keçi yavrusunu
Pençesine aldı; ayılar, kaplanlar, her çeşit hayvan önlerinden koşup
Geçiyor, gidiyordu, dev gibi fil onları eğlendirmek için elinden geleni[185]
Yaptı, yılan süzülerek yanlarından geçti ve ilerde çöreklendi. Başka
Hayvanlar otlara yayıldılar; kimi geviş getiriyor,
Kimi düşünüyor gibiydi, bazıları uyumak için inlerine,
Yuvalarına koştular, çünkü güneş alçalıyor,
Şimdi Okyanus Adalarını ısıtıyordu,
Gökyüzünde kararan boşlukta yıldızlar
Parlamaya başladı; Şeytan etrafına bakındı ve bu kez kederli bir
Ses tonuyla ve kendini adeta zorlayarak konuşmaya başladı:
'Ey Cehennem! kederli gözlerim ne görüyor böyle?
Bizim mutluluk evimize çok gelişmiş başka yaratıklar dolmuş—Dünya
Doğuşlu belki de, Ruh değil bunlar, ama Cennet Ruhlarından aşağı,
Parlak yaratıklar[186]—ben onlara şaşkın bakıyor ve düşünüyorum,
Ve onlardaki bu kutsala benzer canlı parıltıyı sevebilirim, ve onlara
Bu şekli veren el büyük bir zarafet de vermiş bu varlıklara.
Ah! nazik çift, değişme zamanınızın yaklaştığını, tüm bu güzellikler
Kaybolup gidince ve kederli günler başlayınca ne olacağını
Düşünmezsiniz hiç, şimdi ne kadar mutluysanız o zaman da o kadar
Kederli, acılı olacaksınız: mutlusunuz ama bu mutluluk ne yazık

---

[184] Batı rüzgarı.
[185] Yeşeya 11 6-10'a gönderme.
[186] Mezmurlar 8'e gönderme

Ki pek uzun sürmeyecek ve sizin bu Cennetiniz böyle bir büyük
Acıyı engelleyecek kadar muhafazalı değil, bilin bunu.
Burası böyle bir düşmandan koruyamaz sizi, şimdi girildiği gibi,
Amacı olan bir düşman size rahatça ulaşabilecektir. Ben sizinle
Birlik, beraberlik isterim, bundan böyle siz benimle beraber
Yaşayın, ya da ben sizin yanınızda olayım. Benim evim sizin
Cennetiniz kadar hoş olmayabilir, ama Yaratıcınız böyle istedi,
O bana bunu verdi ve ben de isteyerek verebilirim. Cehennem
Sizi kabul etmek için kapılarını ardına kadar açacak ve tüm
Krallarını karşılamaya gönderecektir[187]; burası gibi dar değil
Orası, çocuklarınızı da rahatça kabul edebilir; güzel yer için
Beni böyle yapan ona[188] teşekkür edin.
Ve sizin zararsız masumiyetinizle yumuşarsam eğer,
Bunun nedeni vardır, bu yeni dünyayı fethederek onurum
Ve imparatorluğum büyüyecek, bunu yapmak zorundayım,
Ama başka bir şey yapamam ve yine de bundan nefret ediyorum.'

Şeytan böyle konuştu ve elbette zalimin yalvarış gibi konuşması
Onun şeytani emellerini kolayca gizledi. Sonra da durduğu yüksek
Ağacın tepesinden aşağıya, dört ayaklı yaratıkların arasına indi
Ve kendisi de onlardan biri oldu. Diğerleri onun amacını bilmeden
Yaklaştılar ve o da onları yakından inceleyebildi, hareketlerini
Gözledi ve anlamaya çalıştı. Onların yakınında bir aslan da
Öfkeli gözlerle izliyordu onları, sonra daha ilerde bir kaplan
Yakınlarda dolaşan iki geyik yavrusuna baktı, pusuya yattı,
Onlar yaklaşınca da birden üzerlerine fırladı ve birer pençe
Darbesiyle ikisini de yakaladı. İlk erkek Adem, ilk kadın Havva'ya
Bir şeyler söylerken Şeytan kulak kesildi ve onları dinledi:

'Tüm bu güzel şeylerin tek tanığı ve tek eşim, sen
Bunların hepsinden daha azizsin, bizi yaratan Güç bize
Bu bol Dünyayı da yarattı ve Onun iyiliğini sonsuza
Kadar özgürce yaşayacağız, O bizi topraktan yarattı ve
Buraya yerleştirdi, tüm bu mutluluğun içine, Onun arzusu
Dışına çıkmamalıyız; O bizden sadece bu yeri, Cennetteki
Bu güzel meyveli ağaçları iyi muhafaza etmemizi istiyor,

---

[187] Yeşaya 14.9'a gönderme
[188] Tanrı'yı suçluyor.

Sadece Hayat Ağacı yanına dikilmiş olan Bilgi Ağacına
Dokunmamalı, onun meyvesini yememeliyiz;
Hayatın çok yakınında Ölüm de büyüyor, Ölüm her neyse—
Kuşkusuz korkunç bir şey olmalı[189]; çünkü Ağacın meyvesini
Yersek Ölümden söz etti Tanrı; bir sürü
Kural arasında mutlak itaatimizi gerektiren bir tek şey
Odur ve Toprakta, Havada ve Denizde yaşayan tüm varlıkların
Hakimiyeti[190] de bize bırakıldı. Onun için bize bahşedilen sınırsız tüm
Güzellikleri ve tatları düşünelim ve yasaklanan bir tek şeyi
Asla aklımıza getirmeyelim, bize verdiği bolluklar için Ona
Minnettar olalım, şükran duyalım, Ona itaat edelim, güzel
Görevimizi yapalım, ağaçları, bitkileri budayıp bakalım onlara,
Çiçeklere su verelim, yorucu olsa da çok güzel işler bunlar.'

Havva ona şöyle cevap verdi: 'Ben senin etinden kemiğinden
Ve senin için yaratıldım, sensiz ben bir hiç olurum, sen benim
Rehberim ve başımsın, söylediklerin hep doğru ve sen haklısın.
Ona gerçekten minnettarız, her gün teşekkür etmeliyiz—ben
Şimdiye kadar çok iyi vakit geçirdim, seninle çok mutlu oldum,
Sen de kendine başka yerde bulamayacağın çok iyi bir
Eş buldun. Ben uykudan uyandığım, kendimi gölgelik bir
Yerde, çiçekler üzerinde bulduğum, nerede ve ne olduğumu
Düşündüğüm o günü hep hatırlıyorum ve buraya getirildiğim.
Geldiğim yere yakın bir yerden, bir mağaradan su şırıltısı
Geliyor ve sular ovaya akıyor ve Cennet düzlüğünde kalıyor.
Ben hiç düşünmeden gidip gölün yeşil kenarına oturdum ve o
Bana bir başka gökyüzü gibi göründü. Başımı eğip bakarken
Suların parıltısında, tam içinde bana bakan bir şekil gördüm.[191]
Ben de ona baktım, tekrar baktım ve o da sempati ve
Sevgiyle baktı bana, gözlerim ona takıldı kaldı ama biraz
Sonra bir ses uyardı beni: 'Orada gördüğün sen kendinsin
Güzel yaratık,' dedi. 'O seninle beraber gelir, seninle gider; ama
Beni takip et, seni gölgelerin olmadığı bir yere götüreyim,
Senin gelişin ve yumuşak kucaklaman var, onun imajı sensin,

---

[189] Henüz ölümle tanışmasa da, onun korkunç bir şey olduğunu tahmin ediyor.
[190] Yaratılış 1 26'ya gönderme.
[191] Milton Havva'nın narsistliğine vurgu yapıyor.

Sen ondan zevk alacak, ayrılmayacaksın, ondan çok sayıda
Çocuğun olacak ve sana insan ırkının Anası diyecekler.'
Bu sesin görünmeyen sahibini izlemekten başka ne yapabilirdim?
Sonra seni gördüm, güzeldin ve uzun boyluydun, ama sudaki o
İmajdan biraz daha az dostçaydın. Geri döndüm ve sen arkamdan
Gelerek bana seslendin, "Geri dön güzel Havva, kimden kaçıyorsun sen?
Sen onun parçasısın, onun etinden kemiğinden yaratıldın, ben senin
İçin kalbime yakın bir yeri, bedenimin bir yanını verdim, seni yanımda
Tutabilmek için, benden ayrı bir birey, aziz bir teselli nedeni ol diye:
Ruhumun bir parçası olan seni aradım ve diğer yarımı talep ettim."
Sen bunu söyledikten sonra nazik elin elimi tuttu; ben sana teslim oldum
Ve görüyorsun o zamandan beri güzellikler ve akıl bizimle beraber.'

Havva Anamız işte böyle konuştu ve sevgi dolu gözlerle eşine
Bakarak ilk atamızın üzerine doğru eğildi, kabarık çıplak göğsünün
Yarısı onun göğsüne değdi, aşağıya dökülen sarı saçlarının altında.
O da onun güzelliği ve teslimiyeti karşısında büyük bir aşkla
Gülümsedi, Jupiter Mayıs çiçeklerini sulayan bulutları doldururken
Juno'ya[192] güler gibi, ve kadınının dudaklarını doyasıya öptü.
Kenarda Şeytan kıskançlıkla arkasını döndü, ama yine de
Göz ucuyla baktı onlara ve kendi kendine şikâyette bulundu:

'Nefret ettirici, işkence eden bir görüntü bu! Burada bu ikisi
Birbirlerinin kollarında büyük mutluluğu tadarken ben Cehenneme
Atıldım, orada ne zevk var ne de aşk, sadece acı bir arzu,
Sanki diğer işkenceler yetmezmiş gibi, acılarımız,
Üzüntülerimiz bitmedi, arzular hâlâ devam ediyor!
Ama onların ağızlarından duyduklarımı unutmamalıyım.
Öyle görünüyor ki her şey onların değil, her şeye dokunamıyorlar,
Bilgi ağacı denen öldürücü, yok edici
Ağaç da var orada, onun meyvesini yemeleri yasak. İlim, irfan mı yasak?
Yoksa cinsel ilişki mi? Kuşkulu, mantıksız bu. Tanrı onlardan neden
Kıskansın bunu? Bunu bilmek günah olabilir mi?
Ölüm olabilir mi? Onlar cahil mi kalacaklar yani? Onların mutluluğu
Bu mu olacak? İtaat etmeleri ve imanlarını kanıtlamaları mı sadece?
O güzel temelin üstünde onların harabeleri olacak demek!
Ben onları daha çok şey bilmeleri ve kıskançlık ifade
Eden emirleri dinlememeleri için kışkırtacağım, bunlar onları

---

[192] Roma mitolojisinde Jüpiter'in kız kardeşi ve karısı

Alçakta tutmak için verilmiş emirler, çünkü bilgi onları yüceltir,
Tanrılar düzeyine çıkarır. Böyle olmayı arzu ederek meyveyi
Tadar ve ölürler; sonra ne olabilir ki? Fakat önce bu bahçeyi
Dolaşarak her köşesini güzelce aramalıyım, bir pınar başında
Ya da kıyıda köşede kalmış bir gölgelikte bir Cennet Ruhuna
Tesadüf edebilir ve ondan başka şeyler de öğrenebilirim.
Ben dönene kadar yaşamanıza, yaşamdan zevk almanıza
Bakın Ey mutlu çift, zevkler kısa sürer ve uzun süreli acılar gelir!'
Şeytan bunları söyledikten sonra kibirli bir ifadeyle ama
Büyük dikkatle döndü ve ormanlarda, ovalarda, tepelerde ve
Vadilerde dolaşmaya başladı. O sırada Cennetin Yeryüzü ve Okyanusla
Birleştiği yerde Güneş yavaşça batıyor ve ışınlarını Cennetin
Doğu kapısına gönderiyordu. Orası bulutlara kadar yığılmış bir
Su mermeri yığınıydı, hemen göze çarpıyordu, Dünyadan
Ulaşılabilirdi, bir yanı yüksek, gerisi sivri kayalardı ve bunlara
Tırmanmak mümkün değildi. Melek muhafızların şefi Cebrail[193]
Bu kayalık sütunlar arasında oturmuş geceyi bekliyordu;
Onun çevresinde Cennetin silahsız gençleri kahramanlık
Oyunları oynuyorlardı; fakat elmas ve altınla süslü semavi
Kalkanları, miğferleri ve mızrakları yakınlarındaydı.
Bir süre sonra Uriel sonbahar semalarında görülen bir
Kayan yıldız hızıyla güneş ışınlarını çapraz geçerek oraya
Doğru süzüldü, denizcilere sert rüzgarların hangi yönden
Geleceğini haber veren buhar bulutları gibiydi. Orada
Durdu ve acele içinde konuşmaya başladı:
'Cebrail sana verilen emre göre bu mutlu yere kötü
Hiçbir varlık yaklaşmamalı ve içeri girmemeli. Bugün öğle vakti
Benim küreme bir Ruh geldi ve sanıyorum Yüce Tanrının
Yaptıkları ve özellikle de Onun son yaratığı ve imajı olan
İnsanoğlu hakkında bilgi almak istiyordu, çok gayretliydi.
Ona yolu gösterdim ve tavırlarına, yüksek hızına dikkat ettim,
Ama Eden'in kuzeyinde ilk konduğu dağa bakınca görünüşünün
Cennete uygun olmadığını fark ettim, tavırlarında
Güven vermeyen bir şeyler vardı. Gözlerimle onu
İzledim ama bir süre sonra gölgelerde kaybettim.
Korkarım ki kovulanlardan biri Cehennemin

[193] Cebrail, dört baş melekten biridir.

Dibinden çıkıp gelmiş, yeni sorunlar çıkarabilir;
Onu bulup engellemelisin.'
    Kanatlı Savaşçı ona şöyle cevap verdi:
'Uriel, Güneşin parlak çevresinde oturduğun için çok geniş bir alanı
Ve de çok uzakları görebilmen çok güzel bir şey. Bu kapıdan
Sadece Cennette iyi tanınanlar rahatça geçebilir hiçbir yaratık
Görülmedi buralarda. Eğer başka tür bir Ruh bu dünya
Sınırlarını bilerek geçtiyse cismani varlığı olan
Ruhu dışarıda tutmak zordur. Ama eğer sorumluluğumuz
Olan bölgede senin dediğin gibi gizlice girmek
İsteyen olursa yarın akşama kadar benim mutlaka haberim olacaktır.'
    O böyle söyledikten sonra Uriel bu görevi
Ona bıraktı ve onu almak için yükselen ışına binerek
Azore'ların altına inen Güneşe doğru süzüldü,
Dünyanın o yanı şimdi pırıl pırıldı, bulutlar batıya doğru çekilmişlerdi.
Güneş alçaldı, Akşam geldi, Alacakaranlık kuşağı sardı bölgeyi;
Bu durumda sessizlik de başladı, kuşlar dahil tüm hayvanlar yuvalarına,
İnlerine çekildiler ve sadece uykusuz bülbüller kaldı ortada;
Bülbül bütün gece hiç durmadan aşk şarkıları söyledi:
Sessizlik memnundu; gök kubbe şimdi yaşayan safirlerle kızardı;
Sayısız yıldızlar semada parlamaya başladı ve sonradan çıkan
Ay bulutların arasından süzülerek onların ışıklarını kıstı,
Ve karanlığın üstüne gümüş renkli örtüsünü örttü.
    O zaman Adem Havva'ya dedi ki; 'Güzel eşim, gece vakti geldi,
Artık her varlık dinlenmeye çekiliyor, biz de onlar gibi dinlenelim;
Madem ki Tanrı iş ve dinlenmeyi de gece ve gündüz gibi ayırdı
Ve uyku zamanı verdi bizim de gözlerimiz kapanmaya başlıyor.
Diğer tüm yaratıklar bütün gün boş dolaşıyor ama onlar bile
Gece dinleniyor; İnsanoğlu asaletine uygun olarak kafası ve
Bedeni ile çalışıyor ve her şeyi ile Cenneti amaçlıyor; ama
Diğer hayvanların böyle bir amacı yok ve Tanrı da
Onların yaptıklarını pek fazla dikkate almıyor zaten.
Yarın sabah günün ilk ışıkları doğudan yükselip üzerimize
Düşerken kalkmamız gerekir ve yeşillikler, çiçekler arasında
Çalışmalı, öğle vakti ağaçların dalları altında dolaşmalıyız,
Bazı bitkilere bakmak ve sulamak gerekir, eğer rahat
Yürümek istersek etrafa bakmak, ağaçların damlayan

Sakızlarını, yaprakları ve düşen dalları toplamalıyız.
Ama gece vakti Doğanın istediği gibi dinlenebiliriz.'
Onun bu sözlerine Havva güzel bir gülümsemeyle şöyle dedi:
'Sen benim efendim, yaratılışımın nedenisin, sen ne dersen
tartışmasız itaat ederim sana; Tanrının takdiridir bu; Tanrı
Senin yasan, sen de benim: kadının bu kadar bilmesi onun
Mutluluğuna yeter, o şükretmelidir. Seninle konuşurken
Zamanı unutuyorum ben, mevsimleri ve değişimleri de; hepsi
Benzer şeyler, Sabahın esintisi çok güzel, çok tatlı,
Kuşların ötüşleri, Güneşin doğuşu harika, ışınlarını bitkiler,
Ağaçlar, meyveler ve çiçeklerin üstüne göndermesi muhteşem
Bir şey, üzerlerinde parlayan çiy damlaları çok güzel;
Hafif yağmurlar sonrası toprak kokusu mutluluk veriyor, çok
Tatlı Akşam esintileri yumuşak; sonra sessiz Gece geliyor,
Öten tek kuşu ve parlayan Ay ile, sonra yıldızlar, Cennetin mücevherleri;
Sabahın esintileri, uyanan kuşların ötüşleri, bu harika topraklar
Üstüne yükselen Güneş, çiyle parlayan otlar, meyveler, çiçekler,
Akşamın serinliği, rüzgarı, Gecenin sessizliği, uykusuz kuşların ötüşleri,
Mehtapta yürümek ve parlayan yıldızlar, her şey harika, çok güzel.
Ama bütün gece nerede parlıyor bunlar? Herkes uyurken
Kim için bu muhteşem görüntüler, manzaralar?
Onun bu sorusuna İnsanoğlunun Atası şöyle cevap verdi:
'Tanrının ve İnsanın kızı, yaratılmış Havva, bunların Dünya
Etrafından bir devri var, yarın akşam batan güneş diğer
Tarafta, henüz yaratılmamış ulusların üzerine doğar, sonra
Orada da akşam olur Gece gelir, orada da buradaki gibi hayat
Söner, uykuya dalar ve sönmekte olan ateşler ortalığı hafif
Aydınlatır ve ısıtır, sonra her yer karanlık olur, yıldızlar
Gece vakti Güneşten aldıkları ışığı Dünyaya yansıtırlar.
Ama tüm bu şeyler gecenin derinliğinde boş yere parlamaz.
İnsan sayısı çok az ama Cennet seyirci, Tanrı övülmek,
Şükür duymak ister. Biz uyanıkken ya da uyurken Dünyada
Milyonlarca ruhani yaratık[194] görünmeden dolaşır dururlar;
Onların hepsi Onun yaptıklarını görür ve durmadan överler Onu
Şükrederler Ona, gece ve gündüz. Gece vakti tepelerden, çalılardan

---

[194] Milton yeryüzünde koruyucu meleklerin olduğunu varsayıyor.

Semavi sesleri ne kadar duyduk, yalnız ya da diğerine cevap veren
Sesleri, onların büyük Yaratıcıya söyledikleri şarkıları, çoğu zaman
Nöbet tutarken gruplar halinde, ya da gece yürüyüşlerinde,
Cennete layık müzık aletlerinin sesleriyle, birbirlerine destek verip
Geceyi böler ve düşüncelerimizi Cennete çevirirler.'

Böyle konuşarak ve el ele yürüyerek bahçe köşklerine gittiler.
Burası Yüce Yaratıcının İnsanoğlunun kullanımına verdiği bir yerdi;
Çatısı defne ve mersin ağaçlarının dallarından ve güzel kokulu
Yaprakları ile örülmüştü; iki yanda kenger otları ve kokulu diğer
Bitkiler, çalılar yeşil bir duvar oluşturmuştu; her yer güzel kokulu
Çiçekler, güller, yaseminlerle doluydu, aralarda menekşe, safran,
Sümbül gibi bitki ve çiçekler adeta bir mozaik oluşturuyordu;
Etrafta kuşlar, böcekler, küçük kurtlar vardı ama İnsanoğlundan
Korkuyor ve oraya girmiyorlardı. Daha gölgeli kulübelerde daha
Kutsal ve tecrit edilmiş Pan, Sylvanus[105], orman tanrıları ve su perileri
Oluyordu ama onlar da görünmezlerdi. Havva ilk evlilik gecesini
Bu çiçekler ve kokulu otlarla çevrili ve cennet korolarının şarkı
söylediği bu köşkte geçirdi, güler yüzlü hoş Melek onu erkeğine
çıplak güzelliğiyle getirdiğinde. Tanrıların her şeyi verdikleri
Pandora'dan[106] bile daha güzeldi; ve Hey! o üzücü olayda
Jüpiter'in ateşini çalan Japhet'en[107] intikam almak için Hermes'in
Getirdiği ve insanları büyüleyen güzelden de güzeldi.

Böylece gölgeli köşklerine geldiler, ikisi de döndüler ve
Açık gökyüzüne bakarak Tanrının yarattığı semaya, Dünyaya
Ve de Cennete baktılar, Ay'ın muhteşem küresine ve yıldızlı Kutba da:
'Ey Yüce Tanrı, sen Geceyi de, çalışmamızı istediğim
Gündüzü de yarattın, biz müşterek sevgimiz ve çalışmamızla
İşimizi bitirdik, mutluluğumuzu sen istedin verdin bize;
Sonra bu büyük köşkü verdin ama burası çok büyük
Ve buraya başkaları da gelebilir. Ve sen bizden Dünyayı
Dolduracak bir ırk üretmemizi istedin, bizimle birlikte
Gündüz uyanık iken ve şimdi olduğu gibi, armağanın olan

---

[105] Roma mitolojisinde orman tanrısı

[106] Mitolojiye göre yaratılan ilk kadındır ve Prometheus ateşi tanrılardan çalınca Zeus intikam almak için Pandora'yı Prometheus'un kardeşi Epimetheus'a gönderir. Pandora'nın elinde bir kutu vardır ve bu kutuyu açmaması söylenir ama Pandora merakına yenik düşer ve kutuya bakar. Kutudan her türlü kötülük yer yüzüne yayılır. Kutuda bir tek umut kalır.

[107] Prometheus ve Epimetheus'un babası

Gece uyurken seni yüceltecek, övecek bu ırk.'
Bunlar aynı anda, ağız birliğiyle söylendi, başka ayin ya da tören
Yapılmadı, ama Tanrının en çok sevdiği hayranlıklarını gösterdiler.
Köşklerinin içindeki yerlerine girdiler ve üzerlerindeki bizim giydiğimiz
Zahmetli kıyafetleri sıyırdılar, yan yana uzandılar, sanırım Adem
Güzel eşine sırtını dönmedi ve Havva da evlilik aşkının gizemli
Gereksinmelerini geriye çevirmedi, reddetmedi:
Hoşgörüsüz ikiyüzlüler saflık, yer ve masumiyet hakkında,
Tanrının temiz olarak belirttiği ve bazılarına emrettiği şeyi
Kötüleseler, lekeleseler de bu konu herkes için serbesttir.
Yaratanı ve insanı düşman görenden başka kim yapabilir bunu?
Yaşasın evlilerin aşkı, gizemli yasa, insan üremesinin gerçek kaynağı,
Cennete ulaşmanın ortak yollarından biri de budur işte!
Tanrı erkeklere zinayı, yasak aşkı men etmiştir,
Bağlılık olmadan birleşme sadece hayvanlara mahsustur;
Tanrı bunu insan sevgisinin mantıklı, doğru ve temiz olmasını
Emreder, ilişkiler saygın olmalıdır ve babalar, oğullar, kardeşler
Hayırsever, merhametli olmalıdırlar. Ben burada günahtan,
Utançtan ya da sizin en kutsal yere uygun olmadığınızdan
Söz etmek istemem, insan tertemiz, iffetli olmalıdır, tıpkı
Geçmişte azizlerin ve atalarımızın olduğu gibi.
Burada Aşkın altın renkli ışınları kullanılır, onun sürekli ışığı
Yanar ve Aşk pembe kanatlarını çırpar, Aşk burada hüküm
Sürer ve neşe, mutluluk getirir; fahişelerin, sevimsizlerin,
Kötülerin sahte gülücüklerinde yoktur sevgi, gerçek aşk;
Kalabalık danslarda, balolarda doğan aşklar çoğu zaman
Geçicidir, serenatlarla başlayan aşklar çabuk sönebilir.
Böylece onlar bülbül sesleri dinleyerek birbirlerinin kollarında
Uyudular ve üzerlerinde çatı gülleri sulandı, sabah her şeyi
Onardı. O mutlu çift rahat uyudu, Mutlu uyuyun ey Güzel Çift!
Bundan daha mutlu olamaz ve bundan fazlasını bilemezsiniz.
Bu uçsuz bucaksız gök kubbenin altında Gecenin karanlığı
Tepelerin üstüne çökerken ve Melekler savaş birliği gibi gece
Nöbetine hazırlanırken Cebrail yardımcısına şöyle konuştu:
'Uzziel[198] birliğinin yarısını alarak güneye git ve çok sıkı
Güvenlik önlemleri al; nöbetçilerin diğer yarısı da kuzeye gitsin ve batıyı

[198] Bir kabal meleğidir. Tanrı'nın gizemi, bilinmeyeni bilen anlamındadır. Kutsal Kitap'taki tek Uzziel bir ölümlüdür.

Olduğu gibi sarmış olalım.' Nöbetçiler birliği ikiye ayrıldı ve kalkan ve
Mızraklarını alarak hızla görevi yerlerine gittiler. Cebrail onlardan
İki güçlü ve zeki Ruhu yanına çağırdı ve onlara emrini verdi:

'Ithuriel ve Zephon[199], siz ikiniz kanatlanıp uçarak bu Bahçenin
Her köşesini iyice arayın, bakılmamış köşe bucak kalmasın, özellikle de
Şu iki güzel yaratığın kaldığı yere iyice bakın, onlar şimdi belki de
Tehlikeden habersiz bir halde rahatça uyuyorlardır.
Bu akşam güneş batarken gelen bir habere göre Cehennemden kaçan
Kötü bir Ruh hiç kuşkusuz kötü bir niyetle buralara kadar gelebilmiş;
Onu gördüğünüz yerde hemen yakalayın ve buraya, bana getirin.'

Cebrail bunu söyledikten sonra onları Ayı bile şaşırtacak
Hızla göreve gönderdi ve arananı bulmaları için
Doğruca köşke yönlendirdi. Oraya vardıklarında onu bir kara kurbağa
gibi Havva'nın başucunda, kulağının dibinde buldular,
Şeytani ustalığını kullanarak onun organlarına ulaşmaya çalışıyordu
Şeytan, bu yoldan onun rüyalarına girecek,
Onu etkilemeye çalışacaktı ya da ilham zehrini saçabilirse, hayvani
Ruhları temiz nehirlerden yükselten nefesler gibi, saf kandan rahatsız
Edici, mutsuzluk belirtisi hayvani ruhları kışkırtacaktı.
Boş umutlar, boş amaçlar, haddinden fazla ve düzensiz arzulardı
Bunlar ama o kendini beğeniyor, kendine güveniyordu. Ithuriel ona
Mızrak ucuyla hafifçe dokundu, çünkü hata yaparsa bunun karşılığında
Gelecek olan semavi öfke karşısında durması güç olurdu. Şeytan birden
Şaşırdı, bulmuşlardı onu. O zaman barut tozuna atılmış bir kıvılcımın
Meydana getirdiği ani parlama ve patlama gibi, birden sanki ateş aldı
Ve eski haline, kendi şekline, Şeytan kılığına hemen geri döndü.
Dehşet verici, korkunç Kralı aniden karşılarında gören iki iyi Melek
Şaşırdılar ve gerilediler, ama hemen sonra korkmadan yaklaştılar ona:

'Cehenneme gönderilen asi Ruhlardan hangisisin sen,
Hapishanenden kaçarak mı geldin buraya? Ve kılık
Değiştirmiş bekleyen bir düşman gibi olmanın nedeni nedir?'

Şeytan onları küçümseyen bir ifadeyle, 'Demek beni tanımıyorsunuz,
Öyle mi?' diyerek alay etti onlarla. 'Ben sizinle hiç dost olmadım, sizin
Çıkmaya cüret edemeyeceğiniz yerlerde oturdum hep!

---

[199] Tanrı'nın keşfi anlamındadır. İthuriel'in bir melek olarak Kutsal Kitap'ta adı geçmez ama Zephon adı geçer. Bir melek değildir.

Beni tanımadığınız için ben de sizi tanımıyorum,
Siz zaten türünüzün en altındasınız. Neden
Bana kim olduğumu soruyor ve boş yere çenenizi yoruyorsunuz?'
O zaman Zephon da onu küçümseyerek cevap verdi Şeytana:
'Şunu bil ki asi Ruh, halinin, şeklinin Cennette dik
Ve tertemiz durduğun zaman olduğu gibi aynı, yine parlak olduğunu
Sanma sakın. Artık iyi, güzel olmadığın için eski ihtişamın kalmamış,
Terk etmiş seni; şimdi günahın ve kıyametteki yerin gibi karanlık ve
berbat görünüyorsun, tanınmıyorsun. Ama, buraları ve buradaki varlıkları
koruyan ve bizi buraya gönderen Melek'e seninle ilgili bilgi verebiliriz.'
Melek böyle konuştu ve Şeytanın sert, ters konuşması karşısında
Böylece daha da büyümüş oldu. Şeytan sert olsa da mahcup oldu,
İyi olmanın berbat bir şey olduğunu düşündü, karşısındaki erdemli
Meleklerden utanamazdı elbette, ama yine de kaybetmiş gibi
Görünüyordu, parıltısı azalmış, güç yitirmiş gibiydi,
Fakat onlardan yılmadığını, çekinmediğini göstermeliydi.
'Eğer mücadele etmem gerekiyorsa gönderilenlerle değil,
Sizi gönderenle, ya da hepinizle birlikte etmeyi
Yeğlerim; böylece daha büyük bir zafer kazanmış, ya da daha az
Kaybetmiş olurum,' dedi. Zephon aynı cesaretle konuştu ona:
'Senin korkun yoksa sadece birimiz bu işi halleder,
Seni yargılamaktan kurtuluruz.'
Şeytan çok öfkelendi ama cevap vermedi ona ve gururlu bir
Geyik gibi olduğu yerde dik durdu. Kaçması mı yoksa orada kalıp
onlarla mücadele etmesi mi gerektiğini bilemiyordu,
Çok korkmuyordu ama yine de bir çekingenlik gelmişti üzerine.
Şimdi batı noktası yakınında diğer muhafızlar da birleşmiş
Ve oraya doğru yaklaşmaya başlamışlardı, bir sonraki emri bekliyorlardı,
Ön tarafta duran şefleri Cebrail yüksek sesle seslendi onlara:
'Ey arkadaşlar, hızlı yürüyen adım sesleri duydum bu yana geliyorlar,
Ve şimdi gölgeler arasında Ithuriel ve Zephon'u görür gibiyim ve
yanlarında kral duruşu olan üçüncü biri var, ama ihtişamı gitmiş,
Benzi sararmış gibi görünüyor ve davranışlarına bakılırsa
Cehennem Prensine benziyor; kavga etmeden buradan gitmeyecek,
Bize meydan okuyacak gibi görünüyor, onun için
Hepiniz dikkatli ve sıkı durmalısınız.'
Onun konuşması biter bitmez iki Melek ona yaklaştılar

Ve getirdiklerinin kim olduğunu, onu nerde ve hangi kılıkta,
Ne yaparken bulduklarını anlattılar.
O zaman Cebrail kaşlarını çatarak ona baktı ve şöyle konuştu:
'Neden sana yasaklanmış olan sınırları ihlal ederek buralara geliyor,
Senin bu yaptığını doğru bulmayan ve seni sorgulayanları da
Rahatsız ediyorsun Şeytan? Söylediklerine göre Tanrının
Buraya mutlu olsunlar diye yerleştirdiği insanları da
Uykularında rahatsız etmek üzereymişsin, öyle mi?'
Şeytan onu dinledikten sonra kaşlarını çattı ve küstahça şöyle dedi:
'Cebrail, Cennette zeki, güçlü birisin ve ben de seni
Öyle kabul ediyorum, ama bu soru beni şüpheye sürükledi.
Orada yaşayanlar acıdan hoşlanıyor mu? Yolunu bulduğu halde
Lanetlenmiş Cehennemden kaçmayacak Ruh olur mu?
Sen bile orada olsan kaçar ve kendine daha az acı çekeceğin bir yer
Arardın, işkenceden kurtulup rahat yaşamak, acının yerine tatlıyı
Almak isterdin, ben de orada bu yeri arıyordum işte. Sadece iyiyi güzeli
Bilen sen gibi biri için buna gerek yok. Bizi oraya kapayana itiraz edecek
De değilsin. Eğer bizim o karanlık yerde kalmamızı çok istiyorsa demir
Kapılarını daha iyi kapasın. Sorduklarının çoğu buna aitti, gerisi doğru:
Beni söyledikleri yerde buldular, ama orada kötülük yaptığım
Ya da şiddete başvurduğum anlamına gelmez bu, değil mi?'
Şeytan ona yine küçümser gibi baktı. Savaşçı Melek hafifçe
Gülümsedi ve mağrur bir ifadeyle cevap verdi ona:
'Ey Cennetten kovulan ve kendini zeki sanan Şeytan, şimdi
Hapsinden kaçıyorsun, onlara akıl verip vermeme konusunda
Kuşkuların var, onlar Cehennemdeki yerlerinden kaçmayı da
Sorgulayacaklardır. Sen acı çekmekten kaçtığını söylüyorsun,
Ama aslında sana verilen cezadan kaçıyorsun. Peki ama
Öfkelenmen için küstahlaşman gerekmiyor, kaçarak öfkeni
Gösterdin, ve bu da sana hiçbir öfkenin sonsuz gazap
Getirmeyeceğini gösterdi. Peki ama neden yalnızsın sen?
Neden Cehennemdekilerin hepsi seninle beraber gelmediler?
Onların acıları seninki kadar çok değil mi yoksa? Yoksa sen acılara
Onlar kadar dayanamıyor musun? Cesur lider acıdan ilk kaçan
Oluyor, kaçış nedenini orada kalan dostlarına da anlatmış
Olsaydın eminim oradan tek başına kaçmak zorunda kalmayacaktın.'
Şeytan bu sözlere çok kızdı ve yüzündeki öfke ifadesiyle konuştu:

'Kaçış nedenim acıya dayanmamak, ondan kaçmak değil Küstah Melek;
Çok iyi biliyorsun ki savaşta sana en şiddetli karşı koyan bendim, gök
Gürültüsü bile senin yardımına gelirken ben hiçbir zaman
Senin kargından da korkmadım, ama senin sözlerin daha önce
Olduğu gibi yine yakışıksız ve yine tecrübesizliğini gösterir,
Zor deneylerin ve geçmişteki kötü başarıların yeterli olmamış,
Sadık bir lider—kendini denenmemiş tehlikelere atmaktan çekindin sen.
Onun için o korkunç derinlikten yalnız başıma uçarak bu yeni yaratılmış
Dünyayı görmek istedim ben. Cehennemde sessiz kalmak çok zor,
Burada daha iyi bir yaşam alanı bulma umudu vardı ve üzgün halkımı
Buraya, Dünyaya ya da gök kubbenin ortasına yerleştirme olanağı
Arıyordum; ama sen ve senin kuvvetlerin beni engelliyorsunuz,
Halbuki sizin göreviniz savaşmak değil, yukarıda, Cennetteki tahtında
Oturan Tanrıya yaltaklanmak, ona şarkılar söyleyerek eğlendirmek.'
Savaşçı Melek hiç beklemeden verdi ona cevabını:
'Hiç düşünmeden doğruyu söyleyeyim, hiçbir lider önce acıdan
Kaçtığını, ama sonra da casusluk yapmak için bunu yaptığını söylemez,
Bunu ancak bir yalancı yapar Şeytan; ve imana sadık olarak ekler misin?
Ey kirlenmiş sadakatin kutsal adı! Ama kime sadık? Senin isyankar
Ekibine mi? İfritler, şeytanlar ordusu; kafalara göre bedenler;
Senin disiplin ve imanının getirdiği bu muydu, Yüce Gücün
Emirlerinden kaçmak, ona verdiğin sözlerden dönmek miydi?
Şimdi özgürlüğün hamisi[200] görünen sen kurnaz riyakar, Cennetin
Güçlü Efendisine çok kez yaltaklanan, onun karşısında sinen
Sen değil miydin? Onu tahtından indirip yerine geçmeyi
Planlayan, bunu için uğraşan sen değil miydin yani?
Ama bak ne hallere düştün, kovuldun işte: Defol!
Şimdi tekrar kaçtığın yere uç. Eğer ki şu saatten itibaren
Seni bu bölgenin sınırları içinde görürsem bu kez zincirleyip
Kendim sürükleyeceğim seni Cehennemin En Dibine, o çukura,
Ve Cehennemin kolay kapılarından tekrar kaçmaman için
Seni iyice kapayıp bir daha çıkamayacak hale getireceğim.'
Şeytan bu şekilde tehdit edildi ama bunlar onu sindirmiyor,
Tam aksine daha çok öfkelendiriyordu, o da şöyle cevap verdi:
'Ben senin zincirli esirin olabilirim ey gururlu küçük Melek,

---

[200] Özgürlüğün hamisi olarak görünen Oliver Cromwell Milton'u hayal kırıklığına uğratmıştı. Burada da buna bir gönderme var.

Ama o zaman sen benim üstün gelen kolum yüzünden çok daha
Ağır bir yük taşıyor olabilirsin, Cennet Kralı senin kanatlarına
Bindiği ve sen arkadaşlarında yıldız döşeli yolda boynuna
Boyunduruk geçirip onun zafer arabasını çektiğin halde.'

Onun böyle konuştuğunu duyan melek askerlerin yüzleri
Birden kızardı ve Ceres tarlalarında rüzgarda sallanan, hasada
Hazır başaklar gibi öne doğru eğilerek ve de mızraklarını
Kaldırıp onun çevresini sarmaya başladılar. Mızrakları rüzgarda
Sallanan başaklar gibi sağa sola gidip gelirken onlar da
Demetleri dağılmasın diye dikkat kesilen çiftçilere benziyorlardı.
Diğer yanda korkuya kapılan Şeytan, tüm gücünü toplayarak
İyice kabardı, Tenerife[201] ya da Atlas gibi hareketsiz
Beklemeye başladı; boyu gökyüzüne erişiyordu,
Dehşet göğsünde oturuyordu, ellerinde mızrak ve kalkan var gibi
Görünüyordu. Sadece Cennet değil, böyle korkunç bir savaşta
Herkes ve her şey mahvolabilir, enkaz haline gelebilirdi, Tanrı hemen
Bu dehşet savaşına engel olmazsa ki O şimdi Cennette altın terazi[202]
Kefelerini asmış, Astraea ve Akrep burçları arasında, her şeyin ilk
yaratıldığı yerdeydi, Dünya etrafında dengeleri ölçüyor, tüm
Olayları, savaşları ve krallıkları düşünüyor, her ayrılığın, savaşın
Sonucunu gözden geçiriyordu; bunların kefelerine ayrılık ve
Savaş ağırlıkları koyunca savaş ağırlığı hemen yukarı çıktı
Ve bunu gözetleyen Cebrail Şeytana şöyle dedi:

'Şeytan ben senin gücünü biliyorum ve sen de benimkini,
İkimiz eşit sayılırız, sen silahlarını ancak Cennetin izin vereceği
Kadar kullanabilirsin, benim güçlerim de seni ezebilecek kadar
Artıp iki katına çıkmasına rağmen yine yeterli sayılmaz. O halde
Silahlarımızı denemeyi bir yana bırakalım. Kanıt için yukarı bak,
Ve orada, semavi işarette kaderini oku, tartıldığın yere bak,
Direnirsen ne kadar zayıf, ne kadar hafif olduğun görülüyor.'
Şeytan yukarı baktı ve kader terazisinde durumunu açıkça
Gördü, bir şeyler mırıldanarak kaçtı oradan, ve onunla
Beraber Gecenin gölgeleri de kaçtı, tamamen yok oldu

---

[201] Kanarya Adaları'nda ünlü bir tepe
[202] *İlyada*'da savaşın kaderini belirlemek için Grek ve Troyalıları ölçtüğü altın kefeye bir gönderme yapılmaktadır.

KİTAP V

ṡabaha doğru Havva sıkıntılı rüyasını Adem'e anlattı; O da rüyadan ıoşlanmadı ama Havva'yı teselli etti, kalkıp günlük işlerine başladılar, önce köşkün kapısında sabah ilahisini söylediler. Tanrı İnsanı mazur görülemez kılmak için Raphael'i[203] *onlara gönderdi ve öğüt verdirdi, itaat etmelerini bildirdi, özgürlük durumu, yakınlarındaki düşman, onun kim ve neden düşman olduğu ve Adem'in bilmesi gereken tüm konularda bilgi gönderdi ona. Raphael Cennetten aşağıya inerken, tarifi yapıldığı için köşkünün önünde oturan Adem onu tanıdı; gidip karşıladı, alıp köşküne getirdi, Cennetin meyvelerinden ikram etti ona ve Havva da yanlarına geldi; yemek yerken masada konuştular. Raphael Tanrının mesajını iletti, Adem'e durumunu ve düşmanını anlattı. Ve Adem'in sorusu üzerine onun kim ve neden düşman olduğunu Cennetteki ilk isyanından başlayarak ayrıntılarıyla nakletti; Şeytanın halkını, ordusunu alarak Kuzeye gittiğini, onları da isyana sevk ettiğini, ona karşı gelen ve ondan ayrılan Abdiel*[204] *adlı melek dışında herkesi ikna ettiğini belirtti.*

---

[203] Raphael cennet ile yeryüzü arasında ilahi mesajı taşır. Dört baş melekten biridir.
[204] İbranice'de tanrının uşağı anlamına gelen bir şeytan ismi.

Sabah oldu, doğu tarafı kızıllaşırken güneş doğu incileriyle
Süslüyordu her yeri, Adem uykusu çok hafif olduğu için yine erkenden
Uyandı. Ilımlı buharlar birbirine karışıp yayılıyor, sadece yaprakların
Ve buharlaşan derelerin hışırtısı duyuluyordu. Aurora'nın[205] fanı esen
Yaprakları kokulu sisi yayıyor, her dalda kuşların sabah şarkıları
Duyuluyordu. Adem Havva'nın hâlâ uyuduğunu görünce şaşkın gözlerle
Baktı ona, Havva'nın saç lüleleri birbirine karışmış, yanakları kızarmıştı,
Sanki rahat uyuyamamış gibi görünüyordu. Adem yan döndü ve dirseği
Üzerinde doğrularak sevgi dolu gözlerle güzel eşine baktı, uyurken de
Uyanık iken de güzeldi eşi, sonra Zephyrus'un[206] Flora'ya[207] fısıldadığı
Gibi ona fısıldarken yumuşak eline dokundu onun: 'Uyan sevgili eşim,
Cennetin bana verdiği en son ve en güzel armağan, hayatımın zevki,
Uyan, sabah parlıyor ve tertemiz ova bizi bekliyor; günün başını
Kaybederiz, baharın bitkileri nasıl canlandırdığını, limon korusunun
Nasıl büyüdüğünü, mürlerin damlalarını, huzur verici kokulu kamışları
Görelim, Doğanın renklerini nasıl dağıttığını, arıların çiçekleri nasıl
Emdiklerini ve onların çevresinde uçuştuklarını izleyelim.'

Havva bu fısıltılara gözlerini açtı, şaşkın bir ifadeyle Adem'e baktı ve
Sonra ona sarılarak konuştu: 'Ey düşüncelerimi bile dinlendiren varlık,
Benim Mükemmelim, Tamamlayanım[208] sabahın olması ve senin yüzünü
Görmek beni mutlu etti, çünkü bu gece (hiç böyle gecem olmamıştı),
Senin yanında alıştığım rüyalar dışında çok sıkıcı, huzur kaçırıcı
Bir rüya gördüm bu gece; uyurken biri kulağıma nazik bir sesle
Yürüyelim dedi, senin sesin sandım önce; bana dedi ki: "Neden
Uyuyorsun Havva? Dışarıda sessiz, serin bir hava var, sadece
Kuşların[209] ötüşleri duyuluyor, tatlı aşk şarkıları söylüyorlar;
Dolunay muhteşem ışığıyla etrafı aydınlatıyor, gölgeleri
Yok ediyor; Cennet tüm gözleriyle uyanık duruyor; sadece sana,
Doğanın arzusuna, her şeyi aksettiren senin güzelliğine bakıyor."
Senin fısıldadığını sanarak uyandım ama seni yanımda göremedim;
Seni bulmak için kalkıp yürüdüm ve birden Bilgi Ağacının önüne geldim.
Bana gündüz olduğundan daha güzel göründü ve

---

205 Yunan mitolojisindeki şafak tanrıçası Eos'un Latince adı.
206 Astraios'la şafak tanrıçası Eos'un oğlu, batı rüzgarı
207 Roma mitolojisinde bahar tanrıçası.
208 Havva kendini Adem'siz eksik hisseder çünkü o Adem'in bir parçasından yaratılmıştır. Oysa Adem Havva'sız kendini eksik hissediyordu.
209 Bülbüllerin

Dikkat edince yanında Cennetteki kanatlı Meleklere
Benzeyen bir gölge gördüm, nemli bukleleriyle orada durmuş,
Ağaçtaki cennet taamı meyvelere bakıyordu. Sonra, "Ey güzel ağaç,"
Diye konuştu, "Dalların meyve dolu ama kimseye bunlardan tatma
İzni vermiyorsun, Tanrı ve İnsan da tatmayacak mı bunlardan?
Senin meyvelerini yemek yasak mı, artık kimse beni bunların
Tadına bakmaktan alıkoyamaz, o zaman sen neden varsın burada?"
Bunu söyledikten sonra uzandı ve bir meyve koparıp tadına baktı.
Ben bu küstahça, cüretli sözlerden ve davranıştan korktum, ürperdim.
Ama o çok neşeliydi: "Ey kutsal meyve," diye devam etti, "Sen çok
Lezzetlisin ama yemeden belli olmuyor tadın, meyvelerin sadece
Tanrılar için sanki ve herkese yasaklanmış, ama insanı bile
Tanrı yapar bu meyvelerin! O halde insanın da yemesi için
Neden daha çok meyve vermiyorsun, yaratıcının gücü azalmaz,
Ama daha çok onurlanır, değil mi? Bak mutlu yaratık, melekler gibi
Güzel Havva sen de paylaş ye onu meyvelerinden: sen zaten
Mutlusun ama bunu yaparsan daha da mutlu olursun. Bu meyveden
Yesen sen de tanrıların arasına karışır, tanrıça olursun, Dünyada
Kalmak zorunda olmaz, bizim gibi göklere de çıkarsın. Bazen Cennete
Çıkar, tanrıların nasıl yaşadığını görür, sen de öyle yaşarsın."
Bunları söyledikten sonra bana yaklaştı ve kopardığı bir meyveyi
Ağzıma uzattı; meyvenin kokusu o kadar güzeldi ki iştahım kabardı
Onun tadına bakmak istedim ve yaptım bunu. Sonra onunla birlikte
Bulutlara doğru uçtuk, Dünya altımızda göz alabildiğine uzanıyordu.
Ben hayranlıkla etrafımı seyrederken bana rehberlik eden o varlık
Birden yok oldu yanımdan, ben de tekrar uykuya daldım,
Ama uyandım ve bunun bir rüya olduğunu anlayınca çok
Sevindim!' Havva rüyasını bu şekilde anlattıktan sonra Adem
Ciddi bir ifadeyle ona şöyle karşılık verdi:
'Benim en güzel imajım, varlığımın yarısı sevgilim, senin
Rüyanda gördüklerin beni de etkiledi ve üzdü; bu garip ve kötü
Rüya hiç hoşuma gitmedi, ondan kötülük doğabilir korkarım;
Ama nerden gelir bu kötülük? Sen çok temiz yaratıldın, senin içinde
Kötülük olamaz. Ama bil ki ruhun içinde mantığa hizmet eden bir çok
Özellik ve yetenekler vardır. Hayal, meyilli olmak, zevk duyguları
Böyledir, diğer duygular yanında bunlar hayal gücünü oluşturur,
Mantığımız kabul ya da ret ettiğimiz şeyleri belirler ve bize bilgi ya da

Fikir verir; sonra kendi özel hücresine geri çekilir ve işi Doğaya bırakır.
Mantığın olmadığı yerde genellikle merak onu taklit etmeye çalışır,
Çoğu zaman vahşi şeyler çıkar ortaya, rüyalarda bu tür garip
Ve korkunç olaylar daima vardır, kötü sözler ve ameller görülür.
Senin bu rüyanda dün akşamki konuşmamızdan da bir şeyler
Var gibi geldi bana, ama garip şeyler de eklenmiş bunlara.
Ama üzme kendini; Tanrı[210] ya da İnsanın aklına kötü şeyler
Gelir ve gider, kabul görmez ve geride iz de bırakmaz;
Umarım sen de rüyanda gördüğün bu korkunç şeyleri
Uyandıktan sonra unutur ve yapmayı asla düşünmezsin.
Ama sakın moralin bozulmasın, güzel Sabah
Dünyaya gülümsediğinde her şey daha güzel olacaktır;
Biz ormanlar, pınarlar ve geceden sonra açılıp kokularını
Etrafa yayan çiçeklerle uğraşalım, onları düşünüp neşelenelim.'

Adem güzel eşine cesaret verdi, neşelendirdi onu,
Ve Havva neşelendi, ama iki gözünden de birer damla
Yaş aktı ve o da onları saçıyla sildi[211]; gözlerinde biriken
İki damla daha yaş vardı ve damlamak üzereyken
Adem eğilip bu gözleri öptü, bu güzel yüzdeki minnettarlık ve dinsel
Korku, huşu ifadesi çok etkilemişti onu, eşini incitmekten korkuyordu.

Artık her şey yoluna girmişti ve kırlara doğru yürüdüler. Fakat
Evlerinden açık havaya çıkar çıkmaz ve yeni doğan Güneşi gördükten
Sonra onun ışınlarıyla çiy kaplı Dünyayı aydınlatmasına baktılar,
Cennet ve Eden'in doğusundaki mutlu düzlükleri seyrettiler,
Saygıyla eğildiler ve her sabah değişik şekillerde yaptıkları
İbadetlerine, dualarına başladılar. Çünkü Yaratanlarına meditasyon
Yapmadan dua etmek, vecde gelmek istemiyor, değişik ibadet şekilleri
Uyguluyorlardı; dudaklarından ona övgüler yağıyor, lavta ya da
Harp gibi aletlere gereksinme duymadan ifade ediyorlardı,
Duygularını, daha tatlı olması için; ve o sabah da şöyle başladılar:

'Bunlar senin muhteşem eserlerin, yarattıkların, Ey iyilerin Yaratanı,
Yüce Tanrı; senin bu evrensel beden; Sen harikulade, benzersiz bir
Güçsün! Konuşulamayan sen bu göklerin üstündesin, bize görünmez,
Duman içindeymiş gibi görünürsün en küçük işlerinde, ama onlar Senin
Çok iyi ve de çok güçlü olduğunu söylerler. Konuşun Işığın oğulları,

---

[210] Melek anlamında.
[211] Luka 7 38'e bir gönderme yapılmaktadır.

Melekler, çünkü siz görüyorsunuz Onu, gecesiz gündüzlerde Cennette
Onun tahtı etrafında şarkılar söyleyerek neşe saçıyorsunuz.
Siz tüm yaratıklar dünyada birleşin ve önce, sonra, her zaman ve
Sonsuza kadar Onu yüceltin. Yıldızların En Parlakları[212], Gecenin
Sonunda hâlâ orada duranlar, içinizde şafak vaktine kadar kalanlar da
Dahil olmak üzere, parlak ışıklarınızla sabaha kadar orada olanlar, gün
Doğarken kendi kürenizde ona dualar edin, övgüler yağdırın günün o tatlı
Saatlerinde. Ey sen Güneş, göz ve ruhun bu büyük Dünyasının Güneşi,
Sen de teyit et Onu, senden daha büyük olduğunu söyle ve kabul et;
Sonsuz yörüngende Onu yücelt, sabah doğup yükselirken, öğle vakti
Dorukta ve akşam da batarken. Şimdi doğu Güneşiyle bir araya
Gelen Ay, şimdi sabitelerle birlikte uçuyor, yörüngelerinde duran;
Ve sizler, şarkılar eşliğinde mistik danslar yapan beş gezegen[213],
Karanlıktan Işık çağıranların övgülerini, dualarını yankılandırın.
Hava ve siz elemanlar, unsurlar, Doğanın ilk önce doğan öğeleri,
Siz ebedi daire içinde çeşitli şekillerde karışık olarak koşuyor,
Her şeyi besliyorsunuz, durmadan değişmeyi bir ara bırakın
Ve hepimizin büyük, yüce Yaratıcısına dualar, şükürler edin.
Siz, tepelerden, sisli, dumanlı ve gri göllerden yükselen puslar,
Dumanlar, güneş sizi altın ışıklarıyla aydınlatana kadar etrafa
Yayılanlar, Dünyanın büyük Yaratıcısı onuruna kalkın, renksiz
Gökyüzünü bulutlarla donatmak ya da susayan toprağı yağmurla
Islatmak için olsa da kalkın, yükselir ya da inerken Ona dua edin.
Ey rüzgarlar, dört yandan esin, yumuşak ya da sert esin,
Siz çamlar ve diğer ağaçlar ibadet etmek için rüzgarda sallanın.
Kaynaklar, pınarlar melodiler eşliğinde akarken Ona dualar edin.
Seslerinizi birleştirin ey yaşayan Ruhlar; ötüşleri Cennet kapısına
Kadar yükselen ey Kuşlar, ötüşlerinizle ve kanatlarınızda tapının Ona.
Sularda yüzenler, yeryüzünde yürüyenler, ya da yerlerde sürünenler,
Tanık olun tepelerde vadilerde, kaynaklarda ya da gölgelerde
Benim sesimle edilen duaları[214] ve ona olan ibadetimi dinleyin.
Şükürler olsun sana Yaratan, her zaman cömert olan Tanrım,
Sen her zaman iyiyi verirsin bize ve eğer gece bize kötülük

---

[212] Sabah yıldızı ve akşam yıldızı
[213] Venüs, Merkür, Mars, Jüpiter ve Satürn.
[214] Özellikle Mezmurlar 148'deki dua.

Getirirse dağıt onu, aydınlığın karanlığı dağıttığı gibi.'
Onlar bu şekilde masumane dualarını ettiler ve böyle düşündükleri İçin çok geçmeden barış ve alışılmış sükûnet kapladı her yeri. Onlar Çiy kaplı çiçekler arasında sabah işlerini hızla yapmaya başladılar, Meyve ağaçlarının dalları uzamış, kalınlaşmıştı, ellerinin bakımına İhtiyaçları vardı, onlar sarmaşıkları karaağaçlara doğru uzattılar, Ağaç dallarını sarmaşıklarla sardılar ve çıplak yaprakları süslediler. Cennetin Kralı onların böyle çalıştıklarını görerek acıdı onlara Ve Sosyal işler Ruhu olan Raphael'i yanına çağırdı ve yedi kez Tekrarlanan evliliğini kurtarmak için Tobias ile gitmesini söyledi ona.
'Raphael, karanlık Cehennem çukurundan kaçan Şeytanın Dünyada neler karıştırdığını duydun muhakkak,' dedi. 'Şimdi Cennete Çıktı ve bu gece insan çiftini rahatsız etti; tüm insan ırkını mahvetmek İçin planlar yapar durur. O halde bugün oraya giderek Ademle bir dost Olarak konuş, onu öğle sıcağında yorgun ve dinlenirken bir gölgede Bulabilirsin ve onu mutluluğu konusunda uyararak öğüt ver—mutlu Olmak tamamen onun elinde olan bir şey. Söyle ona dikkat etsin, Doğru yoldan sapmasın sakın, düşmanının kim olduğunu iyice anlasın, Şeytan kendisi gibi onların da Cennetten kovulmalarına çalışıyor, Mutluluklarını kıskanıyor onların. Bunu şiddet kullanarak mı yapmak İstiyor? Hayır, bunu yaparsa engelleneceğini biliyor Şeytan; onları Yalanlarla kandıracak istediğini yaptırmak için, yalanlarla yapacak bunu. Bu konuda onu da uyar ve bunu yapacak olursa uyarılmadan Ceza alacağını, bundan asla kaçamayacağını söyle ona.'
Ebedi ve Yüce Güç işte böyle konuştu ve adaleti yerine getirdi. Kanatlı Melek emri aldıktan sonra hiç vakit kaybetmedi, Kanatlarıyla durduğu yerden hemen havalandı ve Cennetin ortasından uçuşa başladı. Her iki yanda bulunan Melekler büyük hızla uçan Gabriel'e yol açtılar. Haberci Melek Cennetin kapısına vardı, kapı altın menteşeleri üzerinde dönerek ardına kadar açıldı, tam da Kutsal Gücün istediği şekilde.
Ondan sonra Meleğin önüne hiçbir bulut ya da başka engel çıkmadı, En küçük bir yıldız bile engellemedi onu, diğer parlak kürelere uygun Olmayan hiçbir şey yoktu görünürde, Dünya ve Tanrı Bahçesi sedir Ağaçlarıyla taçlanmıştı tüm tepelerin üstünde. Gece vakti Galile'nin Ay üzerindeki hayali tepeleri ve düzlükleri, ya da Kiklad Adaları[215],

---

[215] Yunan adaları

Delos[216] veya Samos'u[217] izlemesi gibi, bulutlu bölge aradı ama yoktu.
Dalarak hızını iyice artırdı ve göklerde dünyalar arasında durmadan
Uçtu, kutup rüzgarlarından da yararlanıp, bir süre uçtuktan sonra
Onu ölümsüz Anka kuşu sanan kartalların arasından sıyrıldı ve
Sonra kutsal emanetleri Güneşin Parlak tapınağında kutsamak için
Hiç durmadan Mısır'a, Thebes'e doğru uçmaya devam etti.
Cennetin sağındaki kayalıklara doğru alçaldı, oraya indi
Ve kendi eski şekline girdi, kanatlı bir Melekti şimdi.
Kutsal özelliği olarak altı tane kanadı vardı onun; geniş
Omuzlarından çıkıp göğsüne doğru gelen kanatlarında
Muhteşem süsleri vardı; ortadaki kanat çifti yıldızlı bir bölge
Gibi belini sarıyor, Cennete boyanmış renkleri ve altın rengi
Tüyleriyle kalçalarını da örtüyordu; üçüncü çift kanat ise
Topuklarından başlayan tüylü zincir zırhlıydı ve açık
Gökyüzü mavisiydi. Orada Maia'nın oğlu[218]gibi durdu,
Tüylerini silkeledi ve etrafa Cennet kokusu yaydı. Orada ona bakan
Meleklerin hepsi tanıyordu onu ve saygılarını göstermek için
Kalkıp selamladılar, çünkü onun önemli mesajlar getirdiğini
Anlamışlardı. Haberci Melek onların parlak çadırları arasından
Geçip ilerledi ve mür korusundan geçerek çiçek kokuları, Çin tarçını,
Hint sümbülü ve güzel kokuların yayıldığı bir düzlüğe geldi, Doğa
burada tüm güzelliklerini sergiliyor, tüm zevklerin yaşanmasına
İzin veriyordu, büyük mutluluk vardı burada.
O güzel kokulu ormandan geçip yoluna devam ederken,
Güneş tam tepede, ışınlarıyla Dünyayı ısıtıyordu ve hava sıcak olduğu
İçin Adem serin evinin kapısında oturmuştu ve onu gördü.
Havva ise evin içinde akşam yemeği için güzel
Meyveler hazırlıyordu ve Adem ona seslendi:

'Biraz acele et Havva ve ağaçların arasından Doğuya doğru bak ve
Buraya doğru gelen muhteşem Şekle bir bak; galiba öğle vakti yeni bir
Sabah doğuyor. Belki de Cennetten bize yeni bir emir getiriyor ve
Lütfedip bugün bizim misafirimiz olacak. Ama hemen depona git ve
Neyin varsa al getir sofraya, yiyeceğimiz bol olsun, cennet misafirini

---

[216] Kikladların içinde yer alan Apollon ile Artemis'in doğduğu ada.
[217] Sisam adası.
[218] Hermes veya Merkür.

İyi ağırlayalım, ona her şeyden bolca verebiliriz, Doğa bize fazlasıyla
Veriyor her şeyi ve bolluk içindeyiz, hiçbir şeyi kısıtlamak gerekmez.'

Havva ona şöyle cevap verdi: 'Adem, Dünya Tanrının arzusuyla
Kutsanmış ve şekillendirilmiş bir yer, biz o saplarda asılı duranları
Bütün mevsimler kullanacağız; bu yüzden fazla olanları iyi muhafaza
Etmeli ve yeni yetişenleri yemeliyiz, tutumlu olmamız gerekiyor.
Ama şimdi aceleyle her daldan her çeşit meyve toplayacak ve hemen
Getireceğim, misafir Meleğimize iyi ikramda bulunmalıyız, Tanrı
Cennette olduğu gibi burada da bize çok cömert davranıyor.'

Havva bunları söyledikten sonra aceleyle döndü ve misafirine
Yapacakları ikramı düşünerek gitti, elinde seçim yapmak için
Çok olanak vardı ve en lezzetli meyvelerden bir sürü toplayarak
Sofralarına getirdi. Her şeye sahip olan Dünya ana onlara
Doğu ya da Batı Hindistan'dan Pontus ya da Punic sahilinden
Ya da Alcinous'un[219] hüküm sürdüğü diyardan her türlü gıdayı,
Meyveyi cömertçe veriyordu. Sert ya da yumuşak kabuklu,
Püsküllü ya da düz kabuklu her türlü sebze meyve bolca toplandı
Ve sofraya yine bolca kondu, içecek olarak üzüm ve diğer meyve suları
Ezilerek hazırlandı, yerler atılan gül yapraklarıyla süslendi, güzel
Kokular yayıldı her yana, her taraf tertemizdi ve güzeldi.

İlkel ve en büyük atamız o sırada tanrı benzeri misafirini karşılamak
Üzere kalktı ve ona doğru yürüdü, o da ırkının en mükemmel örneğiydi;
Her şeyi kendi içindeydi ve prensleri bekleyen sıkıcı ciddiyetten
Daha ciddi görünüyordu, zengin maiyetlerle at üzerinde gelen prensleri
Seyreden ve şaşkın bakan insanların ifadesi yoktu yüzünde. Ama
Adem o iyice yaklaşınca huşu içinde olmamasına karşın yine de hafifçe
Eğilerek selamladı kendinden üstün olan bu varlığı ve şöyle konuştu: 'Ey
Cennet Yerlisi, Cennetten daha muhteşem bir yer olamaz, siz bu
Mutlu yerlerden gelerek bize şeref verdiniz, lütfettiniz, biz sadece
İki kişiyiz ama yerimiz çok büyük, şuradaki gölgeli köşkte yaşarız,
Güneş tepeden çekilene ve akşam serinliği gelene kadar da
Şu bahçesinde oturur, rahat eder, vakit geçiririz.'

Erdemli Melek onun bu sözlerine yumuşak bir ifadeyle şöyle dedi:
'Adem ben buraya senin nasıl yaratılmış olduğunu, nasıl yaşadığını
Görmek için gelmedim, Cennet Ruhlarının temsilcisi olarak ziyaret
İçin davet de edilmedim. O halde sen beni gölgeli köşküne götür,

---

[219] Homeros'un *Odysseus*'undaki Phaiakia kralı. Odysseus onun cennetimsi bahçesini ziyaret eder.

Bu öğle sıcağından akşama kadar vaktim var benim.' O zaman
Orman içindeki eve geldiler, Pomona'nın çardağı gibi çiçekler
İçindeydi burası, her taraf mis gibi kokuyordu. Havva orada
Süssüz ve sade bekliyordu ve orman perisinden ya da Ida
Dağındaki güzel tanrıçadan daha güzeldi ve Cennetten gelen
Misafire ikram için bekliyordu; erdemliydi, peçeye, maskeye
İhtiyacı yoktu; yüzünde kararlı bir ifade vardı, düşünceliymiş
Gibi görünmüyordu. Melek ona, 'Selam!' diyerek iltifat etti.
Uzun zaman sonra ikinci Havva olan kutsal Meryem'e de bu şekilde
Aynı tarzda selam verilmiş, saygı gösterilmiş, o da kutsanmıştı:

'Selam sana Ey insanoğlunun Anası, senin verimli rahminden
Doğacak ve onlardan üreyecek olan çocukların sayısı Tanrının
Senin masana koyduğu tüm bu meyvelerden daha çok olacak!'
Onların masası üzeri çimenle kaplı bir toprak yığınıydı ve etrafında
Oturmak için yine ot kaplı, yosunlu küçük tümsekler vardı ve burada
İlkbaharla Sonbahar adeta el ele tutuşmuş gibi yan yana dururlardı.
Bir süre yemeklerinin soğuyacağından hiç korkmadan sohbet ettiler;
Ve büyük Atamız şöyle başladı sözlerine: 'Cennetten gelen
Yabancı, bizi besleyen Yüce Gücün gönderdiği bu güzel ve bol
yiyeceklerden yiyin, bunlar Dünyanın nimetleridir;
Ruhani varlıklar için belki biraz tatsız olabilirler; ama bildiğim
Bir şey var ki, herkese nimetini aynı ve tek Semavi Baba veriyor.'

Melek ona şöyle cevap verdi: 'Bu yüzden Onun İnsana verdiğinin
Bir parçası ruhanidir, en saf Ruhlar bulduklarına nankörlük etmezler,
Ve bunlar gibi saf ve zeka geliştirici gıdaların içinde daha düşük her tür
Duygular, yani işitme, görme, koku alma, dokunma, tatma, hazmetme,
Özümseme ve cismanilikten tinselliğe dönüş hassaları vardır.
Çünkü bilin ki, yaratılmış olan her şeyin desteğe ve beslenmeye
İhtiyacı vardır. Büyük olan daha saf olanı besler: Toprak Denizi;
Toprak ve Deniz Havayı besler; Hava ise ruh gibi ince kıvılcımları ve
En düşük seviye olarak da Ay'ı besler, o yüzden Ay
Yüzündeki şu yuvarlak benekler, temizlenmemiş buharlar henüz
Maddeye dönüşmemiştir. Bu yüzden Ay'ın nemli, rutubet dolu
Yüzeyinden daha yüksek yörüngelere doğru hiçbir besleyici güç
Yükselemez. Işığını herkesle paylaşan Güneş bunun karşılığında tüm
Beslenmesini rutubetli soluklardan ve Okyanusla beraber eşit
Yudumlardan alır; Buna rağmen Cennette hayat ağacında ölümsüzlük

Veren meyveler yetişir ve sarmaşıklar nektar[220] verir, ama biz yine de her
Sabah ağaç dallarından bal gibi tatlı çiy toplar, yerlerde inci gibi taneler
Buluruz, ama Tanrı yine de buraya Cennetle kıyaslanabilecek
Bollukta ve güzellikte şeyler vermiş, cömert davranmıştır.'
Böylece oturdular ve sıcak havada önlerindekileri iştahla yemeye
Başladılar. Havva sofrada çıplak olarak hizmet veriyor ve kupalarını
Güzel içeceklerle dolduruyordu: Ey masumiyeti hak eden Cennet! Orada
Tanrının Oğulları[221] o manzara karşısında aşık olmaz mıydı acaba? O
Kalplerde şehvete yer yoktu, sadece saf aşk vardı, kıskançlık bilinmezdi.
Böylece yeterince et ve meyve yedikten sonra Adem'in aklına bir şey
Geldi ve bu fırsattan yararlanmayı düşündü, kendi dünyasının dışında
Neler olduğunu merak ediyordu, Cennete olanlar ne yapıyorlar bilmek
İstiyordu, oradan gelen bu Melek muhteşemdi, ışıldayan görünüşü,
İhtişamı ve büyük gücü ile İnsanı çok gerilerde bırakıyordu ve vakit
Geçirmeden bu konuyu misafirine açmaktan çekinmedi Adem:
'Tanrının yanında yaşayan Melek, İnsana yaptığın bu iyiliği
Çok iyi anlıyorum, onun alçak damlı evine tenezzül ederek girdin,
Dünyanın meyvelerinden tattın, Meleklere ait olmayan yiyeceklerden
Yedin ve sanki Cennette bir ziyafetteymiş gibi oradaki yiyeceklerle
Bunları hiç kıyaslamadın bile, bizimle birlikte bir insan gibi yedin içtin!'
Onun bu sözlerine kanatlı Melek şöyle cevap verdi:
'Ey Adem, Kadiri Mutlak her şeyi başlatandır, doğru yoldan
Çıkmamışsa her şey ona geri döner, O her şeyi mükemmel
yaratmıştır, ilk maddeye çeşitli şekiller, çeşitli madde dereceleri
Verildi ve bir hayatı olan, yaşayan şeylere, fakat daha çok rafine,
Daha çok ruhani ve saf, temiz, yakınına bir çok aktif küre
Tahsis edildi, ta ki beden ruh işi yapana kadar, her iki türe
Uygun sınırlar içinde. Böylece kökten daha hafif yeşil bitki çıkar,
Ondan da yapraklar ve çiçekler büyür: Sonra insanı besleyecek meyveler
Büyür, olgunlaşır, ruhlar arzu eder, hayvana, zihne hayat ve hisler
Verilir, merak ve anlayış, oradan Ruh Mantığı alır,
Ve mantık onun varlığıdır, tutarsız, ya da sezgiyle anlaşılan:
Mükaleme Genellikle senindir, daha sonraki ise çoğunlukla bizim,

---

[220] Tanrıların içkisi, abıhayat.
[221] Yaratılış 6'ya bir gönderme.

Ama derece olarak farklıdır, tür olarak aynı. O halde Tanrının senin için
Güzel olarak gördüğüne şaşırma sakın, eğer ben ret etmez fakat uygun
Maddeyi sen olarak çevirirsem. İnsanla Meleklerin bir araya geleceği bir
Zaman gelebilir, uygunsuz gıda olmayabilir ve belki de sizin bedenleriniz
Bu bedensel yiyecekler nedeniyle ruhlara dönüşebilir, bizim gibi ruhani
Varlıklar olarak kanatlanır ve uçabilirsiniz, ya da burada ya da
Cennette yaşayabilirsiniz, eğer itaatkar olur ve soyundan geldiğiniz
Gücün sevgisini her zaman gösterirseniz. Bu arada size daha fazlasını
Veremeyecek olan bu mutlu durumdan yararlanın, zevkini çıkarın.'

İnsanoğlunun atası bunun üzerine ona şunları söyledi:
'Ey lütufkar, cömert ve iyi Ruh, bilgilerimizi yönlendireceğimiz konuyla
İlgili olarak bize yol gösterdin, merkezden çevreye nasıl gideceğimizi,
Doğanın terazisini nasıl kullanacağımızı anlattın, yaratılmış şeylerde
Düşünerek ve basamakları çıkarak Tanrıya ulaşabiliriz. Fakat söyle bana,
Eğer itaatkar olursanız ne demek oluyor? Ona itaat etmeyebilir, onun
Sevgisini terk edebilir miyiz yani? Bizi topraktan yaratan ve buraya
Yerleştiren, insanın arzu ettiği tüm mutluluğu verene yapar mıyız bunu?'

Melek ona şu cevabı verdi: 'Cennetin ve Dünyanın oğlu, dinle;
Sen mutlusun ve bunu Tanrıya borçlusun, bu şekilde devam edip
Etmemen sana bağlı, yani itaatkar olup olmamana; işte durum bu.
Sana yapılan uyarı işte budur, bunu sakın unutma.
Tanrı seni mükemmel yarattı, sen değişmezsin[222], seni iyi olarak yarattı,
Ama bunu devam ettirmeyi sana bıraktı, sen istediğini yapmakta
Serbestsin, istersen kendini içinden çıkılamaz durumlara da sokarsın.
Tanrı bizim gönüllü çalışmamızı ister, bunu yapmak zorunda değil kimse.
Böyle düşünenler kabul görmez; özgür olmayan kalpler isteyerek hizmet
Verip vermeme konusunda karar verebilir mi? Kaderine razı olup
Başka bir şey yapma gücünü yitirmek güzel bir şey olabilir mi?
Ben ve Tanrının tahtı yakınında olan tüm diğer Melekler de
Aynen senin gibi itaat ettikleri sürece mutlu olurlar; bizi başka
Teminatımız, kefilimiz yok; biz tamamen özgür olarak hizmet veriyoruz.
Çünkü biz sevmek ya da sevmemek konusunda söz konusuyuz,
Özgürce seviyoruz; bu durumda ayakta kalır ya da düşeriz:
Ve bazıları isyan ettiği için Cennetten ta Cehennemin en dibine
Düştüler. Evet, o büyük mutluluk düzeyinden o korkunç yere düştüler!'

---

[222] Adem mükemmeldir ve itaatkârdır ama itaat etmeyebilir.

İnsanoğlunun en büyük atası o zaman şöyle dedi: 'Sözlerin çok dikkat
Çekici ve kulağa hoş geliyor İlahi öğretmen, çevre tepelerden geceleri
Gelen Melek şarkılarından daha büyük zevk verdi bana.
İstem ve amelin de özgürce yaratıldığını bilmiyordum.
Ama artık Yaratıcımızı sevmekten ve ona itaat etmekten asla
Vazgeçmeyecek, unutmayacağız bunu, sadece onun emirlerini
Dinleyeceğiz, bundan eminim; fakat söylediklerin Cennette olmuş
Ve içimde bir kuşku var, eğer istersen bu ilişkiler hakkında
Daha çok şey Duymak isterim, bunlar kutsal olarak sessizliğe
Gömülecek şeyler. Önümüzde uzun bir gün var, Güneş henüz yarı
Yolunu almadı ve büyük Cennet bölgesinde ikinci yarıya başlamadı bile.'

Adem böylece ondan talepte bulundu ve Raphael kısa bir
Süre düşündükten sonra anlatmaya başladı:

'Bana önemli bir konudan söz ettin Ey İnsanoğlunun atası,
Bu güç ve oldukça dertli bir mesele, çünkü savaşan Ruhların
Görünmez davranış ve kahramanlıklarını insan duygularının anlayacağı
Şekilde nasıl anlatabilirim? Bir zamanlar muhteşem olan şeyleri
Pişmanlık duymadan nasıl mahvedebilirim? Belki açıklaması pek de
Yasal olmayan diğer dünyanın sırlarını nasıl ifşa edebilirim? Ama senin
İyiliğin için bunu yapmak gerekiyor ve insan duygularını aşan bazı
Şeyleri de sana anlatmaya, göstermeye çalışacak, ruhani konuları
Bedensel formlara sokmaya gayret edeceğim, böylece onları daha iyi
İfade edebilirim—ama Dünya sadece Cennetin gölgesi ve oradakiler de
Dünyada sanıldığından fazla olsaydı? O zaman nasıl bir şey olurdu?

'Ama bu Dünya böyle olmadı ve şimdi gök semaların bulunduğu
Yerde vahşi Kaos hüküm sürüyordu Dünyanın şimdi bulunduğu
Yerde merkezi üzerinde asılı, dengeli durduğu bu yerde yani,
(Çünkü Zaman Ebediyette olmasına rağmen, harekete uygulanırken
Her şeyi geçmiş, şimdiki zaman ve gelecek olarak ölçüyor),
İmparatorluk emri gereğince, Cennetin büyük yılının getirdiği gibi,
Semavi kalabalıklar Yüce Tanrının tahtı önünde toplandılar,
Hiyerarşilerine göre dizilerek, Cennetin bütün köşelerinden gelerek orada
Durdular. Binlerce ve binlerce bayrak sancak alem havalara kalktı,
Sallandı, herkesin derecesine göre dizildi, yerini aldı, parıltılı kumaşlar

Üzerinde kutsal işaretler işaretlenmiş, işlenmişti. Bu şekilde muazzam
Kalabalıklar gelip orada durdular, iç içe daireler oluştu, Ebedi, Sonsuz
Babanın yanında alevler içindeki bir dağ gibi[223] Oğul oturuyor,
Parıltısı Onu görünmez yapıyordu, böylece Yüce Tanrı konuştu:
'"Dinleyin Ey Melekler, Işık Soyundan Gelenler,
Taht sahipleri, Prensler, Erdemliler, Güçlüler, dinleyin emrimi, bu emir
her zaman için gereçlidir. Bugün sizlere tek Oğlumu tanıtıyorum
Ve o bu kutsal tepede mesh etti ve onu şimdi sağ tarafımda
Görüyorsunuz. Onu sizlerin başı olarak atıyorum ve ben bile Cennette
Onun önünde eğilecek ve onu Efendi ilan edeceğim: vekilim olarak o
Yerinde sabit kalacak, birleşmiş bir tek ruh olarak,
Sonsuza kadar mutlu olacak; ona itaat etmeyen bana karşı gelmiş olacak,
Tanrının Kutsal gözünden uzaklaşacak ve kefareti bile
Kabul edilmeden en derin ve karanlık çukura düşecektir."
'Yüce Tanrı işte böyle konuştu ve onun bu sözlerinden herkes
Mutlu oldu; aslında herkes öyle göründü ama öyle olmayan vardı.[224]
O gün ve başka kutsal günlerde kutsal tepenin çevresinde şarkılar
Söyleyip danslar ettiler—mistik danslardı bunlar ve diğer yanda
Yıldızlı kürede gezegenler ve sabiteler gökyüzünde parlıyor,
Yakın görünüyorlardı; hepsi birbirine karışmış gibiydi, şaşırtıcı bir
Manzaraydı bu, karışık görünüyordu ama aralarında kutsal
Bir uyum vardı hepsinin, o kadar ahenkli bir ses cümbüşü var ki,
Tanrı bile bunları zevkle dinliyordu. Sonra akşam yaklaştı,
(Bizim de sabah ve akşamlarımız vardır, başka hoş değişiklik
İstemeyiz), herkes dansı bırakıp yemek yeme arzusu duydu;
Daireler halinde dizildiler, masalar kuruldu ve üzerleri yiyecek
Ve de Tanrıların içkisi yakut rengi nektarla doldu: inci, elmas ve altın
Rengi meyveler ve leziz şaraplar geldi, Cennet ürünüydü bunlar.
Çiçekler üzerine oturdular ve taze çiçeklerden yapılmış taçlarıyla
Yediler, içtiler, ölümsüzlük mutluluğuyla eğlendiler, cömert Kral
Onlara her şeyi çok bol veriyor ve onlarla beraber O da mutlu oluyordu.
Sonra hem ışık ve hem de gölgenin fışkırdığı Tanrının yüksek dağında
Bulutlar belirdi, Cennetin parlak yüzüne alacakaranlık çöktü
(Çünkü orada Gece karanlık olmazdı), Tanrının uykusuz gözleri dışında
Tüm diğer gözler pembe gül renkli çiylerin etkisiyle kapanmaya başladı

[223] Sina Tepesi'ne bir gönderme.
[224] Tabii ki Şeytan.

Tanrının gözleri Dünyayı da içine alan muazzam boşluğa bakıyor,
Gözetiyordu Melekler topluluğunu da, onların kalabalığı hayat ağaçları
Arasından akan akarsulara kadar uzanıyordu—uyudukları çadır ve
Mekanlar sayılamayacak kadar çoktu, serin rüzgarlarla havalanıyordu,
Sadece bazılarından arada sırada bütün gece boyunca Yüce Güçle
İlgili güzel melodiler duyuldu hep. Fakat Şeytan uyumuyordu—onu
Şimdi çağırabilirsin; onun eski adı artık duyulmuyor Cennette; Başmelek
Olmasa bile çok güçlüydü, sevilir sayılırdı, ama o gün Babası oğlunu
Mesih ilan edince Şeytan onu kıskandı ve dışlandığını düşündü. Gece
yarısının karanlığı onun kötü düşüncelerini, kıskançlığını gizledi ve
dostça olanlar uyurken Şeytan kendi adamlarını toplayarak saygısızca,
kimseye haber vermeden oradan ayrılmaya karar verdi ve
Yardımcısını[225] uyandırarak şöyle dedi ona:

"Uyuyor musun dostum? Gözlerini nasıl kapayabiliyorsun? Cennette
Yüce Tanrının dün akşam neler söylediğini hatırlıyor musun acaba? Ben
Senin düşüncelerini değil, sen benim düşüncelerimi dinleyeceksin; şimdi
İkimiz de uyandık ve bir beyin gibi düşüneceğiz, böyle ayrılığı
Düşünürken biz, sen nasıl uyuyabiliyorsun? Bizim yeni yasalara
Uymamız gerek, akıllara hükmedenden yeni yasalar çıkar, kuşkulu olsa
Bile yeni düşünceler tartışılabilir. Bu yerde fazla konuşmak güvenli değil.
Şimdi bizim emrimizde olan herkesi bir araya topla, söyle onlara ki,
Gece bittikten ve bulutlar kaybolduktan sonra benim emrimde
Olanlar bayraklarını sallasınlar, uçarak yerimize giderek Kuzeyin
Yerlerini[226] ele geçirelim, orada kendi Kralımızı, Mesihimizi ve onun
Komutanlarını seçelim, hızla kendimizi toparlayıp galip gelelim
Ve de kendi yasalarımızı çıkararak düzenimizi kuralım."

Sahte Baş Melek bu şekilde konuşarak karşısındakine kötü
Niyetini gösterdi ve onu da peşine takmak istedi; ona bağlı olan
Yardımcısı ona inandı ve Şeytan kendilerine bağlı güçlerin başlarını teker
Teker çağırdı, kendisine öğretilmiş gibi söyledi onlara, Gece Cennetin
Üzerinden tam olarak kalkmadan büyük hiyerarşi standardı harekete
Geçecek, amaçları açıklanacak, muğlak sözlerle güçbirliği yapmaları
İstenecekti. Hepsi onu dinlediler, çünkü Cennette adı bilinen ve saygın

---

[225] Muhtemelen Beelzebub

[226] Yeşeya 14: 12-13'e gönderme.

Bir varlıktı o: Diğer yıldızlara rehberlik eden sabah yıldızı gibi parlıyordu
Yüzü ve yalanlarıyla Cennet kalabalığının üçte birini taktı peşine.
O sırada Ebedi Göz, anlaşılması güç düşünceleri oturduğu yüksek
Tepeden görüyor ve anlıyor ve geceleyin önünde altın lambalar
Yanıyordu, onların ışığı olmasa da isyan hazırlığını gördü O Yüce Güç.
İsyancıların başında kim olduğunu da biliyordu, ona karşı çıkanlar
Çok kalabalıktı ve O gülümsedi ve tek Oğluna şöyle dedi:
"'Oğlum, sen benim bütün gücümün varisisin, bütün haşmetinle
Benim yanımda olacaksın, bizim gücümüz her şeye yeter ve bundan
Emin olmalı, gücümüzü, imparatorluğumuzu nasıl silahlarla
Savunacağımızı bilmeliyiz; karşımızda kendisini bizimle eşit gören
Bir düşman var, muazzam Kuzeyi işgal etmiş durumda, ama
Bir savaşta bizim gücümüzü bilmiyor ve denemekten çekiniyor.
Biz şimdi herkese öğüt verelim ve geriye kalan güçleri bir araya
Toplayalım, savunmamıza hazırlanalım, bu yüksek yerimizi,
Tepemizi habersizce bir saldırı karşısında kaybetmemek için."
'Onun bu sözlerine Oğlu sakin bir ifadeyle ve kutsal ışıklarını
Yakarak cevap verdi: "Yüce ve Güçlü Babam, senin düşmanın
Acınacak, alay edilecek halde, ben zaferi önemsiyorum, onların
Nefreti açıkça görülüyor ama bana verilen güçlerle onların
Gururunu çiğnerken ne yapacaklar ve belki de asileri yenip
Yenemeyeceğimi, onlara baş eğdiremeyeceğimi düşünecekler."
'Tanrının Oğlu böyle konuşuyordu ama Şeytan gece görünen
Yıldızlar, sabah yıldızları ve güneşin yapraklar ve çiçekler
Üzerinde parlattığı çiy damlaları kadar kalabalık ordusuyla uçuyordu.
Bölgeleri, muazzam Melekler diyarını, krallıklarını geride bıraktılar
Ki senin tüm hakimiyetin onların yanında, bu bahçenin tüm topraklar
Ve denizlerin yanında kaldığı kadar küçük kalırdı; onlar sonunda
Kuzey'in limitleri içine vardılar ve Şeytan, bir dağın üstüne çıkmış
Bir dağ gibi, parlak ve yüksek bir tepedeki tahtına oturdu, etrafında
Elmas ve altın madenlerinden kesilmiş taşlarla yapılmış piramitler,
Kuleler vardı ve Şeytan daha önce kendini Tanrı ile bir tutarak
Bu yere Cemaatin Toplantı Dağı adını vermişti; Bütün hünerini, iftira
Sanatını da kullanarak ve Krallarının onlarla konuşarak danışacağını
Söyleyerek bütün kuvvetlerini oraya toplamayı başardı ve konuştu:
"'Krallar, Prensler, Erdemliler ve Güçlüler, bu muhteşem unvanlar
Boş yere verilmedi sizlere ve şimdi biri daha tüm güçleri kendinde

Toplayarak bizleri gölgesinde bırakmak istiyor; gece yarısı gelerek
Burada toplanmamızın nedeni de budur işte, onurumuzu en
İyi şekilde nasıl koruruz bunu konuşacağız, kimin önünde diz
Çökecek, kimin emirlerini dinleyeceğiz, bunların kararını vermeliyiz.
Aklımıza güzel şeyler gelirse bu boyunduruktan neden kurtulmayalım?
Siz boyunlarınızı uzatmaya ve diz çökmeye hazır mısınız? Eğer sizi
İyi anlıyorsam buna razı değilsiniz, sizler Cennetin Yerlileri ve
Oğullarısınız, bu sizin hakkınız, hepiniz eşit olmasanız bile özgürsünüz,
Özgürlükte eşitsiniz; emirler ve dereceler özgürlükle bağdaşmaz ama
Bu da vardır. O halde mantığı olan kim söyleyebilir Monarşinin
Özgürlükçü olduğunu? Ya da kendisi yasalara uymayanın bize
Yasa getireceğine? Böyle biri bizim Efendimiz olamaz, böyle bir gücün
Bizi yönetmesine, bize hükmetmesine izin veremeyiz!"

'Şeytanın bu kontrolsüz ve cüretli konuşması dinleyicileri etkiledi,
Ama o sırada yüksek rütbeli Meleklerden biri olan, Yüce Tanrıyı seven
Ve Onun emirlerine uyan Abdiel[227] birden ayağa kalktı ve Şeytana
Karşı durarak öfkeli bir sesle cevap verdi ona.

'"Ey kafir, düşünmeden ve yalan konuşuyorsun! Cennette hiçbir
Kulak böyle şeyler duymayı beklemezdi, özellikle de senden, nankör,
Sen ki emsallerin arasında en yüksek mevkideydin, şimdi böyle
Yalan konuşarak Tanrının doğru emirlerini mi kınıyorsun, Onun Oğluna
Söylediklerinin, Cennette her ruhun önünde diz çökeceği O Yüce Gücün
Aleyhine mi konuşuyorsun? Onun Krallığını mı inkar ediyorsun sen?
Söylediklerin tamamen yanlış, haksız, özgürleri yasalarla bağlamak,
Eşitlerin eşitleri yönetmesi diye bir şey yok, başarısız güç kimsenin
Önüne geçemez. Sen Tanrıya yasa mı vereceksin? Seni sen yapan,
Cennet Güçlerini istediği gibi meydana getiren ve onları sınırlayan
O Yüce Güçle mi özgürlük konusunu tartışacaksın sen? Ama biz
Tecrübelerimize, aklımıza dayanarak Onun ne kadar basiretli, iyi
Niyetli, bizim iyiliğimizi, mutluluğumuzu isteyen bir Yüce Güç
Olduğunu iyi biliyoruz. Ama sen tüm bunları görmezden gelerek
Ona iftira ediyor, yalanlar söylüyorsun, büyüklüğüne rağmen
Yapıyorsun bunu, O Yüce Güç her şeyi, seni bile yarattı, tüm
Cennet Ruhlarını da, onları şanla, şerefle taçlandırdı ve
Onların adlarına Tahtalar, Diyarlar, Prenslikler, Erdemler, Güçler

---

[227] İbranice'de Tanrı'nın hizmetçisi anlamına gelir. Kutsal Kitap'ta bir melek olarak değil, bir serafim olarak anılır.

Yarattı, kendi hükümdarlığını daha çok yüceltti, parlattı,
Onun yasaları bizim yasalarımız oldu, ona gösterilen saygı
Bize gösterilmiş gibi oluyor, bize dönüyor. O halde bu saygısızca,
İmansızca öfkeyi bir yana bırak, O Yüce Baba ve Oğluna olan öfkeni
Bastırmaya çalış, zamanında aranırsa af da bulunabilir."
'Şevkli, ateşli Melek böyle konuştu ama onun bu coşkulu
Konuşmasını destekleyen çıkmadı, onu tek başına bıraktılar,
Ve isyan eden Şeytan buna sevindi ve daha da kibirli bir tavırla
Şöyle cevap verdi ona: "Demek bizi O yarattı diyorsun, öyle mi?
Ve şimdi de bu görev Babadan Oğula geçiyor ha? Yeni ve garip
Bir görüş açısı bu! Bu doktrinin nerden çıktığını öğrenmemiz gerekir;
Bu yaratılışı kim gördü? Sen Yaratanın seni yarattığını hatırlıyor musun?
Şimdikinden başka türlü olduğumuz bir zamanı hatırlamıyoruz biz,
Bizden önce kim olduğunu, nasıl yetiştiklerini de bilmiyoruz.
Bizim gücümüz kendimize aittir; en büyük işleri bize kendi sağ elimiz
Öğretecek, kim bizim eşitimiz, bunu deneyip kanıtlayarak: o zaman
Sen de göreceksin yalvaracak mıyız, yoksa kuşatarak mı
Ele geçireceğiz o Yüce Tahtı. Bu raporu, bu haberi o Yüce
Kralına hemen götür ve kötülükler yolunu kesmeden
Önce hemen ve hiç düşünmeden kalkıp uç ona doğru."
'O bunları söyledikten ve su sesi gibi derinden gelen mırıltılar
Arkasından kalabalıktan gelen alkışlar kesildikten sonra, ateşli
Melek yalnız başına ve düşmanla çevrili olmasına karşın
Cesurca konuştu ve cevabını verdi Şeytana:
'"Ey Tanrıdan soğuyan, kaçan, Ey lanetli Ruh, tüm iyiliklerin
Terk ettiği Ruh! Görüyorum ki senin düşüşün kararlaştırılmış,
Ve bu talihsiz yandaşların da bu haince plana katılmışlar, senin
Suçun ve cezan onlara da bulaşıyor; artık Tanrı Mesih'inin
Boyunduruğundan nasıl kurtulacağını düşünme hiç, bu hoşgörülü
Yasalar sana lütufkar davranmaz artık; senin aleyhine başka
Emirler de çıkacaktır; reddettiğin altın asa şimdi başkaldırını
Kıracak bir demir çubuk oluyor. Bana hemen uçmamı söyledin
Sen, ama ben senin tehdidinden korktuğum için gitmiyorum
Buradan, bu kötülük dolu çadırlar gazabın etkisiyle aniden
Yanmaya başlarlar diye korktuğum için gidiyorum. Bu alevler
Ayırım yapmaz, çünkü Tanrının gazabı çok geçmeden başına
Gelecek, alevler yakında saracaktır buraları. O zaman seni

Yaratanın seni aynı zamanda yok edebileceğini de kendin göreceksin."

'Böyle konuştu o imansız kalabalığın içinde tek sadık olan
Melek Abdiel; sayısız sahte meleğin arasında hareketsiz, korkusuz,
Dimdik durarak, sadakatini, aşkını, şevkini korudu, gerçekleri
Söylemekten asla çekinmedi ya da fikrini değiştirmedi, tek başına
Olmasına rağmen. Kendisine yöneltilen düşmanca bakışlar arasında
Hiç çekinmeden dosdoğru yürüdü, onların kendisine saldıracağı
İhtimalini düşünmedi; onları küçümseyerek sırtını onlara,
Yıkılması mukadder o gururlu kulelere dönerek uzaklaştı oradan.'

KİTAP VI

ÖZET

Raphael Şeytan ve melekleriyle savaşa gönderilen Michael ve Gabriel'in hikayesini anlatır. İlk savaşta Şeytan ve Ordusu gece vakti geriye çekilir. Şeytan savaş toplantısı yaparak bazı şeytani planlar hazırlar ve ikinci gün Michael ve askerlerini bozguna uğratır, ama onlar sonunda dağları çekerek Şeytan güçlerini ve planlarını saf dışı bırakırlar. Fakat savaş bitmemiştir ve Tanrı üçüncü gün zafer kazanması için Oğlu Mesih'i gönderir. Babasından güç alan Mesih savaş alanına gelerek askerlerini iki yana dizer, arabasıyla ve fırtınayla beraber düşmanın ortasına dalar, savunmalarını kırarak kovalar onları, Cennetin duvarına doğru sürer, duvar açılır ve düşman kuvvetleri dehşet ve kargaşa içinde Cehennemin dibinde onlar için hazırlanmış cezalandırma çukuruna yuvarlanırlar. Mesih zafer kazanmış olarak Babasının yanına döner.

'Korkusuz Melek[228] bütün gece, peşinde kimse olmadan
Cennetin geniş ovalarında yol aldı, Sabaha kadar gitti,
Erken saatlerde gül pembesi eliyle Işığın kapısını açtı.
Tanrı Dağında, Onun tahtı yakınında bir mağara vardı, orada
Işık ve Karanlık birbirini izleyerek değişirler ve gece ile
Gündüz gibi bir değişim yaratırlar; Işık yanar ve diğer kapıdan da
Uysal Karanlık girer, Cenneti örtme saatine kadar, ama
Oradaki karanlık buradaki alaca karanlık gibidir. Şimdi Sabah,
Cennetin üst katlarındaymış gibi gitti ve Semavi ortamı altın rengine
Boyadı; ama ondan önce Gece kayboldu, doğu ışınlarıyla vuruldu
Ve tüm ovalar parlak savaşa hazır birliklerle kaplandı, savaş arabaları,
Parlak silahlar ve ateşli küheylanlar her yerdeydi. Melek tüm bunları
Görünce savaşın sürdüğünü anladı, dost birliklere katıldı, onlar onu
Sevinçle karşıladılar, kayıplardan birinin yerine yenisi gelmişti işte. Onu
Alkışlarla kutsal tepeye ve Yüce Tahtın önüne götürdüler; orada altın
Renkli bir bulutun içinden yumuşak bir ses duyuldu ve şöyle dedi[229]:
'"Tanrının hizmetkarı[230], kutlarım seni! Tek başına isyankar
Kalabalığa karşı cesurca karşı koydun, onların silahlarına sözlerinle
Karşılık verdin, gerçeğin kanıtlanması için evrensel iftiralara
Karşı durdun ki şiddete maruz kalmaktan daha kötü bu;
Bundan fazlasını da yapamazdın—
Dünyalar seni yoldan çıkmış gibi gördüler ama sen
Tanrının önünde kendini kanıtladın. Şimdi önünde bir görev daha var,
Bu dostlarınla beraber düşmanın üzerine git ve ilk gidişinde
Olduğun gibi kızgın değil, daha muzaffer olarak dön geriye,
Kendi yasalarını zorla kabul ettirmek isteyenlere baş eğdir,
Ez onları, yasal gücün onların başında bulunan Kral Mesih olduğunu
Göster onlara. Semavi orduların prensi Michael hadi git, ve sen,
Yiğit Gabriel, beraberce benim yılmaz, yenilmez oğullarıma[231] savaşta
Komutanlık edin; sayıları o tanrısız asiler kadar olan, savaşmak
İçin dizilmiş bekleyen binlerce, milyonlarca azizin önüne geçin,
Savaşa götürün onları. Onlarla birlikte silahlarınızı kullanın,
Korkmadan saldırın düşmana, Cennetin kenarına sürün onları,
Tanrıdan uzaklaştırın ve ceza çekecekleri yere sürün onları,

---

[228] Abdiel
[229] Kutsal Kitap bazen Tanrı'yı bulutların arasından seslenirken betimler. Bkz. Mısır'dan Çıkış 34 5-7
[230] Abdiel
[231] Melekler. Milton meleklere erkek cinsiyetini verir.

Tartarus körfezine[232] itin, o da korkunç kaos içinde
Açılacak ve içine düşecek olanları hemen kabul edecektir."
'İşte Yüce Tanrının Sesi böyle konuştu ve bulutlar bütün
Tepeyi karartmaya başladı, isteksiz alevler arasından çelenkler
Gibi dumanlar yükseldi, uyanan öfkenin, gazabın işaretiydi bu,
Yükseklerden duyulan korkunç boru sesleri de bir başka işaretti.
Bu kumanda üzerine Cennetin Askeri Güçleri karşı konulmaz
Bir güç olarak bir araya gelmeye başladılar, boruların seslerine
Uyarak uyum halinde ilerlemeye başladılar, tanrı gibi liderlerinin
Kumandasında kahramanca gidiyorlardı Tanrı ve Onun Mesih'i için.
Birbirlerinden ayrılmaz bir düzende ilerlediler, ne tepeler, ne ormanlar,
Ne de akarsular ayırabilirdi onların muhteşem sıralarını, çünkü onların
Yürüyüşü yerden çok yükseklerdeydi ve pasif hava onların çevik, hızlı
Yürüyüşlerini maskeliyordu; tüm kuş türleri de muntazam sıralar
Halinde uçarak Eden üzerinde onları karşılamak üzere geldiler,
Böylece Cennette çok uzun yollar aldılar, dünyanın on katı
Büyüklüğünde mesafeler kat ettiler. Sonunda kuzey ufkunda,
Çok uzaklarda düşman birlikleri sıralar halinde göründüler,
Dimdik tuttukları mızrakları, çeşitli miğferleri, kalkanları
Parlıyordu, Şeytanın kuvvetleri büyük bir öfke içinde onları
Bekliyorlardı: çünkü aynı gün onlar da sürpriz bir saldırıya geçip
Tanrı Dağını ele geçirmek ve Onun gücüne son vermek istemişlerdi,
Ama günün ortasında tüm umutları boşa çıktı.
Aslında festivallerde, eğlencelerde Ebedi Baba,
Yüce Tanrı için ilahiler söyleyerek zevk ve eğlence için
Yarışmalar yapan, birbirleriyle cenk eden tüm bu Meleklerin
Böyle ciddi ve gerçek bir savaşta karşı karşıya gelmeleri bize garip
Gelebilir. Ama çok geçmeden savaş naraları atılmaya başladı ve
Bu sesler ve gürültüler saldırının başladığını gösterdi, yumuşak
Düşünenlerin umutları kalmadı. Yüce Tanrı yükseklerde, güneş-parıltılı
Arabasında Alev gibi Melekler ve altın kalkanlarla çevrili olarak izlerken
Bir süre sonra muhteşem tahtından havalandı, çünkü şimdi iki taraf
Arasında çok az mesafe kalmıştı, aradaki o korkunç boşluk çok
Geçmeden kapanacaktı. Bulutlar içinde öncü kuvvetler bir araya

---

[232] Ölüler diyarı

Gelmeden hemen önce Şeytan geniş ve kibirli adımlarla ilerledi, altın
Silahlarıyla ve sert bir ifadeyle durdu. En büyükler arasında duran
Abdiel büyük görevini düşündü, Şeytanın bu duruşuna dayanamadı
Ve hiç Çekinmeden, korkusuzca bağırdı:
"'Ey Tanrım! böyle bir görüntünün yüksek olduğu yerde sadakat
Olamaz; doğruluğun, faziletin hatalı olduğu yerde güç de hatalı olmaz m
Ya da görünüşte zapt edilemez görünse de zayıf olduğu anlaşılmaz mı?
Yüce Tanrının desteğine güvenerek onun gücünü denemek isterim,
Mantığını denedim ve değersiz ve sahte olduğunu gördüm, mantığının
Geçerli olduğunu söyleyenin savaşı kazanacağı garanti değildir.
Karşı koymak kaba ve yanlış olsa da mantıkla güç bir araya
Geldiğinde çok dikkatli olmak gerekir, mantık yine mantıkla yenilir."
İşte o da böyle düşünerek silahlı arkadaşlarından ayrıldı, yarı yolda
Güçlü düşmanının karşısına dikildi ve ona meydan okudu:
"'Yaptığınla gurur duyuyor musun? Sen Yüce Tanrının tahtını
Korumasız sanıyor, herkesin senin dilinden ve gücünden korkup onu
Yalnız bırakacağını, ona rahatça ulaşabileceğini düşünüyordun. Aptalsın
Sen! Yüce Tanrıya karşı isyan etmenin ne kadar büyük
Aptallık olduğunu, Onun en küçük güçlerden seni yenebilecek
Kuvvetler çıkarabileceğini, güçlü eliyle her yere ulaşacağını,
Bir tek darbeyle seni bitirip kuvvetlerini karanlığa gömebileceğini
Düşünemedin; Ama görüyorsun işte, herkes senden yana değil,
Tanrıya Sadık olanlar da çok kalabalık, ama ben sana muhalefet
Etmek için Aranıza girdiğimde bunu anlayamadın,
Şimdi bazen birkaçının binlerceden daha doğru düşündüğünü
Görebiliyorsun herhalde, ama artık çok geç senin için."
'Büyük Düşman onu küçümsedi ve bu sözlerine şöyle karşılık verdi
"Yazık sana, intikamım önce seni bulacak fitneci[233] Melek, sana gereken
Dersini vereceğim, madem ki o acı dilinle bana karşı geldin, öfkeye
Kapılan şu sağ elim seni cezalandıracak, cesaretin varsa karşı koy bana,
Bazı tanrılar bir araya gelerek toplantı yaptılar, Yüce Tanrı gücünün
Bir tek tanrıya verilemeyeceğini söylediler. Ama sen şimdi karşıma
Geçmiş beni yenerek diğerlerine hepsinin mahvolacağını göstermek
İstiyorsun. Sana bunu belirtmek için hemen saldırmadım; önce
Özgürlük ve Cennetin tüm ruhlara açık olduğunu sanıyordum ben,

Ama şimdi anlıyorum ki bunlar daha ziyade rahat ve şarkılarla
Yetişmiş Yardımcı, Hizmet veren ruhlara mahsus şeyler: sen de
Cennetin saz şairlerinden birisin, özgür olduğunu iddia eden
Kölelerdensin, bugün yaptıklarınız bunu kanıtlıyor."

'Abdiel onun bu sözlerine sert bir ifadeyle hemen cevap verdi:

"İsyankar Ruh, hâlâ hata yapıyorsun, hataların devam ediyor, gerçek
Yolundan hep uzaktasın; Tanrının emirlerine, ya da Doğanın isteklerine
İtaat etmeyi kölelik olarak görüyorsun: Tanrı ve Doğa aynı şeyleri
İstiyorlar, en değerli ve diğerlerinden üstün olan onları yönetir, yol
Gösterir. Kölelik akıllı olmayana, hak etmeyene yapılan hizmettir, ya da
Değerli olana baş kaldırana; şimdi özgür olmayan ve kendine hayran olan
Sana hizmet verenler gibi. Sen de artık krallığına Cehennemde
Hükmedersin; bırak ben Cennette Yüce Tanrıya hizmet vereyim, en
Değerli olana itaat edeyim. Cehennemde sizi zincirler bekliyor; sen ve
Sana inananlar da Cehennemde kafirler olarak kalacaksınız."

'Abdiel böyle konuştuktan sonra kılıcını aniden havaya kaldırdı
Ve korkunç bir hızla kibirli Şeytanın tepesine indirdi, onun kalkanı
Böyle bir darbeyi asla önleyemezdi. Şeytan geriye doğru on dev adım
Atarak geriledi, sendeledi, onuncuda dizüstü çöktü, büyük mızrağı
Dik olarak kaldı, yeraltında rüzgarlar ve sular zorluyormuş gibi,
Bir dağ yana doğru itildi, üzerindeki çam ağaçlarıyla yarıya kadar battı.
İçlerinde en güçlü olan Şeytanın sendelediğini gören krallar şaşkındı
Ve öfkeliydiler; diğerleri çok sevindi, neşe içinde bağırdılar, zafer
Görünmüştü ve onlar savaşmak istiyorlardı: Mikail Baş Melek
Borusunu çaldırdı. Boru sesleri Cennette yankılandı, sadık ordular
Tanrıya Şükür naraları attılar; karşıt güçler de boş durmadılar ve
Korkunç şoktan çabuk çıktılar. Cennette şimdiye kadar duyulmamış
Bir gürültü, kıyamet koptu, silahlar ve kalkanlar birbirine vurdu,
Savaş arabalarının tekerlekleri çılgınca döndü; savaşın gürültüsü
Korkunçtu; uçları alevli kargılar havalarda uçuşuyor, tarafları yakıyordu.
Böylece iki taraf da korkunç bir öfke ve büyük bir güçle birbirine
Saldırdılar. Bütün Cennet iki tarafın naralarıyla çınlıyor, yankılanıyordu.
Her iki tarafta milyonlarca savaşçı ruh birbirine girmişti; iki tarafta büyük
Güçtü, çok kalabalıktılar, her melek kendi başına hareket ediyor, istediği
Gibi savaşıyor, ileri, geri ya da dönüş kumandalarını kendi kendine
Veriyor, hiçbiri geri çekilmeyi, kaçmayı aklına bile getirmiyordu.
İçlerinde korkan yoktu, hepsi kendine ve silahına güveniyor,

Savaştan zaferle çıkacağına inanıyordu. Savaş çok geniş bir alana Yayıldı; bazen sağlam toprak zeminde kanatlarını çırparak, bazen Oldukları yerde durarak savaşıyorlardı; ortalık toz dumandı, Karmakarışıktı. Savaş uzun süre eşit koşullarda sürdü, sonra Şeytan Savaşan Meleklerin korkunç gücünü gördü ve çok geçmeden Mikail'in Havada sallanan kılıcıyla önüne çıkanı devirdiğini fark etti. Ona karşı Koymak için geniş kalkanına doğru ilerledi. Büyük Baş Melek onun Yaklaştığını gördü, önünde başka düşman kalmamıştı ve Cennetteki[234] Bu savaşa bir son vermeyi umut ediyordu, Büyük düşman boyun eğmişti, Onları zincirleyebileceklerdi, kaşlarını çatarak şöyle dedi:

'"Kötülüklerin Kaynağı, isyanına kadar Cennette görülmeyen Kötülükler şimdi her yerde var, her yer nefret dolu—ama sen ve senin Yandaşların her yere kötülük, nefret götürüyor—Cennetin kutsal barışını Nasıl mahvettin böyle, keder ve kötülük getirdin, senin isyanına kadar Görülmemiş biçimde! Bir zamanlar dimdik ve sadık olan binlere Kötülüğünü nasıl aşıladın! Fakat kötülüklerin burada kalacağını sakın Düşünme; Cennet seni artık hiçbir yerinde istemiyor; mutluluk mekânı Olan Cennet şiddet ve savaş istemiyor ve kötülük de seninle gidecek, Seninle birlik olanlar[235] Kötünün yerine, Cehenneme düşecekler; Tanrı sizden daha büyük intikam almak da isteyebilir, Sizlere daha büyük acılar tattırabilir belki de."

'Meleklerin Prensi böyle konuştu ve düşmanı ona şunu söyledi: "Sakın yaptıklarınla korkutamadığın beni bu tür boş tehditlerle Korkutacağını sanmayasın. Bunların en küçük bir kısmını kaçırabildin Mi—onlar düşseler bile yine yenilmemiş olarak doğrulurlar Beni tehditlerle korkutamazsın, benimle anlaşman çok daha iyi olacaktır. Sakın yanlış düşünme, beni bu Şekilde alt edemezsin sen, Zafer mücadelesini biz kazanırız—biz kazanmak istiyoruz, Ya da bu Cenneti Cehenneme çevirmeyi; hüküm süremesek bile Burada özgürce yaşamak isteriz. Bu arada Yüce Tanrı Senin yardımına gelebilir, ben kaçmıyorum ve seni hep yakında aradım."

Konuşmayı bitirdiler ve konuşmadan savaşa girdiler; Melek diline Sahip olmalarına karşın kim anlatabilir bu tür bir savaşı ya da İnsanın Hayal gücünü kim bu tür tanrısal güce yükseltebilir? Onların hepsi de

---

[234] İç Savaş
[235] Günah ve Ölüm

Tanrılar gibi duruyor, hareket ediyor, büyük Cennetin imparatorunu
Seçme gücünü kazanmak için savaş veriyorlardı.
Havada sallanan kılıçlar korkunç, dehşet verici daireler çiziyordu; iki
Büyük kalkan çarpıştı, Umut dehşet içinde bekliyordu; eller havada
Çarpıştı, geri çekildi, Melekler savaşıyordu, bir kısmı rüzgarlı alandan
Ayrılmış, dışarı çıkmıştı. Savaş takım yıldızlara da sıçradı, iki gezegen
Gök kubbenin ortasında savaşacaktı, titreyen küreler sarsıldı.
İkisi birden güçlü silahlarla saldırıya geçtiler, ikisi de eşit güçteydi,
Savaşın önlenmesi güçtü. Fakat Tanrının silahlarından olan Mikail'ın
Kılıcı daha keskindi ve başka silahlar ona karşı koyamazdı; onun kılıcı
Şeytanın kılıcıyla çatıştı, sonra aşağıya kaydı, çok ani ve ters bir
Hareketle onun sağ tarafını olduğu gibi kesti. Şeytan ilk kez acı duydu,
İleri geri sallandı, sendeledi; kılıç onun bedeninden geçip gitti ama
Ruh maddesi hemen kapandı, yenilendi ve yaradan semavi Ruhların
Kanı olan nektar benzeri bir sıvı aktı, Şeytanın zırhı da lekelendi.
Sağdan soldan bir sürü Melek onun yardımına koştular, bir kısmı
Onu kalkanlarıyla koruyarak arabasına götürdüler, Şeytan orada,
Savaşın dışında kaldı, ama acı çekiyordu, kendini eşsiz sandığı için
Utandı, Tanrı gücünde olmadığını artık anlamıştı.
Ama yarası çok geçmeden kapandı, çünkü Ruhların yapısı hassas ve
Zayıf insan yapısına benzemiyordu, organları, kalp, ya da başı, ciğer
Ya da böbrekleri asla ölmezdi onların; sıvı yapılarında ölümcül yara asla
Olamazdı; kalp, baş, göz, kulak, tüm zekalarını ve duygularını onlar
Kendilerine göre ayarlar, renk, şekil ya da boyutlarını yoğun
Ya da seyrek ve hafif olarak kendileri planlarlardı.

'O arada Cebrail gücünün savaştığı Hafıza gibi bölümleri etkilediği
Belliydi, onun meydan okuduğu Molek'in öfkeli kralın
Donanımı sivri sancaklarla delindi, savaş arabası üzerinde çekilerek
Tehdit edildi, Cennetin kutsalı da ona gereken kötü sözleri söyledi
Ama çok geçmeden o tanrı da beline kadar yarıldı ve garip, o zamana
Kadar bilmediği bir acı duydu. Uriel ve Raphael çok büyük ve bir elmas
Kaya ile silahlı Adramelech[236] ve Asmadai[237] adlı iki güçlü kralı yendiler,
Ama onlar da zincir zırhlarından geçen silahlarla yaralandılar.

---

[236] Babil güneş tanrısının yerel bir versiyonu Krallar 17:31'e gönderme yapılmaktadır
[237] Kutsal Kitap'ta Apokrif Kitaplar Tobit'teki Asmodeus'un hikayesi

Abdiel inançsız düşmanlarını hiç acımadan saf dışı bıraktı.
Burada binlerce isim sayılabilir ve bunlar Dünyada ebedi kılınabilir
Ama bu seçkim Melekler Cennetteki durumlarından hoşnuttu ve
İnsanın övgüsüne muhtaç değillerdi: ama diğer türler savaş sırasında
Şaşırtıcı şeyler yaptılar, fazla hırslı olmayanlar da Cennetten kovuldular
Ve karanlıkta, unutularak yaşamaya mahkum oldular. Güzel şeylere
Layık olmaktan çok ayıplandılar, asla övgüyle söz edilmedi onlardan,
Alçaklık, rezillikle anıldılar, bu yüzden ebedi sessizlik oldu akıbetleri!
'Evet, en güçlüleri boyun eğince savaşın seyri değişti, asiler
Dağılmaya başladılar; yerlerde parçalanmış zırhlar doluydu, savaş
Arabaları üst üste yığılmıştı, savaşçılar onların etrafında yüzüstü
Yatıyorlardı, küheylanlar köpükler içindeydi; Şeytanın ordusu dağılmış,
Korku içindeydi, kendilerini savunamıyorlardı artık, sonra ilk
Şaşkınlıkları geçince birden toparlandılar ve acılarını unutarak
Kaçmaya başladılar alçaklar. Şeref ve haysiyetleri bütün olan
Azizler ise hiç bozulmadan ilerlemeyi sürdürdüler, yaralanmadan ve
Silahlarını asla bırakmadan; onların masumiyetleri düşmanları üzerinde
Büyük avantaj ve güç sağladı onlara, ne günah işlediler, ne de
İtaatsizlik yaptılar; savaşta hiç yorulmadılar, yaralansalar bile iğrenç
Görünmediler, acı çekmediler, şiddeti bulundukları yerden kovdular.
'Sonunda Gece geldi ve Cennet üzerine karanlık inmeye başladı,
Ateşkes sağlandığı ve korkunç savaşın gürültüsü bittiği için minnettardı
Gece. Onun bulutlu örtüsü altında hem galipler ve hem de yenilenler
Geri çekiliyordu; savaş alanında Michael ve Melekleri kamp kurdular,
Nöbetçiler yerlerine gittiler; diğer yanda Şeytan ve adamları karanlıkta
Kayboldular, ama onlara dinlenmek yoktu, krallar, komutanlar o gece
Toplantıya çağırıldılar ve Şeytan onlara bir konuşma yaptı:
'"Ey kendilerini tehlikeye atan, şimdiye kadar yenilgi
Yüzü görmemiş Aziz arkadaşlarım, sizler sadece özgür değil, çok
Değerlisiniz, biz gururlu, şan şeref sahibi ve ünlüyüz;
Kuşkulu bir savaşta bir gün dayandık (Bir Gün dayanabildiysek
Neden ebediyen dayanmayalım?) Cennet Tanrısı Oturduğu tahttan
Tüm güçlerini gönderdi üzerimize ve bize boyun eğdireceğini düşündü,
Ama tamamen öyle olmadı, yanıldılar onlar, gelecekte biz galip
Gelebiliriz, ama Yüce Tanrı şimdi galip geldiklerini
Düşünüyor elbette; gerçek şu ki bizim silahlarımız
Yetersizdi ve bu yüzden galip gelemedik, şimdiye dek

Çekmediğimiz kadar acı çektik, ama bilin ki küçümsendik; şimdi
Biliyoruz ki semavi ya da ruh yapımız asla ölümcül yara almayacaktır,
Bizler yok olmayız ama yaralanabiliriz, fakat yaramız doğal gücümüz ve
Enerjimiz sayesinde hemen kapanır. O halde yara alırız diye
Asla korkmamalıyız, ama gelecek sefer savaşımız için
Daha güçlü silahlar sağlamamız gerekiyor, gelecek savaşta
Biz galip gelmeli, düşmanı bozguna uğratmalıyız, ya da
En kötüsü onlarla berabere kalabiliriz. Eğer gizli bazı nedenlerle
Galip gelirlerse aklımızı başımıza toplamalı ve bu konuda zayıf
Yanlarımızı bulmak için çalışmalı, çareler aramalıyız."

'Şeytan konuşmasını bitirip oturdu ve konuşmak üzere
Prensliklerin başı Nisroch[238] kalktı ayağa: savaşta yaralanmıştı,
Kollarında kesikler vardı, ayakta zor durarak konuşmaya başladı:

'"Tanrılar olarak bize haklarımızı kazandırmak isteyen
Efendimiz; ama biz savaşta onlarla eşit güçte değildik, çok güçlü
Silahlanmış kuvvetler bulduk karşımızda, onlar yaralanmadı, acı
Çekmediler—bunun zararını görmeyecekler onlar.
Eşit olmadığımız güçlerle savaştık ve yenildik, acı çekiyoruz,
Onlara boyun eğdik ve bu da bizim suçumuz mu gerçekte?
Belki hayatımızdan zevk duygusunu çıkarabiliriz,
Halimizden şikayet etmeyiz, ama mutlu yaşayabiliriz ki en sakin
Yaşamaktır bu; fakat acı çekmek büyük derttir,
Kötülüklerin en kötüsüdür, tüm sabrı yok eder. Bu yüzden
Yaralı olmayan düşmanımızı alt etmemizi ya da kendimizi çok iyi
Savunacak olanakları sağlayacak olan, her şeyi hak etmiş olacaktır."

'O zaman Şeytan kararlı bir ifadeyle tekrar kalktı ve şöyle konuştu:
"Bizi başarılı kılacak olan şey icat edilmemiş değildir diyebilirim sizlere.
Üzerinde durduğumuz şu semavi kalıbın parlak yüzeyini, bitkiler,
Meyveler, çiçekler, değerli taşlar ve altınla dolu Cenneti kim görüyor;
Bunların yer altından fışkırdığını görüp de aldırmayan var mı? Karanlık
Ve ham olarak duran maddeleri, Cennetin ışınları dokunana kadar köpük
Ve tinsel maddeler olarak duran maddeleri, ışıkta ortaya çıkan o
Güzellikleri görenler kim? Cehennem alevlerine hamile olan
Derin Çukurun karanlığında duruyor, bunlar o deliklerde çıkarılmayı
Bekliyor ve bunlar düşmanlarımız arasında yeni düşmanlıklar

---

[238] 2 Krallar 19:37'de bahsedilen bir Asur tanrısı

Yaratacak, işimizi kolaylaştıracaktır, onlar bizim yeni silahlar
Bulduğumuzu sanacaklar, ne yapacaklarını bilemeyecekler. Çalışmamız
Fazla uzun sürmeyecek, şafaktan önce arzumuza kavuşacağız. Şimdi
Canlanın, korkularınızı atın üzerinizden; güçlenin ve birbirinize moral
Verin, kötü şeyler getirmeyin aklınıza, asla umutsuzluğa kapılmayın."

'Şeytan sözünü bitirince herkes birden neşelendi ve kaybolan
Umutlar yeniden yeşermeye başladı, Şeytanın yalanları hepsini kandırdı,
Ona inandılar, çoğunun kayıp sandığı şeyin birden bulunması güzeldi.
İmkansız ama sizin ırkınız için kötülüklerin artışında işe yarayacaktı
Bu yalanlar, şeytani bir akılla söylenecek sözler, günahlarda, savaşlarda
Ve ortak işlenen suçlarda insanoğlunun işine yarayacaktı. Şeytanın
Ordusu tüm bu konuşmalardan sonra hemen harekete geçti,
Hiç kimse itiraz etmedi; bütün eller bir şeyler yapmaya hazırdı;
Hemen kutsal ortamı karıştırıp alt üst ettiler ve Doğanın orijinali
Altında ilk yaratılış halini gördüler; sülfürlü ve nitratlı köpük buldular,
Bunları birbirine karıştırdılar, siyah zerreler haline getirdiler ve
Sonra depolara taşıdılar. Sonra bir kısmı saklı olan maden ve taş
Damarlarını kazdılar ve onların altında zararlı, hemen yanan
Maddeler buldular; böylece gün doğmadan önce, Gecenin
Karanlığında karşı tarafın hiç haberi olmadan hazırlandılar.

'Cennette sabah olduğunda muzaffer Melekler zafer duyguları
İle uyandılar ve neşeli şarkılar söylediler. Çok geçmeden silahlarını
Alarak toplandılar; bir kısmı şafak vakti tepelerden çevreyi gözetledi,
Uzaklardaki düşmanın ne yaptığına baktı, düşman kaçmış mıydı, yoksa
Uzaklarda bir yerlerde gizlenerek yeni bir savaşa mı hazırlanıyordu,
Bunu bilemiyorlardı. Ama çok geçmeden onların pek uzaklarda
Olmadığını, dağınık düzende ve yavaş yavaş kendilerine doğru
İlerlediğini fark ettiler. Kanatları en hızlı olan Zophiel[239] adlı Melek
Hemen uçarak arkadaşlarının yanına döndü ve daha yere inmeden,
Havada bağırarak haber verdi herkese, savaş çağrısı yaptı:

"'Silah başına Savaşçılar! Düşman yaklaşıyor, hemen silahlanın ve
Cenge hazır olun, kaçtığını sandığımız düşman bugün saldıracak bize;
Ama korkmayın onlardan—sadece kalabalıklar ve kararlı görünüyorlar.
Hepiniz zırhlarınızı kuşanın, miğferlerinizi giyin ve kalkanlarınızı,
Silahlarınızı alarak hazır durun, çünkü öyle sanıyorum ki bugün

---

[239] Tanrı'nın casusu anlamındadır. Kutsal Kitap'a ait bir isim değildir

Üzerimize hafif bir yağmur değil, ateşli oklardan oluşan fırtına gelecek."
'Melek böylece zaten hazırlanmakta olan arkadaşlarını uyardı
Ve tüm Melekler silah ve zırhlarını kuşanarak savaşa hazır halde
İlerlemeye başladılar; bir süre sonra uzaklarda düşman birliklerinin
Geniş bir alana yayılmış olarak ilerlediğini gördüler. İki taraf görüş
Mesafesine girdiği anda bir süre durdular ve sonra Şeytan
Birden birliklerinin önüne çıkarak bağırdı ve emrini verdi:
'"Öncü kollar sağdan ve soldan açılarak iki yandan ileri! Bizden
Nefret edenler barış ve huzuru nasıl aradığımızı görsünler, onlarla
Göğüs göğse karşılaşmaya hazır olun, bizim gücümüzü görüp geri
Dönerek kaçabilirler belki, ama ben pek sanmıyorum bunu.
Ama Ey Cennet, bizim ne kadar kararlı olduğumuzu sen gör ve tanık
Ol buna. Ama sen bize hak ver ve dinle bizi, herkes dinlesin bizi."
'Onun bu, karşısındakileri küçümseyen karmaşık sözleri biter bitmez
Sağ ve sol taraftaki öncü birlikler birden açılıp geri çekildiler ve garip,
Tekerlekler üzerine oturtulmuş üçlü sütunlar çıktı ortaya
(Bunlar sütuna benziyordu ama dalları kesilmiş, gövdelerinin içleri
Oyulmuş meşe ya da çam ağaçları olabilirdi), bu içi boş sütunların
Ağızlarında pirinç, demir, taş gülleler duruyordu.
Bunların arkasında, ellerinde uçları alevli kamışlarla bekleyen birer
Melek görünüyordu, bizler bir süre şaşkın baktık onlara.
Ama çok beklemedik, Melekler ellerindeki uçları alevli çubukları ileri
Uzattılar ve bu sütunların üzerindeki küçük deliklere tuttular.
Ani bir alevle birlikte tüm Cennet bu aletlerden çıkan korkunç gürültüyle
Sarsıldı, hepimiz titredik ve bu içi boş aletlerin içlerinden fırlayan
Gülleler ortalığı birbirine kattı, her yer toz duman içinde kaldı, bizim
Tarafımızdaki Melekler darmadağınık bir halde kaçışmaya başladılar,
Ortalık iyice karıştı, ne olduğunu kimse anlamamıştı. Ordumuzun
Melekleri ne yapacaklardı, ne yapmaları gerekiyordu?
Saldırıya geçseler tekrar geriye püskürtülecek ve iyice küçük düşecekler,
Düşman gülecekti onlara, arkada aynı şekilde
Onlardan ikinci bir sıra da yine aletlerini patlatmak için bekliyorlardı.
Şeytan onların kötü durumlarını hemen gördü ve alaycı bir ses
Tonuyla kendi ordusunun askerlerine seslendi:
'"Ey arkadaşlar, neden bu gururlu, zafer kazanmış ordunun
Üzerine gitmiyorsunuz? Daha önce bizim üzerimize tüm
Güçleriyle geliyorlardı, ama biz onları göğüslerimizi açarak

(Yalan daha ne kadar olabilirdi?) Karşılamak isteyince hemen
Fikirlerini değiştirdiler, merak içinde, ne olduğunu anlamadan
Darmadağınık halde kaçmaya başladılar; Adeta dans eder gibi
Görünüyorlar ama dansları da biraz garip geliyor bana;
Belki de kendilerine ikram edilen barışın zevkiyle
Yapıyorlar bunu. Ama ben sanıyorum ki bizim teklifimizi
Duyunca Hemen taleplerimizi kabul edecekler ve
Çok geçmeden olumlu bir sonuç alabileceğiz."

'Onun bu sözlerine Belial, sanki oyun oynuyorlarmış gibi
Neşeyle cevap verdi: "Ey Lider, biz size ağırlıklı şartlarımızı bildirdik,
Gücümüzü gösterdik ve sizleri bozguna uğrattık. Bizi iyi
Dinleyenler ne dediğimizi çok iyi anlamışlardır; ama bunu
Anlamayanlar, düşmanlarımız şimdi dürüstçe hareket etmiyorlar."

'Böylece Şeytanın güçleri karşısında yenilgiye uğradıklarını
Düşünenler çoktu, aralarında; onlar yeni icatlarıyla
Ebedi Güç haline gelebilirlerdi, Tanrının Melekleri
Gülünç duruma düşmüştü, karşı taraf alay ediyordu onlarla.
Ama Tanrının ordusu kendini çabuk toparladı, çok öfkelendiler
Ve onlara karşı uygun silahlar bulmaya karar verdiler.
Ellerindeki silahları bir kenara attılar, ve tepelere doğru uçtular,
(Dünya Cennetten farklıydı ve orada dağlar, Tepeler, vadiler vardı)
Tanrı Meleklerine öyle bir güç verdi ki onlar dağları,
Tepeleri üzerlerindeki kayalar, akarsular ve ormanlarla birlikte
Köklerinden koparıp aldılar. Bunu gören Şeytanın güçleri
Şaşkına döndüler, dehşet içinde kaldılar. Dağların dipleri tersine
Çevrilmişti, Tanrı Melekleri üç sıra halinde dizili
Savaş makinelerinin üzerine geliyorlardı ve kendilerine olan
Güvenleri dağların ağırlığı altında kalıp ezildi;
Tanrı Melekleri saldırıya geçtiler, başlarının üzerinden
Fırlattıkları kayalar düşmanı tüm silahlarıyla birlikte ezdi.
Şeytanın askerleri ezilen zırhlarının içinde inlemeye başladılar ve
Onlardan kurtulmaya çalıştılar, ama eskiden en saf ışık olan
Ruhlar şimdi gittikçe büyüyen günahların altında kalmış,
Kirlenmişlerdi. Sonunda onlar da karşı tarafı taklit ederek
Etraftaki tepeleri söküp aldılar, silah gibi kullanmaya başladılar,
Tepeler birbirlerine doğru fırlatılarak çarpıştılar:
Cehennemi gürültü koptu! Bu gürültü karşısında savaş naraları

Çok zayıf kaldı; ortalık karmakarışıktı, göz gözü görmüyordu.
Cennet adeta harabeye döndü; Cennetteki güvenli yerinde,
Tahtında oturup olanları gören Tanrı bunların olacağını önceden
Görmüştü ama sonuçta Oğlunun galip geleceğini biliyordu,
Tüm gücünü ona devredecek ve bunu herkese bildirecekti.
Bu yüzden tahtını vereceği Oğluna şöyle konuştu:

'"Zaferimin parıltısı, ışıltısı olan Oğlum, senin yüzüne bakan
Benim görünmez yüzümü görecektir, benim emirlerim senin elinle
Yerine getirilecek, İkinci Yüce Güçsün sen, Mikail ve Güçleri bu
İsyancıları bastırmaya gittiğinden bu yana, Cennet günlerine göre iki gün
Geçti; bu tür eşit ve silahlı güçlerin karşılaşmasında doğal olacağı gibi,
Onların savaşları da acı verdi, çünkü ben onları kendi hallerine
Bıraktım ve sen iki tarafın gücünün eşit olduğunu biliyorsun,
Ama günahlarının cezasını henüz çekmediler, onların felaketini
Erteledim; ama bu savaş sonsuza kadar sürse bile hiçbir çözüm
Getirmeyecek. Savaş yapacağını yaptı, iki taraf da
Yorgun ve öfke içinde düzensiz devam ediyorlar, dağları,
Tepeleri silah olarak kullanıyorlar, Cenneti harabeye çevirdiler.
O halde iki gün geçti ve üçüncü gün senin olacak ve bu savaşı sadece sen
Bitirebileceğin için şimdiye kadar bekledim. Ben sana bunu yapabilmen
İçin gereken gücü ve erdemi verdim, Cennet ve Cehennemde herkes
Senin gücünün her şeyden üstün olduğunu, başka güçlerle
Kıyaslanamayacağını bilir ve bu kötü duruma, karmaşaya
Sen son verecek ve benim Oğlum olduğunu herkese göstereceksin.
Hadi şimdi Babanın gücüyle donanmış olarak git oraya;
Benim arabama bin: Cennetin temelini sarsan
O hızlı tekerlekleri yönlendir; benim savaşımı bitir;
Benim yay ve oklarımı, gök gürültümü, büyük silahlarımı kuşan,
Kılıcı güçlü beline tak; O Karanlığın Çocuklarını kovala,
Cennetin sınırları dışına, en Derine at onları, bırak isterlerse
Tanrıyı ve Mesih'i orada küçümsesinler, nefret etsinler."

'Tanrı bunları söyledi ve tüm ışıltısı Oğlunun üstünde parladı ve ona
Söyleyeceği her şeyi söylemiş oldu; ve Tanrının Oğlu şöyle cevap verdi:

'"Ey Güçlüler En Güçlüsü Tanrı, Babam, Cennet
Tahtlarının sahibi, En Yüce, En iyi Tanrı, sen her zaman Oğlunun
Muzaffer olmasını istersin; ben de senin dediklerini yapmak isterim.
Benim şanım, şerefim ve her şeyim sensin, her şey sana bağlı.

Sen istediklerinin benim elimle yapılmasını istiyorsun ki
Bu da beni çok mutlu ediyor. Sanırım asanı ve gücünü bana
Veriyorsun ve sonunda sanırım yaptıklarımdan memnun olacak,
Neşe duyacaksın ve ben sonsuza kadar Senin içinde olacağım,
Sen de tüm sevdiklerinle bende. Senin nefret ettiğinden ben de ederim
Ve senin yumuşadığına yumuşar, Senin gibi korkutabilir,
Her şeye Senin imajını götürebilirim; ve hemen Senin gücüne sahip
Olarak o asileri Cennetten kovacak, Cehennemin o en derin
Çukuruna göndereceğim sana baş kaldıranları, çünkü sana
İtaat etmek mutluluktur. O zaman Senin onlarla karışmamış
Olan Meleklerin toplanıp sana ilahiler söyleyecekler."

'Oğul bunları söyledikten sonra Tanrının sağında oturduğu yerden
Kalkarak asasına dayandı ve eğilerek Onu selamladı ve üçüncü kutsal
Sabah parlamaya başladı Cennette. Bir fırtına sesi duyuldu,
Ve Baba Tanrının arabası alevler içinde ve dört Melek eşliğinde geldi,
Dört Meleğin harikulade yüzleri, zümrüt gibi gözleri vardı ve aralarında
Alevler geziniyordu; başlarının üstünde kristal
Gök kubbe bulunuyordu, onun üstünde de saf amber ve gökkuşağının
Renkleriyle süslü bir taç. O ışıklar saçan Urim'in semavi zırhıyla
Donanmış olarak yükseldi; sağ elinde kartal kanatlarıyla
Zafer duruyordu; Sağ yanında sadağı ve içinde üçlü
Yıldırım olan sadağı vardı; üzerinden dumanlar, korkunç,
Yakıcı alevler ve parıltılar yayılıyordu. Yanında on binlerce
Azille birlikte ilerledi Tanrının Oğlu, bu orduda yirmi bin
Tanrı Arabası vardı. O bir Meleğin kanatları üzerine bindi ve gökyüzüne
Yükseldi; Mesih'in büyük sancağı gökyüzünde göründüğünde Melekler
Çok sevindiler ve Michael iki taraftaki ordularını bir araya topladı, bir
Komuta altında birleştirdi. Kutsal Güç onun önünde hazırlandı; onun
Emrini alan sökülmüş tepeler Dünyadaki yerlerine döndüler; onun sesini
Duyarak itaat ettiler ona; Cennet eski halini aldı ve tepeler vadiler
Yeniden çiçeklenip yeşillendiler ve gülümsediler; talihsiz
Düşmanları da bunu gördüler ama yine de inatla
Yerlerinde kaldılar ve umutla sürdürdüler savaşlarını.
Cennet Ruhları böyle bir tersliğe, kötülüğe izin verirler miydi?
Fakat mağrurlar nasıl yola getirilir, yumuşatılabilirdi acaba?
Talepler karşısında onlar da sertleştiler ve zafer kazanacaklarını sandılar,
Onun karşısında dik durdular, savaşa hazır olduklarını gösterdiler,

Tanrı ve Mesih'e karşı başarılı olacaklarını düşünüyorlardı, ya da belki
Sonunda birer harabe olacaklar, mahvolup gideceklerdi; son savaş
Yaklaştı, ya kibirli davranıp savaşacak, ya da geri çekilecceklerdi; o
Zaman Tanrının Oğlu her iki tarafa birden hitap ederek şöyle konuştu:
"'Parlak sıralarınızda kımıldamadan durun ey Azizler, silahlı
Melekler; Bu savaş bugün bitecektir; savaşarak sadakatinizi
Gösterdiniz ve haklı nedenleri olan korkusuz
Tanrı sizlerin cesaretini takdir etti, iki taraf da yenilemez olduğunu
Kanıtladı; fakat lanetli taraf cezasını hak etti; intikam
Almak Tanrının ya da Onun atayacağı kişinin hakkı. Bugün yapılacak
Olanlar takdir edilmedi; sadece durup Tanrının benim elimle bu
İmansızlara vereceği cezayı izleyebilirsiniz, onlar aslında
Benden nefret ediyorlar ama aynı zamanda kıskanıyorlar da; onların tüm
Kinleri bana, çünkü Cennetin Yüce Sahibi
Ve Gücü olan Ulu Tanrı evlat olarak sadece beni seçti.
Bu nedenle onların sonunu getirecek güç de ben olacağım,
Bu görevi bana O verdi, isterlerse kendilerini kanıtlamak için benimle
Savaşabileceklerdir, ben onlarla tek başıma da savaş verebilirim,
Çünkü hepsinin güç toplamı Tanrının ve benim gücüme
Ulaşamaz; ben onlara başka türlü mücadele de tavsiye etmiyorum."
'Oğul böyle konuştu ve yüzünde bakılamayacak kadar korkunç
Bir ifade belirdi, tüm gazabını düşmanlarına yöneltti.
Dört Melek hiç durmadan yıldızlarla süslü kanatlarını açtılar
Ve Onun savaş arabası aniden harekete geçti, ortalığı bir anda
Büyük bir gürültü, sellerin sesi ve kalabalıkların
Bağırışları kapladı. Tanrı Oğlu düşmanın üzerine saldırırken sanki
Gece karanlığı çöktü üzerlerine. Savaş arabasının tekerlekleri altında
Tanrının tahtı dışında her yer sarsıldı. O hemen onların
Arasına daldı, sağ eliyle on bin gök gürültüsünü topladı ve
Birer bela olarak onların ruhlarına saldı. Şeytanın
Ordusu birden şaşkına döndü, tüm cesaretlerini, savunmalarını yitirdiler;
Silahları darmadağın olarak yerlere yayıldı; O tahtların, kalkanların,
Miğferlerin ve miğferli başların üzerinden geçti, çiğnedi onları ve
Büyük Melekler onun önünde diz çöktüler, yerlere kapandılar,
Onun öfkesinden kurtulmak için dağların tepelerin birer kalkan gibi
Üzerlerine gelmesini arzu ettiler. Dört kat yüzleriyle Dört Melek
Ve iri gözleriyle yaşayan birer varlık gibi dönen tekerleklerden de

Düşmanın üzerine oklar yağıyordu; onların içinde bir ruh yönetiyordu
Onları ve her bir göz şimşekler çakıyor, lanetlilerin üzerine yıldırımlar
Yağdırıyor, tüm güçlerini alıyor, bitkin bırakıyordu onları, ruhsuz,
Yorgun kalıyorlar ve çok geçmeden yerlere seriliyorlardı.
Fakat Tanrının Oğlu henüz gücünün yarısını kullanmamıştı,
Çünkü onları tamamen mahvetmek istemiyor,
Sadece Cennetten kovmaya çalışıyordu.
Yerlere düşenleri kaldırdı ve bir keçi sürüsünü güden
Çoban gibi onları önüne katarak Cennetin sınırına,
Kristal duvarına götürdü, duvar açılıp onlar Derin'e düştüler
Ve duvar onların üzerine yeniden kapandı. Geride kalanlar bunu
Görünce korkularından ne yapacaklarını şaşırdılar ve Cennetin
Kenarından kendilerini baş aşağı Cehennemin derinliğine attılar;
Dipsiz çukurda onlardan sonra gazap ateşi yanmaya başladı.
'Cehennem korkunç gürültüleri duydu; Cennetin
Mahvolduğunu gördü ve çok korkarak kaçabilirdi; ama Kader onun
karanlık temellerini çok derin kazmış, onu çok sıkı bağlamıştı oraya.
Onlar dokuz gün süreyle çukura düştüler; şaşkın karmakarışık
Kaos gürledi, kükredi ve onların düşüşüyle bu
Anarşide onlardan çok daha fazla şaşırdı. Sonunda
Cehennem onların hepsini içine aldı ve üzerlerine
Kapandı—söndürülemez ateşle sürekli yanan Cehennem
Onların acılarla dolu ebedi yuvası oldu. Onların yükünden kurtulan
Cennet eski neşesine kavuştu ve duvarındaki yarık ve
Çatlaklar kapandı. Düşmanları Cennetten kovan Mesih zafer
Sonrası savaş arabasına binerek geri döndü. Onun büyük
Zaferini sessizce izlemiş olan Azizler onu büyük
Bir mutlulukla, sevinç içinde karşıladılar, her yeri
Hurma dallarıyla süslediler, onu zafer şarkılarıyla karşıladılar.
Tanrının oğlu, varisi ve herkesin büyüğüydü o, tahtı hak eden
Tek varlıktı. O da şenliklere katıldı ve sonra Cennetteki
Tahtında kendisini bekleyen Yüce Babasının yanına çıktı,
Mutluluk içinde yine Onun sağına oturdu.
'Böylece sizin arzunuz üzerine, Cennette olanları Dünya
Üzerindeki koşullara uydurmaya çalışarak naklettim size,
Bu anlattıklarım daha sonra belki de insan ırkından
Gizlenebilecekti: yani tarafların anlaşmazlığı, Cennete

Melekler arasında yapılan savaş, isyan edenlerin Cennetten kovularak
Şeytanla birlikte Cehenneme düşüşleri; Şeytanın şimdi
Sizin durumunuzu kıskanması gibi konuları öğrenmeyecektiniz
Belki de; Şeytan sizin de isyan etmenizi, mutlu olmamanızı ve onunla
Beraber ceza görmenizi istiyor, bunu başarabilirse
Yüce Tanrıdan intikam aldığını düşünecek. Ama sakın onun tatlı
Sözlerine kanmayın; zayıf olanları ona karşı uyarın,
Tanrıya karşı gelmenin nelere mal olduğunu söyleyin herkese;
Onlar da iyi, dürüst olmalıydılar ama hata ettiler;
Bunu unutmayın ve günah işlemekten kaçının.'

KİTAP VII

ÖZET

Raphael Adem'in isteği üzerine bu dünyanın nerede ve nasıl yaratıldığını anlattı ona. Tanrı Şeytan ve Meleklerini Cennetten kovduktan sonra bir başka dünya ve orada yaşayacak başka yaratıklar yaratacağını söyledi; bu yaratılışın altı günde tamamlanması için de Oğlu ile ona yardımcı olacak Meleklere görev verdi, onları gönderdi; Melekler bu performansı ve onun Cennete tekrar yükselişini ilahilerle kutladılar.

Cennetten aşağı in Urania[240], eğer adın gerçek olarak buysa,
Onun kutsal adı Olimpos tepesinde yankılandı ve ben
Pegasus[241] kanadının üzerinde uçarak yükseldim.
Bunun anlamı çağırılan o isim değildi; ne sen, ne dokuz Müz,
Ne de Olimpos'ta yaşayanlar için değil ama cennet-doğumlular için,
Tepeler görünmeden ya da pınarlar fışkırmadan sen ebedi akılla
Konuştun, kız kardeşine akıl verdin ve onunla beraber Yüce Tanrının
Huzurunda oynadın semavi şarkının eşliğinde. Senin Cennetler
Cennetine dünyalı bir misafir götürdüğünü tahmin ettim, bir
Semavi hava karıştırarak. Güvenlik içinde beni eski halime götür,
Bu dizginsiz uçan küheylandan[242] Aleian[243] ovasında düşmeyeyim diye,
Hatayla oralarda kimsesiz ve umutsuz tek başıma kalmayayım.
Henüz yarısı tanınmamış duruyor, fakat görünür şekilde
O günlük kürede; Dünya üzerinde durmuş, kutup üzerinde
Kendinden geçmiş değil, ölümlü sesle daha güvenli şarkı
Söylerim, kısık ses ya da sessizce, kötü günler olsa da kötü dille;
Karanlıkta ve etrafta tehlikeler varken ve de yalnızlık; ama yine de
Yalnız olmam sen uykularımda beni ziyaret ederken, ya da Doğuda
Sabah olurken. Ama sen yine de şarkımı yönet Urania ve az da olsa
Dinleyici bul bana. Fakat Bacchus[244] ve cümbüşçülerinin
Uyumsuzluğundan uzak dur, Rodop'ta Trakyalı şaire saldıran o ayak
Takımından, orada kayaların ağaçların kulakları var, vahşi gürültüler sesi
Ve harp müziğini bastırıyor, Müz[245] bile oğlunu koruyamıyor. Onun için
Bir şey dilerken dikkat et, çünkü sen cennetliksin, o ise boş bir rüya.

Söyle Tanrıça, nazik Baş Melek Raphael Adem'e o korkunç örneği
Vererek, Cennette günah işleyenlerin başına neler geldiğini, Adem'in
Ya da ırkının başına da aynı şeylerin gelebileceğini, onun için yasak
Meyveye dokunmaması gerektiğini söyledikten sonra neler oldu,
Biliyorsun. Adem karısı Havva ile birlikte o hikâyeyi dikkatle dinledi,
Hayran oldu böyle önemli ve garip şeyler duyunca şaşırdı, Cennette
Nefret gibi duygulara yer olmaz diyordu o. Ve de Tanrının yakınlarında
Böyle savaşların olacağını inanmıyordu; ama kötülük çok geçmeden
Geldi ve Tanrının yarattıklarını sardı, kutsallıkla ilgisi yoktu bunun.

---

[240] Mitolojide astronomi perisi.
[241] Mitolojik bir kanatlı at.
[242] Pegasus'a binip, onu zapt etmeye çalışmıştır ama Zeus Pegasus'un onu üzerinden atmasını sağlamıştır
[243] Türkiye toprakları, Likya. Burası Pegasus'un Bellerophon'u üzerinden attığı yer
[244] Yunan mitolojisindeki şarap ve eğlence tanrısı Dionysos'un Roma mitolojisindeki karşılığıdır
[245] 9 Müzün en büyüğüdür ve epik şiirin temsilcisi olarak Orpheus'un annesidir

Adem sonradan içinde doğan şüpheleri yok etti; günah işlemeden
Yaşamını sürdürürken kendisini ilgilendirecek şeyler aradı—Cennet
Ve Dünyadaki bu bariz olaylar nasıl başlamıştı merak ediyordu;
Bunlar ne zaman ve nerede yaratılmıştı; neden yaratılmıştı; Eden'de
Neler olmuştu, aklında iken bunları öğrenmek istiyordu ve
Kendini tatmin etmek için Cennetten gelen misafirine sordu bunu:

'Bize söylediklerin büyük şeyler Kutsal Varlık, kulaklarımıza
İnanmak bile zor, bu Dünya dışında çok farklı şeyler bunlar, semavi
Diyardan gelip bizi zamanında uyardın, bunlar insan bilgisi dışında şeyler
Ve kaybımız büyük olabilirdi, bunun için sana sonsuz teşekkürlerimizi
Sunarız, Tanrının emirlerini hiç kuşkusuz yerine getireceğiz.
Lütfettin ve bize bilmemiz mümkün olmayan şeyleri anlattın, uyardın
Bizi, ama şimdi bize belki de bilmemiz gerekmeyen bir şeyi anlatırsan
Çok seviniriz—bizden çok uzaklarda, çok yukarda olduğunu bildiğimiz
Bu Cennet nasıl başladı, tüm bu sayısız hareketli ateşleriyle[246], tüm uzayı
Dolduran varlığıyla, Dünyayı da saran bu hava kitlesiyle; Yaratıcı
Sonsuzluk içinde hangi nedenle harekete geçti, yarattı bunları tüm
Bu Kaos içinde; bu ebedi imparatorluğun sırlarını anlatmayı
Sana yasak etmedilerse bize anlat, Yaratanın yaptıklarını
Ne kadar İyi bilirsek onun Yüceliğini o kadar iyi anlayabiliriz.
Ve büyük gün ışığı dik gelerek Onun ırkını aydınlatmak ister;
Senin sesindeki, güçlü sesindeki şüpheli ifadeyi Cennette
O da duyar, ırkına söylemekte gecikme olduğunda ve belirsiz
Derinliklerden Doğanın doğumu geciktiğinde, ya da eğer
Akşam Yıldızı ve Ay dinleyicilerine acele gelirse, Gece onlara
Sessizlik getirecek ve seni de Uyku dinleyecektir, ya da senin
Şarkın son bulana kadar Onun yokluğunu hissederiz ve
Sabah aydınlığından önce gitmen için seni serbest bırakırız.'
Adem muhteşem misafirine bunları söylediği zaman
Tanrısal Melek ona yumuşak bir ifadeyle cevap verdi:

'Sen öğrenmek için arzunu büyük bir dikkatle aktardın bana;
Fakat Yüce Tanrının yaptıklarını anlatmak için ne bir Meleğin
Dili ya da sözleri yeterlidir, ne de senin anlayışın bunları anlamaya.
Fakat anladığın kadarı bile Yaratıcının ihtişamını sana anlatmaya
Yeter ve bu kadarı bile sana mutluluğu gösterecektir, bu da yeter,

---

[246] Yıldız ve gezegenler.

Senin arzuna cevap vermem için gereken emri yukardan duydum. Sana kısıtlı bazı bilgiler verilebilir; ama bunun ötesinde sormaktan Kaçın ve açıklanmayanları kendiliğinden açıklamaya çalışma, çünkü Kadirimutlak, Yüce Tanrı bunları hemen hiçbir Dünya ya da Cennet Sakinlerine vermemiştir. Araştırmak ve bilmek için geriye yeterince Şey kalır; ama Bilgi gıdadır ve aklın alabileceği her şeyi yeterince Öğrenmek gerekir, aşırılıktan kaçının, her şeyin fazlası sıkıntı yaratır.

'Bil ki Lucifer (Yıldızların arasındaki en parlak olan gibi, bir Zamanlar Tüm Melekler içinde en parlak olan Şeytana böyle deyin artık) Cehennemin En Derin çukuruna ordusuyla beraber düştükten ve Tanrının Oğlu Melekleriyle birlikte muzaffer olarak geri döndükten sonra Yüce Tanrı tahtının önünde onları topladı ve Oğluna şöyle hitap etti:

"'En sonunda kıskanç düşmanımız kendisi gibi isyan eden tüm Ordusuyla birlikte bizim gücümüze karşı koyamadı, göz diktiği Tanrı Tahtını ele geçiremedi ve kendisiyle birlikte isyan edenlerin hepsini çekip Cehenneme götürdü.Ama Cennette onların yerlerini geride kalanlar Doldurdu, burada şimdi de yeterli nüfus var, krallıklar devam edecektir. Fakat o yaptığı kötülükle Cennet nüfusunu azalttığını söyleyerek Gururlanmasın diye bu durumu onarmaya karar verdim ve bu nedenle Yakında yeni bir dünya yaratacağım; bir erkekten yeni bir ırk üreyecek Ve onlar orada yaşayacaklar, onlar ancak uzun süre orada yaşayarak İtaatkar olduklarını, erdemlerini kanıtladıktan sonra Cennete Gelebilecekler, böylece iyi olanlar hem Dünyada ve hem de Cennette Yaşayacaklar, bu yerler sonsuza kadar birlik ve mutluluk dolu bir tek Krallık olarak devam edecektir. Bu arada sizler rahat olun ey Cennet Güçleri ve Sen ey Oğlum, bu sözüm sana, senin elinle yapacağım bunu:
Konuş ve bitir bu işi: Ben üstünlüğümü ve gücümü de seninle beraber
Gönderiyorum; Derin'in[247] sınırlarını sonsuza kadar uzat
Orada sonsuz boşluk olsun istiyorum, Benim gücüm
Sınırsız olmasına karşın artık geri çekileceğim, artık
İyilik yapmayacağım, ihtiyaç ve Şans bana
Yaklaşmasın artık ve benim yapacağım Kader olsun."

'Yüce Tanrı bunları söyledi ve Tanrı Oğlu onun sözlerini uyguladı. Tanrının emirleri anında yerine getirildi, fakat tüm bunlar insanın Kulağına gitmedi, onlar sadece istendiği gibi davrandılar. Yüce Tanrı Emri duyulunca Cennetin her yerinde büyük sevinç, mutluluk yaşand

---

[247] Cehennemin dibi

Yüce, Ulu Yaratana zafer şarkıları söylendi, insanın geleceği için iyi
Dilekler sunuldu, Tanrıya baş kaldıran asilerin gidişleri kutlandı;[248]
Kötülükten iyiliğin doğuşu kutlandı, Tanrıya övgüler yağdırdılar,
Giden asilerin yerine daha iyilerin geleceğini söylediler.
'Hiyerarşiler şarkılar söylediler. Şimdi büyük seferine tam donanmış
Olarak çıkacak olan Tanrının Oğlu, Yüce Yaratanın gücüne, akıl, dirayet
Ve sevgisine sahip olarak gidecek ve Babası onun içinde parlayacaktı.
Oğlun savaş arabası çevresinde sayısız Melekler, Krallar,
Prensler, Erdemliler, kanatlı Ruhlar ve Tanrının
Kanatlı savaş arabaları diziliydi, tüm bu güçler pirinçten
Yapılmış iki dağ arasında duruyordu, sayıları pek çoktu,
Sayılamayacak kadar çoktu, hepsi Efendilerini bekliyorlardı.
Cennetin kapıları ahenkli bir biçimde açılırken altın
Menteşelerin sesleri duyuldu, yeni dünyalar yaratacak
Yüce Güç oradan geçerek ilerledi. Cennetin kenarında durdular
Ve sonsuz derinlikte olan çukura baktılar,
Bir deniz gibi korkunç, karanlık, vahşi görünüyordu
Çukur, dip tarafta korkunç fırtınalar ve Cennete saldırmak ister gibi
Kabaran dalgalar vardı ve ortada her taraf kaynıyordu.
'Her Şeye Gücü Yeten, "Sessiz olun ey dertli dalgalar, sakin olun!"
Diye kükredi, "kavgalar, savaşlar bitti!" Yüce güç sonra
Meleğin kanatlarında yükseldi, muzaffer Baba olarak uzaklara,
Kaos'un içine, henüz doğmamış Dünyaya uçtu, Kaos duydu onun sesini;
maiyeti de parıldayan bir grup olarak onun gücünün yaratacaklarını,
Yaratılışı görmek için onun arkasından gittiler.
Sonra şevkle dönen tekerlekler durdu, Yüce Tanrı ebedi yerinde
Hazırlanan Altın kompaslarını aldı, tüm Evreni ve
Bütün yaratılmışları bir sınır içinde topladı.
Bir ayağını merkeze koydu ve diğeriyle gözle görülmeyen
Derin ve geniş bir daire çizerek şöyle dedi:
"Sen buralara kadar genişleyeceksin, senin
Sınırların bu kadar, sen bu daire içinde kalacaksın Ey Dünya."
Böylece Tanrı Cenneti ve de Dünyayı yarattı. Cehennemin üzerinde
Derin karanlık vardı, fakat Tanrının Ruhu geniş kanatlarını sakin suların
Üstüne açtı, sıvı kitleden canlı fazilet ve canlı bir sıcaklık sızdı ama

---

[248] Luka 2 14'e gönderme yapılmaktadır

Yukardan siyah, şarap tortusu gibi, soğuk, cehennemi yaşama karşı bir
Şeyler aktı; bunlar dökülerek etrafa dağıldılar, havayla
Dünya arasına girdiler ve sonra merkezde dengelendiler.
'Tanrı, "Işık gelsin," buyurdu ve birden derinlerden
Her şeyin özü olan Semavi, ruhani ışık fışkırdı ve kaynağı olan
Doğudan itibaren yayılmaya başladı, ama Güneş henüz yoktu ortada;
Bulutlardan oluşan bir meskende bir süre kaldı o.
Tanrı ışığın güzel olduğunu gördü ve bu ışık küreyi ikiye
Böldü, Tanrı aydınlık olan yere Gündüz, karanlığa Gece dedi.
Böylece ilk gün eşit olarak başladı; göklerdeki varlıklar
Doğudan fışkıran ışığın karanlığı yavaşça dağıldığını görünce bunu
Kutladılar, şarkılar söylendi, Cennet ve Dünyanın doğum günüydü bu.
Melekler evrenin boşluğunu neşeyle doldurdular,
Altın harplarını çalmaya başladılar, Tanrıya ve
Yaptıklarına ilahilerle övgüler yağdırdılar; ona
Yaratıcı diyerek şarkılar söylediler, mutlu oldular.
Hem ilk akşam ve hem de ilk sabah olduğunda böyle oldu bu.
'Tanrı tekrar, "Sular birbirinden ayrılsın ve suların üstünde gök kubbe
Olsun," buyurdu ve sonra şeffaf havadan gök kubbeyi yarattı; sular ve
Sema birbirinden ayrıldılar, böylece Dünya sakin sularla çevrili olarak
Yaratıldı, okyanuslar meydana geldi, yeni yaratılanların düzeni
Bozulmasın diye Kaos'un gürültüsü kayboldu ve
Tanrı Cennete Sema, Asuman dedi.
Böylece sabah korosu ikinci gün de şarkılar söyledi.
'Dünya şekillendi ama sularda henüz olgunlaşmamış bir cenin gibiydi;
Dünyanın tüm yüzeyinde büyük, ana okyanus akıyor ve doğurgan,
Üretken bir biçimde küreyi yumuşatıyordu, büyük anayı mayaladı,
Hamile bıraktı, üretici nemle doyurdu; o zaman Tanrı şöyle dedi:
"Gök Kubbenin altındaki sular, bir yere toplanın ve
Kuru kara parçası da meydana çıksın."
Onun bu emri üzerine dağlar yükseldi ve dorukları bulutlara karıştı.
Böylece dağlar tepeler yükselirken çukurlar derinleşti,
Sularla kaplandı; her şeyle birden küre oluşumu başladı;
Bazı yerler kristal duvarlar gibi yükseldi,
Akarsular oluştu. Boru çalmasıyla toplanan ordular gibi,
Uygun yerlerde dalgalar birbirlerini izledi; meyilli yerlerde
Sular hızlı, düzlüklerde yavaş aktılar; kayalar, tepeler

Onları tutamadı; sular yeraltında ya da üstünde
Kendilerine hep akacak bir yol buldular ve bazı yerlerde
Derin kanallar oluştu; Tanrı karaların kuru kalmasını
Emredene kadar. Akarsular yataklarında akıyor ve çevrelerini
Suluyorlardı. Tanrı kuru yerlere kara, sulu yerlere
Deniz adını verdi; bunun güzel olduğunu gördü ve
"Karalarda yeşil otlar büyüsün, otlar tohum, ağaçlar meyve versin,"
Buyurdu. Bu emir verilir verilmez Dünya üzerinde daha önce kupkuru,
Çorak olan karalar yeşilliklerle kaplandı; her yerde çimenler yetişti,
Rengarenk çiçekler, güzel kokular; kapladı her yanı, sarmaşıklar
Etrafı sardı, sazlar, kamışlar, mısırlar bitti sulak topraklarda;
Sonra gül çıktı topraktan ve büyük ağaçlar dallarını etrafa yaydılar,
Önce tomurcuk ve sonra meyvelerini verdiler, dağlar tepeler ormanlarla
Kaplandı, vadiler, pınar başları yemyeşil oldu, nehirler akmaya başladı;
Dünya şimdi tanrıların yaşadığı Cennete benzedi; ama Tanrı Dünya
Yüzüne yağmur göndermemişti henüz ve toprağı işleyecek insan yoktu
Daha, ama topraktan yükselen nem etrafı ıslatıyordu ve Tanrının
Yarattığı toprakta bitkiler bu nem sayesinde yeşerip büyüdüler.
Tanrı gördüğü manzaradan hoşlandı ve böylece üçüncü gün başladı.
'Yüce Tanrı şöyle dedi, "Gök Kubbedeki ışıklar gündüz ve geceyi
Birbirinden ayırsınlar, bu şekilde günler, mevsimler ve yıllar oluşsun;
Gökyüzündeki kaynaklardan da Dünyaya ışık gelsin," ve emri yerine
Getirildi. Tanrı sonra iki büyük ışık kaynağı yarattı, büyük olan gündüz
Daha çok, Gece az ışık verecekti; sonra yıldızları yarattı ve onları
Gökyüzüne yerleştirdi, onlar da dünyayı aydınlatacak, geceyle gündüzü
Birbirinden ayıracaklardı. Tanrı yarattıklarını baktı ve beğendi onları,
Güneş sonsuza kadar yanacak, her yeri ısıtacaktı; sonra Ay ve yıldızlar da
Yararlı olacaktı Dünyaya, Gök Kubbe yıldızlarla kaplandı. Güneşin
Çevresine hareket halinde gezegenler yerleştirdi Tanrı, sabah yıldızı[249]
Güneşten ışık alıp parlayacaktı. Ama onların ışıkları yeryüzünden yine
Sönük görünecekti. Doğuda ilk önce o muhteşem parıltı göründü, tüm
Ufuk parlak ışınlarla donandı, sonra Gökyüzü aydınlandı
Ve Peliades Tanrının önünde dans etti. Ay daha az parlaktı
Ama aynasını batının ters yönüne çevirmiş, bütün yüzüyle ondan
Alıyordu ışığını, çünkü diğer cephesinde ihtiyacı olan ışık yoktu

---

[249] Venüs

Ve gece gelene kadar o mesafeyi tuttu; sonra doğuya döndü ve parladı, Gökyüzünün büyük ekseninde ve etrafında binlerce daha küçük ışık Vardı, yıldızlardı bunlar; sonra dördüncü günün sabahı ve akşamı oldu.

'Sonra Tanrı, "Sularda sürüngenler, balıklar üresin, onlar da yaşasın," Buyurdu, "Sonra gökyüzünde kuşlar üresin, kanatlanıp uçsunlar." Tanrı Daha sonra balinaları ve yaşayan her yaratığı yarattı, karada ve denizde Ve havada. Onları sevdi ve kutsayarak, "Yüzenler çoğalın, denizleri, Gölleri ve akarsuları doldurun, kümes hayvanları da üresinler, artsınlar Karada." Bu emirden sonra bütün sularda yüzgeçleri, pulları parlayan Balıklar ürediler, arttılar, sürüler halinde yüzmeye başladılar, diğer Hayvanların sayıları da artmaya başladı, bir yandan yosunlar çoğalıp Denizleri yeşil yaparken, kabuklular da üredi, sedef kabukları içinde, Kayaların altında; gıda aradılar; denizlerde foklar ve yunuslar oynuyor, Koca vücutlarıyla neşeleniyorlardı. Yaşayan yaratıkların en büyüğü Balinalar dağ gibi vücutlarıyla denizlerde yüzüyor, Uyuyorlardı, deniz suyunu içlerine çekip sonra fışkırtıyorlardı. Kıyılarda, ılık mağaralara giriyor, yavrularını doğuruyorlardı ve bu yavru Balinalar da çok geçmeden hareketleniyor, kıyıları küçümseyip engin Denizlere açılıyorlardı. Başka yerlerde kartallar ve leylekler uçuşuyor, Kayaların ve sedir ağaçlarının üstüne yuvalarını yapıyorlardı. Bazıları Havada rasgele uçuşuyor, bazıları kendilerine av arıyorlardı, bazen Sürüler halinde toplanıyor, denizlerin üzerinden başka diyarlara Uçuyorlardı; dikkatli turnalar rüzgarlarla birlikte yıllık seyahatlerine Çıkıyor, uçuyorlardı. Küçük kuşlar ormanlarda öterek daldan dala Konuyor, rengarenk kanatları çırpıyorlar, bülbüller bütün gece Şakıyorlardı; diğer kuşlar gümüş gibi parlak göl ve nehirlerde Göğüslerini yıkar: beyaz kanatları ve uzun eğik boynuyla mağrur Kuğular göllerde yüzerler, ama bazen uzun kanatlarıyla havalanır, Sular yerleri bırakıp gökyüzüne çıkarlar. Bazıları yerde dimdik Yürür—ibikli başları mağrur, sessiz saatlerde öterler, yıldız gibi Parlak gözleri ve renkleriyle Tanrının hoşuna giderler. Böylece Sularda balıklar, havalarda kuşlar çoğalırken beşinci günün Önce sabahı, sonra da akşamı oldu ve gün sonu erdi.

'Yaratılışın son günü olan altıncı gün, akşam harpları ve Sabahla başladı; o zaman Tanrı şöyle konuştu: "Yaşayan bütün Hayvanlar, büyük küçük başlar, sürüngenler, hepsi Dünyada Toplansınlar." Dünya bu emre uyarak kucağını tüm canlılara açtı,

Büyük küçük tüm yaşayanlar orada toplandılar. Toprakta yaşayanlar
İnlerinden, ormanlardan, çalılıklardan çıktılar—ağaçlar arasında çift
Olarak ilerlediler: yeşil ovalarda sürüler halinde, bazıları da tek
Başlarına dolaşırlardı, bunlardan büyük sürüler doğdu. Yeşil
Çayırlarda buzağılar doğdu; sonra aslanlar çıktı ortaya, kaplanlar
Göründü, toprak altından köstebekler çıktı meydana, yeryüzündeki
Su aygırı gibi büyük hayvanlar etrafta dolaşmaya başladılar,
Hipopotamlar ve timsahlar da göründüler. Sürüngenler ve
Böcekler canlandılar, yaşamaya başladılar. Bazıları oynak
Uzuvlarını kanat gibi oynattılar, bazılarının yüzünde aynı yaz gururu
İfadesi görülüyordu, altın sarısı, mor ya da yeşil renkte; bazıları
Yerlerde yılankavi izler bırakıyordu; hayvanların hepsi doğanın
Küçük yaratıkları değildi elbette; bazı yılan türleri çok iri ve uzundu,
Hatta bazılarında küçük kanatlar vardı. Daha sonra nesilleri tükenecek
İri hayvanlar doldurdu yeryüzünü. Sonra eşini besleyen ve balmumu
Hücreleri balla dolduran dişi arının vızıltıları duyuldu. Bütün canlıların
Sayılarını ve türlerini burada saymak mümkün değil; ama kurnaz ve
Sinsi yılan bilinir, bazen çok büyük olur, parıldayan gözleri vardır,
Ama sana zarar vermez ve senin sesine itaat edecektir.

'İşte Büyük Yaratıcının ilk hareketini verdiği
Gökyüzü böylece parıldadı ve Dünya süslü ve gösterişli
Kisvesiyle oluşumunu tamamladı ve o güzel tebessümünü
Gösterdi; havada, sularda ve toprakta hareket başladı,
Her çeşit hayvan yürüyüp koşmaya, yüzmeye ve uçmaya başladı;
Ama altıncı Gün henüz bitmemişti Yüce Yaratıcının hâlâ
Yapılacak işleri vardı diğerleri gibi vahşi ve başı yere
Yakın olmayan ama mantığı, aklı bulunan bir başka
Yaratık doğrularak doğacaktı Dünyaya; dik duracak, berrak, sakin
Yüzüyle diğer canlıları yönetecek, kendini bilecek,
Tanrı emirlerine uyacak ve minnettar olacaktı Ona; kalbi, sesi ve
Gözleriyle kendini Tanrıya verecek, onu tüm yarattıklarının
Başına koyan Yüce Yaratıcıya tapacaktı. Bu nedenle
Her yere yetişen Yüce Tanrı (O nerede yoktu ki?) Oğluna şöyle dedi:

'İnsanı kendi imajımıza göre yaratalım, bize benzesin,
Suretimiz olsun, Karada, havada ve denizlerde bütün
Hayvanları, kuşları, balıkları ve de yerlerde sürünen tüm sürüngen
Yaratıkları yönetsin." Sonra Tanrı seni yarattı Adem, Ey İnsanoğlu,

Seni topraktan yarattı Tanrı ve burnundan hayat soluğunu verdi sana;
Kendi imajını verdi ve sen de yaşayan bir ruh oldun. Seni erkek olarak
Yarattı Tanrı ve ırkının üremesi için sana dişi bir eş de verdi;
Ve sonra şöyle dedi: "Üreyin, çoğalın ve Dünyayı doldurun, ona
Hükmedin, karada, denizde ve havada hayvanları kontrol altında tutun,
Dünyada hareket Eden her canlı sizin emrinizde olsun." Bu yaratılış olayı
Her nerede olduysa (Çünkü bunun nerede olduğu bilinmiyor) seni bu çok
Güzel koruya getirdi, Tanrı ağaçlarıyla dolu bu bahçeye getirdi ve onların
Tüm meyvelerini gıda olarak sana bahşetti. Burada topraktan yetişen her
Türlü gıda var; Fakat üzerinde iyilik ve kötülük meyveleri olan ağaca
Yaklaşamaz, onun meyvelerinden yiyemezsin; onlardan yediğin anda
Ölürsün. Bunu yapmanın cezası ölümdür; çok dikkatli ol ve iştahına
Dikkat et, yoksa günah işler ve bunun cezası olan Ölüme razı olursun.

'İşte,Yüce Tanrı böylece işini tamamladı ve yarattıklarını gözden
Geçirdi, ve bak! her şey çok güzel. Böylece altıncı günün de sabah ve
Akşamı tamamlandı; Ama Yüce Yaratanın işleri ancak Göklerin
Üstündeki Cennette bulunan tahtına çıkarak oradan yarattıklarına bakınca
Tamam olacaktı, baktığı yerden her şey, her yaratık güzel görünüyordu,
İstediği gibi olmuştu her şey. Yüce Tanrı yukarı doğru uçarken
Arkasından bir alkış tufanı koptu, on bin harp Meleklerin müziğini
Çalmaya başladı Ona; bu sesler ve müzik dünyada ve gökyüzünde
Yankılandı, her yana yayıldı (hatırlarsın, sen de duydun bu sesleri),
Göklerde tüm yıldızlar, takımyıldızlar, gezegenler bu mutluluk
Şarkılarını, Müziğini dinlediler. "Açın ebedi kapılarınızı," diye şarkılar
Söylediler; "Ey Gökyüzü, Cennet, yaşayan kapılarınızı açın; altı günde
Muhteşem çalışmasını tamamlayan, Dünyayı yaratan
Yüce Tanrıya açın kapılarınızı; Tanrı bundan sonra
Lütfedip dürüst insanların meskenlerini sık sık ziyaret
Edecek ve kanatlı meleklerini gönderecek onlara."
Böylece Cennet bu şarkılar arasında kapılarını açtı ve Tanrı tozları altın
Olan yoldan ebedi evine doğru ilerledi. bu yolun kaldırımları yıldızlardı,
Geceleri gökyüzünde görünen Samanyolu idi. Şimdi Dünyada, Eden'de
Yedinci akşam oluyordu, çünkü güneş battı ve doğudan
Alacakaranlık geldi. Tanrının yüksekte ebediyen duran tahtına
Tanrının Oğlu Geldi ve Onun yanına oturdu; O da görünmez
Olmuştu, ama orada kaldı ve takdir edildi,
O da yapılanlara yardımcı olmuştu ve şimdi, yedinci günde dinleniyordu;

Ama harp müziği susmadı, devam etti, tüm diğer müzik aletleri de
Çalmaya devam ettiler, korolar şarkılarını sürdürdü; altın
Buhurdanlıklardan yükselen tütsüler, buhurlar Dağı gözlerden gizlediler.
Melekler Yaratılış ve altı gün şarkılarını sürdürdüler:
"Sen büyüksün Yehova[250], Senin gücün sonsuzdur;
Seni kim ölçebilir, hangi dil anlatabilir; şimdi dönüşünde dev-
Meleklerden çok daha büyüksün, güçlüsün, o gün Senin şimşeklerin daha
Müthişti; ama yaratmak yaratılanı mahvetmekten çok daha büyük bir iş.
Sana kim zarar verebilir Yüce Tanrı, imparatorluğunu kim sınırlayabilir?
Sana inanmak istemeyen Ruhları kolayca yendin,
Kovdun Cennetinden onlar seni yok etmeyi düşünürken,
Sana tapanların bir kısmı senden ayrılıp gittiler.
Seni amaçlarına göre kullanmak isteyenler Senin gücüne
Tanık oldular; Sen onların kötülüklerini kullanarak bundan iyilikler
Çıkardın. Yeni bir Dünya yarattın, Cennetin kapısına yakın bir başka
Cennet getirdin, cam gibi şeffaf bir gökyüzü, parlayan bir deniz yarattın;
Sayısız yıldızlı bir gökyüzü ve belki de yaşam kaynağı olacak dünyalar;
Ama Sen onların mevsimlerini, sürelerini iyi biliyorsun; dünyayı
Denizlerle çevrili çok güzel, harika bir yaşama yeri olarak yarattın.
Kendi imajında yarattığın insanoğlu orada mutlu yaşayacak, Tanrıya
Tapacak ve bunun karşılığında karada, denizde ve havada her şeye hakim
Olacak; Tanrı'ya tapanlar üreyecek, çoğalacaklar, mutluluklarını takdir
Ederek doğru yoldan ayrılmazlarsa üç kat mutlu olacaklar."

'İşte böyle devam ettiler şarkılarına Melekler ve gök kubbe onların
Sesleriyle çınladı, yankılandı: böylece Sebt[251] Günü kutlandı. Sanırım
Şimdi senin bu Dünya ve yaşamların nasıl başladığına dair sorun
Cevaplanmış oldu; ve senden üreyecek nesiller de bunu senden
Öğrenecek; eğer bunu yapmaktan, anlatmaktan vazgeçmezsen tabii.'

KİTAP VIII

ÖZET

Adem'in semavi olaylarla ilgili sorularına verilen yanıtlar şüphelidir ve bu konuların daha ciddi şekilde araştırılmasını, bilgi edinilmesini teşvik eder. Adem onun anlattıklarına razı olur ama yine de Raphael'i tutmak ister ve kendi yaratılışından sonra olanları ona anlatır: Cennete yerleştirilişini, yalnızlık ve uygun toplumla ilgili olarak Tanrı ile konuşmasını; Havva ile ilk karşılaşmasını ve evliliğini nakleder ona. Melek onu dinler ve öğütlerini, uyarılarını bir kez daha tekrarladıktan sonra ayrılır onun yanından.

Melek sözünü bitirdi ama söyledikleri Adem'in
Kulaklarına o kadar hoş geldi ki onun hâlâ konuştuğunu
Düşündü, dikkatle dinledi onu; sonra toparlandı ve şöyle dedi:
'Sana bunları anlattığın için nasıl teşekkür edeceğimi
Bilemiyorum kutsal Tarihçi, benim merak ettiklerimi yeterince
Açık olarak anlattın, tatmin ettin beni, bunları başka türlü
Öğrenmem mümkün değildi sanıyorum, şimdi bunları
Öğrenince sevindim ama aynı zamanda da şaşırdım,
Yüce Yaratıcıya sevgim saygım daha da arttı.
Fakat kafamda hâlâ kuşkulu bir şey var ve bunu da ancak sen
Çözebilirsin. Cennet ve Dünyadan oluşan bu evrene baktığımda,
Onların büyüklüklerini tahayyül ediyorum—gök kubbedeki tüm bu
yıldızlar gibi Dünya da sadece bir nokta, küçük bir yer
Bu anlaması güç boşlukta bu karanlık dünyayı aydınlatıyorlar,
Gündüz ve gece oluyor, çoğu zaman Doğanın nasıl bu kadar
Yetenekli ve zengin olabildiğini düşünüyorum, Tanrı
Bu kadar bolluğu nasıl yarattı bizim kullanmamız için,
Gökyüzündeki bu hareketler her gün tekrarlanıyor,
Dünya da kendi çapında katılıyor bu harekete ve
Işıkla ısı alıyor hem de akıl almayacak bir hızla.'
Atamız böyle konuştu ve bunları söylerken yüzünde
Büyük bir merak ifadesi olduğu görüldü; onların gerisinde
Ama görecek şekilde oturan Havva yerinden kalktı ve meyveleriyle
Çiçeklerine bakmaya gitti; onlar onun geldiğini görünce açıldılar,
Canlandılar ve onun elinin değmesinden sonra büyüdüler.
Ama onların konuşmalarından pek hoşnut kalmamış gibiydi;
Bunları Adem'den duymak istiyordu, sadece o dinlemeliydi onu;
Merak ettiklerini kocasından öğrenmeyi yeğlerdi, ona istediğini
Sorabilirdi; Adem'in konu dışı sözleri de karıştırarak kendisine
Her şeyi evlilik bağlarına uygun şekilde aktaracağını
Biliyordu Havva; sadece Adem'in dudaklarından çıkan
Sözler değildi onu, mutlu eden. Ortak sevgi ve onurla birleşen çiftlerin
bir arada olması çok güzel bir şeydi. Havva tanrıça
Tavırlarıyla ilerledi ve yalnız başına yürüdü,
Gözlerinde büyük arzu kıvılcımları parlıyordu. Ve Raphael Adem'in
Şüphelerini gidermek ve ona iyilik etmek için kolayca şöyle cevap verdi:
'Senin merak ettiğin konuları öğrenmek istediğini biliyor

Ve bunun için ayıplamıyorum seni; Cennet senin önünde Tanrı Kitabı
Gibi açılmıştır, Onun muhteşem işlerini okuyabilir, mevsimleri, saatleri
Ya da günleri, ayları ve yılları öğrenebilirsin. Eğer doğru hesap edersen
Cennetin ya da Dünyanın hareket edip etmediği önemli değildir;
Gerisini Yüce Yaratan İnsan ya da Melek herkesten gizlemiştir,
Gizeminin takdir edenlerce de araştırılmasını istemez.
Eğer onlar tahminlere yönelirse Onun Cennet konusu onların
Tartışmalarına kalır ve Tanrı onların tahminlerine sadece gülüp
Geçecektir, Cennetin modelini çıkarmak ya da yıldızları saymak
İsterlerse; onlar bu muazzam çerçeveyi, yapıyı
Nasıl kullanabilir, nasıl inşa edildiğini, yıkıldığını, kurulduğunu
Anlayamazlar; gök kubbenin nasıl kuşatıldığını, tüm bu merkezi ve
Eksantrik hareketleri, dönüşleri, devirleri, küçük daireleri ve küreleri
Anlayamazlar. Sanırım senin mantığına göre üremek de anlaşılması güç
Konu ve parlak ve büyük vücutlar daha az parlak olana hizmet etmemeli,
Gök kubbe ve Dünya hareketsiz kalmalı ve her şeyden sadece o
Yararlanmalı; her şeyden önce farz et ki büyük ya da parlak olandan
Mükemmel sonuç çıkmıyor; Dünya gök kubbeyle kıyaslandığında çok
Küçük, parlamıyor ama parlayan güneşten daha katı ve sağlam, daha çok
Meyve veriyor. Ama o parlak ışıklar Dünyaya değil, onun üzerinde
Yaşayan sana yanıyor. Ama bırak da gök kubbenin, Cennetin genişliği,
Boşluğu konuşsun onu yaratan Yaratıcının muhteşem gücü hakkında;
İnsanoğlu kendinin olmayan bir yerde yaşadığını
Ve bu yerin onun dolduramayacağı kadar büyük olduğunu bilebilir;
O sadece küçük bir bölümde yaşıyor ve gerisi Tanrının
Bildiklerine tahsis edildi. O sayısız varlıkların hızı ve çevikliği
Yüce Tanrı tarafından verildi onlara, onların bedeni
Varlıklarına nerdeyse ruhani hız ilave edildi.
Sen benim de hızlı olduğumu düşünüyorsun, çünkü
Tanrının olduğu yer olan Cennetten sabah saatinde çıktım
Ve Eden'e öğle vakti vardım ki bu mesafe rakamla ifade edilemez.
Ama Cennette hareketler böyledir, senin hayalin için fazla hızlı olabilir;
Çünkü sen Dünyada yaşıyorsun. Tanrı kendi davranışlarını insan
Duyguları dışında tutmak için Cenneti Dünyadan görülemeyecek kadar
Uzağa yerleştirdi, hata ederek günah işlemesin diye. Güneş Dünya ve
Diğer yıldızlar için merkez olur da onlar onun çevresinde dans ederlerse
Ne olur? Onların yörüngeleri bazen yüksek, bazen alçak olur, bazen i

İlerler, bazen gerilerler, ya da hareketsiz kalabilirler;
Sabit görünmesine rağmen yedinci gezegen olan Dünya
Gözle görülemeyecek şekilde üç farklı hareket yapıyorsa ne olur?
Birçok küre meyilli hareketler, sapmalar yapar ve Güneşe değişik
Yüzlerini verirler ve gök kubbedeki tüm hareketler çıplak gözle
Görülmez; Dünyanın bir yüzüne Gün doğarken diğer yüzüne Gece
Karanlığının çökmesini kolay anlayamazsın. Güneşin ışığı şeffaf
Havadan geçerek gece vakti Dünyayı aydınlatan Ayı da gündüz vakti bir
Yıldız gibi aydınlatır orada da su, topraklar ve yaşayanlar olsaydı, Dünya
Gibi olacaktı Ay da. Gördüğün bulutlar yağmur getirir ve yağmur,
Yumuşak toprakta bitkilerin, meyvelerin yetişmesini sağlar, çoğu canlı
Yer bunları; belki bizimki gibi başka Güneşler ve Aylar da vardır, onlar
Erkek ve dişi ışınlar gönderirler ve iki büyük seks Dünyayı canlandırır,
Başka kürelerde de belki hayat vardır ve oralarda da yaşam devam ediyor
Olabilir. Doğada bu kadar büyük, geniş olan ve üzerinde yaşam
Bulunmayan, boş çöllerden ibaret yerler vardır, sadece parlarlar ama
Başkalarını aydınlatmazlar; onların ışıkları canlıların yaşadığı bu
Dünyaya kadar ulaşmaz ve Dünya da ışıklarını onlara geri göndermez.
Fakat ne olursa olsun—ister gökyüzünde egemen olan Güneş Dünya
Üzerine doğsun, ister Dünya Onun üzerine; ister Güneş alevli yoluna
Doğudan başlasın, ister batıda sessizce batarak yaşayanlara uyku
Getirsin—sen düşüncelerini gizli konularla bulandırma;
Bunları yukarıdaki Tanrıya bırak; sadece ona hizmet et ve kork ondan.
Nereye yerleşmiş olursa olsun Tanrı diğer yaratıkları da seviyor, sen de
Yönetimi Ona bırak; sana verdiklerine şükür et, bu Cennet ve güzel eşin
Havva için; Cennet senin için çok fazla yüksek, orada neler olduğunu
Sen bilemezsin. Biraz mütevazı ve akıllı ol; sadece kendini ve seninle
İlgili olan konuları düşün; diğer dünyaları, orada nasıl yaratıkların, ne
Şekilde yaşadıklarını düşünme sakın; bu Dünya ve Cennet konusunda
Yeterince bilgi verildi, bu kadarla yetin ve mutlu olmaya çalış.'

Bunları duyunca kuşkularından kurtulan Adem ona cevap verdi:
'Beni ne kadar güzel aydınlattın ey Cennetin Habercisi, saf Melek ve
Anlaşılması zor şeylerden kurtardın, en kolay yoldan yaşamasını öğrettin,
Hayatımın kötü düşüncelerle zorlaşmasına engel oldun, Tanrı da bu tür
Düşüncelerden uzak durmamızı ister zaten, bunlarla uğraşmak, bunları
Düşünmek aslında gerçekten sonuçsuz kalacaktır! bunu yapmak
Avare dolaşmak gibi bir şey, uyarılmak ya da tecrübelerle öğrenmek

Yeterli bizim için, bizimle ilgili olmayanları öğrenmemiz gereksiz,
Günlük yaşamla ilgili konuları öğrenmek yeterlidir; akıllı olmak gerekir,
Daha fazlası pis kokulu dumandır, ya da boşluktur, aptallıktır ve bizi
Hiç ilgimiz olmayan konularla, hazır olmadığımız ama merak ettiğimiz
Boş konularla uğraşmaya iter, boş çabalara yol açar.
Onun için bunları bırakalım da bizim için yararlı olacak
Konularda konuşalım; mantıklı sorarak bir şeyler öğrenebiliriz.
Daha önce başıma gelenleri anlatmaya başlamıştım;
Şimdi her şeyi anlatacağım burada; gün henüz bitmedi;
O zamana kadar anlatacaklarım da biter—cevabını ummasaydım
Anlatmazdım. Burada seninle otururken kendimi
Cennette hissettim, anlattıkların kulağıma hurma ağacının
Meyvesinden daha tatlı geldi, açlıktan susuzluktan daha hoştu;
Bunlar doyurucu, sözlerinde kutsiyet var, insanı rahatlatıyor.'

Cennetten gelen Melek Raphael buna şöyle cevap verdi:
'Lütuf saçılmış dudaklarına[252] ey İnsanoğlunun Atası,
Açık ve güzel konuşuyorsun; Tanrı sana da büyük lütufta bulunmuş,
Onun imajını sende görmek mümkün; konuşmak da sessizlik de
Yerine göre güzeldir, her sözün, her davranışın bir anlamı vardır.
Biz Cennette de Dünyada yaşayan senin hakkında iyi düşünür
Ve İnsanoğlunun Tanrı ile olan ilişkilerini tartışırız; çünkü görüyoruz ki
Tanrı seni onurlandırdı ve İnsana da sevgisini verdi.
Onun için anlat bana çünkü ben o gün yoldaydım
Cehennemin kapılarına kuvvetlerimle gittim (Öyle emir almıştık),
Tanrı işiyle meşgulken düşman ya da casuslarının onu öfkelendirmesini
İstemedik, Yaratılış işi baltalanabilirdi. Aslında
Onun izni olmadan kimse bir şey yapamazdı ve biz de Onun emrine
İtaat ettik. Kasvetli kapıları çabuk bulduk ve kapadık, barikat yaptık;
Fakat oraya varmadan önce içerden şarkı, müzik ve dans sesleri değil de
Acı ve öfke dolu haykırışlar duyduk. Sebt akşamından önce
Memnun bir halde ışıklı kıyılara geri döndük; görevimizi yapmıştık.
Ama şimdi görüyorum ki sen benim sözlerimden mutluluk
Duyduğun gibi, ben de söylediklerini sevdim.'

Onun bu sözlerine İnsanoğlunun Atası şöyle cevap verdi:
'İnsan yaşamının nasıl başladığını bir İnsanın söylemesi zor;

---

[252] Mezmurlar 45:2'ye bir gönderme.

Çünkü kim kendi başlangıcını bilebilir ki? Seninle daha uzun konuşma
Arzusu beni buna teşvik etti. Uykuya daldığım çiçekli otların üzerinde
Uyandığım zaman terlediğimi gördüm ve bu terler
Güneş ışığında kurudu ve ter kokusu üzerimde kaldı.
Şaşkın bir halde bir süre gözlerimi kaldırıp Cennete,
Boş semaya doğru baktım, sonra içgüdüyle birden kalktım
Dimdik ayakta durdum. Etrafa bakınca tepeler, vadiler, ormanlar
Güneşli ovalar gördüm, akarsuların şırıltısını duydum;
Her yerde hayvanlar kımıldıyor, kuşlar uçuyor, dallarda ötüyorlardı:
Her şey gülümsüyordu; kalbim sevinçle mutlulukla atıyordu,
Çevreyi inceledim, bazen yürüdüm, bazen koştum;
Ama kimdim ben, nerden geldim, bilmiyordum.
Konuşmak istedim, dilim itaat etti bana
Gördüklerimi adlandırmaya başladım.
"Sen Güneşsin, ışık kaynağı," dedim, "Sen aydınlanmış Dünyasın,
Yeni ve mutlu, tepelerin, vadilerin, nehirlerin, ormanların ve ovalarınla,
Ve sizler hareket eden güzel yaratıklar, biliyorsanız söyleyin,
Nasıl geldim ben buraya? Kendim gelmedim, Büyük bir Yaratıcı,
İyi ve büyük bir güç yapmış olmalı bunu. Söyleyin, bana
Bu hayatı veren gücü nasıl görürüm, tanırım, hayranlığım gösteririm
Çok mutlu olduğumu söyleyebilirim?" Böyle konuşarak ilk nefes
Aldığım yerden uzaklaştım, bu mutlu ışığı ilk kez gördüm,
Sorduklarıma cevap alamayınca çiçekli otların üzerine oturdum.
Orada uykum geldi, üzerime yorgunluk çöktü
Yine eski halime döneceğimi, yok olacağımı sandım
Birden rüya görmeye başlayınca yaşadığımı anladım;
Kutsal bir şekil girdi rüyama ve bana şöyle dedi:
"Büyük evin[253] seni bekliyor Adem; sayısız insanın ilk atasısın sen,
Ben seni mutluluk bahçene götürmek için geldim, evin hazır."
Bu varlık beni elimden tuttu ve kaldırarak havalarda uçurdu,
Yüksek zirvesi düz olan bir dağdaki ormana götürdü, burada
Çok güzel ağaçlar, kameriyeler, yollar vardı,
Dünyada daha önce böyle güzel yer görmemiştim.
Her ağacın dallarında iştah açan meyveler vardı; koparıp yemek istedim;
O zaman birden uyandım, rüyamda gördüklerimin

[253] Yaratılış 2:8'e bir gönderme. Eden'in doğusundaki bir bahçe.

Gerçek olduğunu anladım. Ama orada tekrar şaşırdım,
Rüyamda benim rehberim olduğunu söyleyen Kutsal Varlık ağaçların
Arasından çıkarak yanıma geldi. Büyük bir huşu ve neşe içinde onun
Ayaklarına kapandım. O geriye çekildi ve yumuşak bir sesle,
"Beni kim sanıyorsun, etrafında gördüklerinin Yaratıcısı mı?" diye
Konuştu, "Bu cenneti sana veriyorum, onu sen kabul et ve
İçindeki meyveleri ye; bu bahçedeki tüm meyveleri rahatça
Yiyebilirsin—burada yokluktan asla korkma; ama senin itaat edip
Etmediğini, inancını taahhüt etmek için buraya diktiğim
İyi ve kötü Bilgi ağacına dikkat et, bahçede Hayat Ağacının
Yanındaki ağaç o, seni uyardığımı unutma, o ağacın meyvesini sakın
Yeme, daima kaçın bundan, o ağacın meyvesini yediğin gün
Benim emrime karşı gelmiş olur ve ölürsün, bu günden itibaren
Bir fanisin sen ve o zaman bu mutlu halini kaybedecek,
Büyük acıların dünyasına göçeceksin." Onun bu sözü içime
Korku saldı, ama böyle bir şey olamazdı; ama çok geçmeden
Onun net görünüşü ortaya çıktı ve amacını yineledi:
"Sana sadece bu kısıtlı güzel yeri değil, seninle beraber tüm
Irkına bütün Dünyayı veriyorum; Dünyanın her yerinde,
Denizlerde ya da havada yaşayan hayvanlar, balıklar
Kuşlar senindir. Gördüğün her hayvan ve kuş türü üreyip çoğalacak;
Onları sana getireceğim ve adlarını sen koyacaksın,
Sana itaat edecekler, sadık olacaklar. Sularda yaşayan
Balıklar için de geçerli bu. Ama onları sudan
Çıkaramam, çünkü havada yaşayamazlar." Onun bu sözlerinden sonra
Tüm hayvanlar çifter çifter gelip boyun eğdiler;
Kuşlar onun kanadına konarak aynı şeyi yaptılar. Onlar önümden
Geçerken ben hepsine isim verdim ve ne olduklarını anladım;
Bu bilgiye sahip olunca Tanrı benim endişemi anladı. ·
Ama tüm bunlar olurken ben ne istediğimi hâlâ anlamamıştım
O zaman bir şeyler tahmin ederek Semavi Varlığa şöyle konuştum:
"'Ben seni hangi adla—çünkü sen bunların hepsinin üstündesin,
İnsanoğlunun Yaratıcısısın, insanlardan da üstünsün, ben sana ne ad
Vereyim—çağırayım, ey bu Evrenin Yaratıcısı, Sen bana
Her şeyi bu kadar bol verdin, ne ad vereyim sana?
Ama tüm bunları benimle paylaşacak kimse yok.

Yalnızlıkla mutluluk olur mu? Kim yalnız başına mutlu bir hayat
Yaşayabilir?" O zaman benim endişemi gören o parlak
Vizyon daha da parlak bir gülümsemeyle şöyle dedi:
'"Sen buna yalnızlık mı diyorsun? Dünya bir sürü canlı varlıkla,
Temiz havayla dolu değil mi, onlara istediğin gibi kumanda
Edemiyor, oynayamıyor musun?[254] Onların davranışlarını,
Dillerini bilmiyor musun? Onlar senin altında, onlara
İstediğini yaptırabilirsin, senin krallığın zaten çok büyük."
Evrenin Hakimi böyle konuştu ve emretti. Ben ne
Söyleyeceğimi bilemedim ve Ona şöyle cevap verdim:
'"Sözlerim sana karşı gelmek anlamına gelmesin sakın[255]
Yüce Yaratan; sen lütfedip beni burada senin temsilcin yaptın,
Tüm bu yaratıkların üstünde bir varlık
Olarak yarattın, değil mi? Tüm bu değişik canlıların
En üstüne koydun beni. Eşit olmayanlar arasında nasıl bir toplum
Kurulur, nasıl uyum sağlanır bilmem? Almak ve vermek konusunda
Eşit olmak gerekir, ama eşitlik olmazsa bir taraf güçlü,
Diğeri zayıf kalır ve bundan da sıkıcı bir durum çıkar ortaya.
İnsan tüm güzellikleri biriyle paylaşmalı ama hayvanla
Arkadaşlıkta olmaz bu. Erkek aslan ancak dişi aslanla mutlu olabilir;
Sen de onları çiftler olarak yarattın; kuşlar diğer hayvanlarla,
Ya da balıklarla arkadaş, eş olamaz, sığır da maymunla;
O halde insanın herhangi bir hayvanla eşleşmesi mümkün değildir."
'Yüce Yaratan o zaman oldukça memnun oldu
Şöyle cevap verdi bana: "Görüyorum ki kendin için güzel
Mutlu bir beraberlik istiyorsun, sana arkadaş olarak gönderdiğim
Yaratıklarla bunun olmayacağı belli. O zaman senin
İçin ne yapmamı istiyorsun, ne düşünüyorsun bu konuda?
Ben ebediyen yalnızım, benim tek başıma mutlu olabileceğime
İnanmıyor musun sen? Çünkü ben bana benzeyen,
Benimle eşit olabilecek başka bir varlık tanımıyorum,
Bilmiyorum. O halde ben yarattığım ve senin de altında olan
Tüm bu varlıklardan başka kiminle konuşabilirim?"
'O sustu ve ben sıkılarak cevap verdim Ona:

---

[254] Özdeyişler 8:30'a bir gönderme.
[255] İbrahim Peygamber de Tanrının sabrını zorlamaktan korkmuştur. Bkz. Yaratılış 18:30.

"Ey Yüce Güç, insan zekası senin ebedi yollarını anlamak için
Yetersizdir; Sen mükemmelsin ve sende hiçbir kusur bulunmaz;
Ama İnsan böyle değil, kendi benzeriyle konuşma
Arzusu var ve bunu yaparsa hata, günah işlemekten kaçınabilir.
Sen zaten sonsuzsun ve üremene gerek yok, Sen Teksin,
Yüce Tanrısın, ama İnsanoğlu neslini devam ettirmek için üremek
Zorunda, bu nedenle bir eşe ve sevgiye ihtiyacı var.
Sen tek başına kendine yeterlisin, başkasıyla konuşmaya
İhtiyacın yok, Sen böyle mutlusun ve yarattığını istediğin gibi yükseltir,
Birleştirebilirsin, çoğaltabilirsin; ben konuşarak o yaratıkları ayakları
Üstünde dik tutamam ve onlar zaten kendi hallerinden memnunlar."
Böylece cesur ve rahat konuşabildim ve kabul gördüm ki
Yüce Yaratıcı, Kutsal Varlık bana hemen Kutsal Sesiyle cevap verdi:
'"Şimdiye kadar seni denedim ve memnun oldum Adem,
Şimdi biliyorum ki sen isim verdiğin hayvanlardan değil,
Kendi türünden birini istiyorsun eş olarak. Bunu açık bir şekilde
İfade ettin bana. Benim imajım hayvanlara verilmedi,
Bu yüzden onlar sana eş olamaz, onlardan hoşlanmaman çok doğal;
Ben seninle konuşmadan önce de İnsanın yalnız kalmasının iyi
Olmayacağını biliyordum[256] ve diğer yaratıklardan birini de sana
Zaten layık görmedim, sadece senin bu konuda ne
Düşündüğünü bilmek istedim, denedim seni.
Ama sana vereceğim eşten hoşlanacağına eminim, sana benzeyecek,
Senin diğer yarın olacak o ve kalbinin arzu ettiğine kavuşacaksın."
'Yüce Tanrı sustu ya da ben başka bir şey duymadım; Onun semavi
Gücü altında yapılan bu konuşma sona ermişti ve ben o konuşmanın
Etkisiyle şaşkındım, üzerime büyük bir yorgunluk çöktü, bir yere
Oturdum, uzandım ve birden uykum geldi, sanki Doğa bana yardımcı
Oluyordu ve ben gözlerimi kapadım. Benim gözlerimi O kapadı ama
Hayal ya da düş gücümü, iç görüşümü açık bıraktı; böylece trans halinde
Soyut ortamda bir şeyler görüyorum sandım; yattığım yerde uyurken
O Parıltılı Şeklin önünde ayakta durduğumu gördüm, O üzerime eğildi,
Sol tarafımı açarak oradan bir kaburga kemiğimi çıkardı; kemik sıcaktı
Kanlıydı; yaram büyüktü ama birden o boşluk doldu, yara kapandı
İzi kalmadı. Yüce Yaratan kemiğimi elleriyle şekillendirdi,

---

[256] Yaratılış 2:18'e bir gönderme.

Kemik onun elinde insan benzeri bir yaratık oldu, sonra güzel
Farklı cinsiyette ve dünyadaki tüm diğer yaratıkları gölgede bırakan
Güzellikte bir İnsan haline geldi ve o anda kalbime o zamana kadar
Duymadığım bir sıcaklık, bir sevgi dolduğunu hissettim
Aşk perisi beni hemen etkiledi, esir aldı. Sonra bu imaj kayboldu
Bir süre karanlıkta kaldım; onu bulmak için uyandım,
Ya da onun kaybından büyük acı duyacak, tüm zevklerden
Vazgeçecektim; ama onu biraz ilerde, rüyamda gördüğüm gibi gördüm,
Dünyanın ve Cennetin tüm güzelliklerini üzerinde toplamıştı.
Görünmeyen Yaratıcısının yanında, onun sesine uyarak yaklaştı,
Kutsal evliliğin tüm gereksinmelerini de öğrenmişti.
Gözlerinde Cennet parıltısı, adımlarında zarafet vardı, her davranışı
Asalet, sevgi doluydu. Çok mutluydum ve kendimi tutamayıp bağırdım:

'"Bu her şeyi değiştirdi, düzeltti, Sen sözünü tuttun Yüce Yaratan,
Her şeyi veren Tanrım, ama bu hediyen hepsinin üstünde.
Ben şimdi tek bedenimi[257] görür gibiyim; onun adı Kadın ve Erkekten
Çıkarıldı; o ve erkek baba ve ana olacaklar, erkek ona
Bağlı kalacak ve ikisi bir vücut, bir kalp ve bir ruh olacaklar."

'Kadın benim söylediğimi duydu, kutsal, masum ve bakire tavrıyla
Yaklaştı bana, ne yaptığının bilincindeydi, ona kur yapacaktım, hiçbir
Canlıya görünmeden bir araya gelecektik, içimizde arzu vardı—Doğa
İstiyordu bunu ve o bana yaklaştı, beni görünce döndü. Onun
Arkasından gittim; Onurun[258] ne olduğunu biliyordu ve bana itaat etti.
Evlilik bağıyla onu kollarıma aldım, kuşattım, Sabah gibi kızardı; tüm
Cennet o saatte parlayan tüm yıldızlar en seçkin etkilerini gönderdiler;
Dünya bize mutluluk işaretini verdi; Kuşlar neşeyle ötüyordu; serin
Rüzgârlar bunu ormanlara fısıldadılar, onların kanatlarından güzel
Kokular yayıldı her yana, gece kuşu[259] birleşme şarkısı söyledi ve
Tepeden Akşam yıldızına evlilik ışığını yakmasını söyledi.

'Böylece sana durumumu anlattım, ne kadar büyük mutluluk
Duyduğumu söyledim ve itiraf edeyim ki her şeyden zevk alır oldum,
Fikrim değişti, içimde şiddet duygusu kalmadı—her güzelliği tatmak,
Görmek, koklamak, meyveleri yemek, yürümek, kuşların melodilerini

---

[257] Matta 19:4-6 ve Markos 10:6-8'e bir gönderme.
[258] İbraniler 13:4'e bir gönderme.
[259] Bülbül

Dinlemek istiyorum; böyle bir duygu yeniydi, içimde garip bir karmaşa
Oldu, tüm zevklerin üstünde bir şeydi bu, güzellik karşısında şaşırdım.
Ya da Doğa başarısız oldu bende ve bir yerde desteksiz bıraktı beni.
Doğal bazı alanlarda onun benden zayıf olduğunu biliyorum, ama
Bazı konularda da benden üstün olduğu açık; dış görünüş olarak
Her ikimizi de yaratan Yüce Güce daha az benziyor o ve diğer
Yaratıklar üzerindeki etkimizi daha az hissettiriyor. Ama onun
Güzelliğine yaklaştığımda etkisinde kalıyor, yaptıklarının ya da
Söylediklerinin en akıllıca, en güzel ve en iyi şeyler olduğunu kabul
Ediyorum. Onun yanında bildiklerimi adeta unutuyorum; onunla
Konuşurken sanki zekamı kaybediyor, adeta aptallaşıyorum; onun
Güzelliği yanında akıllı ve asil olduğu da belli, sanki koruyucu
Melek gibi yüzünde insana huşu veren bir ifade var."

Melek yüzünde ciddi bir ifadeyle cevap verdi ona:
"Bunun için Doğayı suçlama, o kendine düşeni yaptı; sen de aklını
Kullanırken çekingen olma; sen onu bırakmazsan ona en çok muhtaç
Olacağın zamanda o da seni bırakmaz, senin göreceğin gibi kötü
Şeyler düşünerek. Sen neye hayransın, seni ne heyecanlandırıyor
Böyle? Dıştan bakınca ondan çok hoşlandığın, ona hayran olduğun
Ve onu sevdiğin belli oluyor—ona büyük değer verdiğin her halinden
Belli; insanın haysiyeti her şeyden üstündür. Sen onu daha iyi tanıdıkça
O da seni daha çok kabul edecek, gerçekleri anladığını gösterecek,
Sen ondan daha az zeki olduğunu gösterirsen ona, ilerde seni daha
Çok sevecektir o. Ama insanların üremesine yol açan dokunma duygusu
Tüm diğer zevklerin önüne geçerse, bu zevkin hayvanlara da
Verildiğini hatırla; ama İnsanoğlu gerektiğinde bu duyguyu bastırabilir.
Sevmek güzeldir ama hırs ve tutku iyi değildir, gerçek aşkta bunlar
Yoktur. Aşk düşünceleri saflaştırır, incelitir ve kalbi büyütür, mantık
Sağduyu hakim olur, böylece cennet sevgisi çıkar ortaya,
Sadece dünyevi zevk olmaz sevişmek, sana hayvanlar arasında
Eş seçmemenin nedeni de temelde budur işte.'

Adem bu sözleri duyunca utandı, mahcup bir ifadeyle cevap verdi:
'Onunla birliktelik ve dölleme olayı bana büyük zevk verdi, ayrıca onun
Günlük davranışları, konuşmaları, aşk ve tatlı bir tavırla uysallık etmesi
Harika şeyler, çok hoşuma gidiyor, fikirlerimiz birbirine çok uyuyor,
Ruhlarımız birleşiyor—evli bir çiftin uyumu kulağa geldiğinden daha
güzel. Ama konu bu değil, ben sana içimdeki duyguları açıyorum,

Bazen farklı duygular hissediyorum; ama yine de özgürlük duygusu var
İçimde, en iyiyi uygun buluyor ve onayladığımı izliyorum.
Sevdiğim için ayıplama beni, çünkü aşk bizi Cennete götürür diyorsun,
Bizim için rehber ve yoldur; o zaman bana karşı sabırlı ol,
Sorduğum şey caizse. Cennet Ruhlarında aşk yoksa sevgilerini
Nasıl ifade eder onlar, sadece bakışlar ve görünüşlerle mi, sevgi
Gösterileriyle mi, sanal mı onların sevgileri, yoksa dokunma var mı?'

Bunları duyan Meleğin yüzünde Aşkın gerçek rengi olan Semavi
Pembe kırmızı bir gülümseme parladı ve şöyle dedi Melek: 'Bizim mutlu
Olduğumuzu ve Aşk olmadan mutluluk olmayacağını bilmen yeterli.
Senin bedenin çok temiz ve biz de zirvede hiçbir uzuv engeli olmadan
Zevkimizi alıyoruz; Ruhların kucaklaşması havanın havayla
Buluşmasından, karışmasından daha kolay, saflığın,
Temizliğin saflıkla buluşması bu, saf arzunun yaşanması,
Etin etle ya da ruhun ruhla karışmasında kısıtlayıcı engel olmaz.
Ama artık gitmeliyim, Güneş Dünyanın yeşilliklerini ve adaları terk
Ediyor, batmaya başladı. Güçlü ol, mutlu yaşa ve sev!
Ama her şeyden önce Onu sev ve itaat et Ona;
Özgür iradenle yapmayacağın şeyleri tutkunun sana
Yaptırmasına izin verme; senin ve senden üreyeceklerin içine
Mutluluk da acı da konuyor; dikkat et! Senin sebatlı olman beni
Sevindirecek, kutsayacağım seni. Sıkı dur, düşmek ya da ayakta kalmak
Senin kararlarına bağlı. İçten iyi olursan hiçbir dış yardım gerekmez
Tüm kötülük eğilimleri senden kaçar, uzaklaşır.'

Melek bunları söyleyerek kalktı ve Adem saygıyla izledi onu:
'Selametle git Cennet Misafiri, hayran olduğum Yüce Tanrıdan gelen
Ruhani Haberci. Bana karşı çok iyi oldun, tenezzül gösterdin
Her zaman minnettarlıkla anılacaksın. Yine de İnsanoğluna
Her zaman iyilik et ve sıkça dön aramıza.'

Böylece birbirlerinden ayrıldılar ve Cennetten gelen Melek
Gökyüzüne doğru yükselirken Adem de konağına doğru gitti.

KİTAP IX

ÖZET

Şeytan çeşitli kurnazlıklar, hileler düşünerek Dünyanın çevresini dolaşır ve gece vakti duman gibi Cennete süzülür; uyuyan Yılanın içine girer. Adem ve Havva sabah olunca işlerine bakarlar, Havva değişik yerlerde çalışmalarını tavsiye eder; Adem buna razı olmaz ve düşmanlarının Havva'yı yalnız bularak zarar verebileceğini söyler. Ama Havva kendi gücünü kanıtlamak ister ve ayrı çalışmalarında ısrar eder; Adem sonunda kabul eder onun isteğini. Yılan Havva'yı yalnız bulur ve gizlice yanına yaklaşarak önce seyreder, sonra tüm diğer yaratıklardan üstün olduğunu söyleyerek över Havva'yı. Havva onun konuşmasını duyunca onun insan gibi konuşmayı nasıl ve ne zaman öğrendiğini sorar; Yılan ona bahçedeki bir ağacın meyvesinden yiyerek hem konuşma öğrendiğini, hem de mantık sahibi olduğunu söyler. Havva ondan kendisini o ağaca götürmesini ister ve oraya gidince bunun yasak olan Bilgi Ağacı olduğunu görür; Yılan bütün inandırıcılığını kullanır ve sonunda Havva'yı ikna ederek yasak meyveden yemesini sağlar. Havva meyvenin tadından hoşlanır ve bunu Adem'e söyleyip söylememe konusunda tereddüt eder; sonunda ona bir meyve götürür ve bu meyveden neden yediğini anlatır. Adem önce şaşırır ama onu kaybettiğini düşünür ve çok sevdiğinden, onunla beraber yok olmak için yasağa rağmen o da yer meyveden. İkisi de aynı etkinin altında kalırlar; çıplaklıklarını örtmek isterler; sonra ihtilafa düşerek birbirlerini suçlarlar.

Tanrı ve Meleğin İnsanoğluyla dostça konuşması yok artık,
Hoşgörü de kalmadı, kırsal kesim yiyecekleri de, affedilebilir bir suç
Değil bu. Şimdi bu notları trajediye dönüştürmeliyim, güven yok,
İnsanoğlu sadakatini unuttu, suç işledi, itaatsizlik ve isyan etti; Cennet
Artık uzakta ve mutsuz, öfke ve tekdir var, karar verildi, bu olay
Dünyaya acı getirdi, günah, keder ve onun gölgesi Ölüm getirdi.
Üzücü görev ama yine de Truva surlarından kaçan düşmanına[260]
Öfkelenen sert Achilles'in gazabından daha kahramanca bir tartışma bu;
Ya da Lavinia'nın kabulleneceği[261], Turnus'un öfkesi veya Neptune'ün[262]
Hiddeti ya da Yunanlıları ve Cytherea'nın[263] oğlunu
Uzun zaman şaşırtan Juno'dur[264]: eğer gece ziyaretini dilemeden
Yapan semavi efendimden[265] cevap alabilirsem ve uyuklamazsam,
Ya da efendim önceden düşünülmemiş şiirimi kolaylaştırıp ilham
Verirse bana; önce seçimi uzun zaman alan ve geç başladığım bu
Kahramanlık şarkısının konusu hoşuma gittiğinden; doğası savaşa
Neden olmadığından, bundan böyle tek kahramanlık tartışması
Sanılacağından, eski savaşlardaki yağmacı masal şövalyeleri
Taklit edilecek, ya da yarışlar ve oyunlar tarif edilecek,
Eşyalar eğilecek, kalkanlar parlatılacak. Küheylanlar, üstlerindeki
Süslü örtüler, çeşitli süslü koşumlar, muhteşem şövalyeler,
Turnuvalar ve sonra saraylarda verilen ziyafetlerle insanlara
Ya da şiirlere kahramanca adlar verildi. Ben o kadar da usta ve
Çalışkan olmadığımdan tartışmalara girmem, o isimden söz etmek
Yeter bana, ama yaşlanırsam, hava soğuksa ya da yıllar kanadımı
Islatır[266] ve moralimi bozarsa her şey değişir; her şey benim olacaksa
Olur ama geceleri kulağıma gelenler de etki yapabilir.

Güneş battı ve onun arkasından görevi Dünyaya alacakaranlık
Getirmek olan Hesperus[267] yıldızı da görevini yaptı gündüz ve gece
Arasında, şimdi bir uçtan diğerine Gece yarıküresi ufku peçeledi.
Cebrail'in tehditleriyle Eden'den kaçan Şeytan kötülüğünü artırdı,
İnsanoğlunu mahvetmeye soyundu, bunun kendisine daha çok zarar
Verebileceğini bildiği halde vazgeçmedi kötülük yapmaktan.

---

[260] *İlyada*'da Hector
[261] Virgil'in *Aeneid*'ine bir gönderme
[262] Yunan mitolojisindeki denizler tanrısı Poseidon'un bir diğer adı.
[263] Venüs, Aeneas'ın annesi
[264] Roma mitolojisinde Jüpiter'in kız kardeşi ve karısı. Ana tanrıça.
[265] Urania.
[266] Yaşlılık ve nemli havaların insan yeteneklerini sakatladığına dair inanca vurgu yapılmaktadır.
[267] Akşam yıldızı, Venüs.

Gece vakti kaçtı ve Dünyayı dolaştıktan sonra gece yarısı geri döndü,
Gün ışığına dikkat ediyordu, çünkü Güneşin vekili Uriel onun girişini
Nöbetçi Meleklere haber verdi. Böylece Dünyanın çevresini birkaç kez
Dolaştı, iki kutup arasında dört kez gidip geldi ve sonra Melekleri
Kuşkulandırmadan geri döndü. Cennetin eteklerinde, Dicle'nin[268]
Yeraltına girdiği yerde Hayat Ağacının yanında bir pınar vardı; Şeytan
Nehirle birlikte yeraltına girdi ve sonra kaynakla, sise karışarak dışarı
Çıktı ve gizlenecek bir yer aradı. Eden'den Pontus ve Pool Maeotis
Üzerinden[269] Denizi ve karayı aradı, Ob[270] nehrinin ötesine kadar;
Aramasını Antartik'e kadar sürdürdü; sonra batıya Orontes'ten[271]
Darien'e[272] oradan da Ganj ve Indus'un aktığı topraklara gitti.
Böylece dünyanın her yerini aradı, orada yaşayan canlıları
Kendi işine en çok yarayacak olanları inceledi ve Yılanın en zeki
Kurnaz sürüngen olduğunu anladı. Düşündükten sonra kendisi için en
Uygun aracın Yılan olduğuna karar verdi, onun içine girdi
Kötü amacına ulaşmak için oraya gizlendi, Yılan çok
Zeki bir sürüngen olduğu için onu orada hiç kimse bulamazdı,
Ama içindeki sıkıntıyı yine de şikayet olarak dışarı akıttı:
'Ey Dünya, Cennete ne kadar benziyor burası, eğer daha önce
Verilmeseydi tanrılara yaraşır bir yerleşme yeri olabilirdi, eskilerden
Çok daha güzel bir yer! Tanrı güzel yerlerden sonra daha kötü bir yer
Yaratmazdı herhalde, değil mi? Dünya Cenneti, çevresinde dönen başka
Cennetler de var parlıyorlar ama işgüzar lambalarını yakmışlar, ışık
Üstüne ışık, kutsal etkili değerli ışınlarını sanki sadece senin üzerine
Doğrultmuş gibiler: Tanrının Cennette merkez olması ve her şeye
Ulaşması gibi sen de tüm kürelerin ışınlarını üzerine çekiyorsun;
Erdemleri kendi üzerlerinde değil, sende görülüyor, otların, bitkilerin,
Hayvanların doğup büyümesine yardımcı oluyorlar, ayrıca İnsana
Duygular ve mantık da verildi, senin çevrende dolaşırken çok hoşlandım;
Her şey hoşuma gitti, tepeler, vadiler, nehirler, ormanlar ve ovalar,
Karalar, denizler ve ağaçlarla taçlanmış sahiller, kayalıklar, inler ve
Mağaralar; ama ben bunların hiçbirinde kendime uygun yer bulamadım,

---

[268] Josephus'a (*Antiquities 1.1.3*) göre Dicle cennete bağlanan ırmaktır
[269] Karadeniz ve Azak Denizi
[270] Sibirya'daki dünyanın dördüncü büyük gölü
[271] Asi Nehri
[272] Panama şeridi.

Etrafta güzel şeyler gördükçe daha çok acı çekiyorum, bana aykırı gelen Şeylerden nefret ediyorum; iyi ve güzel bana ters geliyor ve Cennette Daha kötü durumda olacağım. Ama ben ne burada, Ne de Cennette yaşamak istiyorum, Tanrının emrine girmedikçe, Kendim de aradığım yüzünden daha az acı çekeceğimi umuyorum, Ama diğerleri de benim gibi yaparlarsa sonuç benim için daha kötü Olabilir. Çünkü ben sadece başkalarına zarar vererek acımasız Düşüncelerimi rahatlatıyorum; onlara acı vermeli, mahvetmeliyim, Her şey İnsanoğlu için yapıldı, amaç onun mutluluğu ya da kaderi O halde onun mahvolması için üzülmesi gerek; Tanrının kim bilir Ne zamandan beri planladığı ve altı günde yarattığını bir günde Mahvetmek Cehennem Güçleri arasında bana güç ve şöhret Kazandıracak; ama ben güçlüyüm, onun meleklerinin sayısını bir gece İçinde yarıya indirdim. O ise intikam almak, beni kahretmek ve Meleklerinin sayısını tekrar artırmak için şimdi topraktan bir yaratık Yaratıp aslında bizim olan Cennet nimetlerini ona vermek istiyor. İstediğini yaptı O, İnsanı, sonra onun için bu muhteşem dünyayı yarattı Ve onu Dünya efendisi ilan etti, büyük hakaret bu bana! İnsana hizmet Verecek Melekler ve hayvanlar da verdi ona, onlar uyanık ve tetiktedir ve Korkuyorum, bundan kaçınmak için gecenin sisinden yararlanıp Süzülerek her çalının altında Yılanı aramalıyım, o beni kıvrımları Arasında saklayabilir, ve ben karanlığı getirmek istiyorum. Rezil bir Düşüş bu! Eskiden Tanrı ile birlikte olan, en yüksek yerde oturan ben Şimdi bir vahşi hayvanın kıvrımları arasına gizlenmek isterim, Hayvanların arasına giriyorum, onlarda vücut buluyorum; Ama böyle bir düşüşün hırs ve intikam duygusu Var burada, neler yaptırmaz ki bu? Bu kadar alçalmak iğrenç bir şey. İntikam önce tatlı geliyor ama sonra geri tepebiliyor ve acı oluyor; Ama umurumda değil, ne kadar yüksekten düşersem düşeyim Kıskançlığım artıyor, Tanrının çamurdan yarattığı bu yeni yaratık, bu İnsandan nefret ediyorum; bunun için kinim devam ediyor.'

Şeytan bunları söyleyerek tüm çalılıkların arasını, ağaç altlarını Aradı, kara bir sis tabakası gibi sürünerek dolaştı, gece yarısı Yılanı Bulmalıydı. Bir süre sonra onu bir yerde kıvrılmış uyurken buldu, Yılan henüz bir mağaraya girmemiş, saklanmamıştı, otların üzerine Çöreklenmiş hiçbir şeyden korkmadan uyuyordu. Şeytan onun ağzından Girip içine yerleşti, Yılanın aklı şimdi daha iyi çalışır durumdaydı ama

Uyanmadı, sabahı bekliyordu. Sabahın kutsal ışıkları Eden'in nemli
Bitkileri üzerine inerken, Dünyada yaşayanlar sessiz dualarını Yaratana
Gönderirken insan çifti de geldi ve ses isteyen yaratıklar korosuna
Katıldı; etrafta güzel kokular duyuluyordu ve onlar o gün yaşamlarında
Neler yapacaklarını düşündüler—bu kadar geniş bir bahçede yapılacak
Çok iş vardı ve iki kişinin elleri bunların hepsine zor yetişecekti.
Havva etrafa bakındı ve kocasına şöyle konuştu:

'Adem bu bahçedeki bitkilere, otlara, çiçeklere, ağaçlara iyi bakmak
İçin çok çalışmalıyız, çok büyük ve zevk veren bir iş bu; ama bize yardım
Edecek başka eller gelene kadar yorulacak, sıkıntı çekeceğiz; gündüz
Budadığımız, düzelttiğimiz, sırıkla bağlayıp baktığımız bitkiler
Bir iki gecede büyüyüp yine bakıma ihtiyaç duyuyor. Onun için
Aklıma geleni yaparak işimizi bölersek daha iyi olacak
Sen istersen bakıma en çok ihtiyaç duyulan yerlere git,
Asmaları, sarmaşıkları düzenle, bağla, ben de öğleye kadar
Şu ilerdeki gülleri menekşeleri düzene sokayım.
Çünkü birbirimize yakın durup çalışırken durup birbirimize gülümsüyor,
Arada sırada konuşuyoruz ve böylece işimiz aksıyor, uzuyor, bitmiyor.'

Adem onun bu sözlerine yine yumuşak bir ifadeyle cevap verdi:
'Sevgili, biricik Havva, yaşayan tüm yaratıkların en güzeli, Tanrının
Bize verdiği görev hakkındaki düşüncen ve konuşman çok doğru,
Tanrıya şükretmeli ve çalışmalıyız; kadının ev işi yapması da, çalışan
Kocasına yardım etmesi de çok güzel. Ama Tanrı çalışırken birbirimizle
Konuşmamızı, gülümsememizi, durup su içmemizi ya da bir şeyler
Yememizi yasak etmedi bize; çünkü gülümsemenin de bir nedeni vardır
Ve hayvanlara verilmedi bu yetenek, aşk insan yaşamının en alt ucu
Değildir. Tanrı bize sıkılmamız için değil, zevk duymamış için mantık
Verdi, çalışma emretti. Bize yardım edecek genç eller gelene kadar bu
Yollarda el ele çok yürüyecek ve çalışacağız. Ama konuşmalar sana fazla
Geldiyse kısa süre için ayrılabiliriz, çünkü bazen yalnızlık en iyi dost
Olabilir, kısa ayrılıklar sonunda birleşmek daha tatlı olur. Ama benim
Aklıma başka şeyler de geliyor, başına bir kötülük gelir diye
Korkuyorum, bize nasıl bir uyarı yapıldığını unutma
Mutluluğumuzu kıskanan ve umutsuz halde olan
Bir düşmanımız var, bize saldırmak için fırsat
Bekliyor, bunun için bizi gözetliyor, bir arada olduğumuz için
Bizi tuzağa düşüremiyor, yakın olursak birbirimize yardım edebiliriz;

O bizi Tanrıdan uzaklaştırmak, mutluluğumuzu bozmak istiyor,
Kıskanıyor bizi. Seni yaratan ve hâlâ koruyan
Tanrıya olan sadakatini kırmak istiyor Şeytan.
Tehlike ve onursuzluğun olacağı yerde kadın
'Kocasının yakınında olmalı, kocası onu korur,
Kötülüğe birlikte karşı koyar.'

Onun bu sözlerine kocasını seven ve ona karşı hep nazik olan Havva yumuşak ve sevecen bir ifadeyle şöyle cevap verdi:

'Cennetin ve Dünyanın Ürünü, Evladı, tüm Dünyanın efendisi,
Bizi mahvetmek isteyen bir düşmanımız olduğunu hem senden öğrendim
Hem de giden Melekten duydum, siz konuşurken arkada duruyordum,
Akşam çiçeklerinin kapanışını izlemiştim. Ama benim düşmana uyarak
Tanrıya ve sana olan sadakatime ihanet edebileceğimden
Kuşkulanman olmaz, bunu duymak istemezdim. Onun saldırısından
Korkma, biz ölümsüzüz ve acıya dayanıklıyız, bunlardan korkmayız
Defederiz onları. Sen onun hilekârlığından korkuyorsun; benim sağlam
Sevgim Sadakatimin onun hilesi ile kaybolacağı düşüncesi korkutuyor
Seni, beni baştan çıkaracağından korkuyorsun—
Bu düşünceleri çıkar kafandan, olmaz böyle şey, seni seviyorum ben.'

Adem bunları duyunca rahatladı ve ona şöyle cevap verdi:

Tanrının ve İnsanoğlunun kızı, ölümsüz Havva, sen günahlardan ve
Utançlardan arınmış bir varlıksın, seni gözümün önünden ayırmak
İstemiyorum, düşmanımızın saldırısından korumak için, onun saldırısı
Boşa çıksa bile bizi lekelemeye çalışır, kanıtı olmasa bile iftira atar.
Sen onun girişimlerini boşa çıkarabilir, ona kızarsın ama bunun
Yararı olmaz; onun için senin yalnız kalmam istemediğim için
Yanlış anlama beni, beraber olursak düşman ne kadar cesur olursa
Olsun bize yaklaşamaz, ya da önce bana saldırsa bile etkisiz kalır.
Onun kötülüğü, kurnazlığı seni de etkilemez biliyorum; melekleri
Kandıracak kadar kurnaz olabilir, başkalarından destek almayabilir.
Ben senin yüzünden erdemlerini görebiliyorum—senin zekân, dikkatin,
Gerektiğinde dış gücünden daha fazladır, utangaçlığım da yenersin,
Gücün, enerjin artar, büyür ve bir araya gelirler. Ben yanındayken
Neden aynı şeyleri hissetmeyeceksin, neden başka şey deneyeceksin,
Ben senin erdemlerinin en yakın tanığı değil miyim sanki?'

Adem koruması altında olan sevgili karısına böyle konuştu;

Ama Havva sadakatinden kuşku duyulduğunu düşündüğü için
Dayanamadı ve yine tatlı bir ifadeyle cevap verdi ona:
'Eğer durumumuz buysa, kurnaz ya da vahşi düşman bizi dar bir
Alana kıstırmış olacak, onunla tek başımıza başa çıkamayacaksak
Böyle korku içinde nasıl mutlu olabiliriz? Fakat kötülük günahın
Önünden gelmez; düşmanımız sadece bizim beraberliğimize saldıracak;
Bu da bizim onurumuzu etkilemez, onun kötülüğünü gösterir—o halde
Bizden korkacak, kaçınacak, bu da onun hatalı olduğunu gösterir ve
Bizim onurumuzu yüceltir, o zaman Tanrı buna tanık olacak
Bize destek verecektir, değil mi? Dış destek olmadan yalnız başına
Denenmeyen sadakatin, aşkın, erdemin ne yararı var?
O halde zeki Yaratıcının bizi tek başımıza ya da birlikte güvende
Olamayacağımız halde bırakmadığına inanalım, mutlu olalım.
Korkarsak mutluluğumuz zayıf olur, Eden de kötülüklere
Açık hale gelir, yaşanacak yer olmaktan çıkar.'
Adem onu dinledi ve heyecanlı bir ifadeyle yanıt verdi:
'Her şey Tanrının takdir ettiği şekilde oluyor Ey Eşim; Onun yaratıcı
Elinden çıkan hiçbir şey kötü olmaz, hep mükemmeldir, yarattığı İnsanın
Dışa karşı güvenliğini de düşünmüş, mutlu etmiştir onu. Tehlike olsa da
Ona gücü yeter; kimse zarar veremez bize O istemezse. Fakat Tanrı
İrademizi serbest bıraktı; biz mantığımızı kullanıp neye itaat edeceğimizi
Bileceğiz, ama Mantık her zaman dikkatli ve uyanık olmak zorunda,
Şeytan bazı şeyleri güzel gösterip bizi kandırabilir ve İradeyi
Yanıltarak Tanrının yasak ettiğini yaptırabilir ona. Ben güvenmediğim
İçin değil, çok sevdiğim için seni yalnız bırakmak istemem; ve inan bana.
Sıkı duralım, ama yoldan sapmak mümkündür, çünkü Mantık düşman
Tarafından yanıltılabilir ve farkında bile olmadan ona inanabilir.
Onun için günaha teşvik konusunda dikkatli ol,
Sakın yolunu şaşırma ve özellikle benden ayrılma; hiç beklemediğimiz
Anda bizi deneyecektir o. Sadakatini kanıtlamak için önce itaat ettiğini
Kanıtla, sen bunu yapmazsan kim söyleyebilir itaat ettiğini?
Eğer uyarıyı bildiğimizi kabul ediyor ve düşman denese de
Güvende oluruz diyorsan git, çünkü istemeyerek kalmak da hoş değil.
Doğal masumiyetinle git; herkesi çağır; çünkü Tanrı senin için gerekeni
Yaptı, onun için sen de bu durumda kendine düşeni yapmalısın.'
İnsanoğlunun Büyük Atası böyle konuştu ve Havva şöyle dedi:
'O halde senin izninle ve uyarılmış olarak giderim,

Son uyarıcı sözlerin etkiledi beni, çalışmamız sırasında hiç
Beklemediğimiz bir anda düşman bizi bulabilir,
Gururlu bir düşmanın ilk olarak en zayıf olana gelmesini beklemiyorum;
Bu kadar alçalırsa kovulmayı hak ettiğini kendi de kabul etmiş olur.'
Havva bunu söylerken elini kocasının elinden yavaşça çekti
Oread ya da Dryad[273] veya Delia[274] gibi süzülerek ormana
Yürüdü; Delia'nın yürüyüşünden bir tanrıça olduğu belliydi
Havva'da onda olan ok ve yay yoktu ama bahçe aleti vardı ve yine de
Güçlüydü, kusursuzdu. Bu haliyle Pales'e[275] ya da Vertumnus'tan[276]
Veya hayatının en güzel çağında Ceres'ten[277] kaçan
Pomona'ya[278] veya Jove'dan[279] kaçan bakire Proserpina'ya[280] benziyordu.
Adem onu zevkli bakışlarla izledi ve orada kalmasını istedi. Ona
Çabuk dönmesini söyledi; Havva öğle vakti eve döneceğini belirtti,
Ona yemek hazırlayacak ve öğleden sonra dinlenmesini sağlayacaktı.
Ama yanılıyordu talihsiz Havva bu dönüş konusunda! Kötü talih ve olay!
Bundan sonra Cennette asla güzel yemekler ve istirahat olmayacak sana;
Güzel çiçekler ve otlar arasında cehennemi bir tuzak bekliyordu
Havva'yı, onu masumiyetini, sadakatini, mutluluğunu kaybetmiş olarak
Gönderecekti geriye. Şeytan Yılan görüntüsü altında şafağın ilk
Işıklarında oralara gelmiş, avı olan insanoğlunu ve onların içinde olan
İnsan ırkını arıyordu. Onları önce tarlalarda, evlerinde, pınar başında,
Dere kenarında gölgeliklerde aradı, Havva'yı yalnız başına bulmak
İstiyordu, ama bu ihtimal pek güçlü değildi
Fakat hiç ummadığı halde onu yalnız görünce çok sevindi, güllerin
Arasında duruyordu Havva ve arada sırada eğilerek çiçeklerle uğraşıyor,
Altın gibi parlayan başı çiçeklerin arasında kalıyordu. Şeytan ona biraz
Daha yaklaştı, çınar, çam ve hurma ağaçlarının altına gizleniyordu; bazen
Saklanıp, bazen cesurca ortaya çıkıp Havva'nın yaptığı işlere
Baktı—yeniden canlanan Adonis'in[281] ya da Laertes'in oğlunu misafir
Eden Alcinous'un[282] bahçelerinden daha güzeldi

---

[273] Yunan mitolojisindeki ağaç ve orman perileri.
[274] Roma mitolojisinde Ay tanrıçası Yunan mitolojisindeki karşılığı Artemis'tir
[275] Roma mitolojisinde otlak ve çayır tanrıçası
[276] Bahçe ve ürün tanrısı.
[277] Başak tanrıçası
[278] Roma mitolojisinde çiftçilerin tanrısı.
[279] Jüpiter
[280] Yunan mitolojisındeki Persephone Ölüler diyarının tanrıçası
[281] Fenike mitolojisinde bir yaban domuzu tarafından öldürülünce sevgilisi Aştar onu kurtarmak için cehenneme iner Yunan mitolojisinde ise ağaca dönüştürülen annesinden yere düşerek dünyaya gelen Adonis,daha sonra Afrodit tarafından yer altı tanrıçası Persephone'ye teslim edilir Persephone ona aşık olur ama Afrodit de ona aşıktır Zeus her iki tanrıça

Burası, mistik olmayan ama dirayetli kralın güzel
Mısırlı karısıyla mutlu olduğu yer kadar hoştu.
Ama gördüğü kadın bu yerden çok daha güzeldi. Lağım kokularının
Havayı kirlettiği, evlerle dolu kapalı şehirleri severdi o ama
Burada küçük temiz köylerin ve çiftliklerin bulunduğu bu yerde
Tarlaların, bitkilerin kokuları, kırsalın sesi ve manzarasıyla yaşamak da
Güzeldi; peri gibi güzel bu kadını görme fırsatından yararlanmalıydı,
Bu kadın her yanıyla etrafa güzellik ve zarafet saçıyordu:
Yılan Havva'yı böyle güzel bir yerde bu kadar çabuk
Yalnız başına gördüğü için sevinçliydi; bu kadın Melekler kadar güzeldi,
Ama daha yumuşak ve kadınsıydı, onun zarif, masum görünüşü, güzel
Hareketleri onu daha çok kışkırttı ve içindeki kötülüğü daha da
Güçlendirdi. Şeytan kötü düşüncesini o an içinden attı,
Çok iyi göründü, düşman görüntüsünden sıyrıldı, kurnazlığı,
Nefreti, kıskançlığı ve intikam duygusunu bir yana bıraktı. Ama içindeki
Cehennem ateşi sönmedi ve Cennette olmasına rağmen karşısındaki
Güzelliklerin onun için olmadığını anlayarak daha çok
Acı çekmeye başladı; içindeki nefret duygusu yeniden canlandı
Kötülük yapma arzusu tekrar ortaya çıktı, tahrik oldu:
'Düşünceler, beni nereye getirdiniz? Hangi tatlı zorlama
Benim buraya neden geldiğimi unutturdu bana?
Sevgi değil nefret var içimde, Cennet umudum yoktu,
Buradaki zevkleri tatmayı değil, yok etmeyi umuyordum;
Benim için başka zevk kalmadı. O halde elime geçen fırsatı
Kaçırmayayım; kadın yalnız ve tecavüze açık;
Topraktan yaratıldığı halde zekasından, gücünden ve cesaretinden
Çekindiğim kocası burada değil, uzakta; müthiş bir yaratık o,
Yaralanmaz; ama ben Cehennemde çok zayıf düştüm,
Cennetteki gibi güçlü değilim artık. Kadın zarif, güçsüz ve tanrılara
Layık bir yaratık, korkunç değil, ama ona aşık olmak korkunç olur,
Nefretimi azaltır, ama ona aşık gibi görünürsem içimdeki nefret daha da
Büyür ve böylece onu daha kolay ele geçirir ve mahvedebilirim.'
Yılanın içine gizlenmiş olan İnsanın düşmanı kendi kendine
Böyle konuştuktan sonra Havva'ya doğru yavaşça süzülerek ilerledi;

---

tarafından Adonis'in paylaşılmasını ister. Böylece bahar ve yazı Afrodit'in yanında geçirirken, sonbahar ve kışı da Persephone'nin yanında geçirir. Böylece mevsimler simgelenir
[10] Adriyatik'in kuzeyi.

Çok dikkatliydi, arkasından kıvrılarak gelen kuyruğunun onu
Korkutmasını istemiyordu; başı yukardaydı, gözleri yakut gibi
Parlıyordu; yeşillikler üzerinde ilerleyen kıvrımlarının üstünde yeşil ve
Altın sarısı boynu parlıyordu. Görünüşü güzeldi, göz alıyordu; yılan türü
Hiç bu kadar güzel görünmemişti daha önce Hermione
Cadmus'un Illyria'da[283] ya da Epidaurus'ta; Ammonion Jove'un ya da
Capitoline'in Olympias ile değişiminden beri görülmemişti.
Şeytan (yılan) onu korkutmamak için sessizce süzülerek yaklaştı, bir
Esintili bir havada kaptanın gemisini iskeleye ustaca
Yanaştırdığı gibi, kıvrımlarının onu korkutmaması için bir çelenk gibi
Tanınmaya çalıştı; bitkilerle meşgul olan Havva, yılanın otlar üzerinde
Aşırdığı hışırtıyı duydu ama bu tür seslere
Ne çok alışık olduğundan aldırmadı, işine devam etti. [284]
Yılan cesaretlendi ve geçip onun karşısında durdu,
Hayran gözlerle baktı ona. Sonra dik duran başını
Parlak boynunu eğdi ve ona yaltaklanarak önündeki otları yaladı.
Onun bu yumuşak hareketi Havva'nın dikkatini çekti
Yılan onun korkmadığını görünce kurnazca konuştu:
'Özür dilerim muhterem hanımefendi, seni buralarda
Yalnız başına görünce şaşırdım, sana böyle yaklaştığım için korkma
Sakın, yüzündeki korku ifadesini sil. Yaratanla benzerliğin var,
Sen her şeye bakıp çalışıyorsun, her şey sana parlıyor,
Semavi bir güzelliğin var, evrensel hayranlık çekiyor.
Ama burada, bu vahşi ortamda, hayvanlar arasında dikkatli olmak
Gerekir, Tanrılar arasmda Tanrıça gibisin, senin güzelliğin kolay
Görülüyor, bir adamdan başka kim görüyor sayısız Meleklerin
Hayran olduğu ve günlük işlerinde yardım ettiği senin gibi bir varlığı?'
Şeytan muhatabını yanıltacak giriş konuşmasını böyle yaptı.
Havva onun sesini garipsedi ve şaşırdı ama söyledikleri de
Hoşuna gitti; sonra ona şöyle cevap verdi:
'Bunun anlamı nedir? Bir hayvanın İnsan gibi konuşması
Anlamlı ifadeler kullanması ne anlama geliyor? Ben Tanrının
Bütün hayvanları konuşma yeteneğinden yoksun olarak yarattığını
Sanıyordum; onların konuşmasını kabul etmiyorum ve konuşmadıklarını
Biliyorum, çok gördüm bunu. Sen Yılan, biliyorum tüm hayvanların

---

[283] Adriyatik kuzeyi.
[284] Akrostiş. Şeytan

İçinde en kurnaz olansın ama sana da insan sesi verilmedi;
O halde söyle bana nasıl oluyor da konuşabiliyorsun
Her gün gördüğüm diğer hayvanlardan daha dostça görünüyorsun
Bilmek isterim; bunu merakla bekliyorum, söyle bana.'
Kurnaz, hilekâr Baştan Çıkarıcı ona şöyle cevap verdi:
'Bu güzel Dünyanın muhteşem imparatoriçesi Havva, sorduklarının
Yanıtını vermek hiç de zor değil benim için ve sen de söylediklerime
İnanmalısın. Eskiden ben de çayırlarda gezen, ot yiyen diğer hayvanlar
Gibiydim, iyi şeyler düşünemezdim, sadece yemek ya da cinsellik
Düşünürdüm, daha yüce duygularım yoktu, ama bir gün çayırlarda
Dolaşırken uzakta bir ağaç gördüm, üzerinde rengarenk
Meyveleri vardı, kırmızı ve altın rengiydi bunlar;
Ona yaklaştım ve baktım, o sırada dallardan çok güzel kokular geldi,
İştahım kabardı, tatlı rezene ya da koyun ya da keçi memesinden fışkıran
Sütten daha güzel kokuyordu. Birden acıktım ve susadım, o elmalardan
Yemeliydim. Çok düşünmeden ağaca tırmandım, çünkü dallar oldukça
Yüksek ama Adem ya da sen onlara ulaşabilirsiniz; ağacın çevresinde o
Meyvelerden yemek isteyen her çeşit hayvan vardı ama ulaşamıyorlardı
Onlara. Ağacın üstünde daha çok elma var ve ben şimdiye kadar böyle
Tatlı meyve yememiştim. Sonunda karnım doydu ama sonra içimde bir
Değişim hissettim, aklım gelişti, konuşma yeteneği kazandım,
Ama şeklim değişmedi. Neler olduğunu düşündüm ve zihnim açıldı,
Cennette dünyada ve Ortada olan her şeyi çok daha güzel görmeye
Başladım. Senin kutsal benzerliğindeki güzellikleri ben de gördüm
Bu duygular beni cesaretlendirdi, belki doğru değil ama gelip tüm
Yaratıkların kraliçesi ve evrensel ana ilan edilen
Seni görmeyi, saygımı göstermeyi arzuladım.'
Hilekâr ruhlu Yılan böyle konuştu ve şaşkın, saf Havva da şöyle dedi:
'Bu meyveyi çok methettin ve sana inanıyorum Yılan.
Fakat söyle bana, nerede bu ağaç? Uzakta mı? Cennette Tanrının çok
Ağacı var ama çoğunu bilmiyoruz, çok meyve var ve hepsine
Dokunamıyoruz ve insanların sayısı artıp bunların
Meyvelerinden yararlanana kadar öyle kalacaklar.'
Düzenbaz Yılan bunu duyunca çok sevindi ve şöyle konuştu:
'İmparatoriçe, yol kolay ve ağaç uzakta değil, bir düzlükte
Bir sıra Mersin ağacıyla bir pınarın yakınında;
İstersen seni hemen götürürüm oraya.'

Havva, 'O halde hemen götür beni,' dedi
Yılan hemen toparlanıp önce kıvrıldı ve sonra açılarak
Onun önüne düştü. Yılan çok sevinçliydi, umutluydu,
Gece yanan bir ateş gibi parlıyor ve etrafını da ısıtıyordu
Gece karanlığında şaşkın Havva'yı göllerden geçirip bataklıklara
Sürükledi, Havva kayboldu, yardımlardan uzaktı,
Yılan ise parlıyordu ve Havva'yı tüm kederlerimizin kaynağı olan
Yasak Ağaca götürdü; Havva ağacı görünce rehberine şöyle konuştu:
'Yılan, biz buraya kadar boşuna geldik, gelmemeliydik,
Bu meyveler sana güzel şeyler vermiş olabilir,
Gerçekten şaşırtıcı eğer öyleyse. Ama biz bu ağaca dokunamaz,
Onun meyvesini yiyemeyiz; Tanrının emri bu, onun dışına çıkmayız;
Gerisi bize kalmış, aklıselim, mantık bizim yasamız.'
Kurnaz Yılan o zaman şöyle dedi ona:
'Öyle mi? Yani Tanrı, bu bahçedeki tüm ağaçların
Meyveleri size yasak, hiçbirinden yemeyeceksiniz mi dedi?
Bunu mu söyledi size?'
Havva kötülük düşünmeden şöyle dedi:
'Bahçedeki bütün ağaçların meyvelerini yiyebiliriz, ama bahçenin
ortasındaki bu ağaç için Tanrı şöyle dedi bize,
"Bundan yemeyeceksiniz, dokunmayacaksınız bile, yoksa ölürsünüz."'
Havva bunu söyledikten sonra şimdi daha cesur olan
Yılan ona coşku ve sevgi gösterisiyle ve sakince yaklaştı,
Yanlış hareket ya da tereddüt etmek istemiyordu, ama çok önemli bir
Konudan söz edecekmiş gibi davrandı. Atina ya da özgür
Roma'da ünlü bir konuşmacı gibi kendini toparladı,
Konuşmasından önce karşısındakini hareketleriyle etkilemeye çalıştı,
Haklı olduğunu her davranışı ve konuşmasıyla
Göstermek isteyerek konuştu: 'Ey kutsal, zeki ve akıl veren Ağaç,
Bilimin Anası, şimdi senin etkini içimde çok iyi hissediyorum,
Her şeyi daha iyi anlıyor, en yüce şeyleri izleyebiliyorum.
Ey bu Evrenin Kraliçesi, sakın bu ölüm tehditlerine inanma,
Ölmeyeceksin. Bu meyve seni neden öldürsün?
O sana yaşam konusunda bilgi verecek; Bana bak, ben ona dokundum
Yedim ondan ve şimdi eskisinden çok daha iyi yaşıyorum,
Hemcinslerimin üstündeyim. Hayvana açık olan şey İnsana
Kapalı mı kalacak? Yoksa Tanrı bu kadar küçük bir ihlal için kızacak ve

Ceza mı verecek sana? Ölüm korkusu da ne demek? İyiyi kötüyü ayırma
Bilgisine, daha mutlu yaşama götürecek olan böyle bir şeyden
Kaçınılır mı? Bundan kolayca kaçınılacaksa gerçek iyinin
Ne olduğunu nasıl öğreneceksin? Onun için Tanrı senin canını yakmaz,
Korkma, itaat etmek zorunda değilsin; Bunu neden yasakladı sanıyorsun?
Sadece huşu vermek için, değil mi? O seni diğer tapanların
Yanında cahil, bilgisiz kılmak istiyor, bu meyveyi yediğin anda gören,
Ama net göremeyen gözlerinin iyice açılacağını, senin de diğer Tanrılar
Kadar güçlü olacağını biliyor, sen de onlar gibi iyiyi kötüyü bileceksin.
Ben nasıl insan gibi olduysam sen de Tanrılar gibi olacaksın; ben
Hayvanken insan gibi oldum, sen de insanken Tanrı gibi olacaksın.
Belki insan olarak ölecek, ama Tanrı olarak yeniden geleceksin
Ölüm tehdit olabilir ama böyle ölüm istenir, ne getireceği bilinir onun.
Tanrılar nedir ki, İnsan neden onların yiyeceklerinden yiyemesin?
Tanrılar önce gelir ve bizim inançlarımızdan yararlanırlar,
Her şey onlardan çıkar. Ben bunu sorguluyorum, çünkü görüyorum ki
Bu Dünyayı Güneş ısıtıyor, her şeyi üretiyor,
Onlar ise hiçbir şey vermiyorlar. Eğer onlar her şeyse,
İyi ve kötü Bilgisini kim koydu bu ağacın içine, onların izni olmadan
Kim bu meyveden yer de akıllanır? İnsanın bunları bilmesi gerekirken
Suç kimde O zaman? Senin bilgin onu nasıl incitir, ya da eğer her şey
Onunsa bu ağaç o istemezse ya da kıskanırsa nasıl paylaşılır?
Semavi kalplerde kıskançlık olur mu? Tüm bu ve başka nedenler
Yüzünden senin bu güzel meyveye ihtiyacın olduğu ortaya çıkıyor.
O halde ey Tanrıça, uzan bu dala ve özgürce tadına bak bu meyvenin.'

Yılanın konuşması bitti ve onun bu aldatıcı sözleri Havva'yı
İnandırdı; daldaki meyveye baktı ve onun tatmayı arzuladı,
Yılanın sözleri de kulağındaydı, onun söylediklerini mantığıyla tartıyor
Doğru buluyordu. O arada öğle olmuş ve karnı acıkmıştı Havva'nın,
Meyvenin kokusu daha güzel geliyordu ona şimdi, daldaki elmaya baktı
Sonra kendi kendine şöyle mırıldandı: 'Yararın hiç kuşkusuz çok büyük,
Meyvelerin en güzeli, ama insana yasaklandın, tadını bilmem ama
Sana hayranlıkla bakabilirim, seni yiyen bir hayvana konuşma
Yeteneği vermişsin ve seni övüyor, senin iyi ve kötü bilgisi veren
Bilgi Ağacı olduğunu, yasağın saçma olduğunu söylüyor; ama

Tanrının yasağı arzuyu kamçılıyor, seni daha çok istenir hale getiriyor;
Denenmeden iyi ya da kötü bilinmez. Tanrı bunu yasaklıyor ama bunu
İyiyi bize yasaklamak, akıllı olmamızı engellemek için mi yapıyor?
Bu tür yasak bağlayıcı olmaz. Fakat burada ölüm korkusu varsa
İç özgürlüğümüzün ne yararı olur? Bu meyveden yersek sonunda
Öleceğiz. Yılan nasıl ölür? O bu meyveden yedi ama yaşıyor, her şeyi
Biliyor, konuşuyor, mantık yürütüyor, iyiyi kötüyü ayırıyor, şimdiye
Kadar böyle değildi. Ölüm sadece bizim için mi geçerli peki?
Yoksa bu yararlı meyve sadece hayvanlara mı ayrıldı?
Ama onu ilk tadan hayvan kıskanç değil,
Onun verdiği yetenekleri anlatıyor, insana dostça davranıyor,
Aldatma ya da kötülük belirtileri yok onda.
O halde neden korkuyorum ben? İyiyi kötüyü, Tanrıyı ya da Ölümü,
Yasayı ya da cezayı bilmeden, anlamadan neden korkuyoruz biz?
Burada her şeyin çaresi olan bir meyve var, göze hoş görünüyor,
İnsanı davet ediyor, adeta akıllı ol diyor. O halde bundan
Yiyerek hem bedenimi hem de aklımı beslememe
Engel olan şey nedir, kim engelliyor beni?'
Havva bunları söyledikten sonra dala uzandı, meyveyi
Daldan kopardı ve yedi; toprak yarayı hissetti ve Doğa derin bir iç çekti,
Her şeyin bittiğini işaret etti. Suçlu Yılan hemen çalılıkların arasına kaçtı,
Süzülerek kayboldu, Havva yasak meyvenin tadını aldı,
Başka yere bakmadı, şimdiye kadar böyle tatlı meyve yememişti;
Bilgi sahibi olup olmayacağını bilmiyor,
Ama Tanrıyı da aklından çıkaramıyordu. Büyük bir iştahla
Sonuna kadar yedi meyveyi ve ölüm yemediğini biliyordu.
Sonunda doydu ve sanki şarap içmiş gibi neşelendi
Yine kendi kendine konuşmaya başladı:
'Ey Cennetteki ağaçların en muhteşemi, erdemlisi, kıymetlisi,
Senin meyven bana akıl, dirayet verecek daha önce olmadığı kadar,
Her sabah sana dua edecek, bakacağım, dallarındaki ağırlığı alacağım,
Onlar herkese verilmiş, ben de senin meyven sayesinde her şeyi bilen
Tanrılar gibi bilgi sahibi olacağım, ama diğerleri veremedikleri için
Kıskanacaklar—hediye onların olsaydı burada böyle büyümezdi.
Tecrübeyi sana borçluyum en iyi rehber; seni izlemediğim için cahil
Kaldım; sen akıl yolunu açtın ve gizli yaptın bu işi;
Belki ben de bir gizemim; Cennet çok yukarda ve Dünyadaki

Her yerden görünmeyecek kadar uzakta; ve belki başka nedenler
Yüzünden etrafında casusları olan büyük Yasaklayıcı bizleri çok sıkı
Gözetlemiyor. Ama Adem'e nasıl görüneceğim acaba?
Bendeki değişikliği ona hemen söyleyip mutluluğumu
Onunla paylaşayım mı, yoksa bunu ondan gizleyeyim mi?
Ya da onun aşkını daha alevlendirip onunla eşit olmaya mı çalışayım
Belki de ondan üstün olduğumu gösteririm—çünkü,
Alçakta olan kim özgür olmuş ki? Bu iyi olabilir, ama ya Tanrı gördüyse
Ölüm gelirse? O zaman ben olmayacağım ve Adem de
Başka bir Havva ile evlenir—ölümü düşünmeli.
O halde karar verdim, Adem mutluluğu da acıyı da
Benimle paylaşmalı. Onu öyle seviyorum ki onunla ölüme
Rahatça gidebilirim, ama onsuz yaşayamam.'
Havva bunları söyledikten sonra ağaçtan biraz
Gerileyip döndü ama önce onun önünde eğilerek içindeki Gücü,
Tanrıların içkisi nektardan gelen o bilgi gücünü selamladı.
Adem ise o sırada en güzel çiçeklerden toplamış
Havva'nın buklelerine takmak için küçük bir taç yapmıştı,
Sabırsızlıkla onun dönüşünü bekliyordu. Havva'nın dönüşü
Geciktiği için endişeliydi ve gelince çok sevinecekti;
Ama içinde garip bir kuşku, korku vardı sanki. Dayanamadı,
Sabah ayrıldıklarında onun gittiği yolda ilerledi; Bilgi Ağacının
Yanından geçecekti Adem de; ağaca yaklaşırken gördü Havva'yı,
Elinde meyveli bir dal vardı ve gülümserken
Meyvenin kokusu havaya yayılıyordu. Havva ona doğru koştu,
Yüzünde bir özür ifadesi vardı ve onun endişesini görünce hemen sordu:
'Benim gecikmemden endişelendin mi Adem? Ben de seni özledim
Hep düşündüm, aşk acısını daha önce tatmamıştım ama bir daha
Olmayacak bu, senden uzak kalmam artık. Ama bunun
Garip bir nedeni var ve duyunca hoşuna gidecek; bu ağacın meyvesi
Bize söylendiği gibi tehlikeli değil, bilinmeyen bir kötülüğe yol açmıyor,
Aksine kutsal etkisi var, meyveyi yiyeni Tanrı yapıyor;
Bunu tadan da var. Akıllı Yılan bizim gibi uyarılmamış
Meyve ona yasaklanmamış, meyveyi yemiş ve bize söylendiği gibi
Ölmemiş, üstelik insan sesi ve duygularına sahip olmuş,
Hayran kalınacak kadar akıllı, konuşarak beni ikna etti
Ben de tadına baktım meyvenin, dedikleri doğru

Gözlerim iyice açıldı, kalbim büyüyor, Tanrı oluyorum;
Sana da getirdim, sensiz istemem bunu,
Mutluluğu paylaşmalıyız, bunu seninle paylaşmazsam eğer
Hiç mutlu olamam, sonum iğrenç olur. Onun için
Sen de tadacaksın bundan, mutlulukta beraber olacağız,
Eğer sen bu meyveden yemezsen ayrı düşeriz, ben
Tanrı olmaktan vazgeçmek için geç kalmış olurum.'

Böylece Havva büyük bir neşe içinde olanları ona anlattı
Yüzünde belirgin bir tedirginlik ifadesi vardı. Adem ise onun
Anlattıklarını dinledikten sonra yasağı ihlal ettiğini anlamış,
Şaşkındı, yüzünden endişe içinde olduğu belliydi
Damarlarında sanki buz gibi korku akıyordu. Havva için hazırladığı
Çiçekleri yere düşürdü, güller etrafa dağıldı. Bir süre sessiz
Durduktan sonra kendini toparladı ve kendiyle konuşur gibi konuştu:

'Ey Yaratılanların en güzeli, Tanrının yarattıklarının
Sonuncu en iyisi, gözün görebileceği, aklın düşünebileceği en güzel şey,
Kutsal, tatlı kadın! Nasıl böyle birden kaybettin kendini,
Soldun ve ölüme yaklaştın? Yasağı nasıl ihlal ettin,
Yasak kutsal meyveyi nasıl kopardın? Seni lanetli bir düşman kandırdı,
Ama kim bilmiyorum ve seninle beraber ben de mahvoldum;
Hiç kuşkusuz seninle birlikte ben de öleceğim.
Sensiz nasıl yaşarım? Senin tatlı konuşmandan
Aşkından nasıl vazgeçerim de bu vahşi ormanlarda
Kimsesiz yaşarım? Bir kaburgamı daha versem ve Tanrı
Bir Havva daha yaratsa bile senin kaybını asla unutamam.
Hayır, hayır! Doğanın bağı çekiyor beni, sen benim
Etimsin, kemiğimsin, mutluluk ya da acılarda ayrılamayız biz.'

Adem bunları söyledikten sonra bir süre düşündü, olanların
Onarılamayacağını anladı, sakince Havva'ya dönerek şöyle konuştu:

'Çok korkusuzca bir davranışta bulundun Havva,
Tehlikeliydi bu yaptığın, kutsal meyve göze hoş görünüyordu
Ama onu yemek değil, dokunmak bile yasaktı.
Olan oldu, bunu geri çeviremeyiz; Tanrı ya da
Kader bile yapamaz bunu; belki ölmeyeceksin;
Belki de bu yaptığın korktuğumuz kadar kötü olmayabilir,
Bu kötülüğü önce Yılan yaptı diyorsun, önce o yedi
Yasak meyveyi, ama o da ölmedi, yaşıyor hem de

İnsan yeteneklerine sahip olmuş; buna göre biz de
O meyveden yiyerek daha çok yükselebiliriz, ama Tanrı,
Yarı Tanrı ya da Melek olamayız. Akıllı Yaratıcı Tanrı da
Uyarmasına karşın en mükemmel yaratıkları olan
Bizi mahvetmez sanıyorum. Bizi mahvederse kendi eserini
Mahvetmiş olacaktır. Onu için hayal kırıklığı yaşayacak, bize kızacaktır,
Onun gücü tekrar yaratmaya yeter ama bizi ortadan kaldırmayacaktır,
Çünkü o zaman düşmanı, "Tanrının en sevdikleri tehlikede,
Onu kim sürekli memnun edebilir? Önce beni mahvetti, şimdi de
İnsanoğlunu; bundan sonra kimi yok edecek?" diyebilir.
Düşmana bu fırsatı vermez Tanrı. Ama ben seninle
Birlikte mahvolmaya hazırım; eğer sen ölürsen
Ben de yaşayamam, hemen arkandan ben de ölürüm,
Bunu hissediyorum. Ben senin içindeyim, sen benimsin,
Ayrılamayız, birliğiz, sen gidersen ben de giderim.'

Adem böyle konuştuktan sonra Havva ona şöyle cevap verdi:
'Ey mükemmel sevgili, şanlı şerefli varlık! Sana gıpta ediyorum ama
Senin kadar mükemmel olamam ben, sadece senin bir yanından
Yaratıldığım için övünüyorum ve bir olduğumuzu söylediğin için
Seviniyorum, ikimiz tek bir kalp, tek ruhuz;
Böyle kararlı olman da bunu kanıtlıyor; eğer ölüm
Bizi ayırırsa sen de bu meyveden yiyecek ve aşkımızı kanıtlayacaksın.
Bunu yaptığım için öleceğimi düşünseydim, en kötüye katlanır,
Seni ikna etmeye çalışmazdım—yalnız başıma ölür ve seni acınla
Baş başa bırakırdım, sen sadık ve bulunmaz bir sevgilisin.
Ama ben böyle düşünmedim; ölüm yok, gözler daha iyi açılıyor,
Yeni umutlar, yeni mutluluklar doğuyor. Bu öyle kutsal bir tat ki
Daha önce bana tatlı gelenler şimdi sert ve acı geliyor. Ben nasıl
Denediysem sen de tat bundan Adem, ölüm korkusu yok olup gidecektir.'

Havva bunları söyledikten sonra Adem'e sarıldı
Sevinç gözyaşları döktü, Adem onun için ölümü bile göze alarak
Onun dediğini yapıyordu. Havva elindeki daldan kopardığı bir meyveyi
Ona verdi. Adem önce tereddüt etti yasak meyveyi yeme konusunda,
Ama sonunda karısının çekiciliğine dayanamadı.
Toprak yine titredi, sarsıldı ve Doğa tekrar inledi; gökyüzü alçaldı,
Gök gürledi, kederli yağmur damlaları ölümcül günahı tamamladı;

Adem düşünmeden yedi meyveyi, Havva'nın yasayı ihlal korkusu
Yinelenmedi ve Adem'i yumuşattı; şimdi ikisi de şarap içmiş gibi
Mutluydular, neşeliydiler; ama yasak meyve önce başka belirtiler çıkardı
Ortaya, cinsel arzuları arttı; Adem ona şehvetli gözlerle baktı
Havva da karşılık verdi ona birbirlerine yaklaştılar:
'Havva sen çok güzel, tatlı ve akıllı bir kadınsın,
Her şey zevk veriyor bana, bugün çok güzel bir şey getirdin.
Bu meyveyi yememekle çok şey kaybettik, şimdiye kadar,
Gerçek tadın ne olduğunu bilmedik. Eğer bize yasaklananlar
Böyle tatlı ise bunun gibi on yasak ağaç daha olmasını isterdim.
Şimdi gel, bu kadar tatlı bir şey yedikten sonra biraz oynayalım;
Çünkü güzelliğin evlendiğimiz günden beri beni hiç
Bu kadar çok etkilemedi, arzularımı kamçılamadı,
Bu da bu erdemli ağacın meyvesinden olmalı.'
Adem bunları söyledikten sonra aşkla parlayan gözlerini ona dikti,
Onun da gözleri aşk ateşiyle yanıyordu; Adem onun elini tuttu ve yeşil
Otların üzerine, sık dalların altındaki gölgeye doğru götürdü, çeşitli
Çiçekler onların yatağıydı—Dünyanın en yumuşak, en serin yatağıydı.
Oraya uzandılar ve günahlarını unutmak, teselli bulmak için
Kucaklaştılar. Bir süre sonra yoruldular ve uykuları geldi.
Aldatıcı meyvenin verdiği gevşeme ve mutlulukla uyudular ve çok
Geçmeden gördükleri rüyalardan sonra rahatsız bir halde uyandılar ve
Birbirlerine baktılar, gözleri açılmıştı ama zihinleri karanlıktı;
Kötülüğü bilme konusunda onları örtü gibi koruyan masumiyet
Gitmişti; doğuştan dürüstlük, onur gitmiş, yerini suçluluk duygusuna
Bırakmıştı; Adem örtünmek istedi ama elbisesi dar geldi.
Samson da fahişe Dalilah'ın kucağından işte böyle,
Tüm gücünü yitirmiş olarak kalkmıştı; onlar tüm erdemlerini yitirdiler.
Uzun süre hiç konuşmadan dehşet içinde oturdular; Havva kadar
Utanmış, gururu kırılmış olan Adam sonunda şöyle konuştu:
'Ey Havva, İnsan sesiyle konuşan o hileci yaratığı dinlemekle büyük
Hata ettin—yükselme düşüncesi yanlıştı, bak düştük işte;
Evet gözlerimiz açıldı ama iyi ve kötüyü, iyinin kaybettiğini, kötünün
Kazandığını gördük; Bilgi meyvesi bizi böyle çıplak, şerefsiz bıraktı,
Masumiyetimizi, sadakatimizi, saflığımızı aldı, kirletti bizi, yüzümüzde
Cinsel arzu ifadesi var, bunda kötülük ve utanç gizli. Daha önce sevinç

Mutluluk içinde baktığım Tanrının ya da Meleklerin yüzlerine nasıl
Bakacağım ben? O cennetlikler şimdi bu dünyalının
Gözlerini kamaştıracaklar, bakamayacağım onlara.
Belki de artık burada, güneş ya da yıldızların ışığının girmediği bu
Yüksek ağaçların gölgesinde bir vahşi gibi yaşayabilirim; örtün beni
Ey çam ağaçları, çınarlar, dallarınızla onlardan saklayın beni.
Ama şimdi en azından en utanç dolu, çirkin yerlerimizi gözlerden
Saklayalım; birkaç yaprağı birleştirip belden aşağı örtülmesi gerekli
Yerlerimizi örter ve utanç denen şeyden kurtulmuş oluruz.'

Böylece ikisi beraber ormanın en sık yerine gittiler ve orada bir incir
Ağacı buldular—meyvesiyle ünlü türden değildi bu ağaç, Hintlilerin
Bildiği, Malabar ya da Deccan'da yetişen ağacın dalları öylesine uzamıştı
Ki, ince dallar toprağa girip kök salmış, ana ağacın çevresinde yeni
Ağaçlar yeşermiş ve adeta bir kameriye oluşmuştu;
Hintli çobanlar onun gölgesinde dinlenecek, sürüleri orada otlayacaktı;
Bu ağacın geniş yapraklarını toplayıp birleştirerek diktiler
Edep yerlerini örttüler; ilk mutlu günleri geride
Kalmıştı artık; Kolomb'un Amerika'yı keşfinde adalarda
Ormanlı sahillerde bulduğu, tüylerle örtünmüş yerliler gibiydiler.
Böylece edep yerlerini kapadılar ama zihinleri rahat değildi,
Oturup ağladılar. Gözlerinden yaşlar akarken içlerinde fırtınalar
Kopuyordu—öfke, nefret, güvensizlik, kuşku bu tür duygular
İçindeydiler, iç barışları yok olmuş, huzurları kaçmıştı;
Anlayış ve arzu yerini cinsel arzuya bıraktı, Mantık çalışmaz oldu.
Adem huysuz bir Adam gibi rahatsızdı, huzursuz bir ifadeyle konuştu:

'Sana söylediklerimi dinleyip yanımda kalsaydın, o berbat sabahta
Benden ayrılmasaydın olmazdı bunlar, ne oldu sana anlayamadım;
Bunu yapsaydın hâlâ mutlu olacak, böyle çıplak, utanç içinde,
Sefil halde yaşamayacaktık. Bundan sonra onların sadakatini
Kanıtlamak için boşuna neden arama; onlar böyle
Kanıt ararsa anla ki boşuna uğraşacaklar.'

Havva onun bu sözlerinden büyük utanç duydu ve şöyle cevap verdi:
'Dudaklarından dökülen sözler çok ciddi Adem, benim hatamı gösteriyor,
Ya da dediğin gibi şaşkınlığımı, ama sen de orada olsaydın
Yılanın konuşmasını dinleseydin onun sesinde ve sözlerinde bir
Kötülük sezemezdin; Onunla bizim aramızda bir düşmanlık yoktu,
Bana zarar verebileceğini düşünmedim. Senin yanından

Hiç mi ayrılmayacaktım? Ben senin kaburgandan yaratıldım,
Neden kesin konuşarak beni engellemedin, tehlikeyi önlemedin?
Ama sen fazla direnmedin ve bana gitmem için hemen izin verdin.
Eğer kesin konuşsaydın ne ben yasağı ihlal ederdim, ne de sen.'

Adem onun bu sözlerine ilk kez sinirlendi ve şöyle cevap verdi:
'Bu aşk mı, sen kaybolduğunda sana karşı gösterdiğim sevginin karşılığı
Bu mu nankör Havva, sen öldükten sonra ben yine ölümsüz olarak mutlu
Yaşayabilirdim ama seninle birlikte ölmeyi seçtim, bu mu karşılığı?
Yasağı ihlal ettiğin için suç bende mi yani. Ben daha ne yapabilirdim?
Seni uyardım, sinsi düşmanı ve bekleyen tehlikeyi anlattım sana;
Bundan ötesi zor kullanmak olurdu ki o da hür iradeye karşı burada
Olmaz, yapamam bunu. Ben sana güvenmeyi yeğledim, tehlike
Olmayabilirdi, ya da sen güç durumda kendini kurtaracak kadar
Güçlüydün; ama hiçbir tehlikenin sana ulaşmayacağını
Düşünerek hata ettim belki ben de—ama bunu yaptığıma pişman oldum,
Şimdi ben suçluyum ve sen beni suçlayıp azarlıyorsun;
Böylece kadına güvenenin, onu kendi haline bırakanın başına
Neler geleceğini öğrendim; onu engellemek güç ve kendi haline
Bırakınca kötü bir şey olduğunda da bundan kadın
Sorumlu olmayacak ve buna izin veren erkek suçlanacak.'

Böylece ikisi de saatler boyunca birbirlerini suçlayarak
Tartıştılar, ama ikisi de kendinde kusur bulmuyordu
Birbirlerine itiraz edip durdular.

KİTAP X

ÖZET

İnsanoğlunun günahı öğrenilince koruyucu Melekler Cennete çıkarak nöbetlerinde uyumadıklarını kanıtladılar ve kanıtları kabul edildi, Tanrı onların Şeytanın girişine engel olamayacağını kabul etti. Tanrı Oğlunu günahkarlara gönderir, o suçluları cezalandırır ama sonra acıyarak giydirir ve tekrar Cennete çıkar. Günah ve Ölüm o zamana kadar Cehennem kapılarında beklerler, Şeytanın yeni Dünyadaki[285] başarısına ve İnsanın günah işlemesine sevinirler, artık Cehennemde kapalı kalmayacaklar, efendileri Şeytanın peşinden İnsanın yaşadığı yere gideceklerdir; Cehennemden Dünyaya gidiş gelişler için Şeytanın yaptığı yoldan yararlanarak Kaos üzerinden bir köprü ve yol yaparlar, sonra başarısıyla övünen Şeytanla karşılaşırlar. Şeytan Cehenneme gelir ve herkesi toplayıp İnsana karşı başarısını anlatır; ama alkış yerine bir hışırtı duyulur ve onunla beraber dinleyenlerin hepsi Yılana dönüşürler, Cennette işlediği suçun cezasıdır bu; sonra bir oyunla önlerinde Yasak Ağaç belirir, onlar uzanıp meyvelerden kopararak yerler ama sadece toz ve acı kül yutarlar. Günah ve Ölüm süreci: Tanrı Oğlunun onlara olan son galibiyetini ve her şeyin yenilendiğini anlatır ve Meleklerine Cennetlerde ve Maddelerde birçok değişiklik yapmalarını emreder. Adem durumunu daha iyi anlar, hayıflanır, Havva'nın üzüntü paylaşımını reddeder; Havva ısrar eder ve sonunda yumuşatır onu; sonra lânetin çocuklarına da bulaşmaması için Adem'e çirkin şeyler teklif eder[286]; Adem bunu kabul etmez, ama umutlanır, onlara son olarak verilen sözü hatırlatır ona, buna göre çocukları Yılandan intikam alacaktır; Adem ona öğüt verir ve pişmanlık duyup Tanrıdan günahlarının affını istemeleri gerektiğini söyler.

---

[285] Şeytan'ın Cennet Bahçesi'ni keşfi Avrupalıların Amerika'yı keşfine benzetilebilir.
[286] İntihar.

Bu arada Şeytanın Cennette yaptığı kötülük,
Yılanın içine girerek Havva'yı kandırması, Havva'nın
Yasak meyveyi yemesi için kocasını ikna edişi Cennette öğrenilir,
Çünkü her şeyi bilen Gören Tanrının gözünden hiçbir şeyi
Kaçırmak mümkün değildir; O her şeyi bilerek ve görerek
İnsanın aklını çelen Şeytanı engellemez,
İnsana akıl vermiş, iyiyi kötüyü ayırt etmeyi ona bırakmıştır.
Onlar o yasak meyvenin yenmemesi gerektiğini biliyorlardı
Bunu unutmamalıydılar; kim zorlarsa zorlasın, bu uyarıya uymamakla
Cezayı hak etmişlerdi, Cennetten Dünya Cennetine inen koruyucu
Melekler İnsana acırlar, çünkü kurnaz ve hileci Şeytan onlara da
Görünmeden girmiştir Dünya Cennetine. Çok geçmeden Dünyadan
Cennet kapısına kötü haber gelir; Semavi Melekler de kederlenir ve
Onların mutluluğunu bilerek acırlar onlara. Semavi varlıklar
Her şeyin nasıl berbat olduğunu öğrenmek için oraya giderler;
Sonra Yüce Tanrının tahtına doğru hızla uçarlar,
Yakarırlar Ona ve kabul edilirler; Yüce Tanrı görünmeden içinde
Durduğu bulut içinden gök gürlemesi[287] gibi konuşur:

'Ey Melekler topluluğu ve büyük Güçler[288], başarısız oldunuz
Geri döndünüz dünyadan ama bunun için üzülmeyin, çünkü ne yapsanız
Buna engel olamazdınız, size neler olacağı çok geç söylendi
Bu Ayartıcı Cehennemden gizlice çıkıp gitti oraya. O zaman
Size onun kötülük yapacağını ve başarılı olacağını söyledim
İnsan Yaratıcısının uyarısına rağmen onun yalanlarına inanacaktı,
Benim uyarılarım onların düşüşüne engel olmayacak,
Hür iradeyi etkilemeyecekti. Ama Adem de karısına uydu
Şimdi bu günahın cezası aslında ölümdür; ama onlar ölüm
Henüz ortada görünmediği için onu önemsemiyorlar,
Ama gün sona ermeden cezadan kaçamayacaklarını
Anlayacaklar. Adalet yerini bulacak, cömertlik yok. Ama onları
yargılamak için sadece seni gönderebilirim Oğlum[289];
Cennette, Dünyada ve Cehennemde yargı gücümü sadece
Sana verdim Ben. Adaletle merhametin bir arada

---

287 Esinlenme 4:5, 1 Samuel 7:10'a gönderme.
288 Askeri hiyerarşi gibi.
289 Esinleme 14:14'e bir gönderme.

Olmasını isterim, onun için İnsanın dostu ve Şefaatçisi olan seni
Gönderiyorum onlara, düşen İnsanları yargıla ve kararını ver.'

Yüce Tanrı bunları söyledi, sağ elini parlak ortamda uzatarak Oğluna
İşaret verdi. Oğlu emrini tam olarak anladı ve semavi sesiyle konuştu:

'Ebedi ve Yüce Babam, emrin başımın üstünedir, benim görevim
Cennette ve Dünyada senin emirlerini yerine getirmektir. Sen bu sevgili
Oğlunun içindesin, rahat ol, emrin yerine getirilecektir. Dünyaya gidecek
Ve senin emirlerini dinlemeyen günahkarları yargılayacağım,
Ama bilirsin, yargıladıklarıma ağır ceza vermek üzer beni
Senin verdiğin yetkiye dayanarak onların cezalarını da hafifletmek
İsterim; ama senin dediğin gibi merhametli davranırken
Adaletin yerine gelmesine de dikkat ederim; yargılamada sadece
Yargılanacaklar bulunsun isterim, başkaları olmasın,
O ikisi olsun yeter; üçüncü[290] zaten orada olmadan
Cezalanacaktır, tüm yasalara karşı gelmiş ve kaçmıştır;
Yılanın suçunun kanıtlanmasına hiç gerek yok.'

Tanrının Oğlu bunları söyledikten sonra tahtından kalktı.
Diğer Krallar, Prensler, Vekiller ve Güçlüler Cennetin kapısına kadar
Refakat ettiler ona; oradan Eden ve kıyılar manzarası görünüyordu.
Tanrıların sürati ölçülmez ve o da çok hızlı indi Dünyaya.
Güneş öğleden sonra batıya doğru alçalıyordu,
Dünyayı serinleten rüzgarlar esmeye başladı
Tanrının yumuşak yargıç oğlu İnsanoğluna ceza vermek
Üzere geldi; Cennet Bahçesinde Tanrının sesini duydular ama
Kulaklarına yumuşak rüzgârlarla gelen bu sese pek aldırmadılar,
Adem ve karısı ağaçların arasına saklandılar ama Tanrı Oğlu
Onlara yaklaştı ve yüksek sesle Adem'e seslendi:

'Nerdesin Adem, uzaklardan gelen beni karşılamayacak mısın?
Seni bulamıyorum, yalnızım ve üzülüyorum, görevim seni bulmak.
Çık meydana, beni kolayca görürsün, neden kaçıyorsun benden,
Seni tutan nedir? Hadi çık ortaya, gel ve gör beni.'

Adem ortaya çıktı ve yanında Havva ile birlikte ona geldiler,
İkisi de isteksizdi, yüzlerinde utanç ifadesi vardı, tedirgindiler;
Tanrıya ya da birbirlerine karşı sevgi duymadıkları belliydi,

---

290 Şeytan.

Yüzlerinde suçluluk ifadesi vardı, utanç içindeydiler, sinirli ve
Umutsuzdular, öfke, inat, nefret ve hile, her türlü ifade vardı
Yüzlerinde. Adem bir süre düşündü ve cevap verdi ona:
'Senin sesini bahçede duydum ve korktum o sesten,
Çıplak olduğum için de saklandım.' Merhametli Yargıç
Hiç sertleşmeden konuştu onunla ve şöyle dedi:
'Sen benim sesimi daha önce duyduğun zaman korkmaz, sevinirdin;
Şimdi neden korkunç oldu sesim senin için? Çıplak olmanı kim söyledi?
Sana yasaklanan ağacın meyvesinden yedin mi?'[291]
Adem onun bu sözlerine üzgün bir ifadeyle cevap verdi:
'Ey Cennet! Bugün Yargıcımın önünde zor durumdayım,
Ya tüm suçlamayı kabul edecek, ya da hayat eşimi suçlayacağım ki
O bana sadık kaldı ve onu suçlamam doğru olmaz. Fakat bir felaket
Yaşadık, baskı altındayım, günahı ve cezayı kabul etmek durumundayım;
Ama barış içinde kalmayı seçsem sen gizlediğimi hemen anlayacaksın.
Bana yardım, armağan olarak verdiğiniz bu kadın çok güzel, çok
Kutsal bir varlık, onun elinden kötülük beklemedim hiç, bunu da
Kötülük düşünmeden yaptı zaten—bana o meyveden verdi ve yedim.'
Tanrının Oğlu onu dinledi ve sonra şu cevabı verdi:
'O senin Tanrın mıydı ki Tanrıdan önce onun sözünü dinledin?[292]
Yoksa o senin rehberin, üstün ya da eşitin olarak mı yaratıldı da
Erkekliğini ya da Tanrının sana onun üstünde verdiği yeri ona
Teslim ettin? O gerçekten de hayran olunacak kadar güzel,
Senin aşkına layık bir kadın, senin kölen de değil elbette,
Yeteneklerini çok iyi kullanıyordu, kurallara uyuyordu, senin
Bir parçandı o, senin gibi o da doğru olacaktı.'
Bunu söyledikten sonra döndü ve Havva'ya bakarak devam etti:
'Söyle kadın, senin bu yaptığın nedir?'
Üzgün ve utanç içinde olan Havva her şeyi itiraf edecekti
Ama bu cesur ve konuşkan yargıcın önünde birden şaşırdı
Ve sonra düşünerek cevap verdi ona:
'Beni Yılan kandırdı ve ben de o meyveden yedim.'
Tanrının Oğlu bunu duyunca hiç düşünmeden Yılanı suçladı,
Ama doğrudan suçu ona yükleyemedi, o suça teşvik etmişti kurbanını,

---

[291] Yaratılış 3:11'e gönderme.
[292] I Korintliler 11 8-9'e gönderme.

Yılan zaten lanetliydi, lekelenmişti ve Tanrının Oğlu İnsanoğlunu
Yeterince tanıyordu, suçlamasını değiştirmedi, ama tüm bunlar
İçin en başta Şeytan suçlanmalıydı ve Yargıç elinden geleni
Yaptı ve sonunda laneti Yılanın üstüne düştü, şöyle konuştu:
'Bunu yaptığın için yeryüzünde yaşayan tüm hayvanlar içinde
En lanetli sen olacaksın; karnının üstünde sürünerek yürüyecek
Ve hayatın boyunca yerden toz yiyeceksin. Sen ve kadın arasında
Düşmanlık hissi koyacağım, hem de senin ve onun tohumları arasına;
Onun tohumu senin başını ezecek, senin tohumun onun topuğunu.'
Onun kahini böyle konuştu ve sonra, ikinci Havva olan
Hz. Meryem'in Oğlu Hz. İsa Şeytanın Cennetten
Şimşek gibi düştüğünü görünce[293] mezarından kalkarak bunu doğruladı,
Yönetimleri ve Hükümranlıkları[294] yıktı, açık gösteride galip geldi
Parlak olarak yükseldi, Şeytanın ülkesini zapt etti.
Ve onu ayaklarımızın altına serecek,[295] onun kafası ezilecek.
Ve Yargıç şimdi de kadına dönerek şöyle konuştu:
'Hamile kaldığında senin üzüntünü artıracağım; çocuklarını
Doğururken acı çekecek, kocanın sözünü dinleyeceksin ve
O her zaman için senin üstünde olacak, kuralları koyacak.'
Sonra Adem'e döndü ve son hükmü olarak şunu söyledi:
'Karının sözünü dinlediğin ve *Bu ağacın meyvesini yemeyeceksin*
Dediğim halde bu meyveyi yediğin için bu toprak lanetlendi;
Bunun için hayatın boyunca bir şey yerken üzüleceksin; üzüntülerin
Hep olacak, tarlaların otlarını yiyeceksin; toprağa dönene kadar
Ekmek yemek için ter dökeceksin; çünkü sen topraktan geldin,
Bunun için sonunda yine toprağa döneceksin.'
Tanrının Oğlu Yargıç hükmünü böyle verdi ve ölümün henüz uzak
Olduğunu belirtti ona, sonra karşısında onların çıplak durduğunu
Görünce acıdı onlara ve köle gibi görünmemeleri için onları hayvan
Postları ve yılanın attığı deriyle giydirdi, ama düşmanlarını giydirmeyi
Düşünmedi ve onların içlerindeki kiri de temizlemek istedi,[296] içlerine
Dürüstlük duygusu aşıladı; sonra Cennete çıkarak yerine döndü ve
Araya tatlı ricalar katarak her şeyi bilen Yüce Tanrıya olanları anlattı.

---

[293] Luka 10 18'e gönderme
[294] Koloseliler 2:15'e gönderme.
[295] Romalılar 16:20'ye gönderme.
[296] John 13·5-17'ye gönderme

Dünyada bu günahlar işlenmeden ve yargılanmadan önce
Günah ve Ölüm Cehennemin kapıları karşısında oturdular, Şeytan
Çıktıktan sonra kapılar açık kalmıştı ve alevler Kaos'a kadar
Çıkıyordu; Günah Ölüme baktı ve şöyle konuştu:
'Ey Evlat, efendimiz Şeytan diğer dünyalarda büyük işler
Yaparken, bizler için daha mutlu yerler ararken biz neden burada
Oturmuş birbirimizi seyrederiz ki? Onun başarılı olacağına kuşku
Yok; eğer dönüşünden önce bir aksilik olur da onu kovalayanlardan
İntikam almak isterse bundan güzel yer bulamaz. Ben içimde
Yeni bir gücün yükseldiğini hissediyorum, kanatlarım büyüyor ve
Bana bu Derin'in[297] ötesinde büyük diyarlar verildi;
Beni çeken sempati ya da doğuştan güçler bile olsa bunları gizlice
Bir araya getirebilir, daha da güçlenirim. Sen benim ayrılmaz
Gölgemsin, her yerde benimle beraber olman gerekir,
Çünkü Ölümü hiç kimse Günahtan ayıramaz.
Fakat geri dönüşünde bu geçilmez uçurumda sorun çıkmasın diye
Onu beklerken bir maceraya atılalım, ikimizin gücünü birleştirirsek
Cehennemden Şeytanın bulunduğu Dünyaya doğru bir yol bulabiliriz;
Böylece tüm Cehennem halkına da iyilik yapmış oluruz, onlar da
Gerektiğinde bu yolu kullanarak kolayca oraya gidebilirler;
İçgüdümün bana gösterdiği bu yolu kaybetmem mümkün değil.'
Zayıf olan Gölge biraz düşündü ve ona cevap verdi:
'Kaderinin ve içgüdünün gösterdiği yere git, ben de gecikmem ve
Senin gittiğin yolu kolay bulurum; kan ve ölüm kokusunu hemen
Alırım, kurban çok nasıl olsa, bu kokular senin olduğun her yerde var.
Senin yaptığın işleri yapmak istemem ama sana yardım ederim.'
Bunu söylerken Dünya üzerindeki Ölüm kokusunu da kokladı.
Çok uzaklarda ertesi gün kanlı bir savaşta ölecekmiş gibi
Bekleyen askerlerin olduğu bir savaş alanına doğru uçan yırtıcı
Kuşlar gibi kan kokusu aldı vahşi Şekil ve burun deliklerini
Kasvetli havaya açtı, avının kokusunu o kadar uzaktan alıyordu.
Sonra ikisi Cehennem kapılarından uçsuz bucaksız, nemli ve
Karanlık Kaos anarşisine doğru tüm güçleriyle uçtular, suların üstünde
Süzülerek dolaştılar, dalgaları izlediler, Cehennemin ağzına doğru
Kumsalları gözlediler; Arktik Okyanusta iki karşıt yönlerden gelen

[297] Cehennemin dibi

Kutup rüzgarları buz dağları getirdiler ve bunlar Petsora'nın [298] ötesinde,
Zengin Cathaian[299] sahillerinde kaldılar. Toprak taşlaşmış gibiydi,
Ölüydü, soğuk ve kuruydu, bir zamanlar yüzen ama
Sonra sabitleşmiş Delos'a[300] benziyordu. Geriye kalan
Her şey hareketsizdi, taşlaşmıştı, bazı yerler balçık kaplıydı.
Köpüklü Derin'den kemerli ve çok uzun bir köprü çıkıyor, korumasız
Dünyanın hareketsiz duvarına kadar uzuyor, onunla birleşiyordu,
Ölüm Yoluydu bu—oradan başlayan geniş, kolay ve zararsız bir
Pasaj Cehenneme kadar iniyordu. Eğer küçük şeylerle büyükleri
Kıyaslarsak, Xerkses[301] anısına Yunanistan özgürlüğü ile
Boyunduruk kıyaslanabilir, o Memnonian sarayından
Denize indi, Hellespont[302] üzerinden Avrupa ve
Asya'yı birbirine bağladı ve saldırgan dalgalarla boğuştu.
Şimdi de mükemmel bir köprü inşa ettiler—uçurumun kenarında asılı
Kayalığın yamacında, Şeytanın gittiği yolu izler biçimde, onun Kaos'tan
Çıkıp bu Dünyaya indiği yerde. Onu pimlerle ve zincirlerle sağlam
Olarak bağladılar; şimdi dar alan kapalı bir yerde Cennet ve Dünya
İle birleşti ve Cehennem solda[303] kaldı; görünürdeki bu üç yere giden
Üç yol vardı. Ve şimdi onlar Dünya'ya giden yolu uzaktan görüp
Seçtiler, önce Cennete yöneliyordu bu yol, sonra bir Melek gibi parlayan
Şeytanı gördüler, Centaure takımyıldızı ile Akrep arasında zirveye
Yönelmişti ve Güneş doğuyordu; Şeytan kılık değiştirmiş olarak
Geldi ama çocukları onu hemen tanıdılar; o Havva'yı kandırdıktan
Sonra ormana gizlenmiş, şekil değiştirip Havva'nın kocasını
Yanıltmasını izlemişti—onların işlediği günahı gördü ve eski haline
Döndü ama Tanrının Oğlunun onları yargılamak için geldiğini görünce
Kaçtı oradan, suçunun ortaya çıkacağını ve cezalandırılacağını iyi
Biliyordu; gece olunca geri geldi ve günahkar çiftin üzgün hallerini
İzledi ve sonra gelecekte kendi halini düşündü. Sonra neşe içinde
Cehenneme döndü, Kaos'un kenarında, yeni köprünün yakınında
Yavrularını görünce şaşırdı ve sevinci arttı. Onları bir süre

---

[298] Bir Sibirya nehri
[299] Moğolistan
[300] Leto ikizleri Artemis ve Apollon'u doğurmak için yer ararken, Hera'nın tehdidinden korkan bütün adalar onu reddetmiş. Sadece Delos adası kabul etmiş
[301] Pers komutanı Darius'un oğlu. Yunanistan'a savaş açmıştır
[302] Çanakkale Boğazı
[303] Sol taraf hep kötülükle, şeytanlıkla anılmıştır

Hayranlıkla seyretti ve sonra çekici kızı Günah şöyle dedi:
'Ey Baba, harika işler yaptın, bunlar senin ganimetlerin,
Bize de anı olarak kalacaklar; sen bu işlerin gerçek mimarısın.
Benim kalbim hep seninle beraber, senin sevincini hissediyorum
Dünyada çok iyi işler yaptın, halin de bunun kanıtı, ama aramızda
Uzun mesafe olsa da oğlunla beraber sana gelmek istedim;
Kader bizi burada birleştirdi, Cennet artık sınırları içinde tutamaz
Aşılması imkansız bu karanlık uçurum da senin aydınlık yolunu
İzlemekten alıkoyamaz bizi. Şimdiye kadar Cehennemde kapalı
Kalan bizleri kurtardın sen, buraya gelebilecek kadar güç verdin bize,
Bu harika köprüyle karanlık uçurumu da aştık. Tüm bu Dünya senin;
Cesaretin sana ellerinin yapmadıklarını kazandırdı; savaşta kaybettiğini
Aklınla kazandın, Cennette bize yapılanın intikamını aldın. Orada olmadı
Ama burada hüküm süreceksin; bırak O orada galip olsun, savaşın ona
Verdiğiyle kendini zafer kazanmış olarak düşünsün, lanetlediği bu yeni
Dünyadan çekilsin; bundan sonra sen hükmedeceksin semavi sınırları
Belli bu yere ya da Onun tahtı için daha da tehlikeli olacaksın.'
Karanlıklar Prensi bunları duyunca sevindi ve şöyle cevap verdi:
'Güzel kızım ve sen hem oğlum, hem de torunum,
Siz Şeytan ırkının En güzel örneklerisiniz
(Cennet'in Yüce Kralına muhalif olarak gurur duyuyorum bundan),
Cennetin kapısma bu kadar yakın bir yerde
Cehennem İmparatorluğunu kurduk ve başarılı olduk,
Benim çalışmam zafer getirdi ve Cehennemle bu Dünyayı
Bir tek krallık yaptı—burası tek kıta artık.
Bunun için Karanlıkta sizin yolunuzdan müttefikim
Güçlere iner ve onlara yaptıklarımı anlatıp onlarla
Birlikte neşelenirken siz ikiniz de hepsi sizin olan
Yıldızlar arasından Cennete gidin; orada kalın ve mutlu olun;
Sonra da Dünya Egemenliğine geçin ve tüm yaratıkların
Efendisi olan İnsanı tanıyın; onu önce esir alın
Sonra öldürün. Ben size vekillerimi gönderecek
Dünyada tek yetkili olacağım. Bu yeni krallıkta kontrolü
Sağlamam sizin ortak gücünüze, Günah ve Ölümü kullanma gücüme
Bağlı. Sizin ortak gücünüz kullanılırsa Cehennem
İşlerinde zarar olmaz; şimdi gidin ve güçlü olun.'
Şeytan bunları söyledi ve onları bıraktı; onlar da zehir saçarak

Hızla takımyıldızlar arasından uçtular, yıldızlar gezegenler soldular
Acı çektiler. Şeytan diğer yöne, Cehennem kapısına doğru gitti;
Her iki yanda Kaosun gürültüsü vardı, onun gazabı, öfkesi
Her yanda görülüyordu. Açık kapıdan geçerken kimse yoktu orada,
Çünkü nöbetçiler gitmiş, üst Dünyaya uçmuşlardı; Orada kalanlar
Şeytanın şehrinde arka taraflara, surların gerisine gitmişlerdi.
Orada etrafı gözetliyor, Büyükler de İmparatordan gelecek haberi
Bekliyordu; Bunun için o giderken emir verdi ve onlar da bunu dinlediler.
Tatarların karlı ovalarda, Astracan'da[304] düşman Ruslardan,
Ya da İran hükümdarı Sophi'nin Türk bayrağının ayından kaçıp
Aladule'den[305] Tauris ve Casbeen'e[306] sığınmasına benziyordu bu;
Cennetten kovulanlar Cehennemi de nerdeyse boşaltmış,
Şehrin çevresini gözetliyor, Şeytanın yabancı dünyalardan
Dönüşünü bekliyorlardı; Şeytan onların arasından
Alt tabakadan bir Melek asker gibi tanınmadan sıyrıldı, Plutonian
Holünün kapısından görünmeden geçerek parıltılı tahtına ulaştı.
Bir süre orada oturup etrafını gözetledi, ama kendisi görünmüyordu.
Sonunda o parlak başını bulutların arasından çıkarır gibi çıkarıp
Etrafa gösterdi ama bu parıltısı da sahteydi. Herkes bu ani parıltı
Karşısında şaşırdı ve büyük Şefin döndüğünü gördüler;
Büyük bir alkış tufanı koptu, büyük asiller
Karanlık Divandan kalkıp onun yanına koştular, kutladılar onu
Şeytan eliyle onları susturarak konuştu:
'Değerli, Muhteşem Krallar, Prensler, Değerli Komutanlar—sizlere
Buraya çok başarılı olarak döndüğümü söylemek isterim; sizleri bu
Cehennem çukurundan çıkaracağım, zaferlere götüreceğim,
Zalimin zindanı olan bu lanetli, korkunç çukurdan kurtaracağım;
Şimdi eski Cennetimizden biraz daha aşağıda büyük bir Dünyamız var,
Kendimi tehlikeye atarak buldum orayı. Neler yaptığımı, ne kadar acı
Çektiğimi anlatmam uzun sürer, Derin çukurdan çıkınca korkunç şeyler
Yaşadım, ama şimdi Günah ve Ölümün yardımıyla geniş bir yol
Yapıldı, zafere giden yol bu sizin için; ama ben bu görülmemiş yolda çok

[304] Volga ağzı
[305] Ermenistan
[306] İran şehirleri

Yoruldum, uçurumdan kurtulmam zor oldu, Gece ve Kaosun vahşi
Kucaklarına atıldım, onlar sırlarını kıskanarak yolculuğumu engellemek
İstediler, gürültü çıkarıp tutmak istediler beni; ben de bu yüzden
Zorlandım ve Cennette sözü edilen yeni yaratılmış mükemmel
Dünyayı buldum; orada İnsanoğlu Dünya Cennetine yerleşmiş ve çok
Mutluydu. Onu kolayca kandırdım, Yaratanına ihanet etmesini sağladım
Ve şaşacaksınız, bunu bir elmayla yaptım; buna gülebilirsiniz,
Tanrı buna çok kızdı ve İnsanoğlunu ve Dünyasını Günah ve
Ölüme terk etti, yani bize bıraktı, bizim için tehlike yok, orada
Yaşayabilir ve insanı ve onun daha önce kontrol ettiklerini kontrol
Edebiliriz. Tanrı beni de yargıladı, aslında beni değil de
İnsanı kandırmak için içine girdiğim Yılanı yargıladı.
Aslında düşmanlık benimle İnsanoğlu arasında;
Ben İnsan soyunun topuğunu ısıracağım, onlar da benim,
Yani yılanın başını ezecekler. İşte böylece yaptıklarımı öğrendiniz,
Artık hepimiz mutlu olabiliriz ey Tanrılar.'

Şeytan bunları söyledikten sonra kendisini metheden bağırışlar,
Büyük bir alkış tufanı bekledi, ama tam aksine
Kulaklarına sadece her yandan yılan ıslığına benzer sesler geldi,
Hiç kimse duyduklarına sevinmemişti; Şeytan bunun ne demek olduğunu
Anlamadı ve düşündü; kızdı, suratı asıldı, kolları böğrüne yapıştı,
Ayakları birbirine dolandı ve yere düştü, yerde uzanmış dev bir yılan
Vardı, çaresizdi; onu şimdi kendisinden daha büyük bir güç kontrol
Ediyordu, laneti gereği günah işlediği şekle girdi; konuşmak istedi
Ama ağzından, çatallı dilinden sadece yılan ıslığı çıktı;
Orada olanların hepsi de onun gibi yılana döndüler; orada yılan
Islığından, hışırtısından başka ses duyulmuyordu, korkunç bir sesti bu;
Akrepler, kara ve su yılanları, tüm sürüngenler toplandı oraya,
Ama hepsinin ortasında en büyük Piton duruyor ve tüm diğerlerinden
Daha güçlü gibi görünüyordu; Cennetten kovulanların hepsi şimdi
Yerlerde sürünüyorlardı, durdular, zafer kazanarak döndüğünü söyleyen
Şeflerine baktılar; etrafta çirkin Yılanlardan başka bir şey yoktu;
Hepsi dehşet içindeydi, ama sonra değişmeye
Başladılar; kargıları kalkanları düştü ve yılan ıslıkları yeniden duyuldu;
Aslında onların alkışları yılan ıslığına dönüşmüş, zafer naraları
Ağızlarından utanç ıslığı olarak çıkmıştı. Yakında bir koru, orada onların
Cezalarını artıracak Cennet meyveleriyle dolu, Havva'nın kanarak yediği

Meyve dolu dalları olan ağaçlar vardı. Hepsinin aç gözleri bu ağaçlara
Dikildi, yasak ağacın çoğaldığını düşündüler,
Onlara daha çok acı ve utanç verecekti bunlar,
Ama hepsi çok aç ve susuzdu, kendilerini tutamadılar ve Megaera[307] gibi
Ağaçlara sarılarak tırmandılar; Sodom'un
Yandığı yer yakınındaki ziftli deniz[308] kenarında
Büyüyenler gibi göze hoş görünen meyveleri kopardılar; bunların
Görünüşü güzeldi ama tatları yanıltıcıydı; onlar
Meyve yiyeceklerini sanırken acı kül yediler ve garip sesler çıkardılar;
Onları yemeye zorlandılar ve ağızları kül ve kurum doldu;
Günaha girince sevindikleri insanın haline düştüler.
Böylece aç kaldılar, durmadan ıslık çaldılar ve eski
Hallerine dönmelerine izin çıkana kadar öyle kaldılar
Bazılarının söylediğine göre Tanrı onlara yılda bir kez birkaç gün için
Aynı cezayı verdi, utanç içinde kaldılar ve İnsanoğlu da buna sevindi.
Ama bir efsaneye göre onlar dinsizler arasına karıştılar ve Ophion[309]
Dedikleri Yılan Eurynome ile birlikte önce Olympus'u yönetti,
Orası sonra Satürn'e verildi ve Dictaean[310] Jove[311] doğdu.
O sırada cehennem çifti Cennete ulaştılar—orada daha
Önce güç olan Günah şimdi bedene büründü ve eski bir
Yerleşimci gibi yerleşti; hemen arkasından Ölüm izledi onu,
Soluk atına binmemişti ve Günah şöyle konuştu:
'Şeytan ürünü, her şeye hakim olan Ölüm, çok
Çalışarak geldik buraya, ne düşünüyorsun imparatorluğumuz hakkında,
Cehennem kapısında nöbet tuttuğumuz yerden
Çok daha iyi değil mi burası, isimsiz ve aç olsan da?'
Günahtan doğmuş olan Canavar ona şöyle cevap verdi:
'Ebedi açlık olacaksa Cehennem ya da Cennet fark etmez,
Orada daha çok av bulabilirim; burada çok canlı var ama yine de
Benim çok aç midemi dolduracak, bu eti kemiğine
Yapışmış bedenimi doyuracak kadar çok şey yok gibi.'
Zina yapmış olan Ana ona şöyle cevap verdi:

---

[307] Mitolojide hiddet ve intikam tanrıçalarından biri.
[308] Ölü Deniz
[309] Mitolojideki Titanlardan biri. Kronos'tan önce göklerde krallık ediyordu. Daha sonra Kronos onu Tartaros'a attı
[310] Girit'teki bir dağ.
[311] Jüpiter.

'Sen önce şu otlarla, çiçekler ve meyvelerle doyur karnını;
Sonra her hayvandan, balıklardan ve kuşlardan yiyebilirsin
Bunlar seni doyurmayabilir; Zaman içinde yediklerin seni tatmin
Etmeyebilir, ancak ben bu yaratıkların arasında yaşayan insanoğlunun
Düşüncelerini, görünüşünü, sözlerini, davranışlarını öğrenecek, senin için
En çok zevk duyacağın av olarak hazırlayacağım onu.'
Bunları konuştuktan sonra ayrı yollara gittiler,
Tüm yaratıklardan mahvedeceklerini aramaya başladılar.
Bazılarına dokunmuyor, daha sonraya bırakıyorlardı; ama
Tanrı onları yüksek tahtından gördü ve emrini verdi:
'Bu iki Cehennem köpeğinin Dünyaya zarar vermek istedikleri belli,
Onlara dikkat edin, ben onları iyi ve güzel olarak yarattım
Şimdiye kadar öyle tuttum, ama İnsanın aptalca davranışı bana
İstemediğim şeyleri yaptırdı, yine de onların böyle güzel bir yere
Girmelerine ve suç işlemelerine izin verdim ve düşmanlarım sevindirdim,
Sanki her şeyi onlara bırakmışım gibi gülüyorlar şimdi;
Onların kural dışı davranışlarını istemiyorum ve onları buraya
Çağırmadığımı da bilmelisiniz, benim Cehennem köpeklerim
İnsanın günah işleyerek kirlettiği yerleri yalayacak ve temizleyecekler;
Tıka basa yiyecekler, geride hiçbir pislik kalmayacak, sonra da sen
Oğlum, güçlü kollarınla Günahı, Ölümü ve Esneyen Mezarı
Kaosun içine fırlatıp atacak, Cehennemin ağzını
Sonsuza kadar kapatacaksın; o zaman Cennet ve Dünya tamamen
Temizlenmiş olacak ve bundan sonra da asla kirlenmeyecekler;
O zamana kadar da lanet hep onların önünde olacak.'
Yüce Tanrı bunları dedikten sonra Melekler ilahiler söylediler,
Denizlerin sesi gibi şunlar dile getirildi: 'Sadece Senin yolların doğrudur,
Senin emirlerin geçerlidir ve de yaptıkların; Seni hafif almak,
Dinlememek kimin haddine düşmüş? Senden sonra Oğlun
Düzeltecek İnsan neslini, Dünya ve Yeni Cennet
Onun sayesinde yükselecek.' Yüce Tanrı bu ilahiyi dinledikten sonra
Büyük Meleklerini çağırdı ve onlara son durumla ilgili emirlerini verdi;
Güneş aldığı emre göre hareket edecek, parlayarak
Dünyaya yeterli soğuk ve sıcak hava verecekti, kuzeyden kış mevsimi,
Güneyden yaz sıcağı getirecekti. Ay'a ve Dünya'ya yakın diğer yıldızlara
Gezegenlere de görevleri bildirildi; bazı gök cisimlerinin yağmur ve
Fırtınalarda etkisi olacak, bazıları Güneşle birlikte doğup batacaklardı.

Rüzgarlara yönleri, denizi, havayı ve sahilleri ne zaman karıştıracakları
Bildirildi; fırtına ne zaman geleceğini ve gideceğini biliyordu.
Bazılarına göre Yüce Tanrı Meleklerine Dünya kutuplarını
Güneş eksenine göre iki kez on derece döndürmelerini emretti;
Böylece onlar da Yerküreyi biraz iterek eğdiler; bazılarına göre
Güneş de aldığı emre göre hareket ederek
Takımyıldızların ve burçların yerlerini ayarladı, böylece
Mevsimlerin meydana gelmesi sağlanmış oldu; öyle olmasaydı Dünyada
Sürekli bahar olacak, kutup daireleri dışında günler ve geceler eşit
Olacaktı. Güneş verilen emre göre belirledi yörüngesini,
Aksi takdirde üzerinde canlıların yaşadığı ve günahsız olan
Dünya dondurucu soğuk ve yakıcı sıcaktan nasıl kaçınabilirdi?
Cennetlerde meydana gelen bu değişimler yavaştı ama denizde ve
Karalarda da aynı değişimleri sağladı—yıldız rüzgârları, buhar, sis gibi
Doğa olayları hep böyle meydana geldi. Norumbega'nın[312] kuzeyinden ve
Samoed'den[313] buz gibi rüzgârlar, kar, dolu ve fırtınalar geldi, Boreas,
Caecias ve Argestes[314] ve gürültülü Thrascias ormanları, denizleri
karıştırdılar; fırtınalar güneş Notus'dan, kara bulutlar Serraliona'dan
Geldiler; ilk Doğa saldırıları böyle başladı; ama ilk uyuşmazlık
Günahın kızında görüldü, Ölüm sert antipati ile gösterdi kendini;
Hayvanlar, kuşlar ve balıklar arasında savaş başladı;
Otlak kavgaları çıktı, hayvanlar birbirlerine saldırdılar,
İnsandan korkmadılar ama yine de kaçtılar ondan.
Bu kötülükler devam ederken Adem her şeyi görüyordu;
Üzgündü ama yapabileceği bir şey yoktu, kendini iyi hissetmiyordu,
Tüm bu korkunç olaylar arasında teselli bulmak için şikayete başladı:
'Ey mutlu ama sefil yaratıklar! Bu yeni muhteşem Dünyanın sonu
Böyle mi gelecek, bu ihtişamı görmekte geç mi kaldım ben?
Kutsanmış iken lânetlenen kim, Ona bakmak bana
Mutluluk verirdi ama şimdi beni Tanrının gözünden saklayın;
Ama O burada bu acıyı dindirebilir,
Ben bunu hak ettim ve cezama razıyım; ama bu da işe yaramaz:
Yediğim, içtiğim ya da üreteceğim her şey lânetlenmiş. Bir zamanlar

312 New England
313 Rusya'nın kuzeyi
314 Kuzey rüzgarları

Bana *'Üreyip çoğalmalısın,'* denmişti, şimdi ise ölüm sözü duyuyorum!
Kafamdaki lânetten başka neyi artırabilirim? Gelecek kuşaklarda
Lânetin benden kaynaklandığını duyanlar beni aynı şekilde
Lânetlemeyecek mi? "Atamız Adem'e yazıklar olsun! Bunun için ona
Teşekkür etmeliyiz," diyecekler, onların teşekkürü nefret olacak.
Böylece tüm yaptıklarım sert biçimde bana geri dönecek—benim
Üzerime yığılacak; Ey Cennetin kaçan mutluluğu; kederler bana
Sevinç, neşe getirsin! Yüce Tanrım, ben senden beni çamurdan
Yaratmanı istedim mi? Beni karanlıktan kurtarıp bu güzel bahçeye
Getir dedim mi? Arzum benliğime uymadığına, senin emirlerini yerine
Getirmediğime göre, beni tekrar toprak yapman, tüm verdiklerini
Benden geri alman doğru olacaktı. Bunlar yeterli ceza olacaktı da
Neden bana sonsuz acılar, üzüntü verdin? Adaletini anlamak zor,
Ama doğruyu söylemek gerekirse böyle tartışmak, itiraz etmek
İçin artık çok geç; bu koşulları o zaman kabul etmemeliydim.
Onları kabul edip iyi yanlarından zevk aldıktan sonra itiraz
Etmek olur mu? Peki ya Tanrının oğlu emrine karşı gelseydi
Ve, "Beni neden yarattın? Ben istemedim bunu," deseydi,
O zaman ne olacaktı? Ama onu seçimin olarak değil,
Doğal bir ihtiyaç olduğu için yarattın Sen.
Tanrı seni kendi seçimi olarak yarattı, Ona hizmet edesin diye;
Senin ödülün Onun lûtfu olacaktı; o halde cezanı da istediği gibi
O verecektir; Onun hükmü doğru, ben topraktan yaratıldım,
O halde yine toprağa döneceğim. Ben hazırım!
Emrini yerine getirmek için neden Bekleyelim? Neden
Daha çok yaşayayım? Neden ölümle eğleneyim de
Acımı artırayım? Cezam olan ölüme severek giderim, hissiz toprak
Olmaya hazırım! Anamın kucağına yatmış gibi mutlu olacağım!
Orada güven içinde uyurum; Onun korkunç sesini artık duymam,
Ben ve neslim de artık korkmaz bu zalim beklentiden.
Ama içimde bir kuşku var—ölemeyeceksem eğer;
Tanrının bana verdiği İnsan Ruhu, yaşam nefesi toprak olacak
Bedenimle yok olmayacaksa mezarda ya da gideceğim
Yerde yaşayan bir ölü mü olacağım?
Eğer bu doğruysa korkunç bir şey! Peki ama neden?
Günahı işleyen hayat nefesi; ölecek olan hayat ve günah mı?

Beden ikisine de yeterince sahip olamadı. O halde her şeyimle öleceğim;
Ama insan daha fazlasını bilmediği için bu kuşkuyu bırakalım.
Herkesin Tanrısı sonsuz ama gazabı da mı sonsuz olacak?
Olsun, İnsan için ölümlü hükmü verilmiş. Tanrı İnsanı öldürmeden
Öfkesini nasıl çıkarabilir? Ölümsüz ölüm yapabilir mi? Bu garip bir
Çelişki olur; bunu Tanrı bile tartışamaz, bu bir güç değil,
Bir zayıflık tartışması olur. Katılığı hiç bitmeyecek mi
Tanrının, öfkesini çıkarmak için İnsanı hep cezalandıracak mı?
Cezasını toprağın ve Doğa yasasının ötesine
Taşıyacak her nedenle. Ama ölüm tek darbe değil sanıyorum,
Duyuları almakla kalmıyor, bu günden itibaren sonsuz keder olacak,
İçimde ve dışımda duymaya başladım bunu, sonsuza kadar gidecek bu,
Savunmasız başıma korkunç şeyler geliyor; Ölüm ve ben sonsuzduk,
Birdik, ben yalnız değildim; şimdi gelecek
Nesiller de lânetlendi. Size iyi miras bırakmıyorum evlatlar;
Keşke tüm cezayı ben çekseydim de size bir şey kalmasaydı!
Bu durumda beni nasıl kutsayacaksınız ki!
Tüm İnsanoğulları bir kişi yüzünden neden
Lânetleniyor eğer suçsuzsa? Benden geriye sadece
Kötülük kalıyor, zihin ve irade iyiden yoksun,
Herkes benim gibi mi olacak? Tanrının karşısında nasıl beraat edecekler
Peki? Her şeyden sonra ben günahımın affını diledim;
Kaçınmalarım ve mantığım boşa çıktı, mahkûm edildim;
İlk ve son olsun, bütün kötülüklerin kaynağı ben olayım,
Suç benim olsun. Gazabını ben çekeyim Tanrının. Düşkün arzusu!
Dünyadan ağır olan yükü çekebilir misin—o kötü kadınla
Bölünse de dünya bundan ağır olur mu? Böylece arzun ve korkun
Tüm sığınma umudunu mahvediyor, her şey senin geçmiş gelecek
Tüm örneklerden daha kötü olduğunu gösteriyor,
Sadece Şeytana benziyorsun, Suç ve ceza.
Ey vicdan, beni nasıl sürdün bu korku ve dehşet uçurumuna;
Daldığım ve bir türlü çıkış yolu bulamadığım bu korkunç yere?'

Adem böylece sakin gecede kendi kendine yakındı durdu,
Ona sadece karanlık gece eşlik etti nemli ve korkunç kasvetiyle;
Kötü vicdanı için iki kat korku ve dehşet oldu bu. Soğuk toprağa uzandı
Kaldı, yaratılışına, geciktiği için Ölüme lanet etti.
'Ölüm neden gelmiyor ki?' diye söylendi,

'Neden gelip bir darbede almıyor beni? Gerçek de tutmayacak mı
Sözünü, kutsal adalet bulmayacak mı yerini? Ama Ölüm istendiği zaman
Gelmez; kutsal Adalet dualara ya da feryatlara bakıp
Onun hızını artırmaz. Ey ormanlar, pınarlar, tepeler, vadiler,
Sandım ki sizin gölgeleriniz başka şarkılar söyleyecekti.'
Adem böyle kendi kendine yakınırken bir süre sonra
Yakınlarda oturmuş üzgün duran Havva'yı
Gördü, sert bir ifadeyle bakarak şöyle dedi ona:
'Çekil gözümün önünden seni yılan; sana ancak işbirliği yaptığın o
Yaratığın adı yaraşır, sen de onun kadar sahte ve nefrete layıksın; şeklin
Ve rengin de ona benziyor, içinde hile olduğu belli, bu sahte görünüşünle
Tuzağa düşürmemen için tüm yaratıkları uyaracağım. Seninle mutluluğun
Daimi olacağını sanmıştım, ama sen benim uyarıma kulak vermedin ve
Güvenilmez olduğunu gösterdin—Şeytanın yanında olmayı yeğledin;
Onun yılanla seni kandırmasına izin verdin ve ben de sana kandım, seni
Akıllı, tüm saldırılara karşı korunmalı sanıyordum, ama erdemlerinin
Sahte olduğunu geç anladım, benden alınıp doğanın eğdiği bir
Kaburgaydın sen— şimdi kötüye doğru eğildiğin anlaşılıyor;
Ama sen işe yaramaz bir fazlalıktın.[315] Akıllı Yaratan Cenneti
Erkek Ruhlarla doldururken Dünyaya neden bir yenilik
Getirdi ve bu işe yaramaz dişiyi yarattı, neden Dünyayı da
Sadece erkek Meleklerle doldurmadı bilmiyorum;
İnsanın üremesi için başka bir yol da bulabilirdi; bu kötülük bitmedi,
Başkaları da gelecek—kadınlarla birleşme yüzünden Dünyaya
Başka kötülükler gelecektir; çünkü O uygun eşi ya hiç
Bulmayacak ve felâket getirecek, ya da kadının daha büyük kötülükler
Yapmasını izleyecek, veya kadın severse mutlu olmasını geciktirecek ve
Aile içi geçimsizlere neden olacak, evlilikte mutluluğu zorlaştıracaktır.'
Adem sustu ve ona arkasını döndü, ama Havva gözlerinden
Yaşlar akarak ve saç lüleleri karmakarışık bir halde gelip
Onun ayaklarına kapandı ve yalvardı:
'Beni böyle terk etme Adem, kalbimde sana olan
Sevgi ve saygıya Gökler tanıktır, ben çok kötü yanıldım, aldatıldım;
Ayaklarına kapanırım, acı bana, merhamet et, yardım et,
Bu felaketimde öğüt ve güç ver bana. Beni terk edersen
Nasıl ve nerde yaşarım ben? Hâlâ yaşarken hiç olmazsa

---

[315] Havva Adem'in fazla olan on üçüncü kaburgasından yaratılmıştır.

Bir saat için barışalım, yaralarımızı saralım ve düşmana
Karşı birleşelim, o zalim Şeytana karşı çıkalım. Bu olanlar için
Benden nefret etme, ben zaten yeterince üzgünüm;
İkimiz de günah işledik ama sen sadece Tanrıya karşı,
Bense hem sana hem Tanrıya karşı geldim, ama
Tanrıya yakarılarım duyulacak ve adalet yerine gelecek,
Senin cezan bana verilecek, her şeyin sebebi benim,
Tanrının öfkesi, gazabı sadece benim üstüme olsun, diliyorum bunu.'

Havva sustu ama gözyaşları dinmedi ve onun bu hali
Adem'i çok etkiledi, birden acıdı ona; kalbinin yumuşadığını hissetti,
Hayatının sonundaydı ve Havva, tek sevdiği ve zevki olan kadın şimdi
Ayaklarına kapanmış acı içinde yalvarıyordu ona
Bu güzel yaratık onunla barışmak istiyordu, önce hoşlanmadığı
Öğüdünü, yardımını istiyordu onun; birden öfkesi kayboldu
Onu tutup yerden kaldırdı ve yumuşak bir ifadeyle konuştu Adem:

'Daha önce gafil davrandın, arzuluydun, ne yaptığını bilmedin ve
Bütün hataların cezasını çekmek istiyorsun; heyhat! Sen önce kendi
Cezanı çek, Tanrının gazabına kolay katlanamazsın ki
Bu cezanın küçük parçası olacak, benim mutsuzluğum da çok büyük;
Eğer duaların etkisi olursa ben oraya senden önce ulaşabilir,
Sesimi daha iyi duyurabilirim, belki beni dinlerler ve senin
Cinsiyetinin zayıflığı kabul edilir, affedilebilirsin bana sığındığın için.
Ama şimdi kalk, artık tartışmayalım, birbirimizi suçlamayalım,
Başkaları bizi yeterince suçladılar, şimdi birbirimizi sevelim, destek
Olalım ve acılarımızı paylaşarak hafifletmeye çalışalım;
Görebildiğim kadarıyla Ölüm biraz gecikecek, ürememiz
Ve de acı çekmemiz için Ölüm mümkün olduğunca geç gelecek bize.'

Havva onun sözlerinden umutlandı, kendini topladı, şöyle konuştu:
'Adem, yaşadığımız kötü tecrübeden sonra benim sözlerime fazla önem
Vermeyeceksin, biliyorum sözlerim hatalıydı, ne yazık ki kötü şeyler
Yaşadık; ama söylediklerin beni umutlandırdı, sevgini tekrar kazanmak
Büyük şey benim için; yaşasam da ölsem de, içimde hissettiklerimi
Senden gizlemeyeceğim, birden çok rahatladım, daha önce üzgündüm
Ama hoşgörülüydüm, kötülükte olduğu gibi ve seçim konusunda zorluk
Çekmedim. Üzücü düşüşümüz bizi şaşırtsa da sonunda öleceğiz
Ve başkalarına da acı vereceğimiz için üzgünüm, bu lanetli
Dünyaya üzgün bir nesil getireceğiz ki onlar da lanetli

Bir hayattan sonra o iğrenç canavara yem olacaklar,
Ama onların doğup doğmaması yine de senin elinde.
Çocuksuz olarak geldin, çocuksuz kal; böylece Ölüm
Kandırılmış olacak ve aç karnını sadece bizimle doyurmak zorunda
Kalacaktır; ama sen bunu güç bulursan akşamların sevgi sohbetlerinden,
Birbirimize bakmaktan vazgeçelim, arzularımıza gem vuralım ki
Bu da en azından acı verecektir, ama hem kendimiz
Hem de tohumlarımız korkudan kurtulacaktır;
Bunun için Ölümü arayalım, ama bulamazsak onun görevini kendi
Ellerimizle yerine getirelim. Sonunda gelecek ölüm için korkumuzu
Neden sürdürelim, en kısa yoldan ölmek bizim elimizde.'
Havva sustu ya da büyük umutsuzluk ona engel oldu; ve ölüm
Hakkında konuşmak yüzünü birden soldurdu. Ama Adem onun bu
Konuşmasından pek etkilenmedi ve biraz umutlanarak şöyle konuştu:
'Havva sanıyorum hayatı ve zevki hor görüşün,
Aklındaki bazı şeylerle çelişki halinde görünüyor, kendini
Mahvetme düşüncesi içindeki mükemmel fikri yalanlıyor
Küçümseme duygusunu ifade etmiyor, ama çok sevdiğin zevk
Ve hayat kaybı konusunda acı çektiğini, pişman olduğunu gösteriyor.
Ya da acına son vermek, böylece cezadan kurtulmak için ölümü
İstiyorsan, Tanrı bu yüzden intikamından vazgeçmeyecek kadar akıllıdır;
Ayrıca korkarım ki ölüm bile cezamızı çekmekten kurtaramaz bizi;
Böyle bir şey Yüce Tanrıyı daha da kızdırır ve ölümü bizim içimizde
Yaşatır O; bu durumda başka bir çare arayalım
Ve ben bir şey hatırladım, senin neslin Yılanın başını
Ezecek sözü geldi aklıma—Sanıyorum Yılan içine girerek bizi kandıran
Düşmanımız Şeytan için acınacak bir durum olur bu;
Onun başını ezmek gerçek bir intikam olur, bu şekilde bizim
Gibi o da ölür yok olur, ya da senin dediğin gibi
Çocuksuz günler gelir; o zaman düşmanımız cezasından kurtulur
Ve bizim cezamız katlanır. O halde artık kendimize
Zarar vermekten söz etme, bu umudumuzu yok eder,
Gururumuzu kırar, kinimizi artırır, Tanrıya karşı sabırsız olmamızı
Sağlar, Ona olan sevgi ve saygımızı kaybettirir
Sadece Onun boyunduruğunu hissederiz boynumuzda.
Bizi nasıl ılımlı bir öfkeyle duyduğunu ve yargıladığını düşün.
Bizi hemen o gün öldüreceğini düşündük, ama sana sadece

Doğum sancısı vereceğini söyledi, ama sonra da rahminin meyvesiyle
Mutlu olacaksın. Benim lânetim ise ekmeğimi çalışarak
Kazanmam olacak—ne zararı var bunun?
Tembellik daha kötü oldu; çalışmam bana destek olacak;
Ayrıca soğuk ve sıcaktan fazla etkilenmeyelim diye bizi yargılarken
Acıyarak bir yandan da giydirdi. Ona dua edersek kulakları
Daha ne kadar açılır, bize daha ne kadar acır bilmem,
Dağda görülen sert mevsimlere, yağmura, kara, doluya karşı
Nasıl korunacağımızı öğretebilir bize, ağaçları sarsan
Bu sert rüzgârlara karşı önlem almayı öğrenebiliriz,
Kendimizi korumak için daha iyi örtünebiliriz gece
Soğukları başlamadan, şimşekler çakmadan, fırtınalar kopmadan,
Yıldırımlar düşüp ağaçları yakmadan, yıkmadan önce,
Ama onların uzaktan gelen ateşi de ısıtır bizi.
Güneş ışığı gibi onlardan da yararlanabiliriz; yaptığımız
Kötülükleri de düzeltiriz; Tanrı bize dua, niyaz etmesini de öğretecektir,
Böylece hayatımızı korkmadan, rahat yaşayabiliriz,
Ölüp tekrar toprak olana kadar bize destek olacaktır Tanrı.
O halde bizi yargıladığı konularda kendimizi düzeltmekten,
Günahlarımıza kabul ve dualar ederek, ağlayarak, gözerimizi
Cennete çevirerek pişmanlığımızı bildirmekten,
Af dilemekten başka bir şey yapamayız; Onun önünde
Diz çökerek af dileriz. Eminim Tanrı yumuşayacak,
Bize olan öfkesi geçecektir, sakinleşecektir,
Bizlere acımaktan, lütufkar davranmaktan,
Merhamet etmekten kaçınır mı O?'

Pişman olan büyük Atamız böyle konuştu ve Havva da
Pişmanlığını gösterdi; Tanrının onları yargıladığı yere giderek
Onardılar orasını, önünde diz çökerek yakardılar, .
Dualar ettiler, ikisi de başlarını eğerek hatalarını kabul ettiler,
Af dilediler ve ağladılar, içlerini çekerek üzüntülerini,
Pişmanlıklarını gösterdiler.

KİTAP XI

ÖZET

Tanrının Oğlu tövbe eden ilk ebeveynimizin dualarını Babasına iletir ve onlara destek verir. Tanrı onları kabul eder ama artık Cennette yaşamayacaklarını söyler; onları oradan çıkarmaları için bazı Meleklerle Mikail'i[316] *oraya gönderir. Adem'e gelecekte ne yapacağı da bildirilecektir; Michael aşağı iner. Adem kötü belirtileri Havva'ya gösterir. Mikail'in yaklaştığını görmüştür; onu karşılamaya çıkar; Melek ona oradan gitmelerini bildirir. Havva ağlar. sızlar. Adem yakarır ama sonunda razı olur; Melek onu yüksek bir tepeye götürür; Tufana kadar neler olacağını gösterir ona.*

---

[316] [illegible] ve Kur'an'da adı geçen melek.

Böylece onlar aşağılanmış ve kötü durumda tövbekâr
Olarak dua ettiler, çünkü yukarıdaki merhamet makamından gelen
Koruyucu onların kalbini yumuşatmış, ıslah etmiş,
Hidayete erdirmişti, şimdi dualar Ruhunun verdiği ilhamla sessizce
İçlerini çekiyorlardı; Melek daha sonra konuşmadan kanatlandı
Cennete doğru hızla uçup gitti; ama onların yeni mekanları
Onların dua ve yakarılarına uygun değildi; bir efsaneye göre
Deucalion[317] ve iffetli Pyrrha boğulan insan ırkını yeniden
Canlandırmak için Themis'in[318] türbesi önünde durdular
Onların duaları kıskanç rüzgârlara aldırmadan Cennete yükseldi,
Kapılardan geçti, tütsülendi ve Yüce Tanrının tahtı önünde
Görünür hale geldi. Tanrının Oğlu memnun
Kalarak onları Babasına tanıttı ve tavassut ederek şöyle konuştu:
'Bak işte Baba, Dünyada İnsana gösterdiğin lütfün
İlk meyveleri bunlar—bu duaları ve niyazları tütsülenmiş olarak
Bu altın buhurdanlıkta senin önüne getirdim; bunlar onun içine
Yerleştirdiğin pişmanlığın, tövbenin meyveleri, bunlar onun kendi
Elleriyle yetiştirdiği tüm Cennet meyvelerinden daha lezzetli.
Onun için onların yakarışlarına kulak ver; sessiz de olsa
Niyazlarını dinle; onlar henüz dua etme konusunda
Yeterince usta değiller, onun için izin ver de onların
Hamisi olarak aktarayım sana dualarını, yakarışlarını;
Ben onlara kefilim, Bunların kötü olması halinde de cezama razı olurum.
Beni kabul et, benim için İnsanoğlunun barış kokusunu çek içine; ona
Karşı yumuşamasan bile bırak hükmüne göre normal zamanda ölene
Kadar yaşasın, onun ölene kadar rahat ve mutlu yaşamasını isterim, ben
Nasıl seninle birliksem bırak onlar da benimle birlik olsunlar.'
Onun bu sözlerine Yüce Tanrı sakin, bulutsuz olarak şöyle dedi:
'İnsanoğlu için yaptığın talepleri kabul ediyorum Oğlum;
Senin isteklerin benim emirlerimdi; ama Doğaya verdiğim
Yasaya göre Cennette daha fazla kalamaz İnsan; hiçbir kötülük bilmeyen
Şu ölümsüz elemanlar lekelenmiş olan onları istemiyorlar,
Ortamı kirletir, her şeyi bozar diyorlar. Ben onu yarattığım

---

[317] Yunan mitolojisindeki ilahi adalet tanrıçası
[318] Themis, Deucalion ve Pyrrha'ya arkalarından taş atmalarını söyler ve erkek ve kadınlardan Taş İnsanlar denen yeni bir ırk doğar.

Zaman önce Mutluluk ve Ölümsüzlük olarak iki büyük armağan
Verdim ona; bunları kaybetti ve mutluluk keder getirdi ona,
Ben Ölümü gönderene kadar; Ölüm onun son çaresi, devası olacak
Ve mihnet, musibetli yaşamdan sonra sadakat gösterip iyilerle birlikte
Yeni bir yaşama başlayabilir, Dünyada ve Cennette mutlu olabilir.
Ama Cennetteki tüm Büyük Melekleri toplantıya çağıralım;
Verdiğim hükümleri, İnsanoğluna ne yaptığımı onlardan
Gizlemem, suçlu Meleklere ne yaptığımı da gördüler ve beni onayladılar.'

Yüce Tanrı sözlerine son verdi ve Oğlu da onları dinleyen Yardımcı
Meleğe işaret etti; Melek belki Tanrının inişinden beri çalan ve belki
Hüküm gününde de çalacak olan borusunu çaldı: bütün
Bölgelerde ikamet eden Melekler arasında bir kaynaşma oldu;
Gölgeliklerden, pınar başlarından, akarsuların kenarlarından,
Toplanıp neşe içinde yaşadıkları her yerden kalkan Melekler,
Işığın Oğulları hızla toplantı yerine geldiler, yerlerine
Oturdular ve Yüce Tanrı söze başladı:

'Ey Evlatlarım, bizlerden biri olan İnsan yasak meyveden yediği için
İyi ile kötünün ne olduğunu öğrendi; bırakın bununla övünsün; ama
Sadece iyiyi bilse, kötüyü öğrenmese daha iyi olacaktı.
Şimdi tövbe edip pişmanlığını gösteriyor; kalbinde boşluk var,
Kararsız halde. O cesur eliyle Hayat Ağacının meyvesini koparıp
Yiyerek ebediyen yaşamasını, ya da bunun hayalini
Kurmasını önlemek için emrediyorum size, onu Cennet Bahçesinden
Başka yere gönderin, geldiği toprağı işlesin, çiftçilik yapsın orada.

'Mikail, bu sana emrimdir, bunu sen yapacaksın; kendine
Melekler arasından yardımcılar ya da ateşli savaşçılar al,
Şeytan ya da İnsan tarafından sorun çıkmaması için;
Hemen git ve o günahkâr çifti acımadan çıkar Tanrı Cennetinden,
Kutsal yerden çıkar, onlara günahlarını hatırlat
Ve bundan sonra onların ve soylarının sürgünde yaşayacaklarını bildir;
Ama çok korkmasınlar diye fazla sert davranma onlara.
Söylediklerini dinler ve yaparlarsa onları fazla üzme;
Adem'e gelecekte neler olacağını sana söylediğim gibi anlat;
Zürriyet hakkındaki anlaşmamızı Kadına hatırlat, yenile.
Üzülecekler ama onları barış içinde gönder; Eden'in girişinden sonra
Kolay çıkılan Bahçenin Doğu kısmına gitsinler,
Melekler onları gözetlesin ve alevden kılıçlarını sallayarak

Korkutsunlar, Hayat Ağacına yaklaştırmasınlar; insan
Tekrar hata işlemesin ve yasak meyveye
Uzanmasın diye Cennet Bahçesi ve tüm ağaçlarım
Onlara ve de iğrenç Ruhlara yasaklansın.'

Yüce Tanrı konuşmasını bitirdi ve Baş Melek yol için hazırlandı; Yanına yardımcı olarak bir grup Melek aldı. Hepsinin çifte Janus[319] gibi Dört yüzü vardı; Gözlerinin sayısı Argus[320] gözlerinden fazlaydı ve Açıktı, hepsinde Arcadian borusu, Hermes'in pastoral kamışı ya da uyku Getiren çubuğu vardı. O sırada Leucothea[321] Dünyayı Yeniden selamlamak için uyandı ve Dünyayı taze çiyle donattı; Adem ile Havva dualarını, yakarışlarını bitirdiler, yukarılardan yeni bir güç ve Umut geldiğini gördüler, ama içlerinde yine de korku vardı ve Adem bu yeni umutla ve sevinç içinde Havva'ya şöyle konuştu:

'Havva, bizim için tüm iyilikler Cennetten iniyor, ama
Cennete çıkma konusu tamamen Yüce Tanrının emrine
Ya da onun arzusuna bağlı olacaktır; buna inanmak zor geliyor bana;
Ama yine de dualarımız ya da kısacık bir nefesimiz
Yüce Tanrıya ulaşacaktır. Çünkü dualarla Tanrıyı yumuşattım,
Önünde diz çökerek tüm kalbimle yakardım,
Sanırım tövbemi kabul etti,
Onun beni duyduğuna inanıyorum; içime tekrar huzur geldi,
Sanıyorum senden doğacak nesiller Düşmanımızın başını ezecektir;
Umutsuzluğa düşmeyelim, sanırım ölüm hemen gelmeyecek ve
Yaşayacağız; bu yüzden sana haklı olarak
Tüm İnsanlığın Anası diyebiliriz Havva, çünkü İnsanoğlunun
Nesli seninle başlayacak ve her şey İnsanoğlu için yaşayacak.'

Onun bu sözlerine Havva üzgün ve yumuşak bir ifadeyle şöyle dedi: 'Benim gibi bir günahkâr böyle bir adı hak etmiyor, çünkü ben senin Başına dert açtım; sen bana ne kadar kızsan, gücensen haklısın; ama Yargıç Yüce Tanrıdır, affı sonsuzdur Onun, ölümü getiren beni yaşamın Kaynağı yaparak lütfetti; sen de bana bu adı vererek yine âlicenap Davrandın. Ama uykusuz geceden sonra şimdi çalışmamız,

---

[319] Ay, yıl ve günleri denetleyen Roma tanrısı
[320] Bkz Ovid'in *Metamorphoses*
[321] Yunan mitolojisine göre denizde boğulduktan sonra tanrılaştırılan beyaz tanrıça İno'ya verilen ad. Sıkıntıdaki denizcilere yardım eder.

Ter dökmemiz gerekiyor; baksana Sabah bizim halimize aldırmadan
Gülümsemeye başladı bile; çalışalım, artık hiç ayrılmam senin yanından,
Akşama kadar çalışalım; burada yaşadığımız sürece
Bu güzel yürüyüşlerde ne yorucu olabilir? Alçalmış olmamıza
Rağmen yine de burada mutlu olarak yaşayabiliriz.'

Havva böyle konuştu, arzularını yumuşak bir dille belirtti; ama
Kader bunu taahhüt etmedi; Doğa önce kuşları, hayvanları ve havayı
Etkiledi—sabahın kısa süren parıltısından sonra hava birden karardı;
Yakınlarda Jove kuşu[322] hızla daldı, önünde parlak renkli tüyleriyle
İki kuş[323] kaçtılar; tepeden aşağıda, ilk avcı olan ormanlar kralı hayvan
Avını kovalıyordu; doğu kapısına doğru koşarak uzaklaştılar. Adem
Onları gözleriyle takip etti, kımıldamadı ve Havva'ya şöyle konuştu:

'Ey Havva, Tanrı bize bu işaretlerle yakında
Başka bir şansımız olacağını gösteriyor ya da cezadan
Kaçınmamız için uyarıyor bizi, çünkü ölümden bir süre için kaçtık;
Ne kadar yaşayacağız, geldiğimiz yere dönüp ne zaman tekrar
Toprak olacağız bilemiyorum. Yoksa hem havada ve hem
Yerde geçen bu kaçış olaylarını aynı anda neden gösterdi Tanrı bize?
Daha öğle vakti olmadan doğuda neden hava karardı,
Sabah ışığı batıdan gelen bulutlarla neden kayboldu
Ve bulutlar böyle aşağı indiler acaba?'

Yanılmıyordu Adem, çünkü o sırada Cennetten
Yeşim taşı renginde aydınlanmış bir Cennet grubu bir tepeye indi[324];
Adem'in gözleri kuşku ve Dünyevi korkuyla bulanmamış olsaydı
Muhteşem bir görüntüydü bu. Meleklerin Mahanaim'da Yakup'la[325]
Buluştuğu, onun o parıltıda gördüğü çayırların manzarası gibiydi bu,
Ya da bir adamı şaşırtmak için savaş açan Suriye kralına karşı
Dothan'da[326] ateşle donatılan dağın manzarasına benziyordu.
Baş Melek Cennet Bahçesini ele geçirmek için yanındaki
Melekleri orada bıraktı, yalnız başına Adem'i bulmaya gitti ama oraya
Vardığında Adem'i fark etmedi ve Havva'yı görerek ona şöyle konuştu:

'Ey Havva, sana haberlerim var ve uymanız gereken yeni yasalardan
Haberdar edeceğim seni, gördüm ki ilerdeki tepeyi örten bulut, cennet

---

[322] Kartal.
[323] Tavuskuşu
[324] Esinleme 4 3'e bir gönderme
[325] Yaratılış 32:1-2'ye gönderme
[326] 2 Krallar 6'ya gönderme

Halkından biri, en kötü olmayanlardan biri gönderildi buraya—büyük bir
Güç gönderdi o bu Meleği buraya, sanırım çok korkunç değil ama
Yumuşak da sayılmaz, heybetli, vakur ve güçlüdür
Raphael gibi, onu kızdırmak iyi olmaz,
Ben ona saygı duyarım ve sen de şimdi beni dinlemelisin.'
Baş Melek bunları söyledikten sonra yakında durdu,
Sonra ona yaklaştı, Semavi değil de insanla karşılaşacak insan gibiydi
Kıyafeti; şeffaf bedeninde mor renkli parlak askeri yelek vardı,
Meliboean'dan[327] ya da ateşkeste kralların ve kahramanların
Giydiği Sur[328] derisinden daha canlıydı;
Iris[329] atkısını suya daldırıp ıslatmıştı; Meleğin tokası açılmış
Miğferinden artık gençliği gitmiş, olgunlaşmış yüzü görünüyordu;
Elinde kargısı, belinde de Şeytanın korkulu rüyası olan kılıcı vardı.
Adem onu eğilerek selamladı ama o eğilmedi
Ona doğru gelerek şöyle konuştu:
'Ey Adem, Yüce Tanrının emrine göre hemen konuya gireceğim;
Duaların duyuldu ve günah işlediğinde verilen
Ölüm cezası geciktirildi, günahlarının affı için sana süre tanındı;
Ama bir kötü hareketin pek çok iyi davranışını yok eder;
Yüce Tanrı yumuşadı ve Ölümün korkunç pençesinden kurtardı seni;
Ama artık bu Cennette kalmana izin vermiyor
Seni buradan götürmek için ben geldim, yaratıldığın
Toprağı işleyip çalışabileceğin bir yere götüreceğim seni.'
Baş Melek sustu; Adem onu dinledikten sonra üzgün
Bir ifadeyle baktı, ona, her yanı buz gibi oldu,
Duyguları uyuşmuş gibiydi; Havva Meleğe görünmemiş ama
Söylediklerini duymuştu ve gideceği yeri öğrenince inleyerek konuştu:
'Beklenmeyen bir darbe bu, Ölümden de beter! Seni böyle mi terk
Edeceğim Cennet? Benim topraklarım, mutlu yürüyüşler yaptığım,
Her zaman çalıştığım, Tanrılara lâyık yerler; ikimizin de ölene kadar,
Üzgün de olsak yaşamayı umduğumuz bu topraklar.
Başka mevsimlerde yetişmeyecek ey çiçekler,
Sizi son görüşüm bu, tomurcuktan büyüdüğünü gördüğüm,

---

[327] Sahil şehri Meliboea'den koyu mor bir boya.
[328] Boyalarıyla ünlü Fenike limanı
[329] Yunan mitolojisinde gökkuşağı tanrıçası.

İsim verdiğim çiçekler, sizleri artık Güneşe ve pınarların
Sularına mı bırakacağım? Sen ey düğün evim, görünüşüne, kokusuna
Hayran olduğum yuvam, senden nasıl ayrılacağım da alçak yerlere,
Vahşi ve karanlık yerlere gideceğim? Ölümsüz meyvelere alışık
Bu havayı değil, nasıl koklayacağız başka havayı?'

Onu dinleyen Baş Melek yumuşak bir ifadeyle sözünü kesti:
'Bu kadar üzülüp inleme Havva, kalbini bırakma burada ve kaybettiğin bu
Yerleri sabırla terk et, bunlar senin değil, bu kadar düşkün olma bunlara.
Yalnız başına gitmeyeceksin, kocan da seninle geliyor; ona bağlısın, onu
İzlemelisin, onun yaşayacağı yeri kendi toprağın kabul edeceksin.'

Adem onun bu sözlerin duyunca birden kendini toparladı ve soğuk
Ve nemli havada hafifçe titredikten sonra Baş Melek Mikail'e şöyle dedi:

'Ey Meleklerin Başı, Tanrının en büyük Meleği,
Bu şeklinle prenslerin Prensi olarak görünüyorsun—vereceğin mesajı bizi
Yaralayarak değil de nazik bir dille, incitmeden verdin,
Bizi üzmedin, kırmadın, umutsuz bırakmadın,
Verdiğin habere dayanabiliriz; tatlı yuvamız olan bu güzel yerden
Ayrılırız, ama gözlerimiz burada kalacak, başka yerler bize yabancı
Gelecek; eğer yakarışlarımla her şeye muktedir olan Yüce Tanrının
İsteğinde değişiklik yapabilirsem ne mutlu, dualarım, niyazlarımla
Onun dikkatini çekmeye devam edeceğim, ama biliyorum ki
Onun emrine karşı dua etmek bile rüzgara karşı
Üflemeye benzer, verilen nefes geri tepecektir; onun için
Onun emrine itaat ediyorum. Ama buradan ayrılınca Onun gözünden
Uzak kalacağım için üzülüyorum, Onun kutsal yüzünden mahrum
Kalacağız; burada, onun lütfüne eriştiğimiz bu yerde
Dualarımızla Ona daha yakın olacaktık, oğullarıma da
"Bu dağda göründü bize Tanrı; şu ağacın altında görünür oldu;
Onun sesini şu çamların arasında duydum; Onunla şu pınarda konuştum,"
Diye anlatabilecektim. Bu çimenler üzerinde minnettar mihraplar inşa
Edecek, çağların anısına, ya da anıt yapmak için ırmaktan
Tüm parıltılı taşları, hoş kokulu ağaç zamklarını, meyveleri ve çiçekleri
Toplayacaktım. Gideceğimiz uzak yerlerde parlak görüntüsünü ya da
Ayak izlerini nerede arayıp bulabileceğim? Biliyorum Onu kızdırdım
Ama O beni affetti, ömrümü uzattı ve ürememe izin verdi,
Ben Onun ihtişamına hayranım, duacıyım.'

Onu dinleyen iyi kalpli Mikail şöyle cevap verdi ona:

'Adem biliyorsun ki sadece bu dağ değil, tüm Cennet ve Dünya Onundur;
Onun her şeye ulaşan varlığı karaları, denizleri, havayı ve kendi gücüyle
Yarattığı her türlü canlıyı doldurur. Sahip olman ve yönetmen için sana
Verdiği bu Dünya küçümsenecek, değersiz bir armağan değil; sanma ki
Onun gücü sadece Eden ve Cennetle sınırlıdır; burası belki senin yaşam
Merkezin, nesillerinin üreyip yayılacağı yer, sonraki kuşakların
Dünyanın her köşesinden gelerek sana, atalarına
Saygı gösterecekleri yer olacaktı. Ama sen bu üstünlüğü ne yazık ki
Kaybettin ve artık oğullarınla birlikte yaşayacağın daha alçak bir yere
Getirildin; ama sakın unutma, Tanrı vadileri, dağları ve ovalarıyla
Aynı zamanda buradadır, her zaman olacaktır ve Onun Varlığını
Her zaman bazı belirtilerle hissedeceksin, O seni yine her zaman
İzleyecek, bir baba gibi sevecektir, Onun yüzü sevgi ifadesi,
Ayak izleri kutsaldır. Buna inanmalısın ve buradan ayrılmadan önce
Bil ki ben gelecekte sana ve senden üreyecek olan nesillere neler
Olacağını bildirmek için gönderildim; iyiyle kötüyü bir arada,
İnsanoğlunun iyilik ve günahlarını aynı zamanda duyacaksın,
Böylece gerçek sabrı öğreneceksin, neşeyi, korkuyu,
Üzüntüyü hep bir arada görecek, bunlara dayanmayı öğreneceksin;
Bu durumda hayatını güven içinde yaşayacak ve ölüm zamanın
Geldiğinde de onu yine doğal olarak sabırla karşılayacaksın.
Bu tepeye çık; bir zamanlar ona hayat verilirken senin uyuduğun gibi,
Bırak Havva (onun gözlerini ıslattım) da şimdilik uyusun burada.'
Adem onun bu sözlerine minnettar olarak şöyle cevap verdi:
'Bana gösterdiğin yolda seni izleyecek ve oraya çıkacağım
Ey güvenli rehber, Tanrı beni yaptığım için cezalandırsa da
Onun eline teslim olacağım, acılara dayanacağım,
Çalışarak dinlenmeyi hak edecek ona ulaşmak için uğraşacağım.'
Böylece ikisi de Tanrının vizyonuna girdiler; burası Cennetin
En yüksek tepesiydi ve Dünya yarıküresi olduğu gibi
Çok net olarak görülüyordu. Yoldan Çıkarıcı bu kadar yüksek olmayan,
Böyle geniş bir bölgeyi göstermeyen bir başka tepede başka
Bir nedenle ikinci Adem'e Dünyanın tüm krallıklarını ve ihtişamını
Göstermek istedi. Onun gözleri en büyük imparatorluğun
Merkezi olan şehri görebilirdi, Cathaian[330] Can'ın merkezi
Cambalu'nun[331] surlarını, Timur'un tahtı Semerkand'ı,

[330] Moğol Çin'i

Sinaen krallarının Pekin'ini, Büyük Moğol'un Agra[332] ve Lahor'unu[333],
Altın Chersonese'yi[334] de görürdü. Ecbatan'da[335]
Oturan İranlıyı, Isfahan'ı, Rus Çarının yaşadığı Moskova'yı,
Ya da Bizans'taki Sultanı da kolayca görebilirdi;
En uzak limanı Ercoco[336] olan Negus,
Pek fazla denizci olmayan Mombasa, Quilola ve Sofala[337]
Kongo krallığı, daha güneyde Niger ve Atlas dağlarına kadar olan
Her yer, Almansor[338] krallığı da görüş alanı içindeydi ve diğer yerler
Olarak Fez ve Sus, Fas, Cezayir ve Tremisen toprakları
Sayılabilirdi; Dünyanın diğer yerleri, Mexico,
Montezume'nin merkezi, Atabalipa, Guyana da görünürdü oradan;
Mikail Adem'in yasak meyveyi yedikten sonra
Bozulan gözlerindeki ince perdeyi almak için
Hayat pınarından üç damla akıttı oraya, zarı kaldırdı
Onun görüşünü netleştirdi; damlaların etkisi çok büyüktü,
Zihnini de açtı onun ve Adem gözlerini kapamak
Zorunda kaldı, yere çöktü ve vecde geldi; ama nazik Melek
Onu elinden tutarak ayağa kaldırdı ve şöyle dedi:
'Adem, şimdi gözlerini aç ve önce işlediğin günahın senden
Neler alıp götürdüğünü gör, Yılan kandırmasaydı ve o ağaca
Dokunmasaydın böyle olacaktı görüşün, ama o günahın
Çok daha büyük zararları olacaktır sana.'
Adem gözlerini açarak ilerdeki tarlaya baktı,
Ekinler yeni biçilmiş ve demetler bağlanmıştı, diğer yanda
Koyun sürüsü otluyordu; ortada sınır taşına benzer
Çimen kaplı bir yer vardı; ilerden terli bir çiftçi elinde yeşil ve sarı başak
Demetleriyle geldi; daha sonra sürüden en güzel kuzuları seçen bir çoban
Çıktı ortaya; onları kurban etti, iç organlarını ve yağlarını tütsüyle yanan
Odunların üzerine bıraktı, sonra yapılması gerekenleri yaptı.
Bir süre sonra ateşten güzel kokular yayıldı; ama diğeri
Samimi değildi, onlar konuşurken o kendi kendine öfkelendi,

---

[331] Moğol Çin'inin başkenti.
[332] Tac Mahal'in bulunduğu şehir.
[333] Pakistan'ın önemli bir şehri
[334] Mayal Yarımadası
[335] İran'da Perslilerden kalma şehir.
[336] Kızıl Deniz'deki Etiyopya limanı.
[337] Kenya limanları.
[338] Onuncu yüzyılda Endülüs ve Kuzey Afrika'daki bir krallık.

Diğerine taşla vurdu; diğeri yere düştü, inledi
Kan içinde kaldı, öldü. Adem dehşetle Meleğe bağırıp şöyle dedi:
'Ey Hocam, bize kurban kesen şu zavallı adamın başına felâket geldi;
Tanrıya saygının, dindarlığın, sadakatin karşılığı böyle mi veriliyor?'
Kendisi de etkilenmiş olan Mikail ona şöyle cevap verdi:
'Bu ikisi kardeştir Adem ve senin soyundan geliyorlar;
İyi olmayan, iyi olan kardeşini öldürdü, çünkü Tanrı
Onun kurbanını kabul etti; ama bunun intikamı alınacak
Sen Tanrıya inanan adamın öldüğünü görmene rağmen
O ödülsüz kalmayacak.' İnsanoğlunun Atası şöyle dedi:
'Heyhat, ikisi de bir nedenle bir şeyler yaptılar!
Ama ben şimdi Ölümü görmedim mi? Ben de toprağa böyle mi
Döneceğim? Korkunç, berbat bir görüntü bu,
Bunu düşünmek ve hissetmek iğrenç, korkunç bir şey!'
Mikail ona şöyle cevap verdi: 'Senin gördüğün Ölümün
İnsan için bir şekli; ama Ölümün çok şekli vardır
Hepsi de acı vericidir, ama Ölüme gidiş sonrasından daha kötüdür.
Bazıları senin gördüğün gibi şiddet sonucu ölecek,
Bazıları ateşten, selden, açlıktan; aşırı yemek içmek de
Dünyaya hastalıklar getirecek, kötü şeyler görecek
Havva'nın günahının insanoğluna neler getireceğini anlayacaksın.'
Adem'in gözlerinin önünde acı veren, gürültülü, karanlık bir yer belirdi;
Burası korkunç hastalıklardan insanların yattığı
Bir hastaneye benziyordu, herkes acı çekiyor, inliyordu;
Bunların içinde nezle ve gripten bağırsak hastalıkları,
Ülser, epilepsi, akıl hastalığı, astım ve eklem
Romatizması dahil her türlü hastalıktan yatanlar vardı;
Üzüntü hastaları dolaşıyor, tedaviye uğraşıyordu;
Ölüm hastaların başında Ölüm kargısını sallayarak duruyor,
Bazılarını almak için bekliyordu. Bu öyle bir manzaraydı ki
Ağlamadan bakmak mümkün değildi; Adem'in gözleri yaşardı
Ama o bir kadın değildi; duyguluydu ama kendini
Tuttu ve güçlü görünmeye çalışarak şöyle konuştu:
'Ey zavallı İnsanoğlu, ne hallere düştün sen, başına neler geldi böyle!
Bu duruma düşeceğine doğma daha iyi. Bize verilen hayat neden böyle
Acı içinde alınıyor? neden böyle zorlanıyoruz? Bu hallere düşeceğimizi
Bilsek Dünyaya gelmek, doğmak bile istemeyiz. Bir zamanlar

Çok güzel olan Tanrının insandaki imajı daha sonra bozuldu
Ama yine de bu kadar acı verici mi olmalı?
İnsanoğlu Tanrı imajının birazını olsun taşımasın mı,
Bu kadar kötü mü olsun?'

Mikail, 'İnsanoğlu iştahını kontrol edemeyince Tanrı imajı onu
Terk etti,' diye cevap verdi. 'Özellikle Havva'nın günahından sonra
İmajını geri aldı Yaratan. Bunun için cezaları böyle ağır oluyor,
Ama Tanrının imajı değil onların kendi imajları mahvoluyor,
Doğanın sağlıklı kurallarına uymadıklarında böyle hasta oluyorlar,
Çünkü Tanrının kendilerindeki imajına saygısızlık ettiler.'

Adem, 'Bunu kabul ediyorum,' dedi. 'Ama ölmek, geldiğimiz toprağa
Geri dönmek için bu acılı yollardan daha acısız bir yol bulunamaz mı?'

Mikail, 'Bulunabilir elbette,' diye cevap verdi.
'Eğer *Çok fazla olmadan* kuralına uyar, oburluk etmez ve
Sadece yeterince, gıdanı alacak kadar yer ve içersen ömrünü uzatır
Hasta da olmazsın; o zaman uzun zaman yaşar
Sonra da zamanı geldiğinde olgun meyve gibi annenin kucağına düşersin,
Yani dalından zorla koparılmaz, olgun meyve gibi
Kendiliğinden düşersin toprağa; buna yaşlılık denir, bu durumda
Gençliğini güçlü ve güzel olarak geçirir, yaşlanınca
Zayıf olursun; duyguların zayıflar, eski zevklerinden vazgeçersin,
Gençliğindeki gibi umut dolu, neşeli olmaz, kan akışın yavaşlar,
Melankolik olursun; ruhun sıkılır ve hayatın
Son kokulu merheminden kullanmayı düşünürsün.'

İnsanoğlunun Büyük Atası Meleği dinledi, sonra şöyle cevap verdi:

'Bundan sonra ölüme koşmayacağım ama hayatı
Uzatmak da istemem ve kolay ölmek isterim, o gün gelene kadar
Elimden geleni yapacak, sabırla bekleyeceğim.
Mikail buna şöyle cevap verdi:

'Hayatı ne çok sev, ne de nefret et ama iyi yaşa;
Ne kadar yaşayacağına Tanrı karar verir; şimdi başka
Bir manzara görmeye hazırlan.'

Adem'in önünde renkli çadırların olduğu geniş bir alan belirdi;
Bazı yerlerde hayvan sürüleri otluyordu, bir yerlerden
Harp ya da org müziği duyuluyor, bazen ses perdeleri değişiyor,
Kulağa hoş gelen melodiler yayılıyordu etrafa;
Adem içinde tatlı duygular hissetti. İlerde biri demir dövüyordu,

Önünde erimiş, kıpkırmızı demir ve pirinç parçaları vardı
(Bunlar ya erimiş ve donmuş olarak bir mağara ağzında bulunmuş,
Ya da toprak altından çıkarılmıştı) ve erimiş madenleri
Kalıplara dökerek önce kendine aletler, sonra da
Tüfekler ve oymalar yapıyordu. İki yandaki tepelerden
Aşağıdaki düzlüğe inenler vardı; bunlar erkekti ve Tanrıya
İnanan kişiler oldukları, özgür ve barış içinde yaşadıkları belliydi,
Gizli bir işleri yoktu; Bu adamlar düzlükte çok yürümediler,
Çadırlardan güzel giyinmiş, süslenmiş bir sürü güzel kadın çıktı;
Tatlı aşk şarkıları söyleyip harp çalıyorlardı, sonra dansa
Başladılar; ciddi görünen erkekler bir süre baktılar onlara,
Sonra aralarında aşk duyguları doğdu ve her erkek hoşlandığı kadını
Seçti; sevgiyle yaklaşan erkekler ve kadınlar arasında
Aşk bağı doğdu, akşam olup yıldızlar çıktığında
Aşk habercisi göründü ve eşler aşk meşalesini yakarak evlendiler;
Tüm çadırlardan neşeli sesler ve müzik duyuluyordu.
Tüm bu mutluluk görüntüleri, aşk ve gençlik manzarası,
Şarkılar, çiçek taçları ve tatlı aşk melodileri Adem'in
Çok hoşuna gitti, o da mutluluk hissetti içinde ve şöyle konuştu:

'Gözlerimi çok iyi açan Ey Melek, harika bir manzara bu ve daha
Önce gördüğüm iki kötü görüntüden sonra bana umut verdi,
Diğer görüntülerde ölüm acı ve nefret vardı, bunda ise
Doğada ne çok güzellik olduğunu gördüm.'

Mikail, 'En iyi olanı verdiği zevke göre düşünme,' dedi.
'Doğanın her şeyi gereği gibi yaptığını kutsal hizmet verdiğini
Düşünüyorsun ama aslında öyle değil, bu yaratıklar, güzel ve temiz
Görünüyorlar. Ama gördüğün bu çadırlar kötülük dolu, kardeşini
Öldürenin soyu yaşayacak onların içinde; çalışkan ve sanatçı
Görünürlerdi, ama Yaratana aldırmazlardı, onun Ruhu onlara ders verdi;
Ama onlar yine de Tanrının kendilerine verdiği armağana aldırmadılar.
Onlardan güzel çocuklar doğacak, çünkü gördüğün o neşeli, mutlu
Kadınlar Tanrıça gibi görünüyorlar ama aslında kadınlık
Şerefinden ve zarafetinden yoksunlar, sadece erkeklerin
Arzularını yerine getirmek, şarkı söylemek ve dans etmek için
Yetiştirildiler—Dindar yaşamları için o erkeklere Tanrının
Oğulları dendi, ama onlar şimdi o kadınlara kanarak eğlenecek,
İffetlerini zevk uğruna feda edecek, o güzel dinsizlerin

Gülüşlerine teslim olacaklar; böylece Dünya bir süre
Sonra ağlayacak, gözyaşlarına boğulacak.'

Adem'in neşesi kısa sürdü ve şöyle cevap verdi Baş Meleğe:
'İyi yaşayanların, iyi olanların böyle her şeyi bırakıp
Yoldan çıkmaları ne kötü! Ama görüyorum ki
İnsanoğlunun acısına yine kadınlar neden oluyor.'

Baş Melek, 'Erkeklerin kadın düşkünlüğünden,
Gevşekliğinden oluyor bu,' dedi. 'Aslında onların daha akıllı olmaları
Gerekir, böyle olsa daha büyük armağanlara layık olurlardı.
Ama şimdi bir başka sahneye hazırlan sen.'

Adem gözlerinin önünde beliren geniş alana, kasabalara,
Aralarındaki kırsal kesime, büyük surları, kapıları olan
Şehirlere, yüzlerinde savaş ifadesi olan silahlı ordulara, dev gibi zırhlı
Askerlere baktı. Kimi kargısını kaldırmış sallıyor, kimi atını
dizginliyordu, Atlılar ve piyadeler savaş düzenindeydi.
Uzakta bir yerde insanlar sürülerini yeşil kırlarda otlatıyorlardı, askerler
Sürüye saldırdılar, çobanlar kaçtılar ve bağırarak yardım istediler,
Ortalık karıştı; başka atlılar geldi, hayvanların sakin otladıkları kırlarda
Şimdi kanlı cesetler görülüyordu, bir kısmı bir şehre saldırdılar,
Surların önünde kamp kurdular; surların üstündeki askerler onlara
Mızrak, taş ve alevli oklar yağdırdılar; her iki yanda ağır kayıplar vardı.
Bir yanda asalı haberciler şehrin içinde konsey topladılar;
Kır saçlı, ciddi yüzlü adamlar toplanarak tartıştılar, bağırıştılar,
Birden orta yaşlı, etkili görünen biri çıkıp bağırarak konuştu, adaletten,
Dinden, gerçeklerden, barıştan ve Tanrı adaletinden söz etti; genç, yaşlı
Bir sürü adam onu yakaladılar ama oraya inen bir bulut kaçırdı onu.
Karmaşa ve kılıç kavgaları devam etti ovada, kaçacak yer kalmadı.
Adem ağlıyordu ve inleyerek rehberine döndü:

'Tanrım, nedir bunlar? İnsanlara insanlık dışı ölüm getiren
Ölüm habercisi mi, kardeşini öldürenin günahını on kat artıranlar mı?
İnsanlar nasıl olur da birbirlerini böyle vahşice öldürebilirler?
Peki ama doğruları söyleyen ve Tanrının kurtardığı şu adam da kimdi?'

Mikail onun bu sorusuna şöyle cevap verdi: 'O saldırganlar gördüğün
Kötü evliliklerden doğanlardı, iyilerle kötülerin birleşmesinden doğanlar;
Onlar yalnız başlarına kötülük yapamayacakları için iyilerle karıştılar,
Şaşılacak kadar kötü nesiller doğurdular. Bu devler işte o bir zamanlar
Hayranlık duyulan adamların çocukları; değerli, erdemli erkeklerin

Ürünleri, uluslara boyun eğdiren, savaş kazanan, insanları öldürüp
Ganimetler toplayan adamlar, zafer kazanan askerler olarak bilinecekler,
İnsanların üstünde tanrılar, Tanrıların çocukları olacaklar
Onlara insanlığı tahrip edenler, belalar demek daha doğru olacaktır.
Dünyada böyle ün yapacak onlar ve bu ünleri onların
Erdemlerini de sessizce gözlerden gizleyecek. Ama senin yedinci
Kuşağından olan, sapık dünyada doğruları, Tanrının Meleklerle gelerek
Onları yargılayacağını söyleyen ve bu yüzden düşman edinen
Kişi—Tanrının bulutuyla sarılarak,kanatlı küheylânlarla kurtarılan adam
Gördüğün gibi Tanrı huzuruna çıktı, kurtarıldı ve mutlu oldu,
Artık ölümsüz o, bu da sana iyileri bekleyen ödülleri ve kötüleri
Bekleyen cezaları gösteriyor; şimdi gözlerini aç ve iyi bak.'

Adem baktı ve pek çok şeyin değiştiğini gördü. Savaşın kulakları
Sağır eden gürültüsü dinmişti; ortalık neşeli seslerle, oyunlarla, müzikle
Ve dansla doluydu, fahişelik, zina ve kavgalar yok olmuştu.
Sonra saygıdeğer biri ortaya çıktı ve onlara yaptıklarından
Hoşlanmadığını, yanlış yolda olduklarını söyledi; neler
Yaptıklarını bildiğini anlatarak tövbe etmelerini, onları hapiste cezalarını
Bekleyen suçlulara benzettiğini bildirdi; sonra tartışmayı bıraktı ve
Çadırlarını oradan uzağa götürdü; sonra ormandan
Büyük ağaçlar kesti ve muazzam bir tekne inşa etmeye başladı;
Teknede büyük bir kapı ve insanlarla hayvanlar için
Büyük bölümler vardı; sonra garip bir şey yaptı!
Her cins hayvan, kuş, ya da en küçük böcekler de dahil, tüm canlıların
Yedinci kuşaklarından birer çift aldı, tekneye koydu; sonra kendisi ve üç
Oğlu karılarını alıp gemiye bindiler ve Tanrı teknenin kapısını sıkıca
Kapadı. Sonra güney rüzgârı sertleşti, gökyüzünün tüm kara bulutları
Aşağı indi; dağlar tepeler kapandı, fırtına başladı, korkunç
Bir yağmur başladı ve tüm karaları sular bastı; büyük tekne içindekilerle
Birlikte dalgalarla boğuşarak yüzdü; Dünyada kalan her şey
Sellerin altında kalarak mahvoldu, denizler her yeri kapladı,
Kıyılar yok oldu; lüks saraylara deniz canavarları doldu;
Sayıları çok az kalan insanlar bir tekneye sığındılar böylece.
Soyunun böyle yok olduğunu görünce nasıl üzüldün Adem,
Gözyaşların dinmedi, sen de gözyaşlarında boğuldun ve torunların gibi
Battın, ama bir Melek çekip kurtardı seni, çocukları ölen bir baba olarak
Üzüldün. Görüntü birden kayboldu ve Melekten önce Adem konuştu:

'Ey korkunç görüntüler! Keşke gelecekten hiç haberim olmasaydı ve
Sadece kendi yaptığım kötülüğü bilseydim, bunlar dayanılacak gibi değil,
Hepsi birbirinden kötü manzaralar; çağların yükü üzerime bindi ve
Olacakları önceden bilmek işkence oldu bana, bunların olacağını bilmek
Çok kötü, bundan sonra hiç kimseye gelecekte onun ya da çocuklarının
Başına gelecekler söylenmesin—başına geleceği bilse bile
Hiç kimse bunları engelleyemez, başa gelen çekilir.
Zaten insanları uyarmanın da yararı yok; ben savaşın biteceğini
İnsanların ondan sonra barış içinde, mutlu yaşayabileceğini
Düşünüyor, umutlanıyordum; ama yanılmışım, savaş mahvediyor
Ama barış da kirletiyor, bozuyor insanları. Neden böyle bu?
Açıkla bana Semavi Rehber, İnsan ırkı burada son mu bulacak?'
Mikail ona şöyle cevap verdi: 'Son olarak gördüğün adamlar,
Yiğitlik gösterip zengin, rahat yaşam sürenler cesur, büyük işler yapmış
Ama erdemsiz kişilerdir; çok kan dökmüşler, ulusları esir almışlar,
Böylece yüksek rütbelere, üne ulaşmış, sonra lükse ve sefahate dalarak
Kibirleri yüzünden barışta kötü şeyler yapmışlardır. Savaşta esir
Düşenler de özgürlüklerini, Tanrı korkularını ve erdemlerini yitirecekler,
Sonra onlar da istilacılar karşısında çaresiz kalacaklar;
Bu nedenle güven içinde ve sefih yaşamın yollarını arayacaklar,
Efendileri de onları başıboş bırakacak, çünkü dünyada yeterinden fazla
Kötülük olacak, ölçülü yaşamı deneyenler azalacaktır. Her şey bozulacak,
Ölçüler kaçacak, gerçekler ve Tanrı inancı unutulacak.
Sadece karanlık çağda bir tek ışık oğlu gelerek çekici olanlara,
Alışkanlıklara, suçlu Dünyaya karşı iyi bir örnek olacak;
Şiddetten, hiç kimseden korkmadan insanlara kötülükleri anlatarak
Öğütler verecek, doğruluğun, barışın, güvenliğin yolunu
Gösterecek, tövbe etmelerini, senin de gördüğün gibi,
Tanrının sadece bir adamı kurtardığını, o adamın büyük bir tekne inşa
Ederek hayvanları ve dürüst olan kendilerini kurtardığını anlatacak.
O tufan vizyonunu gördün sen, en yüksek tepeler bile sular
Altında kaldı; sonra bu Cennet Dağı yerinden sökülerek
Körfeze sürüklendi, tuzlu ve çıplak bir ada oldu;
Balıklarla ve martılarla çevrildi, bu da sana İnsanın yaşamadığı yere
Tanrının kutsiyet vermeyeceğini gösterdi; şimdi ne olacak iyi bak.'
Adem bakınca kocaman tekneyi yumuşayan dalgalar üzerinde
Yüzerken gördü; bulutlar sert kuzey rüzgârıyla sürüklenip gitmiş,

Tufanın suları sakinleşmişti; sular güneşte parlıyor, dalgalar gittikçe
Küçülüyordu; gökyüzünden boşanan sular kesildi, hava açıldı.
Tekne şimdi sularda yüzmüyordu, bir dağın tepesine oturmuştu.
Etrafta kayalar göründü, sular denize doğru hızla çekilmeye başladı;
Tekneden önce bir kuzgun, arkasından bir güvercin uçtu ve konabileceği
Bir yer aradı; tekneye ikinci Dönüşünde gagasında bir zeytin dalı vardı,
Barış simgesiydi bu. Teknenin çevresindeki kara iyice meydana çıktı
Gemideki yaşlı adam yanındakilerle birlikte indi tekneden;
Ellerini ve gözlerini havaya kaldırıp Tanrıya şükretti,
Gökyüzünde bir bulut ve aynı yerde renkli bir yay gördü,
Bu yeni bir ahit, Tanrının barış simgesiydi. Adem bunu görünce
İçindeki üzüntüyü birden attı ve büyük bir coşkuyla konuştu:

'Ey sen, geleceği bana bugün gibi gösteren Semavi Hocam, bu son
Görüntüyü görünce İnsanoğlunun tüm diğer yaratıklarla birlikte
Yaşayacağını, neslinin devam edeceğini anladım;
Dünya dolusu kötü insanların mahvolup gittiğini gördüğümde çok
Üzüldünı ama şimdi azaldı üzüntüm, çünkü Tanrının yeni bir nesil
Üretmesine izin verdiği adamı gördüm, Tanrının öfkesi geçmiş,
Affetmiş İnsanı. Ama söyle bana, gökyüzünde sanki Tanrı'nın
Yumuşadığını göstermek ister gibi duran şu renkli yay nedir? Yoksa
Şu bulut tekrar yağmur olarak Dünyaya yağmasın diye onun kenarına,
Eteğine bağlanmış koruyucu bir kuşak mıdır o?'

Baş Melek ona şöyle cevap verdi: 'Bunu çabuk ve doğru anladın.
Tanrı öfkesinin geçtiğini, günahları affettiğini böyle gösteriyor; ama
Tanrı affında gecikti, çünkü aşağıya bakınca tüm Dünyada şiddet, pislik
Olduğunu gördü, kirlileri ayırıp yok etti, ama bir adamın iyi şeyler
Yaptığını görünce İnsanoğlunu tamamen yok etmekten vazgeçti,
Yumuşadı, Dünyayı bir daha asla tufanla mahvetmemeye
Karar verdi, deniz artık sınırlarını aşmayacak, yağmurlar insanları ve
Hayvanları bir daha boğmayacak; ama Dünyanın üstüne bir
Bulut getirdiği zaman onun yanında Tanrının ahdini hatırlatan renkli bir
Gökkuşağı olacak. Gece ve gündüz, tohum ve hasat zamanları,
Sıcak ve soğuk günler belirli bir programa göre seyredecek;
Ateş her şeyi yeniden temizleyene, Dünyada ve Gökte
Sadece iyiler canlı kalana kadar bu böyle devam edecek.'

YAZAR HAKKINDA

John Milton (1608-1674) İngiliz edebiyatının en büyük şairlerinden biridir. Yunanca, İtalyanca, Latince öğrenip teoloji üzerine çalışan Milton, birçok İngilizce şiir yazmıştır ama Milton'u edebiyat tarihinde unutulmaz kılan dini bir mit olan Adem ile Havva'nın cennetten kovuluşunu ele aldığı, epik tarzda yazdığı *Kayıp Cennet* (Paradise Lost) kitabıdır. Milton monarşinin karşısında Cromwell'i desteklemişti. Bu yüzden monarşik iktidar yeniden kurulduğunda hapse atılmıştı. Hapisteyken kör olan Milton bu eserini orada yazmıştı ve dinsel bir mite dokunduğu ve bu mit içinde Şeytan'ın Tanrı'ya isyanında şeytanı demokratik karakterde çizmesi birçok tepki almasına neden oldu. Milton daha sonra Adem ile Havva'nın tekrar cenneti elde edişini anlatan *Cennet Yeniden*'i (Paradise Regained) yazmıştır. Milton şiirlerinde sürdürdüğü epik tempo, serbest vezin ve konu itibariyle bir nevi çağının kör Homeros'udur.